

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 117 S

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 117 S

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen	5	2.10	Landbruks- og mat- departementet	113
1.1	Rammer for finanspolitikken	5	2.11	Samferdselsdepartementet	115
1.2	Endringer på statsbudsjettet siden saldert budsjett	6	2.12	Klima- og miljødepartementet	120
1.3	Statsbudsjettets stilling	10	2.13	Finansdepartementet	124
1.4	Anmodningsvedtak	13	2.14	Forsvarsdepartementet	132
			2.15	Olje- og energidepartementet	146
2	Forslag under det enkelte departement	14	3	Andre saker	150
2.1	Utenriksdepartementet	14	3.1	Midlertidig nedsatt arbeidsgiver- avgift	150
2.2	Kunnskapsdepartementet	19			
2.3	Kulturdepartementet	34		Forslag til vedtak om tilleggs- bevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020	151
2.4	Justis- og beredskaps- departementet	39			
2.5	Kommunal- og moderniserings- departementet	52	Vedlegg		
2.6	Arbeids- og sosialdepartementet ..	63	1	Endringer etter saldert budsjett, utgifter	199
2.7	Helse- og omsorgsdepartementet ..	79	2	Endringer etter saldert budsjett, inntekter	227
2.8	Barne- og familiedepartementet ...	93			
2.9	Nærings- og fiskeri- departementet	98			

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 117 S

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020

*Tilråding fra Finansdepartementet 12. mai 2020,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

1.1 Rammer for finanspolitikken

Regjeringen Solberg består av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti etter at Fremskrittspartiet gikk ut av regjering i januar. Regjeringens politikk baseres på Granavolden-plattformen. I forståelse med Stortinget legger regjeringen frem Revidert nasjonalbudsjett 2020 etter ordinær tidsplan. Regjeringen vil legge frem en ny proposisjon i slutten av mai om veien videre, herunder om overgangen fra akutte krisetiltak til mer vekstfremmende tiltak.

Verden er i en svært spesiell og vanskelig situasjon, som mangler sidestykke i moderne historie. Virusutbruddet er alvorlig for liv og helse. I Norge har vi innført de strengeste og mest inngripende tiltakene i fredstid, slik at spesialisthelsetjenesten skal være i stand til å hjelpe de som blir svært syke, både av koronaviruset og andre sykdommer og skader.

Verdiskapingen i norsk økonomi har falt kraftig som følge av koronapandemien og omfattende smitteverntiltak både her hjemme og i resten av

verden. Store deler av norsk næringsliv er eller har vært rammet. Siden 12. mars har regjeringen i fem omganger, inkludert nå i revidert budsjett, fremmet økonomiske tiltak for å motvirke krisen. Virusutbruddet og de økonomiske tiltakene gir en historisk budsjettsvekkelse i 2020. Et stort samlet overskudd på statsbudsjettet og Statens pensjonsfond i høst er nå snudd til et underskudd.

Produksjonsfallet i norsk økonomi er det bratteste og dypeste vi har hatt i fredstid. Veien tilbake til hverdagen kommer til å bli lang, og den vil kreve mye av oss som samfunn. Men Norge har et bedre utgangspunkt for å lykkes enn de aller fleste andre land. Før krisen hadde vi høy sysselsetting, lav arbeidsledighet, høy produktivitet, robuste banker, handlingsrom i pengepolitikken og en velfungerende økonomi. Vi har også mer solide statsfinanser enn de fleste andre land. Målet er å unngå at tilbakeslaget blir for stort, slik at vi også fremover kan ha høy sysselsetting, lav arbeidsledighet, sunne offentlige finanser og et solid grunnlag for fortsatt gode velferdsordninger.

Det vises til Meld. St. 2 (2019–2020) *Revidert nasjonalbudsjett 2020* for nærmere omtale av den økonomiske politikken og utsiktene for norsk økonomi. Skatte- og avgiftspolitikken er nærmere omtalt i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tolløvgivinga*.

Det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet

Bruken av oljeinntekter over statsbudsjettet måles ved *det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet*. I beregningen korrigeres det blant annet for virkningene av økonomiske svingninger på skatter, avgifter, renter og dagpenger til arbeidsledige. Endringen i det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet som andel av trend-BNP for fastlandsøkonomien, ofte kalt budsjettimpulsen, er en enkel indikator for budsjettets virkning på aktiviteten i økonomien.

I Saldert budsjett 2020 utgjorde det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet 243,6 mrd. kroner. I regjeringens forslag til revisjon av 2020-budsjettet utgjør det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet 419,6 mrd. kroner. Det er 176 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i fjor høst. Det aller meste av budsjettsvekkelsen kan tilskrives virusutbruddet. Økningen i underskuddet skyldes særlig økte utgifter, men også lavere strukturelle skatte- og avgiftsinntekter, lavere utbytteinntekter og lavere inntekter fra salg av klimakvoter.

Med utsikter til god vekst i fastlandsøkonomien og fortsatt svak nedgang i arbeidsledigheten, ble det i fjor høst lagt opp til en nøytral finanspolitikk for 2020. Siden den gang er situasjonen endret betydelig som følge av koronavirusutbruddet og de strenge smitteverntiltakene som ble innført fra 12. mars i år. Budsjettimpulsen i 2020 anslås nå til 5,1 pst., mot -0,2 pst. i saldert budsjett.

Bruken av oljeinntekter tilsvarende 4,2 pst. av kapitalen i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til 2020, mot 2,6 pst. i saldert budsjett.

Det oljekorrigerede budsjettunderskuddet

Det *oljekorrigerede budsjettunderskuddet* i 2020 anslås nå til 479,6 mrd. kroner, mot 241,1 mrd. kroner i saldert budsjett. Dette underskuddet motsvares av en overføring fra Statens pensjonsfond utland, slik at statsbudsjettet er i balanse.

Økningen i det oljekorrigerede budsjettunderskuddet på 238,5 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett, skyldes særlig at utgiftene øker med til sammen 174,2 mrd. kroner. Videre er

anslaget for skatte- og avgiftsinntekter redusert med 73,1 mrd. kroner. Inntektene utenom skatter og avgifter anslås samlet sett å øke med 8,8 mrd. kroner.

I anslaget for det oljekorrigerede budsjettunderskuddet inngår nye anslag for rentene på statens innskudd i Norges Bank mv. og statsgjelden. For disse størrelsene og overføringen fra Statens pensjonsfond utland vil det eventuelt bli fremmet forslag om endrede bevilgninger i nysalderingen.

Det samlede overskuddet i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond

Det samlede overskuddet i statsbudsjettet i 2020, inklusive oljeinntektene og renter og utbytter mv. i Statens pensjonsfond, ble i høst budsjettert til 255,2 mrd. kroner. Dette er nå snudd til et underskudd på 123,8 mrd. kroner, tilsvarende nesten 4 pst. av BNP for Fastlands-Norge. Selv inklusive oljeinntekter og fondsinntekter har vi nå et stort underskudd, som vi ikke har hatt siden starten på 1990-tallet, etter den norske bankkrisen. Det er summen av to forhold som bidrar – kraftig svekkelse av den oljekorrigerede budsjettbalansen og kraftig nedgang i kontantstrømmen fra oljevirk-somheten dels som følge av lavere olje- og gasspriser og dels som følge av omfattende midlertidige skatteutsettelse for oljeselskapene.

Veksten i statsbudsjettets utgifter

Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter fra 2019 til 2020 anslås til 12,1 pst., mot 0,8 pst. i saldert budsjett.

1.2 Endringer på statsbudsjettet siden saldert budsjett

Etter salderingen av 2020-budsjettet er det fremmet forslag om bevilgningsendringer utenom skatt mv. som samlet utgjør 120,6 mrd. kroner, jf. tabell 1.1. Det fremmes nå forslag som øker utgiftene med 30,3 mrd. kroner og øker inntektene med 3,6 mrd. kroner. Da er petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og enkelte endringer som inngår i korreksjonene ved beregningen av det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet, holdt utenom. Medregnet oppdaterte anslag for strukturelle skatte- og avgiftsinntekter mv. øker det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet med 176 mrd. kroner fra saldert budsjett.

Tabell 1.1 Bevilgningsendringer¹ fremmet og vedtatt etter salderingen av statsbudsjettet for 2020 og anslagsendringer som inngår i den strukturelle, oljekorrigerede budsjettbalansen

	Mill. kroner
<i>Endrede utgifter og inntekter utenom skatt mv. fremmet siden</i>	
<i>Saldert budsjett 2020²</i>	<i>120 614</i>
Økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet (Prop. 52 S, jf. Innst. 197 S)	1 225
Økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet (Prop. 57 S, jf. Innst. 200 S)	17 106
Økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet (Prop. 67 S, jf. Innst. 216 S)	45 611
Økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet (Prop. 73 S, jf. Innst. 233 S)	56 672
+ <i>Utgiftsforslag som fremmes i denne proposisjonen</i>	<i>30 315</i>
GIEK – tapsavsetning utestående garantier	10 000
Covid-19 – dagpenger – oppdatert tiltakseffekt og utvidet periode	6 255
Covid-19 – økte basisbevilgninger til de regionale helseforetakene	5 500
Covid-19 – tilskuddsramme til Avinor AS	4 270
Covid-19 – tapsavsetning ny garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	1 620
Covid-19 – rammetilskudd til fylkeskommuner – kollektivtransport	1 500
Kommunenes andel av vederlag fra havbrukstillatelse	1 021
Covid-19 – tapsavsetning låneordning for pakkereisearrangører	1 000
Økte investeringsutgifter på jernbanen	826
Mva.-kompensasjon til kommuner og fylkeskommuner	730
Covid-19 – drift i Arbeids- og velferdsetaten	700
Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	690
Covid-19 – kompensasjonsordninger for arrangører på kultur-, frivillighets- og idrettsfeltet	620
Covid-19 – utdanningsløft (studieplasser, stipendiatstillinger mv.)	500
Covid-19 – tiltak til sårbare og utsatte barn og unge	402
Covid-19 – økt mediestøtte pga. reduserte annonseinntekter	300
EUs rammeprogram for forskning og innovasjon	288
Økt basistilskudd og grunntilskudd til fastleger	267
Covid-19 – Helsedirektoratet, FHI og Statens legemiddelverk	266
Covid-19 – kjøp av riksveiferjetjenester	200
Nettoføringsordningen for statlig betalt mva.	200
Covid-19 – kompensasjonsordning for arbeidsgivere i tiltakssone V og på Svalbard	167
Covid-19 – tilskudd til digital undervisning og digitale læremidler i kommunene	140
Covid-19 – økt risikokapital til Nysnø klimainvesteringer	105
Covid-19 – praksiskompensasjon til fastleger	80
Covid-19 – økt geologisk kartlegging av havbunnsmineraler	70

Tabell 1.1 fortsetter

	Mill. kroner
Covid-19 – folkehøyskoler – kompensasjon for bortfall av elevbetaling	65
Covid-19 – smittevern overfor særlige utsatte grupper	50
Covid-19 – tiltak for å opprettholde aktivitet i skogbruket	50
Covid-19 – grunnopplæringen – reduserte utgifter til eksamen	-100
NRK – redusert merverdiavgiftssats	-200
Kontantstøtte og barnetrygd	-219
Kjøp av persontransport med tog – usikkerhetsavsetning	-230
Tilskudd til bygging av studentboliger	-271
Planlegging av Ringeriksbanen – omdisponering til investeringer på jernbanen	-278
Mva.-kompensasjon til private og ideelle virksomheter	-780
EØS-finansieringsordningene	-1 100
Anslagsendringer i folketrygden ekskl. dagpenger mv.	-3 743
Andre forslag på utgiftssiden	-645
– <i>Inntektsforslag som fremmes i denne proposisjonen</i>	<i>3 639</i>
Inntekter fra salg av havbrukstillatelser	5 121
Utbytte fra selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning	200
Covid-19 – inntekter fra ny garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	195
Reduserte utbytter fra Avinor og Vy	-393
Redusert utbytte fra Kommunalbanken	-510
Salg av klimakvoter	-1 128
Andre forslag på inntektssiden	154
– <i>Anslag strukturelle skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge mv.</i> ³	<i>-28 725</i>
= <i>Endring i det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet</i>	<i>176 014</i>

¹ Petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og endringer som inngår i korreksjonene ved beregningen av den strukturelle budsjettbalansen, er da holdt utenom.

² Medregnet økte utgifter til dagpenger på til sammen 14,3 mrd. kroner, jf. Prop. 52 S og Prop. 67 S.

³ Medregnet virkningen av skatte- og avgiftsendringer lagt frem siden Saldert budsjett 2020 og forslag til skatte- og avgiftsendringer ifb. RNB 2020, jf. omtale i kapittel 2 og Prop. 107 LS (2019–2020).

Kilde: Finansdepartementet

Regjeringen foreslår å bevilge 10 mrd. kroner for å ta høyde for eventuelle tap under GIEKs alminnelige garantiordning, i tråd med forventninger om utvikling i porteføljen. GIEK har vesentlig eksponering mot oljeservicenæringen, der enkelte markedssegmenter har betydelig overkapasitet. Porteføljen påvirkes også i stor grad av koronakrisen, svingninger i valutakurs og fall i oljepris.

Økte utgifter til allerede vedtatte utvidelser av dagpengeordningen og nye forslag i denne propo-

sisjonen anslås til 6,3 mrd. kroner. Økningen skyldes i stor grad at det legges til grunn flere mottakere av dagpenger enn i tidligere anslag, derfor øker også kostnaden av tiltakene.

Regjeringen foreslår å øke basisbevilgningene til de regionale helseforetakene med 5,5 mrd. kroner. Helseforetakene får også redusert arbeidsgiveravgift med om lag 0,5 mrd. kroner. Dette gir de regionale helseforetakene et økt handlingsrom på totalt 6 mrd. kroner.

Avinor AS har hatt betydelig inntektstap i andre kvartal 2020, og utviklingen videre er usikker. Regjeringen foreslår derfor å bevilge 4 270 mill. kroner for å ta høyde for tilskudd til selskapet for å avhjelpe situasjonen.

Regjeringen foreslår en ny garantiordning i GIEK for re-forsikring av kredittforsikring som utstedes av private tilbydere. Mange bedrifter er avhengige av kredittforsikring for å få solgt sine varer. Ordningen skal bidra til å opprettholde tilbudet om kredittforsikring i en periode der markedet opplever større usikkerhet og økt risiko for tap. Forslaget innebærer at staten kan dekke inntil 20 mrd. kroner av kredittforsikringsselskapenes tap i 2020. Det foreslås en bevilgning på 1 620 mill. kroner for å ta høyde for erstatningsutbetalinger. Det budsjetteres også med inntekter på 195 mill. kroner.

Kollektivselskapene opplever en betydelig nedgang i antall passasjerer som følge av virusutbruddet. Regjeringen foreslår å bevilge 1,5 mrd. kroner over rammetilskuddet til fylkeskommunene for å kompensere for bortfall av billettinntekter for kollektivtransporten.

Regjeringen foreslår at kommuner og fylkeskommuner med havbruksvirksomhet tilføres 1 mrd. kroner fra årets kapasitetsjustering i oppdrettsnæringen gjennom Havbruksfondet. I tillegg kommer 21,4 mill. kroner i forventede utbetalinger fra grønne oppdrettstillatelser.

Regjeringen vil opprette en låneordning for pakkereisearrangører forvaltet av Innovasjon Norge. Ordningen skal legge til rette for tilbakebetaling av lovpålagte refusjoner til forbrukerne og for at konkurser blant pakkereisearrangører unngås. Lånerammen foreslås satt til 2 mrd. kroner, med en tapsavsetning på 1 mrd. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til jernbaneinvesteringer med 826 mill. kroner som følge av at utgiftene øker i flere igangsatte jernbaneprosjekter. Bevilgningen til jernbaneplanlegging foreslås redusert med 278 mill. kroner som delvis inndekning for dette.

Merverdiavgiftskompensasjonen til kommuner og fylkeskommuner øker som følge av høyere utgifter i kommunesektoren enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten med 700 mill. kroner for å håndtere merbelastningen i møte med virusutbruddet. Dette kommer i tillegg til de 200 mill. kroner som tidligere er bevilget.

Regjeringen foreslår 690 mill. kroner til byggeprosjekter utenfor husleieordningen.

Regjeringen foreslår å forlenge kompensasjonsordningene for arrangører på kultur-, frivillighets- og idrettsfeltet til 15. juni. Ordningen for frivillighets- og idrettsformål foreslås også utvidet til å dekke flere typer inntektstap. Bevilgningen til formålet foreslås økt med 620 mill. kroner.

Som følge av virusutbruddet mener regjeringen det er behov for forsterket innsats på kompetanse. Regjeringen foreslår derfor 500 mill. kroner til blant annet 4 000 nye studieplasser og 250 rekrutteringsstillinger ved universiteter og høyskoler, samt 1 000 nye studieplasser ved fagskolene. I tillegg foreslås 170 mill. kroner til forsterket innsats i grunnskolen, 140 mill. kroner til digitale læremidler og digitaliseringstiltak i skolen og 65 mill. kroner til folkehøyskolene. Det foreslås også å redusere bevilgningen til gjennomføring av eksamen med 100 mill. kroner som følge av avlyst eksamen.

Regjeringen foreslår over 400 mill. kroner til tiltak for å bedre situasjonen for sårbare barn og unge i forbindelse med virusutbruddet. Tiltakene inkluderer blant annet økt oppfølging av barn med lav progresjon i grunnopplæringen, økt tilgjengelighet i helsestasjons- og skolehelsetjeneste, aktivitetstiltak for barn og unge med store behov og tilskudd til ferie- og fritidsaktiviteter for utsatte og sårbare barn og familiene deres.

Regjeringen foreslår 300 mill. kroner til en midlertidig ordning som kompenserer for en andel av medienes omsetningsfall fra 1. mars til 15. juni.

Som følge av økt kontingent og svakere kronekurs enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020, foreslås det å øke bevilgningen til EUs rammeprogram for forskning og innovasjon med 288 mill. kroner.

Det foreslås 266 mill. kroner til Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Statens legemiddelverk for merutgifter knyttet til håndteringen av virusutbruddet.

Regjeringen foreslår å øke og endre indre innretningen på basistilskuddet til fastleger fra 1. mai 2020. I tillegg foreslås innført et toårig grunntilskudd for fastleger som ufrivillig har under 500 pasienter på listen. Samlet foreslås bevilgningen økt med 267 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til kjøp av riksveiferjetjenester med 200 mill. kroner for å kunne kompensere for inntektstap i samband som opplever en betydelig reduksjon i inntekter som følge av virusutbruddet.

Det foreslås å redusere bevilgningen til tilskudd til bygging av studentboliger med 271 mill.

kroner, fordi flere prosjekter enn tidligere budsjettet fikk utbetalt tilskudd i 2019, i stedet for i 2020.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen til nettoføringsordningen for statlig betalt mva. økt.

Som oppfølging av anmodningsvedtak nr. 423 foreslår regjeringen å etablere en kompensasjonsordning for arbeidsgivere i tiltakssone V og på Svalbard. Det vises til nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020).

Regjeringen foreslår å tilføre Nysnø Klima-investeringer AS 300 mill. kroner i egenkapital. Forslaget skal bedre kapitaltilgangen for vekstbedrifter som bidrar til reduserte klimagassutslipp.

Det foreslås 80 mill. kroner til praksiskompensasjon til fastleger som ikke har forsikring for sykefravær i arbeidsgiverperioden hvis legen under legearbeid er blitt smittet av koronavirus eller som følge av risiko for ha fått smitte må ut av jobb og i karantene.

Det foreslås 70 mill. kroner til geologisk kartlegging og kunnskapsutvikling om havbunnsmineraler.

Det foreslås en midlertidig tilskuddsordning på 50 mill. kroner som skal bidra til å opprettholde aktivitet i skogbruket.

Regjeringen foreslås 50 mill. kroner til særlige utsatte grupper under pandemien, herunder rusavhengige, ROP-pasienter og hjemløse.

Bevilgningen til NRK foreslås redusert med 200,4 mill. kroner som følge av at den lave merverdiavgiftssatsen er redusert til 6 pst. fra 1. april til 31. oktober.

Bevilgningen til kjøp av persontransport med tog foreslås redusert med 230 mill. kroner på grunn av mindre usikkerhet om utbetalinger til togselskapene. Blant annet er krav om kompensasjon for infrastrukturproblemer blitt lavere enn forventet.

Det pågående virusutbruddet ventes å gi redusert investeringsnivå blant private og ideelle virksomheter. Det innebærer lavere merverdiavgiftskompensasjon til virksomhetene.

Det forventes lavere utbetalinger under EØS-finansieringsordningene, hovedsakelig som følge av forsinkelser i oppstart av programmer og godkjenning av styrings- og kontrollsystemer i enkelte land.

Utgiftene til folketrygden ekskl. dagpenger mv. anslås nå 3,7 mrd. kroner lavere enn vedtatt budsjett. Sammenlignet med Saldert budsjett 2020 øker utgiftene med 18,9 mrd. kroner. Av dette utgjør bevilgningsendringer så langt i år 22,5 mrd. kroner, mens lavere anslag for lønnsvekst og fol-

ketrygdens grunnbeløp reduserer anslagene med i overkant av 7,4 mrd. kroner.

Inntekter fra salg av økt produksjonskapasitet i oppdrettsnæringen anslås å bli i størrelsesorden 5,1 mrd. kroner.

Summen av utbytter fra selskaper som forvaltes av Nærings- og fiskeridepartementet øker noe. Anslag for de børsnoterte selskapene er basert på offentlig tilgjengelig informasjon om hvilke utbytter selskapene planlegger utbetalt i 2020. Anslagene er usikre som følge av koronakrisen.

Regjeringen legger ikke opp til utbytte fra Kommunalbanken, Avinor og Vy i 2020, og foreslår derfor at disse inntektsbevilgningene settes ned til null.

Inntektene fra salg av klimakvoter foreslås redusert som følge av oppdaterte anslag for kvotepris og valutakurs.

1.3 Statsbudsjettets stilling

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet var 241,1 mrd. kroner i Saldert budsjett 2020. Nå anslås underskuddet til 479,6 mrd. kroner. Da inngår de samlede endringene i budsjettet så langt i år, nye anslag for skatter og avgifter og renter på statens gjeld og kontantbeholdning mv., og forslag om endrede bevilgninger i denne proposisjonen.

Statsbudsjettets stilling fremgår av tabell 1.2 og 1.3.

Samlet overskudd på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond består av statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten fratrukket overføringen til statsbudsjettet for å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet, samt rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge.

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i 2020 forventes å bli 97,8 mrd. kroner, som er 147,2 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2020. Av reduksjonen skyldes 100,1 mrd. kroner lavere anslag for skatte- og avgiftsinntekter, hvorav 29,5 mrd. kroner er knyttet til den midlertidige endringen i skattesystemet for petroleumsvirksomheten. Videre er anslaget for netto inntekter fra SDØE redusert med 42,4 mrd. kroner, mens anslaget for utbytte fra Equinor er redusert med knapt 4,7 mrd. kroner. Fratrukket overføringen til statsbudsjettet for å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet, innebærer dette en *negativ* nettoavsetning til Statens pensjonsfond utland på 381,8 mrd. kroner. Samlede rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond anslås å utgjøre 258 mrd. kroner i 2020, hvorav 249 mrd.

Tabell 1.2 Statsbudsjettets og Statens pensjonsfonds inntekter og utgifter utenom lånetransaksjoner

		Mill. kroner		
		Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	RNB 2020
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	1 407 407	1 446 478	1 235 004
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	283 245	272 951	125 801
A.2	Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	1 124 162	1 173 527	1 109 203
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	1 378 115	1 442 611	1 616 831
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	26 331	28 000	28 000
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 351 785	1 414 611	1 588 831
=	Overskudd i statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland (A-B)	29 292	3 867	-381 827
-	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	256 915	244 951	97 801
=	Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	-227 623	-241 084	-479 628
+	Overført fra Statens pensjonsfond utland	228 564	241 084	479 628
=	Statsbudsjettets overskudd	941	0	0
+	Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland ¹	28 350	3 867	-381 827
+	Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond	247 454	251 300	258 000
=	Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond	276 746	255 167	-123 827

¹ I tillegg kommer netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten på 9,1 mrd. kroner, som overføres til Statens pensjonsfond utland, jf. tabell 1.3.

Kilde: Finansdepartementet

kroner fra utenlandsdelen av fondet. Det samlede *underskuddet* på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond anslås dermed til 123,8 mrd. kroner i 2020, mens det i saldert ble budsjettert med et samlet overskudd på 255,2 mrd. kroner.

En endelig fastsettelse av tilbakeføringen til statsbudsjettet fra Statens pensjonsfond utland vil bli foreslått i forbindelse med nysalderingen.

Staten lånefinansierer ikke utgifter til drift, investeringer eller overføringer til private, kommuner og fylkeskommuner. Det oljekorrigerte underskuddet, hvor disse utgiftene inngår, finansieres av en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Statsbudsjettet gjøres dermed opp i balanse for lånetransaksjoner.

Statsbudsjettets lånetransaksjoner omfatter blant annet utlån til husholdninger og næringsliv, salg og kjøp av aksjer og innskudd i foretak og fond. Investeringer i selskaper regnes som lånetransaksjoner dersom forventet avkastning minst tilsvare avkastningen på alternative plasseringer. Med avkastning på alternative plasseringer menes finansiell avkastning som svarer til risikoen ved plasseringen. Lånetransaksjoner inngår verken i det oljekorrigerte, eller det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet.

Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov for 2020 anslås nå til 74,5 mrd. kroner, jf. tabell 1.3. Endringene fra saldert budsjett gjelder blant annet kapitalinnskudd i Statens obligasjonsfond,

Tabell 1.3 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov

	Mill. kroner		
	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	RNB 2020
<i>Lånetransaksjoner utenom petroleumsvirksomhet</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	123 152	125 049	187 228
– Tilbakebetalinger	115 117	114 936	112 755
– Statsbudsjettets overskudd	941	0	0
= Netto finansieringsbehov	7 094	10 113	74 474
+ Gjeldsavdrag	64 101	0	0
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	71 195	10 113	74 474
<i>Lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomhet</i>			
Salg av aksjer i Equinor ASA mv.	0	0	9 100
– Utlån, aksjetegning mv.	0	0	0
= Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten, overføres til Statens pensjonsfond utland	0	0	9 100

Kilde: Finansdepartementet

økte utlån under Statens lånekasse og Husbanken og lån til likviditetsbehov i GIEK.

Statens faktiske lånebehov og forslag om lånefullmakter kan avvike fra finansieringsbehovet som fremgår av tabell 1.3. Ved forslag om opptak av statlige lån og lånefullmakter korrigeres det for enkelte lånetransaksjoner som inngår i finansieringsbehovet, men ikke har likviditetseffekt. Dette gjelder blant annet opprettelse av og endringer i fond som er avsatt for fremtidige tilskudd. Samtidig påvirker enkelte poster på statsbudsjettet ikke likviditeten i pengemarkedet direkte, selv om de påvirker balansen på statsbudsjettet og størrelsen

på statens kontantbeholdning. Det gjelder blant annet renter og overføringer fra Norges Bank.

Equinor gjennomførte tilbakekjøp av egne aksjer i markedet fra september 2019 til tidlig februar 2020. I henhold til avtalen mellom Equinor og staten ved Olje- og energidepartementet vil den norske staten delta i tilbakekjøp av et proporsjonalt antall aksjer slik at statens prosentvise eierandel i selskapet forblir 67 pst. Når kapitalnedsettelsen trer i kraft i juli 2020, er det anslått at staten vil få utbetalt om lag 9,1 mrd. kroner. Inntektene blir overført til Statens pensjonsfond utland.

1.4 Anmodningsvedtak

Tabell 1.4 Oversikt over omtale av anmodningsvedtak

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Omtalt side
2015–2016	627	Prevensjon for kvinner i LAR	83, 89, 91
2017–2018	182	Velferdstjenesteutvalget – delutredninger	112
2017–2018	511	Velferdstjenesteutvalget – delutredninger	112
2017–2018	595	Velferdstjenesteutvalget – delutredninger	112
2017–2018	806	Bemannings og pedagognorm i barnehagen	32
2018–2019	35	Nasjonal alkoholstrategi	92
2018–2019	36	Samfunnsøkonomiske kostnader ved alkohol	92
2018–2019	84	Utjevning av nettleie for forbrukere	149
2019–2020	294	Evaluerings av systemet for nye metoder	79
2019–2020	396	Kompensasjon i forbindelse med virusutbruddet	132
2019–2020	400	Forlengelse av tidsavgrensede ytelser	71
2019–2020	406	Selvstendig næringsdrivende og rett til sosialhjelp	76
2019–2020	415	Krisepakke for Svalbard ifb. koronaviruset	48
2019–2020	416	Midler til sykehusene ifb. koronapandemien	80
2019–2020	417	Midler til Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet ifb. pandemien	84
2019–2020	418	Kritiske tjenester i kommunene for sårbare barn og unge	97
2019–2020	420	Overføre omsorgspenger, samfunnskritiske funksjoner	77
2019–2020	421	Bostøtte – håndtering av midlertidig inntektsøkning som følge av tiltak ifb. virusutbruddet	58
2019–2020	422	Midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgift ifb. virusutbruddet	129, 131, 150
2019–2020	423	Kompensasjon for områder med nullsats	129
2019–2020	445	Midlertidig ordning med startavskrivning for saldogruppe d	130, 131
2019–2020	451	Opsjonsbeskatning for oppstartsselskaper	130, 131
2019–2020	452	Ytterligere forbedringer inntektssikringsordninger	77
2019–2020	454	Bostøtte – midlertidig økning i inntektsgrenser ifb. virusutbruddet	58
2019–2020	457	Kombinere dagpenger med utdanning og opplæring	78
2019–2020	460	«Flyt» i opplæringsløpet for lærlinger og at nye lærekontrakter blir tegnet	31
2019–2020	469	Grønn skipsfart	104, 111, 122
2019–2020	489	Reisegarantifondet	103
2019–2020	494	Økonomisk kompensasjon til virksomheter med økonomisk drift som ikke har «ervert til formål»	36, 79, 81, 83, 122
2019–2020	495	Kompensasjon til private og ideelle aktører som yter velferdstjenester	81, 83
2019–2020	496	Kompensasjon til medier	38

2 Forslag under det enkelte departement

2.1 Utenriksdepartementet

Programområde 02 Utenriksforvaltning

Kap. 100 Utenriksdepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Stål- og aluminiumsaken

På anmodning fra Norge opprettet WTO et tvisteløsningspanel i november 2018 for å vurdere USAs handelshindringer for stål og aluminium. Saken vil medføre behov for advokatbistand som er anslått å koste 12,5 mill. kroner i 2020.

Snøkrabbesaken

I mars 2019 mottok Norge et varsel om voldgift under avtale om gjensidig fremme og beskyttelse av investeringer mellom Latvia og Norge. Bak varselet står det latviske rederiet SIA North Star. Rederiet er i norsk Høyesterett dømt for ulovlig fangst av snøkrabbe på norsk sokkel. Klagerne har gått videre med saken til International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID). De første utgiftene vil påløpe så snart et tribunal er opprettet. Det foreslås å øke bevilgningen med 1,6 mill. kroner for å dekke disse utgiftene. Senere vil det komme betydelige utgifter til advokater og ev. eksperter.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 14,1 mill. kroner.

Kap. 103 Regjeringens representasjon

Post 01 Driftsutgifter

Det forventes økte utgifter til husleie og drift av regjeringens representasjonsanlegg samt til å dekke brukerbetaling for VIP-tjenester på Gardermoen for enkelte besøk fra utlandet.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 2 mill. kroner.

Kap. 116 Internasjonale organisasjoner

Post 90 Innskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB)

Norge er forpliktet til å innbetale 110,1 mill. USD til Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB) over fem år (2016–2020). Det siste innskuddet på 22,02 mill. USD er utbetalt i 2020. Utbetalingen ble 195,2 mill. kroner, mot bevilgningen på 190 mill. kroner i Saldert budsjett 2020. Det vises i den forbindelse til fullmakt til å overskride bevilgningen som følge av valutakursjusteringer dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser, jf. Prop. 1 S (2019–2020).

Bevilgningen foreslås økt med 5,2 mill. kroner.

Kap. 117 EØS-finansieringsordningene

Post 77 EØS-finansieringsordningen 2014–2021, kan overføres

Post 78 Den norske finansieringsordningen 2014–2021, kan overføres

Oppdaterte anslag fra EØS-midlenes sekretariat i Brussel (Financial Mechanism Office) viser et redusert utbetalingsbehov under EØS-finansieringsordningene på 1 100 mill. kroner i 2020. Reduksjonen skyldes hovedsakelig forsinkelser i oppstart av programmer og godkjenningen av styrings- og kontrollsystemene i enkelte land. Landene med størst reduksjon i anslåtte utbetalinger sammenlignet med Prop. 1 S (2019–2020) er Romania, Polen, Bulgaria og Tsjekkia. Avtalen med Ungarn er ennå ikke fremforhandlet.

Det er stor usikkerhet om bevilgningsbehovet, blant annet som følge av valutakurssvingninger, usikker fremdrift i programmene og konsekvenser av Covid-19.

Bevilgningene på kap. 117, postene 77 og 78 foreslås redusert med henholdsvis 695 mill. kroner og 405 mill. kroner.

Kap. 118 Utenrikspolitiske satsinger

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70, 71, 72 og 73

Stiftelsen NORSAR utfører et oppdrag på vegne av Utenriksdepartementet knyttet til overholdelse av Norges forpliktelser under Prøvestansavtalen. Tidligere har NORSAR mottatt tilskudd til dette arbeidet, som i 2020 er bevilget på kap. 118, post 72. Midlene foreslås flyttet til en driftsbevilgning som skal dekke driftsutgifter i henhold til oppdragsavtalen som er inngått.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 16 mill. kroner.

Post 72 Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv., kan overføres, kan nyttes under post 21

Midler til NORSAR foreslås flyttet til post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. omtale ovenfor. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 16 mill. kroner.

Programområde 03 Internasjonal bistand

Regjeringens forslag til endringer på bistandsbudsjettet i denne proposisjonen og proposisjoner fremmet tidligere i år innebærer uendret bistandsramme. Programområde 03 foreslås redusert med 204,5 mill. kroner. Det gjelder inndekning for økningen til Den globale koalisjonen for forebygging av epidemier og pandemier (CEPI) på 200 mill. kroner over kap. 160, post 70 Helse, jf. Prop. 67 S (2019–2020) og Innst. 216 S (2019–2020). Resterende reduksjon gjelder inndekning for økt bevilgning til Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB) over kap. 116, post 90, der 85 pst. av bevilgningen regnes som offisiell utviklingsbistand (ODA).

Covid-19 vil føre til endrede rammebetingelser for norsk og internasjonal bistand. Regjeringen foreslår justeringer i bevilgningene som respons på dette. Det foreslås også økt fleksibilitet innenfor den enkelte posts gjeldende bevilgning. Omprioriteringer mellom langsiktige mål på den ene siden og prioriteringer og håndtering av Covid-19 på kort og mellomlang sikt på den andre, kan bli nødvendig.

Kap. 140 Utenriksdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

For å få en tydeligere arbeidsdeling mellom Utenriksdepartementet og Norad er tilskuddsforvaltningen omorganisert. Norad vil overta ansvaret for drift, vedlikehold og utvikling av systemene for tilskuddsforvaltning av bistandsmidler. Ordinær drift og vedlikehold av disse systemene er anslått å koste 4 mill. kroner i 2020. Det foreslås derfor å flytte midler fra kap. 140, post 01 til kap. 141, post 01.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 4 mill. kroner.

Kap. 141 Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å flytte midler fra kap. 140, post 01, jf. omtale ovenfor. Bevilgningen på posten foreslås økt med 4 mill. kroner.

Kap. 144 Norsk senter for utvekslingssamarbeid (Norec)

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 2,5 mill. kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak vesentlig mindre reising, men også færre arrangementer, konferanser og lanseringer i lys av Covid-19.

Post 70 Utvekslingsordninger, kan overføres

Som følge av Covid-19 kan ikke personell hos samarbeidspartnere i utlandet bidra som planlagt på grunn av restriksjoner for internasjonal reisevirk-somhet. Dette har ført til at samarbeidsavtaler revideres. Norec arbeider med å finne fleksible løsninger tilpasset hver enkelt avtale slik at deler av målene fremdeles kan oppnås.

Det foreslås at Norec får mulighet til å benytte bevilgningen på posten til å kunne prioritere tiltak som kan bidra best mulig i forbindelse med pandemien. Dette omfatter tilskudd til partnere i sør som bidrar til formidling av informasjon og smittevernarbeid i sine lokalsamfunn og tilrettelegging for erfaringsutveksling av løsninger på tvers av land og lokalsamfunn.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 57 mill. kroner.

Kap. 150 Humanitær bistand

Post 70 Nødhjelp og humanitær bistand, kan overføres

Det er vedvarende store humanitære behov i verden, og det anslås at om lag 168 millioner mennesker har behov for humanitær hjelp. Restriksjonene som er innført grunnet Covid-19 har mange steder gjort det mer krevende å få humanitær tilgang til de som fra før hadde behov for beskyttelse og livreddende bistand. Covid-19 fører også til store utfordringer i sårbare staters helse-systemer. Det forventes økt behov for humanitær bistand i land med stor spredning av viruset. Aktuelle kanaler for tilleggsbevilgningen er i hovedsak FN og Røde Kors-bevegelsen.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 38,2 mill. kroner.

Kap. 151 Fred, sikkerhet og globalt samarbeid

Post 72 Stabilisering av land i krise og konflikt, kan overføres

Sudan er inne i en treårig overgangsperiode etter den fredelige revolusjonen i 2019. Mange får stadig vanskeligere levekår grunnet høy inflasjon og manglende investeringer. Det er behov for omfattende økonomiske reformer. Det foreslås å gi økt støtte til stabiliseringstiltak i Sudan.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 7 mill. kroner.

Kap. 152 Menneskerettigheter

Post 70 Menneskerettigheter, kan overføres

Grunnet Covid-19 foreslås det at bevilgningen, i tillegg til formålene beskrevet i Prop. 1 S (2019–2020), kan benyttes til tiltak rettet mot å bøte på pandemiens negative konsekvenser for menneskerettigheter, inkludert retten til helse. Dette omfatter ikke finansiering av helsetjenester, men tiltak som fremmer og beskytter retten til helse, herunder helserelatert informasjon og utdanning.

Kap. 159 Regionbevilgninger

Post 75 Afrika, kan overføres

Det foreslås å øke innsatsen i Afrika sør for Sahara. Den demokratiske republikken Kongo, Madagaskar og partnerland prioriteres, for å

støtte landenes Covid-19-respons og videreutvikle samarbeidet med landene.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 30 mill. kroner.

Kap. 160 Helse

Post 70 Helse, kan overføres

Det foreslås en økning på posten til tiltak mot Covid-19 globalt. Støtten skal gis gjennom etablerte kanaler for arbeid mot smittsomme sykdommer, styrking av helsesystemer og beskyttelse av sårbare grupper. Aktuelle innsatser kan også omfatte smittevern, informasjonskampanjer, hygienetiltak, vann og sanitær, samt støtte til sykehusdrift og behandling.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 541,1 mill. kroner.

Kap. 161 Utdanning, forskning og faglig samarbeid

Post 70 Utdanning, kan overføres

Det foreslås en reduksjon i bevilgningen på 165 mill. kroner som dekker inn økte utgifter til andre bistandsformål relatert til Covid-19.

Den foreslåtte reduksjonen dekkes inn gjennom mindrebehov på ulike tiltak og utsatt utbetaling fra 2020 til 2021 til Det globale partnerskapet for utdanning (GPE). Dette utgjør til sammen en reduksjon på 100 mill. kroner. Unicefs innsats i Sahel og midler til yrkesopplæring vil ikke bli berørt av reduksjonen.

Det foreslås i tillegg å redusere programmet for kapasitetsutvikling innen høyere utdanning og forskning (NORHED-programmet) med 50 mill. kroner og partnerskapsprogrammet for globalt akademisk samarbeid (NORPART-programmet) med 15 mill. kroner. Årsaken er lavere fremdrift i prosjektene som følge av Covid-19.

Grunnet Covid-19 foreslås det at bevilgningen under denne posten også kan benyttes til helserelaterte tiltak som fremmer retten til utdanning.

Post 71 Forskning, kan overføres

Det foreslås en reduksjon i bevilgningen som dekker inn økte utgifter til andre bistandsformål relatert til Covid-19. Det forventes at pandemien vil føre til noe lavere aktivitet knyttet til samarbeid med forskningsinstitusjoner i Afrika i år. Ordinnære tildelinger til Forskningsrådet vil begrenses til avtalefestet nivå. Det prioriteres å iverksette føl-

geforskning på prioriterte utviklingspolitiske områder.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 27 mill. kroner.

Post 72 Kunnskapsbanken og faglig samarbeid, kan overføres

Det foreslås en reduksjon i bevilgningen som dekker inn økte utgifter til andre formål relatert til Covid-19. Som følge av pandemien vil det bli redusert møte- og reisevirksomhet, forsinkelser i programmer og forskyvninger i utbetalinger. Mesteparten av reduksjonen gjelder programmer under Kunnskapsbanken, som Fisk for utvikling, Skatt for utvikling, Olje for utvikling og Likestilling for utvikling. Det foreslås også en mindre reduksjon i faglig samarbeid ved ambassadene.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 200 mill. kroner.

Kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi

Post 70 Næringsutvikling og handel, kan overføres

Posten omfatter støtte til tiltak som bidrar til jobbskaping og økonomisk vekst, herunder søkbare ordninger i Norad. Som følge av Covid-19 ventes en kraftig økonomisk nedgang i mange av de minst utviklede landene. Det blir viktig å bidra til at flest mulig bærekraftige bedrifter i utviklingsland overlever krisen gjennom å opprettholde langsiktig innsats på næringsutvikling og handel. Imidlertid er det forventet forsinkelser i utbetalinger under pågående avtaler som følge av utsettelse av aktiviteter og redusert reisevirksomhet grunnet Covid-19. I tillegg legges det, av hensyn til søkeres reduserte kapasitet og omstillingsbehov som følge av Covid-19, opp til utbetalinger på nye avtaler inngått etter utlysninger på næringsutviklingsordningene i 2020 utsettes til 2021.

Videre vises det til Stortingets vedtak ifb. Saldert budsjett 2020 om at Utenriksdepartementet kan gi tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger under kap. 162, post 70 med 50 mill. kroner. Det foreslås en utvidet ramme for å kunne gå videre med arbeidet med nye bistandsfinansielle instrumenter, med mål om økt resultatoppgåelse inn mot bærekraftsmålene. Særlig gjelder dette tiltak som utløser finansielle bidrag fra private aktører til næringsutviklende tiltak. Beløpet i tilsagnsfullmakten foreslås endret fra 50 mill. kroner til 100 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

I tillegg foreslås det en fullmakt som tillater at tilskuddet på posten brukes til akkumulering av kapital hos tilskuddsmottaker til avsetning for tap fra utlåns- eller garantiinstrumenter. Dette innebærer å fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd etter hvert som det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene, jf. forslag til romertallsvedtak.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 45 mill. kroner.

Post 72 Fornybar energi, kan overføres

Det foreslås en reduksjon i bevilgningen på posten med 165 mill. kroner som dekker inn økte utgifter til andre bistandsformål relatert til Covid-19. Den foreslåtte reduksjonen dekkes av 150 mill. kroner som opprinnelig var tiltenkt satsing på garantier for fornybar energi i utviklingsland og 15 mill. kroner opprinnelig tiltenkt bedriftsstøtteordningen.

I Innst. 119 S (2019–2020), jf. Prop. 17 S (2019–2020) *Endringer i statsbudsjettet 2019 under Utenriksdepartementet*, ble det vedtatt en fullmakt til unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 knyttet til utbetaling av inntil 300 mill. kroner i tilskudd knyttet til garantiinstrumenter for fornybar energi i utviklingsland. På grunn av forsinket fremdrift i arbeidet med valg av partnere for ordningen, ble det ikke utbetalt midler i 2019. Dialogen som ble startet i desember 2019 ligger an til å bli slutført innen sommeren 2020, med det formål å inngå en avtale. Avtaleinngåelse forutsetter tilsvarende fullmakt i 2020 som ble vedtatt av Stortinget i 2019, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 73 Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC), kan overføres

Det foreslås en reduksjon i bevilgningen på posten med 30 mill. kroner for å dekke inn økte utgifter til andre formål relatert til Covid-19. Reduksjonen motsvares av en økning på kap. 172, post 70 Verdensbanken til innsats mot Covid-19 gjennom IDA-19. Det vises til omtale under kap. 172, post 70.

Kap. 163 Klima, miljø og hav

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen dekker 65 pst. (ODA-andelen) av utgiftene til utbedring av Svalbards globale frø-

hvelv i regi av Statsbygg. Prosjektet er avsluttet og det er dermed ikke behov for midler i 2020.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 15 mill. kroner.

Post 71 Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, kan overføres

Det foreslås en reduksjon i bevilgningen på 135 mill. kroner som dekker inn økte utgifter til andre formål relatert til Covid-19.

Utbetalingene under bistandsprogrammet mot marin forsøpling antas å bli lavere enn tidligere lagt til grunn på grunn av Covid-19. Dette skyldes først og fremst at det forventes forsinkelser på allerede igangsatte prosjekter, samt at det inngås færre nye avtaler. I tillegg forventes det at prosjekter som innebærer reisevirksomhet blir utsatt.

Kap. 164 Likestilling

Post 70 Likestilling, kan overføres

Som følge av Covid-19 foreslås det at bevilgningen under denne posten også kan benyttes til tiltak som bedrer kvinners og jenters tilgang til helse-tjenester.

Post 73 Sårbare grupper, kan overføres

Som et resultat av Covid-19 foreslås det at bevilgningen under denne posten også kan benyttes til tiltak som bidrar til å hindre negative konsekvenser av epidemien for personer med funksjonsnedsettelse, personer med hiv og aids og sårbare grupper som står i fare for å bli ofre for moderne slaveri.

Kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette

Post 70 Verdensbanken, kan overføres

Regjeringen foreslår en økning i Norges kjernebidrag til IDA, Verdensbankens utviklingsfond for de 76 fattigste landene i verden. Den foreslåtte økningen kommer i tillegg til Norges bidrag til den 19. giverlandspåfyllingen (IDA-19) for perioden 2020–22. Ekstrabidraget kanaliseres til IDAs styrkede innsats mot konsekvensene av Covid-19 innenfor helse. Dette omfatter i første omgang øyeblikkelig helse respons, men også mer langsiktig kapasitetsbygging i helse systemene. Verdensbanken og IDA var tidlig ute med å frigjøre store midler til raske tiltak i forbindelse med Covid-19,

den foreslåtte økningen blir et supplement til dette.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 102 mill. kroner.

Post 72 Strategisk samarbeid, kan overføres

Regjeringen foreslår å benytte posten til et engangsbidrag på 180 mill. kroner til IMF's katastrofefond (Catastrophe Containment and Relief Trust; CCRT) for gjeldslette til fattige land som rammes av Covid-19. Fondet gir målrettet gjeldslette til de fattigste landene dersom disse rammes av naturkatastrofer eller pandemier. Fondet dekker de fattigste landenes løpende betalingsforpliktelser overfor IMF i den perioden Covid-19-pandemien varer, for å frigjøre midler for Covid-19-respons. Bidrag til IMF's katastrofefond er i tråd med norske utviklingspolitiske prioriteringer om støtte til de fattigste landene. Fondet er et viktig supplement til gjeldsmoratoriet for IDA-land på stat-til-stat gjeld, som G20 og Parisklubben av kreditorland har etablert.

I tillegg foreslås en overføring av 72 mill. kroner fra posten til kap. 172, post 70 Verdensbanken, for en økning i Norges kjernebidrag til IDA, Verdensbankens fond for de 76 fattigste landene. Bidraget øremerkes IDAs igangsatte mobilisering av midler for Covid-19-respons.

Samlet foreslås det en økning på posten på 108 mill. kroner.

Post 73 Gjeldslette, kan overføres

I Saldert budsjett 2020 ble det bevilget 326,5 mill. kroner til gjeldslette, mens det oppdaterte behovet i 2020 er 280,5 mill. kroner. Reduksjonen skyldes uventet mindrebehov for norske bidrag til det internasjonale gjeldsletteinitiativet for de fattigste landene – Highly Indebted Poor Countries (HIPC) – som del av den 19. giverlandspåfyllingen i IDA (IDA-19), vedtatt i desember 2019. Stortinget fattet ifb. Saldert budsjett 2020 romertallsvedtak om at Norge deltar, i forbindelse med IDA-19 for perioden 2020–2022, i det internasjonale gjeldsletteinitiativet for de fattigste landene, HIPC, med et bidrag på 313,6 mill. kroner innbetalt i tre like årlige bidrag. Beløpet i romertallsvedtaket foreslås endret til 161,7 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Det vises også til vedtak i Saldert budsjett 2020 om at Utenriksdepartementet kan utstede en bindende forpliktelse til Det internasjonale utviklingsfondet (IDA) og Det afrikanske utviklingsfondet (AfDF) for Norges bidrag til Det

internasjonale gjeldsletteinitiativet (MDRI). MDRI kompensere Verdensbanken for gjelds ettergivelse overfor de fattigste landene. Det foreslås at perioden for juridisk bindende bidragsforpliktelse til Det internasjonale utviklingsfondet (IDA) endres fra perioden «1. juli 2025 til 30. juni 2028» til perioden «1. juli 2028 til 30. juni 2031», jf. forslag til romertallsvedtak.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 46 mill. kroner.

Kap. 179 Flykningiltak i Norge

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Etter OECDs regelverk kan visse utgifter knyttet til flykningers opphold i Norge og reintegrering i hjemlandet klassifiseres som offisiell bistand (ODA) og belastes bistandsbudsjettet. Basert på oppdaterte anslag anslås de ODA-godkjente flykningutgiftene i 2020 å bli 143,2 mill. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2020. Det vises for øvrig til budsjettforslagene under Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet som administrerer disse tiltakene i Norge.

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 143,2 mill. kroner.

Andre saker

Smålånsordningen i Norfund

Smålånsordningen i Norfund for investeringer i de minst utviklede landene (MUL) ble opprettet i 2006. Ordningen har blitt finansiert med midler fra kap. 162, post 75 Norfund – tapsavsetning og kap. 162, post 95 Norfund – grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland, med totalt 30 mill. kroner, hvorav 14 mill. kroner er bevilget som tapsavsetning.

Det foreslås å avvike smålånsordningen fordi den ikke er blitt utnyttet av norske selskaper i tråd med forventningene og fordi ordningen er bundet til norske aktører. Dette er krevende for Norfund som i tråd med OECDs regelverk skal forvalte ubundne midler. Kun fem lån er innvilget under ordningen siden 2006 og tre er avsluttet. Det står i overkant av 21 mill. kroner igjen i ordningen. Kun 5,6 mill. kroner av tapsavsetningen på 14 mill. kroner er brukt.

Det foreslås at Norfund kan benytte gjenværende grunnfondskapital i smålånsordningen til investeringskapital, mens gjenværende tapskapital i smålånsordningen benyttes til Norfunds nye ordning for prosjektutvikling og risikoavlastning.

2.2 Kunnskapsdepartementet

Kap. 200 Kunnskapsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Lønnsutgifter til en stilling innenfor lærerutdanning

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,95 mill. kroner med en tilsvarende reduksjon under kap. 275, post 21 til faste lønnsutgifter til en stilling innenfor lærerutdanning. Se omtale under kap. 275, post 21.

Lønnsutgifter styringen av Statped

Det foreslås å øke bevilgningen med 1,1 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 220, post 01, tilsvarende ett årsverk, i forbindelse med at Kunnskapsdepartementet har overtatt styringen av Statped fra Utdanningsdirektoratet fra 1. januar 2020.

Økt analyse og kunnskapsgrunnlag

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 0,8 mill. kroner til lønnsutgifter til en stilling innenfor analyse og kunnskapsgrunnlag i Kunnskapsdepartementet.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 2,9 mill. kroner.

Kap. 201 Analyse og kunnskapsgrunnlag

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Forprosjekt om deling av data i kunnskapssektoren

Det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 226, post 21 til et forprosjekt om hvordan effektivisere infrastruktur for data og statistikk, og legge til rette for mer deling av data i kunnskapssektoren.

Forskningskompetanse i barnehagelærerutdanningen

Det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 231, post 21 til forskning på barnehagerelevante tema i barnehagelærerutdanningene. Det kan være en utfordring å få nok søknader av høy kvalitet til forskning fra barnehagelærerutdanningen. Mer forskningskompetanse blant vitenskapelig ansatte i barnehagelærerutdanningene kan bidra til profe-

sjonalisering av utdanningen, til utvikling av en mer forskningsbasert utdanning og bedre barnehagelærere.

Overføring av ansvaret for EU-prosjektet Eurydice til Diku

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 0,8 mill. kroner fordi ansvaret for EU-prosjektet Eurydice fra 1. april 2020 er overført til Diku. Prosjektet har vært finansiert ved tilskudd fra EU som har vært inntektsført på kap. 201, post 21.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 9,2 mill. kroner.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Flytting av oppgaver fra Utdanningsdirektoratet til Kompetanse Norge

Det foreslås å redusere bevilgningen med 6,1 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 256, post 01 knyttet til oppgaver som er flyttet fra Utdanningsdirektoratet til Kompetanse Norge fra 1. januar 2020. Se omtale under kap. 256, post 01.

Flytting av oppgaver fra Utdanningsdirektoratet til Kunnskapsdepartementet

Det foreslås å redusere bevilgningen med 1,1 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 200, post 01, tilsvarende ett årsverk, i forbindelse med at Kunnskapsdepartementet har overtatt styringen av Statped fra Utdanningsdirektoratet fra 1. januar 2020.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen med 7,2 mill. kroner.

Kap. 222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen med 9,3 mill. kroner mot tilsvarende økte inntekter under kap. 3222, post 01.

Kap. 3222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester

Post 02 Salgsinntekter mv.

Det foreslås å øke bevilgningen med 9,3 mill. kroner som følge av økte inntekter, hovedsakelig økt salg av fjernundervisning. Se omtale under kap. 222, post 01.

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 10 mill. kroner som følge av at sentralt gitt skriftlig eksamen i videregående skole og alle eksamener i grunnskolen våren 2020 er avlyst. Bevilgningen finansierer fylkesmannens utgifter til administrasjon av sentralt gitt eksamen. De aktivitetsstyrte utgiftene omfatter blant annet leie av lokaler, reiseutgifter og administrative ressurser til gjennomføring av sensorskolering, fellessensur og klagesensur.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 90 mill. kroner som følge av at sentralt gitt skriftlig eksamen i videregående skole og alle eksamener i grunnskolen våren 2020 er avlyst. Bevilgningen finansierer honorar- og reiseutgifter til sensorene for sentralt gitt eksamen.

Post 64 Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge

Det foreslås å redusere bevilgningen med 9,8 mill. kroner som følge av at det er færre elever som utløser tilskudd sammenlignet med forutsetningene som lå til grunn for Saldert budsjett 2020.

Post 65 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen med 82,9 mill. kroner som følge av at renten som legges til grunn for bevilgningen er redusert fra 1,5 pst. i Saldert budsjett 2020 til 1,0 pst.

Post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen

Det foreslås å øke bevilgningen med 1,1 mill. kroner til opplæringsutgifter ved Arendal fengsel, avd. Evje mot en tilsvarende reduksjon under Jus-

tis- og beredskapsdepartementets kap. 430, post 01.

Post 75 Grunntilskudd

Tilskudd til læreplanarbeid i friskoleorganisasjonene

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,8 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 228, post 70. Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2020 ble det bevilget 1,5 mill. kroner til arbeid med nye læreplaner i friskoler over kap. 228, post 70. Det foreslås at halvparten av midlene skal gå til læreplanarbeidet i friskoleorganisasjonene. Den andre halvparten skal fordeles mellom skoler på hhv. grunn- og videregående nivå som følger andre læreplanverk enn Kunnskapsløftet.

Tilskudd til skoleprosjektet TENK

Det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til Faktisk.no mot en tilsvarende reduksjon på kap. 226, post 21. Kritisk tenking, kildebevissthet og digital dømmekraft er sentralt i de nye læreplanene som skolene skal ta i bruk høsten 2020. Skoleprosjektet TENK, utviklet av Faktisk.no, viser hvordan skolene kan jobbe med disse temaene. Målet med TENK er å øve unge i kritisk tenkning. Kunnskapsdepartementet vil legge til rette for langsiktig drift av skoleprosjektet TENK gjennom et årlig tilskudd.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 3,8 mill. kroner.

Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 5,6 mill. kroner. Endringen skyldes delvis færre elever som utløser tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge, se omtale under kap. 225, post 64. I tillegg reduseres andelen som utløser ODA-refusjon som følge av endringer i forutsetningene sammenlignet med Saldert budsjett 2020.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Tilskudd til Den nasjonale støttegruppen etter 22. juli

Det foreslås å bevilge 0,5 mill. kroner til et tilskudd til Den nasjonale støttegruppen etter 22. juli. Støttegruppen ble opprettet for å ivareta etterlatte og pårørende etter terrorangrepet i Regjeringskvartalet og på Utøya.

Tilskudd til Stiftelsen Gestapomuseet

Det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til et ettårig tilskudd til Stiftelsen Gestapomuseet i Bergen. Tilskuddet skal legge til rette for at det kan gjennomføres skolebesøk i museet og koordinere kontakt med skoler.

22. juli-senteret – utgifter flytting og eget forvaltningsorgan

Det foreslås å redusere bevilgningen med 3,3 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 251, post 01 til å dekke engangsutgifter knyttet til 22. juli-senterets flytting til midlertidige lokaler og merutgifter som følge av at senteret er blitt et eget forvaltningsorgan. Se omtale under kap. 251, post 01.

Forprosjekt om deling av data i kunnskapssektoren

Det foreslås å redusere bevilgningen med 5 mill. kroner mot tilsvarende økning under kap. 201, post 21 for å finansiere et forprosjekt om fremtidig deling av data i kunnskapssektoren. Se også omtale under kap. 201, post 21.

Støtte til digital undervisning i kommuner

Det foreslås å øke bevilgningen med 80 mill. kroner til tiltak i kommuner som har utfordringer med overgangen til digital undervisning i forbindelse med virusutbruddet. Dette vil være ulike former for støtte til kommuner og friskoler, og kan inkludere midler til digital infrastruktur, fellesløsninger og kompetansetiltak. Tiltaket er midlertidig og knyttet til virusutbruddet.

Flere kommuner har problemer med å gjennomføre undervisning digitalt blant annet på grunn av manglende tilgang på digital infrastruktur og kompetanse. I enkelte kommuner og fylkeskommuner er også levekårsforskjeller en utfordring for god hjemmeundervisning. Departementet vil også tildele midler til en UH-institusjon

for å identifisere, dokumentere og premiere gode undervisningsopplegg som har blitt utviklet i perioden med hjemmeundervisning. Arbeidet skal foregå i samarbeid med ulike nasjonale sentere og sees i sammenheng med implementeringen av fagfornyelsen.

Tilskudd til innkjøp av digitale læremidler

Det foreslås å øke bevilgningen med 60 mill. kroner til innkjøp av digitale læremidler i forbindelse med virusutbruddet. Som følge av virusutbruddet har mange kommuner og fylkeskommuner måtte ta i bruk flere digitale læringsressurser. Det foreslås å øke det totale tilskuddet til innkjøp av digitale læremidler gjennom «Den teknologiske skolesekken» for å stimulere markedet av digitale læremidler, og sørge for et mangfold av digitale læremidler. Tiltaket er midlertidig og knyttet til virusutbruddet.

Skoleprosjektet TENK

Det foreslås å redusere bevilgningen med 3 mill. kroner mot tilsvarende økning under kap. 225, post 75 for å finansiere skoleprosjektet TENK. Se omtale under kap. 225, post 75.

Tiltaksplan for sårbare barn og unge

Det foreslås å bevilge 170 mill. kroner til en tilskuddsordning til kommunene, fylkeskommunene og friskolene for å ta igjen tapt progresjon på skolen i forbindelse med virusutbruddet. Tilskuddet skal bidra til nye eller utvidete tilbud som leksehjelp eller sommerskole, og flere lærere, miljøarbeider/sosiallærere og andre tilsatte i skolen. Midlene vil bli tildelt pro rata med utgangspunkt i antall elever. Tiltaket er midlertidig og knyttet til virusutbruddet.

Regjeringen legger til grunn at ressursene brukes til sårbare barn og unge med mål om å ta igjen tapt progresjon, og for å hindre økt frafall i skolen. Hvem som anses som sårbare barn og unge bør vurderes ut fra skolens kjennskap til barnas situasjon og samtale med barn/unge, foresatte og lærer. Alle barn og unge skal vurderes, også elever som i utgangspunktet ikke er ansett for å være i målgruppen. Barn og unge med spesialundervisning eller særskilt språkopplæring skal særlig vurderes. Regjeringen mener at skoleeierne selv er nærmest til å vurdere hvordan ressursene best kommer elevene til gode.

Elever med særlig behov for det, skal få et tilbud på skolen eller i opplæringsinstitusjonen med

utgangspunkt i det konkrete behovet, uavhengig av trinn eller nivå. Forslaget inngår i regjeringens tiltakspakke for sårbare barn og unge, se omtale under Barne- og familiedepartementet.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 300,2 mill. kroner.

Post 63 Forsking på effektene av økt lærertetthet

Det foreslås å redusere bevilgningen med 7,7 mill. kroner knyttet til et mindrebehov i forskningsprosjektet LÆREEFFEKT. Forskningsprosjektet er planlagt avsluttet i løpet av 2020.

Kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv.

Post 70 Frittstående grunnskoler, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,9 mill. kroner mot en tilsvarende samlet økning under kap. 225, post 75 og kap. 228, post 71. Se omtale av arbeid med nye læreplaner i friskoler under kap. 225, post 75.

Post 71 Frittstående videregående skoler, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,1 mill. kroner til læreplanarbeid i frittstående videregående skoler mot en tilsvarende reduksjon under kap. 228, post 70.

Post 83 Kompensasjon til friskoler for refundert foreldrebetaling ifb. stenging av skole og SFO

Det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner til SFO ved offentlig finansierte friskoler for å kompensere for bortfall av inntekter fra foreldrebetaling i perioden 14. april til 24. april. Offentlig finansierte friskoler er kompensert for perioden 13. mars til og med 13. april. Det vises til omtale i Prop. 73 S (2019–2020).

Kap. 231 Barnehager

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 51

Heltidsplass i barnehage for ettåringer i asylmottak

Det foreslås å redusere bevilgningen med 1,4 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 490,

post 60 under Justis- og beredskapsdepartementet. Se omtale under kap. 490, post 60.

Forskningskompetanse i barnehagelærerutdanningsmiljøene

Det foreslås å redusere bevilgningen med 5 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 201, post 21 til forskning på barnehagerelevante tema i barnehagelærerutdanningene. Se omtale under kap. 201, post 21.

Regulering av barnehagemiljø mv.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 5 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 571, post 60 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet til økte kostnader i kommunene som følge av økte myndighetsoppgaver ved innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll i barnehagene. Se omtale under kap. 571, post 60.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen med 11,4 mill. kroner.

Kap. 240 Fagskoler

Post 60 Driftstilskudd til fagskoler

1 000 nye studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning

Det foreslås å øke bevilgningen med 36,8 mill. kroner, for å opprette 1 000 nye toårige studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning. I tillegg kommer utgifter til utdanningsstøtte, se kap. 2410, post 50 og 72. Midlene til studieplassene blir lyst ut til fylkeskommunene gjennom Direktoratet for internasjonalsisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku). Midlene kan brukes på heltids- og deltidsutdanninger. Studieplassene skal prioriteres til fagskoletilbud som det er behov for i arbeidslivet, og der det er for lav kapasitet i dag.

Etter at første runde med opptak til høyere yrkesfaglig utdanning er fullført, gjennomfører Samordna opptak flere runder med suppleringsopptak. Denne delen av opptaket starter i slutten av mai. Det blir ukentlige opptak hvor søkere på venteliste får tilbud om studieplass først, men hvor nye søkere kan søke på studieplasser som er ledige utover dette. I tillegg vil den enkelte fagskole gjennom lokalt opptak kunne ta opp studenter til enkeltemner.

Tiltaket inngår i regjeringens kompetanseløft og plan for veien ut av krisen. Studieplassene vil på ordinær måte finansieres slik at nye kull som tas opp får fullføre sine studieløp. Det er samtidig en viktig forutsetning at økt kapasitet er knyttet til dagens situasjon i arbeidsmarkedet med høy arbeidsledighet. Etter hvert som konjunktursituasjonen normaliseres, vil også den samlede studiekapasiteten i sektoren bringes tilbake til det normale. Regjeringen vil komme tilbake til dette i senere budsjettår, med utgangspunkt i utviklingen i arbeidsmarkedet. Det vises til omtale under Andre saker.

Resultatbasert tilskudd – retting av feil

Ved en feil ble statlige fagskoler inkludert i beregningen av det resultatbaserte tilskuddet til fagskolene i Saldert budsjett 2020. Det foreslås å redusere bevilgningen med 2,6 mill. kroner for å rette opp dette.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 34,2 mill. kroner.

Kap. 251 22. juli-senteret

Post 01 Driftsutgifter

Samlet foreslås bevilgningen økt med 5,8 mill. kroner.

Utgifter flytting og eget forvaltningsorgan

Det foreslås å øke bevilgningen med 3,3 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon over kap. 226, post 21. 2,8 mill. kroner skal dekke engangskostnader knyttet til flyttingen til midlertidige lokaler i Teatergata 10, og 0,5 mill. kroner til utgifter som følge av etablering av senteret som eget forvaltningsorgan.

Utgifter til merverdiavgift for byggeprosjektet

Det foreslås å øke bevilgningen med 2,5 mill. kroner til utgifter til merverdiavgift for byggeprosjektet som ved en feil ikke tidligere var inkludert i prosjekteringsfasen.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 5,8 mill. kroner.

Kap. 253 Folkehøyskoler

Post 70 Tilskudd til folkehøyskoler

Kompensasjon for bortfall av elevbetaling som følge av koronaviruset

Det foreslås å øke bevilgningen med 65 mill. kroner som kompensasjon for redusert elevbetaling for blant annet kost og losji som følge av at folkehøyskolene har vært stengt siden 12. mars. Folkehøyskolene vil opprettholde et læringstilbud til elevene i perioden skolene er stengt, og Kunnskapsdepartementet legger til grunn at de også kan ta noe betalt fra elevene i perioden.

Sjøholt folkehøgskole – utsatt oppstart

Det foreslås å redusere bevilgningen med 4,2 mill. kroner som følge av utsatt oppstart av Sjøholt folkehøgskole til høsten 2021. Dette er etter skolens ønske og grunnet utfordringer med å få lokaler ferdige.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 60,8 mill. kroner.

Kap. 256 Kompetanse Norge

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen med 6,1 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon under kap. 220, post 01, som følge av at enkelte oppgaver innenfor områdene voksnes læring og kompetansেমobilisering er flyttet fra Utdanningsdirektoratet til Kompetanse Norge fra 1. januar 2020, jf. Prop. 1 S (2019–2020) for Kunnskapsdepartementet.

Kap. 260 Universiteter og høyskoler

Post 50 Statlige universiteter og høyskoler

4 000 nye studieplasser

Det vises til omtale under andre saker om regjeringens satsing på økt kapasitet i høyere utdanning som følge av koronakrisen. På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen på kap. 260, post 50 med 196,2 mill. kroner i 2020, tilsvarende økt opptak på om lag 4 000 flere studenter. I tillegg kommer utgifter til utdanningsstøtte på kap. 2410, post 50 og 72. Det foreslås i sammenheng med dette tiltaket en engangssøkning på 40 mill. kroner i særskilt finansiering for medisin- og andre helseutdanninger til bl.a. økte undervis-

ningsressurser, tilpasning av læringsareal og klinisk undervisning.

Om lag 1 100 av studieplassene vil gå til helse- og sosialfagsutdanninger, herunder blant annet medisin, sykepleie, videreutdanninger i sykepleie og barnevern. Om lag 550 studieplasser vil gå til lærerutdanningene, herunder blant annet grunnskolelærerutdanninger, PPU og barnehagelærerutdanninger. Om lag 1 500 studieplasser vil gå til matematisk-naturvitenskapelige fag med vekt på informatikk og teknologiske fag med vekt på IKT. I tillegg vil om lag 800 studieplasser gå til juridiske fag og økonomisk-administrative fag og 20 studieplasser til kreative/utøvende fag innenfor næringer i vekst.

Opptaket til de nye studieplassene vil skje gjennom de ordinære opptakene gjennom Samordna opptak og lokale opptak ved universiteter og høyskoler. Institusjonene har vurdert at 4 000 studieplasser kan håndteres gjennom de ordinære opptakene som pågår. De er samtidig avhengig av avklaring så tidlig som mulig for å kunne planlegge godt. For at institusjonene skal legge godt til rette for det økte opptaket, vil Kunnskapsdepartementet gi institusjonene foreløpig tilsagn om finansiering av nye studieplasser, med forbehold om Stortingets vedtak.

Studieplassene vil på ordinær måte finansieres slik at nye kull som tas opp får fullføre sine studieløp. Det er samtidig en viktig forutsetning at økt kapasitet er knyttet til dagens situasjon i arbeidsmarkedet med høy arbeidsledighet. Etter hvert som konjunktursituasjonen normaliseres, vil også den samlede studiekapasiteten i sektoren bringes tilbake til det normale. Regjeringen vil komme tilbake til dette i senere budsjettår, med utgangspunkt i utviklingen i arbeidsmarkedet.

Studieplassene kan tildeles både universiteter, statlige og private høyskoler.

250 nye rekrutteringsstillinger

Videre foreslås det å øke bevilgningen på kap. 260, post 50 med 109,2 mill. kroner i 2020, tilsvarende 250 nye rekrutteringsstillinger. Rekrutteringsstillingene vil ses i sammenheng med økt studiekapasitet. Helse- og sosialfag og lærerutdanningene vil prioriteres, i tillegg til matematisk-naturvitenskapelige fag med vekt på informatikk og teknologiske fag med vekt på IKT. Formålet er å styrke de fagmiljøene som nå får flere studenter og sikre forskningsbasert utdanning.

Den økte kapasiteten er knyttet til dagens situasjon i arbeidsmarkedet med høy arbeidsledighet,

og vil bringes tilbake til det normale etter hvert som konjunktursituasjonen normaliseres.

Rekrutteringsstillingene kan tildeles både universiteter, statlige og private høyskoler.

Gevinstrealisering i Medfinansieringsordningen

Gjennom Medfinansieringsordningen under Digitaliseringsdirektoratet blir det årlig lyst ut midler til digitaliseringsprosjekter i staten. Prosjektene kan få inntil 50 pst. støtte. For små og mellomstore digitaliseringstiltak som er samfunnsøkonomisk lønnsomme, skal 50 pst. av anslått netto gevinst av tiltaket realiseres gjennom en årlig reduksjon i virksomhetens budsjett. OsloMet – Storbyuniversitetet fikk i 2018 støtte til prosjektet arbeidslivsportalen og meldte inn en netto gevinst på 2,7 mill. kroner fra 2021. Ved en feil ble den første gevinstrealiseringen for OsloMet gjort i 2020, ett år for tidlig. Det foreslås på bakgrunn av dette å øke bevilgningen til OsloMet over kap. 260, post 50 med 1,4 mill. kroner i 2020.

Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentenheter for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga.*

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 260, post 50 redusert med 169 mill. kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 177,8 mill. kroner

Kap. 270 Studentvelferd

Post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 271 mill. kroner i 2020. Ifølge Husbankens anslag vil utbetaling til gitte tilsagn til studentboliger utgjøre om lag 551,4 mill. kroner i 2020, mens gjeldende bevilgning for 2020 er 822,4 mill. kroner. Årsaken til mindrebehovet er blant annet at flere prosjekter enn tidligere budsjettert fikk utbetalt tilskudd til både trinn 1 og trinn 2 i 2019. I til-

legg har samskipnadene samlet sett trukket tilbake søknader om tilsagn for fire prosjekter på til sammen 307 hybelenheter, som de fikk tilsagn til i henholdsvis 2018 og 2019. Endring i bevilgningsbehovet fører også til at det er behov for å redusere tilsagnsfullmakten med 42,7 mill. kroner, fra 830 mill. kroner til 787,3 mill. kroner, se forslag til romertallsvedtak.

Det vises til Innst. 216 S (2019–2020) der Stortinget ber regjeringen om å øke Husbankens låneramme midlertidig med 5 mrd. kroner. Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil sette av 1,5 mrd. kroner av Husbankens økte låneramme for å kunne tildele lån til samskipnader som har fått tilsagn til bygging av nye studentboliger. Se også omtale under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 2412, post 90.

Kap. 272 Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Post 50 Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Fleksible, desentraliserte utdanningstilbud

Det vises til omtale under Andre saker om regjeringens satsing på økt kapasitet i høyere utdanning som følge av koronakrisen. Det er i 2020 lyst ut 90 mill. kroner gjennom Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) til utvikling og drift av fleksible, desentraliserte utdanninger. Diku har mottatt søknader for over 177 mill. kroner. Økt bevilgning til formålet vil gjøre at flere søknader kan innvilges. Det foreslås derfor en engangssøkning i bevilgningen over kap. 272, post 50, med 43,9 mill. kroner til fleksible, desentraliserte utdanningstilbud. Kunnskapsdepartementet vil kanalisere midlene til utdanningstilbudene gjennom Diku. Beløpet inkluderer utgifter til utdanningsstøtte som vil kanaliseres gjennom Lånekassen.

Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga.*

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 272, post 50 redusert med 0,6 mill. kroner,

jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 43,3 mill. kroner.

Kap. 273 Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning

Post 50 Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning

Nasjonalt vitenarkiv

Det foreslås å øke bevilgningen med 11 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 285, post 53 for å realisere steg 2 av vitenarkivet. I forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2019 ble det bevilget 10,4 mill. kroner til Unit for å starte arbeidet med Nasjonalt vitenarkiv for deponering av vitenskapelige artikler og forskningsdata. Steg 2 i arbeidet er å integrere Cristin (Current Research Information System in Norway) med vitenarkivet. Se også omtale under kap. 285, post 53.

Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentenheter for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 273, post 50 redusert med 1 mill. kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 10 mill. kroner.

Kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Lønnsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,95 mill. kroner over kap. 275, post 21 mot en tilsva-

rende økning under kap. 200, post 01. Dette er midler knyttet til faste lønnsutgifter til en stilling innenfor lærerutdanning. Se også omtale under kap. 200, post 01.

Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentenheter for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 275, post 21 redusert med 0,3 mill. kroner for Norsk utenrikspolitisk institutt, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Oppsummering

Det foreslås å redusere bevilgningen med 1,25 mill. kroner.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Post 53 Sektorovergripende og strategiske satsinger

Det foreslås å redusere bevilgningen med 11 mill. kroner over kap. 285, post 53 mot en tilsvarende økning over kap. 273, post 50 for å realisere steg 2 av nasjonalt vitenarkiv. Midlene skal tas fra kapitalbeholdningen i Norges forskningsråd. Se også omtale under kap. 273, post 50.

Post 55 Virksomhetskostnader

Lønnsutgifter

I 2010 rammeoverførte tidligere Fiskeri- og kystdepartementet lønnsmidler for en stilling som ble midlertidig flyttet til Norges forskningsråd. Fra 1. august 2020 skal ansvaret for denne stillingen tilbakeføres til Nærings- og fiskeridepartementet. Det foreslås derfor å redusere kap. 285, post 55 med 0,6 mill. kroner mot en tilsvarende økning på Nærings- og fiskeridepartementets budsjett kap. 900, post 01.

Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentenheter for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020.

Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga.*

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 285, post 55 redusert med 2,9 mill. kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen med 3,5 mill. kroner.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 72 Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 20,4 mill. kroner, som følge av økte kontingenter for deltakelse i internasjonale grunnforskningsorganisasjoner.

Kap. 288, post 72 dekker norsk deltakelse i:

- Den europeiske organisasjon for kjerneforskning (CERN)
- Det europeiske molekylærbiologiske laboratorium (EMBL)
- European Molecular Biology Conference (EMBC)
- European Synchrotron Radiation Facility (ESRF)
- International Agency for Research on Cancer (IARC)

Budsjettene for de fleste organisasjonene var ikke fastsatt da Prop. 1 S (2019–2020) ble lagt frem, men først vedtatt før årsskiftet.

Post 73 EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 287,7 mill. kroner. Endringen skyldes oppdatert kontingentanslag basert på vedtatt budsjett fra EU-kommisjonen og valutakursjusteringer.

Post 74 EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett

Det foreslås å øke bevilgningene på posten med 86,3 mill. kroner. Endringen skyldes oppdatert kontingentanslag basert på vedtatt budsjett fra EU-kommisjonen og valutakursjusteringer.

Post 75 UNESCO-kontingent

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 2,7 mill. kroner, som følge av oppdatert kon-

tingentanslag. Se også omtale under kap. 3288, post 04.

Kap. 3288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter

Kontingentforpliktelsen for norsk medlemskap i UNESCO utløser rett til refusjon av ODA-godkjente utgifter. Tidligere har det vært budsjettert med en refusjon på 25 pst. av UNESCO-kontingenten, inkludert til Saldert budsjett 2020. OECDs utviklingskomité (DAC) har bestemt at andelen av bidraget til UNESCO som kan godkjennes som offisiell utviklingshjelp (ODA) er økt fra 25 pst. til 60 pst. Som følge av dette, og som følge av oppdaterte kontingentanslag, foreslås det å øke refusjonen med 7,1 mill. kroner. Se også omtale under kap. 288, post 75.

Kap. 290 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 2,4 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 291, post 62, for å finansiere arbeid med kunnskaps- og erfaringsutveksling om integreringsarbeid i mottak.

Kap. 291 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 0,4 mill. kroner mot en tilsvarende økning over kap. 291, post 73. Se omtale under kap 291, post 73.

Post 60 Integreringstilskudd, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 70,9 mill. kroner. Hovedårsaken til endringen er en reduksjon i antall personer som utløser integreringstilskudd år 2. Dette skyldes at færre personer, hovedsakelig familieinnvandrede, enn forventet kom inn i målgruppen for tilskuddet i 2019. Reduksjonen forsterkes av en nedgang i prognosen for antall bosatte i 2020. En økning i prognosen for utbetaling av særskilt tilskudd ved bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker bidrar isolert sett til økte utgifter.

Post 61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen med 22,8 mill. kroner. Hovedårsaken til reduksjonen er nedgang i antall bosatte enslige mindreårige i 2019 sammenlignet forutsetningene som lå til grunn for Saldert budsjett 2020.

Post 62 Kommunale innvandrertiltak

Det er forventet et mindreforbruk på 2,4 mill. kroner i 2020 knyttet til tilskuddsordningen for kvalifisering av beboere på integreringsmottak. Det foreslås å omdisponere midlene for å finansiere arbeid med kunnskaps- og erfaringsutveksling om integreringsarbeid i mottak. Se omtale under kap. 290, post 01.

Post 71 Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet

Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle på integreringsfeltet og som informasjonsformidlere til innvandrerbefolkningen. Virusutbruddet medfører et stort informasjonsbehov knyttet til helse, sosiale og økonomiske forhold. For å lykkes med håndteringen av situasjonen er det svært viktig at informasjonen også når ut til innvandrerbefolkningen. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 10 mill. kroner til en tilskuddsordning til integreringsarbeid, slik at frivillig organisasjoner kan bidra med informasjonstiltak rettet mot innvandrerbefolkningen om koronaviruset. IMDi forvalter ordningen.

Post 73 Tilskudd

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,4 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon over kap. 291, post 21 til en nasjonal rapport om innvandreres rolle i utviklingsprosjekter og integreringens betydning for deltakelse i et europeisk komparativt perspektiv. Transatlantic Council on Migration, ved sekretariatet Migration Policy Institute skal utarbeide rapporten.

Kap. 292 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Post 60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Det foreslås å redusere bevilgningen med 61,6 mill. kroner. Hovedårsaken til reduksjonen er ned-

gang i antall personer med familieinnvandring med norske eller nordiske borgere som ble bosatt i 2019.

Kap. 3292 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Post 01 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 5,2 mill. kroner. Hovedårsaken til endringen er en reduksjon i prognosen for asylankomster i 2020.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Behovet for avsetning til utdanningsstipend øker med 71,6 mill. kroner i forhold til Saldert budsjett 2020, hovedsakelig på grunn av endret prognose for hvor stor andel av tildelte omgjøringslån som faktisk blir omgjort til stipend.

Det foreslås å øke bevilgningen med 30,3 mill. kroner som følge av at søknadsfristen i Lånekassen er utvidet til 15. april.

Bevilgningsbehovet øker med ytterligere 25 mill. kroner på bakgrunn av at inntektsgrensene for avkorting av stipend oppheves til og med 31. august for alle studenter som bidrar til å avlaste i helse- og omsorgssektoren under virusutbruddet.

I tillegg foreslås det å øke bevilgningen med 11,4 mill. kroner som følge av forslag om 1 000 nye studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning og 60,9 mill. kroner som følge av forslag om 4 000 nye studieplasser i høyere utdanning, jf. omtale under hhv. kap. 240, post 60 og kap. 260, post 50.

Det vises til vedtak om tilleggs lån med delvis omgjøring til stipend for studenter som har mistet arbeidsinntekt, jf. Prop. 73 S (2019–2020) og Innst. 233 S (2019–2020). Regjeringen har i oppfølgingen lagt til grunn at ordningen også skal omfatte en avgrenset gruppe voksne som tar videregående opplæring med ungdomsrett, med tilbud om halv lånesum på 13 000 kroner der 8 000 kroner omgjøres til stipend. Dette er elever som er over 18 år, borteboere, allerede mottar lån fra Lånekassen, og som kan dokumentere inntektsbortfall.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 199,2 mill. kroner.

Post 70 Utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Bevilgningsbehovet øker med 149,5 mill. kroner som følge av et høyere anslag for antall mottakere av flyktningstipend i forhold til Saldert budsjett 2020. Bevilgningsbehovet reduseres med 38,7 mill. kroner som følge av lavere anslag for antall mottakere av ekstrastipend for søkere med ned-satt funksjonsevne. Øvrige anslagsendringer på posten reduserer bevilgningsbehovet med 38,8 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 72 mill. kroner.

Post 71 Andre stipend, overslagsbevilgning

Nye anslag for stipend til skolepenger for studenter og elever i utlandet gir grunnlag for å redusere bevilgningen med 18,5 mill. kroner i forhold til Saldert budsjett 2020. Anslaget for reisestipend for studenter utenfor Norden reduserer bevilgningsbehovet med ytterligere 5,6 mill. kroner. Øvrige anslagsendringer på posten reduserer bevilgningsbehovet med 5,9 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 30 mill. kroner

Post 72 Rentestøtte, overslagsbevilgning

Bevilgningen dekker kostnadene ved å gi rentefrie lån i studietiden, og rentestøtten er dermed et uttrykk for hvor mye staten subsidierer lånedelen av støtteordningene med.

Renteforutsetningen er endret fra 2,5 prosent effektiv årlig rente i Saldert budsjett 2020 til 2,0 prosent i dette anslaget. Det gir en reduksjon i bevilgningsbehovet på 358,3 mill. kroner. Anslaget for rentestøtte som tilbakeføres når nedbetalingsplaner produseres for kunder som ikke har søkt ny støtte, øker bevilgningsbehovet med 103 mill. kroner, mens utvidet søknadsfrist i Lånekassen til 15. april øker bevilgningsbehovet med 0,8 mill. kroner.

I tillegg foreslås det å øke bevilgningen med 0,2 mill. kroner som følge av forslag om 1 000 nye studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning og 1,3 mill. kroner som følge av forslag om 4 000 nye studieplasser i høyere utdanning, jf. omtale under hhv. kap. 240, post 60 og kap. 260, post 50. Samlet foreslås bevilgningen redusert med 253 mill. kroner.

Post 73 Avskrivninger, overslagsbevilgning

Økt anslag for antall personer som får slettet gjeld på grunn av uferhet, kombinert med økt gjennomsnittsgjeld i denne gruppen, øker bevilgningsbehovet med 141,5 mill. kroner i forhold til Saldert budsjett 2020. Øvrige anslagsendringer øker bevilgningsbehovet med 7,6 mill. kroner. Samlet foreslås bevilgningen økt med 149,1 mill. kroner.

Post 74 Tap på utlån

Anslaget for lån som blir permanent overført til Statens innkrevingsentral (SI) er økt med 155 mill. kroner. Hovedgrunnen er at kriteriene for permanent overgang til SI ble gjennomgått i 2019, som gir en økning i overførte krav i 2020. Anslaget for lån som avskrives etter gjeldsordningsloven er redusert med 10 mill. kroner. For øvrig er det kun mindre endringer i bevilgningsbehovet. Samlet foreslås bevilgningen økt med 143 mill. kroner.

Post 90 Økt lån og rentegjeld, overslagsbevilgning

Samlet anslagsendring for nye utlån gir en reduksjon i bevilgningsbehovet på 111,8 mill. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Anslaget for påløpte renter ved overgang til tilbakebetaling reduserer bevilgningsbehovet med 103 mill. kroner, jf. omtale under post 72. Øvrige anslagsendringer øker bevilgningsbehovet med 42,5 mill. kroner.

Videre medfører utvidet antall betalingsutsettelser i Lånekassen for å lette på likviditetsutfordringer for låntakere med betalingsproblemer, en økning av bevilgningsbehovet på 102 mill. kroner, jf. omtale under kap. 5310, post 90. Det foreslås å øke bevilgningen med 89,8 mill. kroner som følge av at søknadsfristen i Lånekassen er utvidet til 15. april.

I tillegg foreslås det å øke bevilgningen med 33,4 mill. kroner som følge av forslag om 1 000 nye studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning og 197,2 mill. kroner som følge av forslag om 4 000 nye studieplasser i høyere utdanning, jf. omtale under hhv. kap. 240, post 60 og kap. 260, post 50. Samlet foreslås bevilgningen økt med 250,1 mill. kroner.

Kap. 5310 Statens lånekasse for utdanning*Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter*

Det foreslås å øke bevilgningen med 8,9 mill. kroner. Endringen skyldes i hovedsak en økning i den gjennomsnittlige gjelden som avskrives når kvotestudenter fra utviklingsland flytter tilbake til hjemlandet og bosetter seg der varig.

Post 29 Termingebyrer

En større andel av låntakerne enn tidligere anslått bruker e-Faktura. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 4,4 mill. kroner.

Post 89 Purregebyrer

Det foreslås å redusere bevilgningen med 7,7 mill. kroner på bakgrunn av observert reduksjon av antall purringer i 2019.

Post 90 Redusert lån og rentegjeld

Regjeringen har utvidet antall betalingsutsettelse i Lånekassen for å lette på likviditetsutfordringer for låntakere med betalingsproblemer. Det vises til midlertidig forskrift om tilpasninger i lovgivningen om utdanningsstøtte som følge av utbrudd av Covid-19, som trådte i kraft 28. mars 2020, og forslag til endringer i Lov om Utdanningsstøtte i Prop. 96 L (2019–2020). Det anslås at endringen medfører redusert innbetaling av renter og avdrag på 425 mill. kroner i 2020. I motsatt retning trekker økt anslag for avskrivninger (jf. post 73) og tap på utlån (jf. post 74), som til sammen øker bevilgningsbehovet med 251,5 mill. kroner. Øvrige anslagsendringer øker bevilgningsbehovet med 33,9 mill. kroner.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen med 139,7 mill. kroner.

Post 93 Omgjøring av utdanningslån til stipend

Det foreslås å øke bevilgningen med 61,2 mill. kroner på grunn av endret prognose for hvor stor andel av tildelte omgjøringslån som faktisk blir omgjort til stipend.

Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning*Post 80 Renter*

Det foreslås å redusere bevilgningen med 820,8 mill. kroner. Hovedårsaken er at renteforutsetnin-

gen er endret fra 2,5 prosent effektiv årlig rente, som lå til grunn for Saldert budsjett 2020, til 2,0 prosent.

Andre saker*Utdanningsløftet 2020*

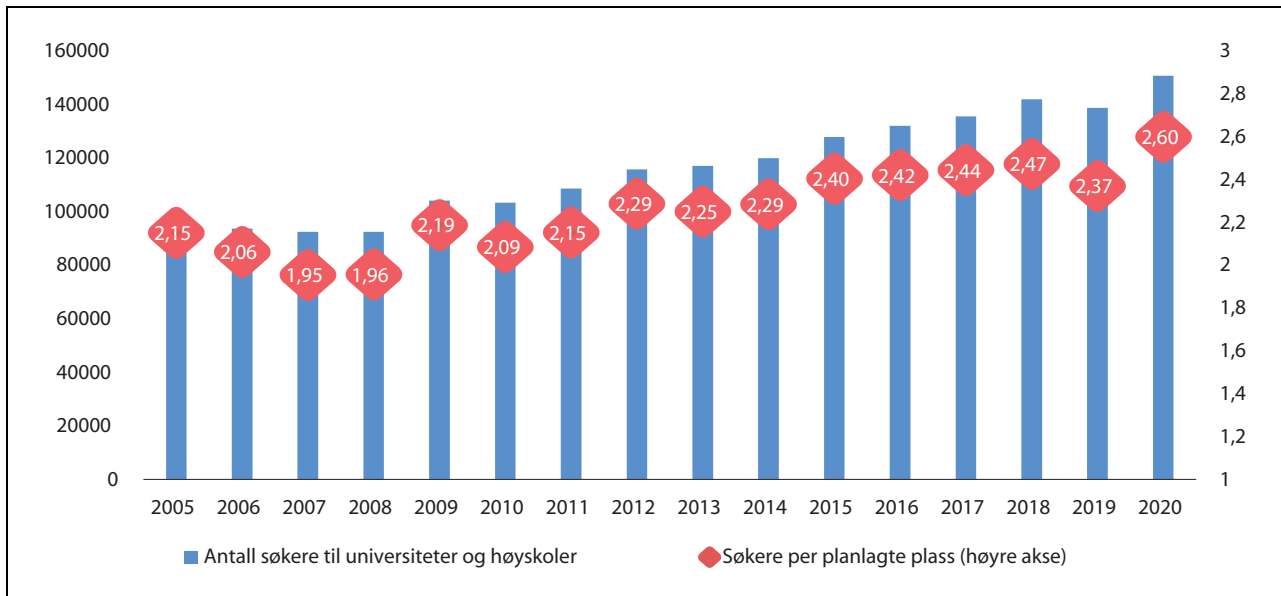
For å komme styrket ut av krisen vil regjeringen satse på kunnskap og kompetanse. Kunnskap er avgjørende for å sikre hver enkelt mulighet til et godt og selvstendig liv uavhengig av bakgrunn. Dette vil bidra til at færre faller utenfor arbeidslivet og motvirker økte sosiale forskjeller. Et godt utdanningssystem og et høyt kunnskapsnivå er også nøkkelen til fremtidig vekst og verdiskaping for hele samfunnet. Regjeringen vil derfor gjennomføre et utdanningsløft som kan bidra til at ingen går ut på dato, og at flere får rett kompetanse og kan komme i arbeid.

Ny kunnskap og kompetanse vil legge til rette for nødvendig omstilling og fremtidig vekst. I en stadig mer kunnskapsdrevet økonomi, er kompetanse og utdanning avgjørende. Med økonomisk krise og økt ledighet, mister mange den kompetansebyggingen som skjer på arbeidsplassen. Der som krisen blir langvarig, kan ledigheten bite seg fast, og gi svakere økonomisk utvikling også på sikt.

Mange av dem som nå har blitt permittert eller ledige har ikke fullført videregående opplæring eller utdanning ved universitet og høyskole eller fagskole. I tider med økt arbeidsledighet og usikkerhet ser vi også at flere ønsker å studere. En undersøkelse fra AFI viser at over halvparten av de som har blitt permitterte eller har opplevd inntektstap mener det er aktuelt med mer utdanning for å få en ny jobb dersom de mister jobben som følge av koronakrisen. Derfor er det viktig med tiltak som treffer dem som trenger kompetansepåfyll gjennom kortere kurs, men også dem som ønsker og har behov for å ta en lengre utdanning. Det kan bidra til at flere inkluderes i arbeidslivet og gi økt produktivitet på sikt.

Regjeringen har som mål at alle skal ha god tilgang til relevante utdanningstilbud av høy kvalitet. Blant ungdommene vil en del ha behov for å fullføre videregående opplæring. For regjeringen er det viktig at studietilbudet til studentene også treffer de behovene vi har for kompetanse i samfunnet, særlig innen helse- og sosialfag, lærerutdanninger og matematiske-naturvitenskapelige og teknologiske fag. Utdanninger på masternivå, både blant førstegangsstudenter og blant dem som tar etter- og videreutdanninger, er også forventet å bli mer ettertraktet når ledigheten er høy.

Figur 2.1 Antall søkere til universiteter og høyskoler og konkurranse om plassene målt ved antall søkere per studieplass

Over 150 000 personer har våren 2020 søkt om studieplass ved universiteter og høyskoler via Samordna opptak. Det er om lag 12 000 flere enn i 2019, og utgjør den største økningen i søkertallene siden 2009. Det ventes også en økning på om lag 10 000 søkere til lokale opptak (mastergradsstudier, videreutdanning m.m.). Økt søking fører til økt konkurranse om plassene, slik det var i etterkant av finanskrisen og oljeprisfallet (se figur 2). I denne perioden økte karakterkravene for å komme inn på en rekke studier, som sykepleie og IT, og et økende antall kvalifiserte søkere ble hvert år stående uten et utdanningstilbud.

Regjeringen foreslår i denne proposisjonen midler til 4 000 nye studieplasser i høyere utdanning og 1 000 nye studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning. Det foreslås også 250 nye rekrutteringsstillinger og midler til universiteter og høyskoler til nødvendige tiltak for å ivareta kvaliteten i utdanningene ved en stor økning i antall studenter. Se omtale under kap. 240, post 60 og kap. 260, post 50. Studieplassene vil på ordinær måte finansieres slik at nye kull som tas opp får fullføre sine studieløp. Det er samtidig en viktig forutsetning at økt kapasitet er knyttet til dagens situasjon i arbeidsmarkedet med høy arbeidsledighet. Etter hvert som konjunktursituasjonen normaliseres, vil også den samlede studiekapasiteten i sektoren bringes tilbake til det normale. Regjeringen vil komme tilbake til dette i senere budsjettår, med utgangspunkt i utviklingen i arbeidsmarkedet.

For regjeringen er det viktig at kapasitetsøkningen ikke fører til lavere kvalitet på studietilbudet til studentene. I sammenheng med forslag om nye studieplasser foreslås det en engangssøkning på 40 mill. kroner i særskilt finansiering for medisins- og andre helseutdanninger til bl.a. økte undervisningsressurser, tilpasning av læringsareal og klinisk undervisning. Regjeringen foreslår også en engangssøkning på 43,9 mill. kroner til fleksible, desentraliserte utdanningstilbud, kanalisert gjennom Diku.

SSBs ledighetstall for mars 2020 viste at nesten 90 000 arbeidsledige ikke har fullført en utdanning utover grunnskolen. Mange av disse personene mangler bare noen få fag for å fullføre videregående opplæring. Erfaringsmessig er denne gruppen mest utsatt for ledighet og har de dårligste utsiktene for å komme tilbake i arbeid. Fullføring av videregående opplæring kan gi dem det fundamentet de trenger for varig fotfeste i arbeidslivet, og denne gruppen er derfor viktig å følge opp. Regjeringen kommer tilbake til tiltak rettet mot denne gruppen i proposisjonen om veien videre, som vil fremmes i slutten av mai.

Det vises til anmodningsvedtak nr. 460 (2019–2020) av 31. mars 2020:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag som sikrer flyt i opplæringsløpet for lærlinger og at nye lærekontrakter blir tegnet, senest innen revidert nasjonalbudsjett for 2020.»

Regjeringens mål er at 9 av 10 elever skal fullføre videregående opplæring. Virusutbruddet har økt risikoen for at flere ikke vil fullføre. Regjeringen vurderer derfor tiltak for å hindre økt frafall i videregående opplæring. Regjeringen vil støtte fylkeskommunene slik at flere fullfører videregående opplæring uten unødvendig opphold. Tiltak rettet mot utdanningsprogrammer og bransjer som er særlig hardt rammet av krisen, vil være særlig aktuelle. Det vurderes både tiltak rettet mot lærlinger som er, eller står i fare for å bli, permittert eller miste læreplassen, og tilbud om utvidet Vg3 i skole fra høsten 2020. Statlige virkemidler må ta høyde for at fylkeskommunene kjenner de lokale utfordringene, behovene og løsningene best. Partene i arbeidslivet og andre aktuelle aktører vil bli involvert.

Det vurderes også ytterligere kompetansehevingstiltak for ansatte i særlig utsatte næringer, jf. Innst. 233 S (2019–2020) og Prop. 73 S (2019–2020).

Pilotprosjekt – veiledning til barnehageeiere for å styrke kvalitetsutviklingen

Kunnskapsdepartementet setter av 5 mill. kroner innenfor gjeldende bevilgning over kap. 231, post 21 årlig i tre år til en pilot for å teste ut ekstern veiledning av barnehageeiere i utvalgte fylker. Prosjektet skal bidra til å heve kvaliteten i barnehagene gjennom veiledning til barnehageeiere, delvis etter modell av veilederkorpsset i skolen. Deltaelse er frivillig og skal skje i noen kommuner som fylkesmannsembetene bidrar til å identifisere.

Utfordringer i sluttfasen for nytt Veterinærbygg på Campus Ås

Samlokaliseringssprosjektet med nytt Veterinærbygg på Campus Ås er forsinket og det planlagte overtakelsestidspunktet (2. kvartal 2020) er utsatt på ubestemt tid. Det skyldes utfordringer i ferdigstillingen knyttet til elektroarbeid og automasjon, og situasjonen med Covid-19 pandemien. Dette innebærer at Norges Miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) må utsette oppstarten av semesterstart på Campus Ås for veterinærutdanningen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har godkjent utløsningen av den resterende usikkerhetsavsetningen på 224 mill. kroner slik at styringsrammen settes lik kostnadsrammen på 8 015 mill. kroner. Statsbygg har gjort oppmerksom på at kostnadsrammen er ytterligere truet på grunn

av Covid-19 pandemien og svak kronekurs. Usikkerheten rundt fremdrift gjør at de økonomiske prognosene er usikre. Det vises til utfyllende omtale under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 530, post 33.

Bemanningsnorm og pedagognorm i barnehagen

Kunnskapsdepartementet viser til anmodningsvedtak nr. 806 (2017–2018):

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget våren 2019 og våren 2020 med informasjon om hvordan innføringen av bemanningsnormen og skjerpet pedagognorm har påvirket pedagogtettheten og voksentettheten i barnehagene.»

Bemanningsnormen krever at barnehagene har en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og minimum én ansatt per seks barn over tre år. Normen regulerer hvor mange årsverk som må være ansatt i grunnbemanningen i barnehagen etter hvor mange barn som går i barnehagen. Bemanningsnormen regulerer ikke forholdet mellom antall barn og antall voksne gjennom hele dagen. Normen ble innført 1. august 2018, og barnehagene hadde frem til 1. august 2019 til å innfri kravet. Barnehageeier må søke om dispensasjon dersom barnehagen ikke innfrir kravet.

94 pst. av alle barnehager oppfylte bemanningsnormen i 2019, opp fra 75 pst. i 2018 og 55 pst. i 2017. I gjennomsnitt var bemanningstettheten 5,7 barn per ansatt i 2019, en bedring fra 5,8 i 2018. Før 2018 lå bemanningstettheten over flere år rundt 6,0 barn per ansatt.

Både kommunale og private barnehager oppfyller i gjennomsnitt bemanningsnormen. Kommunale barnehager har fortsatt noe høyere bemanning enn private, men forskjellene har blitt mindre. Bemanningstettheten er bedre i enkeltstående private barnehager enn i private kjedebarnhager, men forskjellene er også her blitt mindre.

Stortinget har bevilget midler til et midlertidig tilskudd til bemanningsnormen i barnehagen. Tilskuddet skal gjelde fra 2018 til og med 2020, og går til små barnehager i kommuner som ikke oppfyller bemanningsnormen. Tilskuddet i 2018 og 2019 ble fordelt til både kommunale og private barnehager. I 2020 er bevilgningen trappet ned, og kun fordelt til private barnehager, da nesten alle kommunale barnehager oppfyller bemanningsnormen.

Fra 1. august 2018 ble pedagognormen i barnehagen skjerpet. Pedagognormen krever at barnehagene har minimum én pedagogisk leder per sju barn under tre år, og minimum én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Tidligere var kravet at det skulle være henholdsvis ni og 18 barn per pedagogisk leder. Kommunen kan gi dispensasjon fra utdanningskravet for inntil ett år av gangen.

64 pst. av barnehagene oppfyller pedagognormen uten dispensasjon fra utdanningskravet i 2019, opp fra 53 pst. i 2018. I gjennomsnitt var det 13,6 barn per barnehagelærer i 2019, en bedring fra 14,3 i 2018 og 15,8 i 2016.

Siden innføringen av pedagognormen har det blitt flere årsverk til pedagogiske ledere, men færre til annen grunnbemanning. Innføringen av pedagognormen har imidlertid ikke gått på bekostning av ansatte med fagarbeiderbakgrunn. Antall årsverk med barne- og ungdomsarbeiderfag har økt fra 12 495 årsverk i 2017 til 13 561 årsverk i 2019. Som andel av de ansatte i grunnbemanningen, utgjør ansatte med barne- og ungdomsarbeiderfag 20,9 pst. i 2019, mot 19,9 pst. i 2017.

Spørreundersøkelsen *Spørsmål til barnehage-Norge 2019* viser blant annet at halvparten av barnehagene har bemanning tilsvarende bemanningsnormen 4–5 timer per dag, og at om lag halvparten av barnehagene har fått flere pedagoger per barnegruppe. Undersøkelsen viser også at eierne i liten grad har opplevd utfordringer med ansettelser.

Barnehagene har fortsatt en plikt til å påse at bemanningen er tilstrekkelig til å drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Å oppfylle normene fritar ikke barnehagene og kommunene fra å vurdere behov for annen støtte eller dimensjonering av tilbudet. Normene skal legge til rette for et minimumsnivå av barnehagelærere og ansatte i grunnbemanningen, og bidra til at alle barn får et likeverdig tilbud.

Kunnskapsdepartementet vil følge utviklingen i voksen- og pedagogtettheten nøye. Utdanningsdirektoratet har fått oppdrag om å se nærmere på hvordan barnehager tilpasser seg normene for bemanningstetthet og pedagogtetthet, og hvordan økt bemanningstetthet og kompetanse hos de ansatte i barnehagene kan bidra til kvaliteten i tilbudet.

Nettbasert opplæring i språk og fag for minoritetsspråklige elever

Kunnskapsdepartementet har satt av 3,6 mill. kroner innenfor gjeldende bevilgning på kap. 226,

post 21, til å inkludere begynneropplæring i engelsk i tilbudet om nettbasert opplæring i språk og fag for minoritetsspråklige elever, og til utvikling av kartleggingsverktøy og veileder for tospråklig opplæring i fag i grunnopplæringen. Forslagene er anbefalt av faginstansen Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO). Tiltakene skal gi sent ankomne elever mer og bedre tospråklig opplæring.

Mer kunnskap om digitalisering

Kunnskapsdepartementet har satt av 5,5 mill. kroner innenfor gjeldende bevilgning på kap. 226, post 21 til tiltak som skal bidra til økt kunnskap om digitalisering i skolen. Kunnskapen om digitalisering i skolen er begrenset og det er behov for nye kilder og metoder for kunnskapsinnhenting. Dette gjelder særlig fem områder:

- Positive og negative effekter ved økt teknologitetthet i skolen
- Digitaliseringstilstanden i norske skoler og hindre for digitalisering
- Digitaliseringens innvirkning på elevenes leseferdigheter og utholdenhet
- Elevenes digitale ferdigheter
- Digitaliseringens innvirkning på barn og unges oppvekst

Dette behovet er forsterket i forbindelse med stenging av skoler som følge av virusutbruddet.

Rekruttering av lærerstudenter

Kunnskapsdepartementet har satt av 7 mill. kroner innenfor gjeldende bevilgning på kap. 226, post 21 til tiltak som kan få flere studenter til å søke seg til lærerutdanningen i 2021. Tiltakene skal særlig rettes mot å rekruttere flere lærere for de yngre barna i skole og barnehage, samt å rekruttere flere menn og minoritetsspråklige studenter til utdanningen.

Kompetanseløft innen spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Som oppfølging av Meld. St. 6 (2019–2020) *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO* utvikler Kunnskapsdepartementet, i samarbeid med KS, et kompetanseløft innen spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Høsten 2020 vil kompetanseløftet være knyttet til regional ordning for barnehage og desentralisert ordning for skole og regionale konferanser i noen utvalgte fylker. Det vil også legges til rette for nett-

verksbygging/kompetanseutvikling i UH-sektoren. Oppbyggingen av kompetanseløftet vil skje over fem år, og må ses i sammenheng med endringene som er varslet for Statped.

Utvidelse av tilskudd til videreutdanning i samisk til å omfatte rekrutteringsstipend

Det eksisterer flere ordninger for å øke tilgangen på lærere med kompetanse i samisk. Tilskudd til skoleeiere som gir lærere studiepermisjon for å ta videreutdanning i samisk over kap. 225, post 63 har vært lite brukt. Basert på innspill fra Utdanningsdirektoratet og fylkesmannsembetene i Troms og Finnmark, Nordland og Trøndelag, vil Kunnskapsdepartementet derfor utvide målgruppen for tilskuddsordningen til å omfatte rekrutteringsstipend til lærerstudenter. Ved å få lærere inn i skolen som kan undervise både i og på samisk, kan omfanget av fjernundervisning i samisk reduseres, og retten til opplæring på samisk kan lettere oppfylles. Budsjettkonsekvenser av utvidelsen dekkes innenfor gjeldende bevilgning på kap. 225, post 63.

Tilskudd til skoleskipet MS Gann

I 2020 er det bevilget 6,4 mill. kroner under kap. 228, post 76 til hybridisering av skoleskipet MS Gann. Skolen har også behov bærekraftige driftsrammer, og økningen legges derfor inn som en generell økning i fasttilskuddet til skolen.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet, post 70 Tilskudd til læremidler mv.

Tilskuddet skal bidra til utvikling og produksjon av læremidler uten grunnlag for kommersiell produksjon. For å ivareta fremdrift, produksjon og utbetalingstakt for utvikling og produksjon har budsjettposten tilsagnsfullmakt med inntil 30 mill. kroner. Etter en vurdering av forventede utbetalinger og tilsagn i 2020 foreslås det at tilsagnsfullmakten økes til 60 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

2.3 Kulturdepartementet

Kap. 315 Frivillighetsformål

Post 79 Til disposisjon

Bevilgningen på posten er stilt til disposisjon for Kulturdepartementet og skal dekke nye behov på

frivillighetsområdet som ikke naturlig hører hjemme under andre tilskuddsposter.

Frivillige organisasjoner kan bidra med mange tiltak som kan avhjelpe negative følger av virusutbruddet. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 5 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 323, post 21, jf. omtale nedenfor.

Post 82 Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg

Bevilgningen på posten skal kompensere for kostnader som idrettslag og foreninger har til merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Formålet med ordningen er å lette finansieringen av anleggsinvesteringer for idrettslag og foreninger. En bred utbygging av anlegg gir grunnlag for økt idrettsaktivitet over hele landet.

I Saldert budsjett 2020 er det bevilget 194,5 mill. kroner til ordningen. Lotteri- og stiftelsestilsynet har i 2020 mottatt 532 søknader om kompensasjon. Samlet søknadsbeløp er 301 mill. kroner.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 106,5 mill. kroner. Med denne økningen vil alle godkjente søknader kunne innvilges fullt ut i 2020.

Kap. 320 Norsk kulturråd

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten skal dekke driftsutgifter ved Norsk kulturråd. Oppfølgingen og forvaltningen av tilskudd til amatørteater- og frivillige teaterformål er overført til Norsk kulturråd. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 1 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 323, post 78, jf. omtale nedenfor.

Videre foreslås bevilgningen på posten økt med 0,8 mill. kroner for å dekke utgifter som Norsk kulturråd har ved innkjøpsordningene for litteratur, mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 334, post 72, jf. omtale nedenfor.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 1,8 mill. kroner.

Post 55 Norsk kulturfond

Bevilgningen på posten skal dekke tilskuddsordninger og avsetninger under Norsk kulturfond. Bevilgningen på posten er i Saldert budsjett 2020 økt med 0,5 mill. kroner for å legge til rette for flere språk- og litteraturprosjekter for nasjonale minoriteter. Med bakgrunn i at tilskuddsordning for nasjonale minoriteter er etablert på Kommu-

nal- og moderniseringsdepartementets budsjett, foreslås bevilgningen på posten redusert med 0,5 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 70 Nasjonale minoriteter under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Kap. 322 Bygg og offentlige rom

Post 70 Nasjonale kulturbygg, kan overføres

Bevilgningen på posten gjelder tilskudd til nasjonale kulturbygg.

Som følge av at enkelte byggeprosjekter finansiert på posten har hatt noe lavere utgifter enn bevilget, er det et lite mindreforbruk på posten som ikke er relatert til eksisterende prosjekter. I forbindelse med bygging av de nye utstillingene til statens draktsamling ved Valdresmusea er det avdekket skader i taket på bygningen. Til prosjektet ble det opprinnelig bevilget 2,2 mill. kroner over denne posten i 2019-budsjettet. For å utbedre skadene foreslås det at 1,2 mill. kroner av ubrukte tilskuddsmidler på posten nyttes til å utbedre takskadene.

Stortinget bevilget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2017 og statsbudsjettet for 2018 investeringstilskudd til rehabilitering av tak og fasader for Den Nationale Scene på i alt 101 mill. kroner. Det viser seg nå at prosjektet kan gjennomføres innenfor en lavere kostnad enn tidligere estimert. Foreløpige tall viser at om lag halvparten av bevilgningen vil være ubrukt. Det foreslås at ubenyttet bevilgning til prosjektet nyttes til andre nødvendige vedlikeholds- og sikringstiltak i teaterbygningen.

Kap. 323 Musikk og scenekunst

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Bevilgningen på posten skal dekke utgifter til Riks teatrets turnévirksomhet. Riksteatret har som følge av helsemyndighetenes råd og pålegg etter virusutbruddet vært nødt til å innstille turnévirk-somheten sin våren 2020. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til rammene for høstens program. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 20 mill. kroner for å dekke bevilgningsøkningene på kap. 315, post 79 og kap. 325, post 79, jf. omtalen under disse postene.

Post 78 Ymse faste tiltak

Bevilgningen på posten skal dekke tilskudd til ymse faste tiltak på musikk- og scenekunstheltet. I statsbudsjettet for 2020 er det satt av 22,2 mill. kroner til amatørteater- og frivillige teaterformål. Oppfølging og forvaltning av disse midlene er overført til Norsk kulturråd. Bevilgningen på posten foreslås derfor redusert med 1 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 320, post 01, jf. omtale ovenfor.

Kap. 325 Allmenne kulturformål

Post 77 Kompensasjonsordninger for arrangører på kultur-, frivillighets- og idrettsfeltet

En rekke kultur-, frivillighets- og idrettsarrangementer har blitt avlyst, stengt eller utsatt etter pålegg eller råd fra helsemyndighetene i forbindelse med virusutbruddet. Som følge av dette ble det opprettet to midlertidige, søknadsbaserte ordninger for kompensasjon av tapte billettinntekter eller deltakeravgifter ved avlysning, utsettelse eller stengning av kultur-, frivillighets- og idrettsarrangementer som var planlagt i perioden fra 5. mars og til og med 30. april 2020, jf. Prop. 67 S (2019–2020) og Innst. 216 S (2019–2020). Gjeldende bevilgning på posten er 1 mrd. kroner, hvorav 300 mill. kroner er avsatt til kompensasjonsordningen for kultursektoren og 700 mill. kroner er satt av til kompensasjonsordningen for frivillighets- og idrettssektoren.

Regjeringen besluttet 7. april å forlenge forbudet mot kultur- og idrettsarrangementer til 15. juni. Fra 7. mai ble det tillatt med arrangementer på offentlig sted, herunder kultur-, frivillighets- og idrettsarrangementer, for opptil 50 personer, hvor det kan holdes minst en meters avstand til personer som ikke er i samme husstand. Arrangementer på offentlig sted med over 50 personer er fremdeles forbudt. Regjeringen foreslår derfor at arrangementsordningene, med noen endringer som er nærmere omtalt nedenfor, forlenges for perioden fra og med 1. mai og til og med 15. juni, og at bevilgningen på posten økes med til sammen 620 mill. kroner.

Regjeringen har signalisert at arrangementer for over 50 personer vil være forbudt frem til 1. september, men at en tar sikte på å åpne opp for arrangementer med opptil 200 personer fra 15. juni. Denne typen publikumsbegrensninger vil fortsatt innebære betydelige økonomiske konsekvenser for enkelte arrangører i kulturfeltet og enkelte idrettsarrangementer, som f.eks. eliteserie-

kamper i fotball. Regjeringen vil komme tilbake med en vurdering av videre varighet og eventuelle justeringer i kompensasjonsordningene i proposisjonen om økonomiske fase 3-tiltak, som legges frem i slutten av mai 2020. Der det er særskilte utfordringer for enkelte idretter og kulturarrangementer, vil regjeringen fortsette dialogen og se på løsninger.

Kompensasjonsordning for kultursektoren

Regjeringen foreslår å forlenge den midlertidige kompensasjonsordningen for arrangører i kultursektoren til å gjelde for arrangementer som var planlagt i perioden fra og med 1. mai og til og med 15. juni 2020, og som helt eller delvis må avlyses, stenges eller utsettes etter pålegg eller råd fra myndighetene.

I gjeldende forskrift er beregning av kompensasjon knyttet opp til arrangørens budsjetterte billettinntekter og deltakeravgifter. Med bakgrunn i erfaringene fra første søknadsrunde foreslås forskriften for ordningen endret slik at søknad om kompensasjon kan baseres på stipulerte tap av billettinntekter ut fra en sammenligning med tilsvarende periode/arrangement i foregående år.

For denne perioden er det lagt til grunn at flere arrangører nå vil velge å avlyse fremfor å utsette arrangementer. Dette vil kunne medføre noe økt søkergrunnlag under ordningen sammenlignet med forrige periode, samtidig som perioden dekker noe færre dager. Det foreslås på denne bakgrunn en bevilgningsøkning på 300 mill. kroner til formålet.

Kompensasjonsordning for frivillighets- og idrettssektoren

Regjeringen foreslår å videreføre en rammestyrte ordning for kompensasjon av inntektsbortfall i frivillige organisasjoner og idrett for arrangementer som har blitt helt eller delvis avlyst, stengt eller utsatt som følge av pålegg eller råd fra helsemyndighetene.

Innenfor den gjeldende ordningen var det kommet 2 254 søknader på til sammen 372 mill. kroner innenfor søknadsfristen. Gjeldende bevilgningsramme for ordningen er 700 mill. kroner. For en betydelig andel av søknadene er det nødvendig å etterspørre mer informasjon. Endelig godkjent søknadssum kan derfor bli lavere.

Frivillig sektor treffes i liten grad av andre kompensasjonsordninger som er opprettet i forbindelse med virusutbruddet. Flertallet av frivil-

lige organisasjoner har skattefritak og er ikke dekket av kompensasjonsordningen for faste, uunngåelige utgifter.

Basert på erfaringer med ordningen i perioden 5. mars til 30. april foreslås det å endre innretningen av ordningen til å kompensere for bortfall av flere typer inntekter og flere typer arrangementer. En kompensasjonsordning med ny innretning foreslås å gjelde for arrangementer som var planlagt i tidsrommet 12. mars til 15. juni.

I tillegg til bortfall av billettinntekter og deltakeravgifter vil ordningen utvides til å gjelde bortfall av andre typer inntekter, for eksempel parkeringsavgifter og kiosksalg. Ordningen utvides også til å gjelde arrangementer uten billettinntekter og deltakeravgifter, f.eks. loppemarkeder, samt inntekter fra utleie av organisasjonseide bygninger og anlegg.

Det vises også til anmodningsvedtak nr. 494 (2019–2020) fra Stortinget i forbindelse med behandling av Prop. 70 LS (2019–2020), jf. Innst. 232 L (2019–2020):

Stortinget ber regjeringen sørge for at virksomheter som har omfattende økonomisk drift, men ikke har «ervert til formål» og dermed ikke betaler skatt, blir ivaretatt med en økonomisk kompensasjon, som f.eks. bedrifter for varig tilrettelagt arbeid, stiftelser, ideelle organisasjoner og en rekke virksomheter innen blant annet kultur og museumsdrift.

For å følge opp Stortingets anmodningsvedtak presiseres og utvides også kompensasjonsordningen slik at flere virksomheter innen museum og kultur og ideelle organisasjoner kan søke om kompensasjon for bortfall av billettinntekter. Dette omfatter blant annet museer, akvarier og enkelte idrettsanlegg, eksempelvis organisasjonseide alpinanlegg og klatreanlegg. Med arrangement forstås aktiviteter med billett- og deltakeravgifter og/eller aktivitet ut over daglig drift. Ordningen skal ikke kompensere for bortfall av medlemsinntekter, treningsavgifter o.l., innsamlingsaktiviteter, pengegaver eller sponsor- og reklameinntekter. Ytterligere veiledning vil være tilgjengelig på henholdsvis Kulturrådets og Lotteri- og stiftelsestilsynets nettsider.

Med disse endringene i kompensasjonsordningen for frivillig sektor og idrett anser regjeringen anmodningsvedtaket som utkvittert under Kulturdepartementets område.

Det legges opp til at tapte inntekter som søkes dekket, i den gjeldende perioden totalt må ha utgjort minimum 25 000 kroner. Det gis 70 pst. kompensasjon og settes en maksgrense på 9,3

mill. kroner. Ordningen skal fortsatt være forbeholdt aktører som er registrert i Frivillighetsregisteret. Aktører som får 60 pst. eller mer av inntektene fra offentlige tilskudd, er ikke omfattet av ordningen. Organisasjoner som har søkt om kompensasjon for arrangement som var planlagt i perioden fra 5. mars til 30. april, må trekke fra dette beløpet dersom de søker på nytt i den utvidede ordningen.

Gjeldende bevilgning er på 700 mill. kroner, og det var innen søknadsfristen kommet inn søknader for om lag 370 mill. kroner. Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 320 mill. kroner for å dekke utgiftene til en utvidet ordning for perioden 12. mars til 15. juni. Det anslås at bevilgningen vil kunne dekke 70 pst. kompensasjon for tapte inntekter innenfor ovennevnte kategorier.

Forvaltning av ordningene

Ordningene vil forvaltes av Kulturrådet og Lotteri- og stiftelsestilsynet, med endringer og tilpasninger på bakgrunn av erfaringene fra forrige søknadsrunde.

Søkere må på forespørsel kunne dokumentere tapene som følge av pålegg eller råd fra myndighetene i forbindelse med virusutbruddet, bl.a. ved å legge frem budsjett som viser planlagte inntekter og utgifter for arrangementet slik det er definert over, regnskap for tidligere års sammenlignbare arrangementer, avtaler, intensjonsavtaler og annen relevant dokumentasjon, samt at tapet ikke dekkes på annen måte.

Begge ordningene vil være rammestyrte og basert på bevilget beløp. Dersom rammen for ordningen ikke rekker til full kompensasjon, vil den prosentvise avkortningen være lik for alle søkere som oppfyller ordningens vilkår.

En forlengelse og justering av ordningene sammenlignet med dagens innretning vil måtte godkjennes av ESA før iverksettelse.

Post 79 Til disposisjon, kan nyttes under post 01

Bevilgningen på posten er stilt til disposisjon for Kulturdepartementet og skal dekke nye behov som oppstår i løpet av året samt utgifter ved prosjekter som ikke naturlig hører hjemme under andre tilskuddsposter. Virusutbruddet øker behovet for prosjektstøtte som er tilpasset den aktuelle situasjonen. Bevilgningen på posten foreslås som følge av dette økt med 15 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 323, post 21, jf. omtale ovenfor.

Post 82 Nobels Fredssenter

Bevilgningen omfatter tilskudd til drift av Nobels Fredssenter. Hoveddelen av driftsutgiftene, utstillinger og fornyelser av disse, særskilte arrangementer og andre aktiviteter forutsettes dekket ved andre inntekter.

Virusutbruddet med tilhørende inntektsbortfall har stilt Nobels Fredssenter overfor en krevende situasjon i inneværende år. Dette sammenfaller med at Statsbygg gjennomfører forprosjekt med tanke på å flytte Fredssenteret til større lokaler i Bankplassen 4. I denne prosessen er det viktig at brukerinteressene blir ivaretatt og at Nobels Fredssenter har kapasitet til å medvirke i prosessen. Det foreslås på bakgrunn av dette å øke bevilgningen på posten med 5 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 328, post 70, jf. omtale nedenfor.

Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Post 80 Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket

Bevilgningen på posten skal blant annet dekke utgifter ved bibliotekjeneste i fengsel. Som følge av opprettelse av flere fengselsplasser ved Arendal fengsel, foreslås bevilgningen på posten økt med 65 000 kroner mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 430 Kriminalomsorgen, post 01 Driftsutgifter under Justis- og beredskapsdepartementet.

Kap. 328 Museum og visuell kunst

Post 70 Det nasjonale museumsnettverket

Bevilgningen på posten gjelder ordinært driftstilskudd til museer i Det nasjonale museumsnettverket. Grunnet forsinkelser i innflyttingen av Nasjonalmuseet på Vestbanen, kan driftstilskuddet til Nasjonalmuseet i 2020 reduseres. Bevilgningen på posten foreslås som følge av dette redusert med 5 mill. kroner, mot tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 325, post 82, jf. omtale ovenfor.

Kap. 334 Filmformål m.m.

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten skal dekke driftsutgifter ved Norsk filminstitutt samt mindre utredningstiltak på området.

Norsk filminstitutt forvalter tilskudd innenfor dataspillområdet og har hovedansvaret med å følge opp dataspillstrategien som regjeringen la frem høsten 2019. Bevilgningen på posten foreslås økt med 0,7 mill. kroner for å dekke økte driftsutgifter i Norsk filminstitutt til oppfølgingen av dataspillstrategien. Videre foreslås bevilgningen økt med 1,6 mill. kroner for å dekke kostnader som Norsk filminstitutt har i tilknytning til internasjonal satsing på dataspill og utviklingsprogram for filmskapere. Dette er utgifter som etter sin art skal belastes filminstituttets driftspost, og ikke Filmfondet.

Bevilgningen på posten foreslås som følge av dette økt med til sammen 2,3 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 334, post 50, jf. omtale nedenfor.

Post 50 Filmfondet

Bevilgningen omfatter tilskudd til filmfeltet og til utvikling av dataspill.

Virusutbruddet har ført til at pågående filmproduksjoner for en periode er stoppet opp eller utsatt. Forsinkelsene i pågående produksjoner har påført norske filmprodusenter økonomiske tap, grunnet irreversible kostnader knyttet til bl.a. leie av utstyr, spesialister og kjøp av varer og tjenester som ikke kan gjenbrukes når produksjonene gjenopptas. For å unngå at pågående film- og serieproduksjoner må skrinlegges, har Norsk filminstitutt omdisponert deler av bevilgningen på posten for å kompensere for uforutsette kostnader som er påført produksjonsselskapene etter virusutbruddet. Omfordelingen av tilskuddsmidler i Filmfondet har ført til at Norsk filminstitutt har vært nødt til å utsette søknadsrunder for tilskudd til nye film- og serieproduksjoner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 30 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 334, post 72, jf. omtale nedenfor. I tillegg foreslås en fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd i 2020 på 55 mill. kroner utover gitte bevilgninger på posten, jf. forslag til romertallsvedtak. Forslaget innebærer at Norsk filminstitutt kan fatte vedtak om tilskudd til nye produksjoner i inneværende år.

Bevilgningen på posten foreslås for øvrig redusert med 2,3 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under kap. 334, post 01, jf. omtale ovenfor. Samlet innebærer det at bevilgningen på posten foreslås økt med 27,8 mill. kroner.

Post 72 Incentivordning for film- og tv-produksjoner, kan overføres

Bevilgningen dekker tilskudd til incentivordningen for film- og tv-produksjoner. Ordningens formål er å øke antallet store internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge.

Det forventes forsinkelser i gjennomføringen av internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge som følge av virusutbruddet. Deler av bevilgningen på posten vil følgelig ikke komme til utbetaling i 2020. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 30 mill. kroner mot tilsvarende økning under post 50 Filmfondet. Utover dette foreslås bevilgningen på posten redusert med 2 mill. kroner for å dekke utgifter på kap. 320, post 01 og på kap. 335, postene 01, 71 og 74, jf. omtale under disse postene. Samlet foreslås bevilgningen på kap. 334, post 72 redusert med 32 mill. kroner.

Kap. 335 Medieformål

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten skal dekke driftsutgifter ved Medietilsynet samt mindre utredningstiltak på området.

Endringer i kringkastingsloven gir Medietilsynet hjemmel til å gi pålegg om å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til ulovlig markedsføring av pengespill som formidles i fjernsyn eller audiovisuelle bestillingstjenester. Som følge av økt arbeid i Medietilsynet for å følge opp lovendringen foreslås bevilgningen på posten økt med 0,8 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 334, post 72, jf. omtale ovenfor.

Post 71 Mediestøtte

Bevilgningen på posten omfatter produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier, innovasjons- og utviklingstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier, tilskudd til samiske aviser og distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark.

Det vises til anmodningsvedtak 496 (2019–2020) fattet av Stortinget 7. april 2020:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en egen kompensasjonsordning bedre tilpasset medienes spesielle inntektsstruktur og raskt komme tilbake til Stortinget med forslag om dette.»

Mange norske redaktørstyrte medier rammes av at betydelige deler av annonseomsetningen faller bort som en følge av virusutbruddet. Regjeringen

foreslår å opprette en midlertidig ordning som kompenserer for en andel av mediernes omsetningsfall i perioden fra og med 1. mars til og med 15. juni 2020. Kompensasjonen vil maksimalt utgjøre 60 pst. av omsetningsreduksjonen i det enkelte medieforetaket. Formålet med ordningen er å bidra til at mediene i størst mulig grad kan opprettholde sin journalistiske virksomhet.

Ordningen vil bli søknadsbasert og være åpen for alle redaktørstyrte medier som har hatt et visst omsetningsfall. Ordningen vil særlig innrettes mot medier som i noen grad er alene om å formidle nyhetsstoff innenfor gitte geografiske områder. Lokale og regionale medier må ha hatt et omsetningsfall på 15 pst. for å kunne kvalifisere til kompensasjon, mens øvrige redaktørstyrte medier må ha hatt et omsetningsfall større enn 20 pst. for å kunne kvalifisere til kompensasjon. Videre vil medier som har permittert journalister i perioden, få en avkortning i kompensasjonen. Medier som søker om kompensasjon må på forespørsel kunne dokumentere omsetningstapet som søkes dekket, ved å kunne fremlegge regnskap, oversikt over omsetning i 2019 og 2020 og annen relevant dokumentasjon.

Ordningen vil bli forvaltet av Medietilsynet, som også vil administrere søknadsportalen. Det foreslås at det bevilges 300 mill. kroner til ordningen. Ordningen vil være rammestyrte. Dersom rammen ikke rekker til full kompensasjon, vil den prosentvise avkortningen være lik for alle søkere som oppfyller ordningens vilkår.

Ordningen vil utformes i henhold til EØS-avtalens bestemmelser om offentlig støtte og notifiseres til ESA.

Anmodningsvedtaket anses med dette som oppfylt.

Bevilgningen på posten foreslås utover dette økt ut over dette med 0,3 mill. kroner for å dekke mindre justeringer i enkelte av mediestøtteordningene, mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 334, post 72, jf. omtale ovenfor.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 300,3 mill. kroner.

Post 74 Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, kan overføres

Bevilgningen omfatter tilskudd til lokalkringkastingsformål og digitaliseringstiltak i lokalradiosektoren.

For å dekke enkelte mindre justeringer av tilskuddene på posten, foreslås bevilgningen økt med 0,1 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av

bevilgningen på kap. 334, post 72, jf. omtale ovenfor.

Post 79 Norsk rikskringkasting AS – NRK

Bevilgningen gjelder driftstilskudd til Norsk rikskringkasting (NRK).

Deler av tilskuddet til NRK skal gå til å nøytralisere virkningen av merverdiavgift. Reduksjon av den lave merverdiavgiftssatsen fra 12 til 6 pst. fra 1. april til 31. oktober, gir en beregnet innsparing for NRK på 200,4 mill. kroner. Bevilgningen på posten foreslås på bakgrunn av dette redusert med 200,4 mill. kroner.

Kap. 353 Likestillings- og diskrimineringsombudet

Post 50 Basisbevilgning

Bevilgningen på posten skal dekke driftsutgiftene i Likestillings- og diskrimineringsombudet.

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*. Med bakgrunn i dette foreslås budsjetttrammene for nettobudsjetterte virksomheter redusert tilsvarende effekten av nedsatt arbeidsgiveravgift for én termin.

For Likestillings- og diskrimineringsombudet innebærer dette en bevilgningsreduksjon på 161 000 kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

2.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Kap. 61 Høyesterett

Post 01 Driftsutgifter

Lønnsendringer for dommere i Høyesterett var ikke fastsatt da budsjettforslaget for 2020 ble lagt frem, og det er ikke tatt høyde for dette i saldert budsjett. Endringene har virkning fra 1. oktober 2019 og er beregnet til 1,8 mill. kroner, medregnet arbeidsgiveravgift, ferielønnstillegg og fremtidige pensjonsforpliktelser. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med dette beløpet.

Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I forbindelse med at saksbehandlingskapasitet fra Justis- og beredskapsdepartementet er stilt til disposisjon for Hovedredningssentralen i Sør-Norge, overføres lønnskostnadene. Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 0,4 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 455, post 01.

Post 23 Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting, kan overføres

Norges deltagelse i ENISA (European Union Agency for Cybersecurity) er lovfestet og gjennomført i norsk lov ved ekomforskriften § 8-7. Kontingenten til ENISA har økt i 2020, og kontingenten dekkes på kap. 400, post 71. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 400, post 23 med 0,6 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 400, post 71.

Post 71 Tilskudd til internasjonale organisasjoner

Norges deltagelse i ENISA er lovfestet og gjennomført i norsk lov ved ekomforskriften § 8-7. Kontingenten til ENISA har økt med 1,1 mill. kroner i 2020. Det foreslås at bevilgningen på kap. 400, post 23 reduseres med 0,6 mill. kroner og at bevilgningen på kap. 455, post 45 reduseres med 0,5 mill. kroner, mot en samlet bevilgningsøkning på kap. 400, post 71 på 1,1 mill. kroner, jf. omtale under kap. 400, post 23 og kap. 455, post 45.

Kap. 410 Domstolene

Post 01 Driftsutgifter

Teknisk utstyr i domstolene knyttet til virusutbruddet

Virusutbruddet har bidratt til redusert saksavvikling i domstolene. For å avhjelpe situasjonen er adgangen til å bruke fjernmøteløsninger utvidet, først i en midlertidig forskrift og senere i en midlertidig lov, jf. Prop. 94 L (2019–2020). Det har vært nødvendig å kunne opprettholde deler av domstolenes virksomhet for å ivareta lov og orden og rettssikkerhet. For å legge til rette for utvidet bruk av fjernmøter, er det nødvendig med innkjøp av teknisk utstyr i flere domstoler. Kostnadene knyttet til anskaffelse av dette utstyret er beregnet til 35 mill. kroner.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 410, post 01 med 35 mill. kroner til teknisk utstyr i domstolene.

Lønnsendringer for dommere i tingrettene og lagmannsrettene

Lønnsendringer for dommere i tingrettene og lagmannsrettene var ikke fastsatt da budsjettforslaget for 2020 ble lagt frem og er ikke tatt høyde for i saldert budsjett. Endringene har virkning fra 1. oktober 2019 og er beregnet til å utgjøre 34,6 mill. kroner, medregnet arbeidsgiveravgift, ferielønns tillegg og fremtidige pensjonsforpliktelser. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med dette beløpet.

Endring av verdigrensene i tvisteloven

Ved endring av verdigrensen for obligatorisk forlikradsbehandling, jf. Prop 133 L (2018–2019), vil flere saker som i dag blir førstegangsbehandlet i tingretten bli gjenstand for obligatorisk forlikradsbehandling. Det antas at saksmengden til forlikrådene vil øke med 500 saker per år. Som følge av dette er det beregnet at gebyrinntektene for staten vil øke med 0,7 mill. kroner på kap. 3440, post 07 (helårseffekt). På grunn av økt saksmengde foreslås det å øke bevilgningen på kap. 440, post 01 med 0,2 mill. kroner (halvårseffekt) til forlikrådets sekretariat og med 0,2 mill. kroner (halvårseffekt) til forlikrådene på kap. 414, post 21, jf. tilsvarende økning av bevilgningen over kap. 3440, post 07.

Økt forventet saksmengde som følge av endring av verdigrensene er ventet å øke andre utgifter som ikke dekkes av gebyrinntektene med 0,2 mill. kroner, herunder kompetansehevede tiltak, deltakelse i forlikrådets møter, generell veiledning og publikumshåndtering. Det foreslås på denne bakgrunn å omdisponere 0,2 mill. kroner fra domstolenes driftsbudsjett på kap. 410, post 01 til forlikråd og andre domsutgifter på kap. 414, post 21 for å kompensere for de økte utgiftene.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 410, post 01 med 69,5 mill. kroner.

Kap. 3410 Domstolene

Post 01 Rettsgebyr

Det er vanskelig å forutsi den årlige utviklingen i saksinngangen til domstolene og anslaget for bevilgningsbehov på posten er usikkert. Gebyrene varierer på tvers av sakstyper, og gebyrinntektene er således betinget på utviklingen i saks-

inngangen. Det har vært en høyere saksinngang til domstolene enn det som ble lagt til grunn da budsjettforslaget for 2020 ble lagt frem.

På bakgrunn av regnskapstall per februar 2020 er det anslått at gebyrinntektene vil øke med 45 mill. kroner i 2020. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med dette beløpet.

Kap. 414 Forlikråd og andre domsutgifter

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det vises til omtale under kap. 410, post 01, Endring av verdigrensene i tvisteloven. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med totalt 0,3 mill. kroner som følge av økt saksmengde hos forlikrådene i 2020.

Kap. 430 Kriminalomsorgen

Post 01 Driftsutgifter

IKT-utstyr til erstatning for besøk i fengsel som følge av virusutbruddet

For å begrense smitterisiko i fengslene er muligheten for fysiske besøk til de innsatte blitt begrenset. Det foreslås å øke bevilgningen med 7 mill. kroner til bl.a. innkjøp av sikret IKT-utstyr som nettbrett og telefoni, for å ivareta innsattes rett til besøk ved hjelp av digitale løsninger.

Planlegging av nytt fengsel i Oslo

I Saldert budsjett 2020 ble det vedtatt en bevilgning på 17,5 mill. kroner til planlegging og forprosjektering av nytt Oslo fengsel. Avklaringsfasen forut for forprosjekteringen har blitt dyrere enn antatt, blant annet grunnet igangsetting av en utvidet samfunnsøkonomisk analyse. Det foreslås å øke bevilgningen med 2,4 mill. kroner til formålet, mot tilsvarende reduksjon på kap. 491, post 01.

Arendal fengsel, avdeling Evje – kostnader under forvaltningssamarbeidspartnere

Det vises til etablering av Arendal fengsel, avdeling Evje som åpnet i 2019. Årlige driftskostnader er beregnet til 16,5 mill. kroner, hvorav 1,5 mill. kroner til å dekke utgifter for partnerne i forvaltningssamarbeidet. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 430, post 01 med 1,5 mill. kroner, mot en økning på 1,1 mill. kroner under Kunnskapsdepartementets kap. 225, post 68, en økning på 0,4 mill. kroner under Helse- og omsorgsdepartementets kap. 762, post 61 og en økning på

70 000 kroner under Kulturdepartementets kap. 326, post 80.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen under kap. 430, post 01 med 7,9 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i brukerutstyrsprosjekt ved Ila fengsel og forvaringsanstalt

Det vises til omtale i Prop. 1 S (2019–2020) for Justis- og beredskapsdepartementet av rehabilitering av Ila fengsel og forvaringsanstalt. Prosjektet har en estimert kostnadsramme for brukerutstyr på 40 mill. kroner. Gjennomføring av brukerutstyrsprosjektet forutsetter at Kriminalomsorgsdirektoratet får fullmakt til å forplikte staten overfor tilbydere i 2020, av hensyn til fremdrift og forutsigbarhet i prosjektet. På denne bakgrunn foreslås en fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter under kap. 430, post 45 med 40 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Helikopterberedskap i Nord-Norge

Det er i Saldert budsjett 2020 bevilget 61 mill. kroner for å opprettholde politiets helikopterberedskap i Nord-Norge fra 1. januar 2020 i forbindelse med at Forsvarets Bell-helikoptre flyttes fra Bardufoss til Rygge. Politidirektoratet har signert kontrakt med leverandøren Airlift som trådte i kraft fra 1. mai 2020. Frem til denne løsningen ble etablert ble helikoptre fra Forsvaret og Airlift benyttet midlertidig i fire måneder. Samlet er avtalene forventet å medføre et bevilgningsbehov på 18 mill. kroner i 2020.

På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen med 43 mill. kroner i 2020, hvorav 1,9 mill. kroner foreslås rammeoverført til Forsvarsdepartementets kap. 1733, post 01.

Avvikling av saker i den sivile rettspleien

Namsmannens virksomhet er tidskritisk, samfunnskritisk og har stor betydning for rettssikkerheten. Det er forventet at de iverksatte tiltakene mot virusutbruddet vil gi en ekstraordinær

økning i saksinngangen for utlegg til namsmannen i 2020. Prioritetsregler for saksbehandlingen gjør at sakene behandles i den rekkefølgen de mottas. Namsmannen har i dag store restanser og lang saksbehandlingstid for utleggssaker. Namsmannen har dermed ikke kapasitet til å behandle den forventede økningen i antall saker som følge av de iverksatte smittereduserende tiltakene som følge av virusutbruddet. En forlengelse av saksbehandlingstiden kan medføre at ellers levedyktige bedrifter risikerer å gå konkurs mens de venter på inndrivelse. Det er behov for ekstra kapasitet hos namsmannen for restansenedbygging og rask behandling av nye saker.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 17,5 mill. kroner til formålet.

Endring av verdigrensene i tvisteloven

Det vises til omtale under kap. 410, post 01 og kap. 414, post 21 om endring av verdigrensen for obligatorisk forlikradsbehandling. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 0,2 mill. kroner, jf. forslag om økning av inntektene på kap. 3440, post 07.

Utsatt inntektskrav vaktvirksomhet

I Saldert budsjett 2020 ble bevilgningen på posten økt med 2,4 mill. kroner som følge av en forventet økning i gebyrinntektene ved bruk av nytt system for håndtering av saker. Det nye systemet vil bidra til at gebyrer i større grad kreves inn, jf. tilsvarende økning på kap. 3440, post 04. Det nye systemet forutsetter nye forskriftsbestemmelser, som ennå ikke er trådt i kraft. Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på posten med 2,4 mill. kroner, jf. forslag om tilsvarende reduksjon på kap. 3440, post 04.

Økt tildeling EUs indre sikkerhetsfond (ISF)

Norge mottar støtte fra EUs indre sikkerhetsfond for å gjennomføre prosjekter rettet mot grensekontroll på ytre Schengen-grense. EU utbetaler midler etter at medlemslandene kan dokumentere forbruk som er støtteberettiget i henhold til fondsregelverket. Norges administrasjonskostnader knyttet til grensekontroll er støtteberettiget. Administrasjonskostnadene for 2020 er anslått til 3 mill. kroner.

Refusjonene fra EU vil ikke samsvare med tilhørende utgifter for det enkelte år, men den totale

bevilgningen skal om lag utlignes av refusjonene over hele fondsperioden. På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen med 3,0 mill. kroner i 2020. Refusjonene for administrasjonskostnadene, som budsjetteres på kap. 3440, post 08, er forventet å komme ett til to år etter regnskapsførte utgifter.

Overføring av ansvar fra PU til PIT

Det er flyttet oppgaver for drift og utvikling av UTSYS-programmet (saksbehandlingssystem for utlendingssaker) fra Politiets utlendingsenhet (PU) til Politiets IKT-tjenester (PIT). På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen med 8,3 mill. kroner på posten mot en tilsvarende reduksjon på kap. 440, post 21, jf. omtale under kap. 440, post 21.

Innsats mot internettrelaterte overgrep mot barn og unge – økt risiko som følge av virusutbruddet

Virusutbruddet har ført til endringer i kriminalitetsutviklingen, herunder økt risiko for uønskede seksuelle henvendelser og seksuelle overgrep mot barn og unge over internett. Barn og unge bruker mer tid på digitale arenaer enn før, og gjerningspersoner har flere muligheter til å begå overgrep på digitale plattformer. Det foreslås å øke politiets bevilgning med 10 mill. kroner for å forebygge og bekjempe overgrep mot barn og unge som skjer over internett.

Forslaget inngår i regjeringens tiltakspakke for sårbare barn og unge, jf. omtale under Barne- og familiedepartementet.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 440, post 01 med 6,4 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker politi- og lensmannsetatens sideutgifter i forbindelse med asylsaker, herunder utgifter til uttransportering i asylsaker og andre utlendingssaker. Det er flyttet oppgaver for drift og utvikling av UTSYS-programmet (saksbehandlingssystem for utlendingssaker) fra Politiets utlendingsenhet (PU) til Politiets IKT-tjenester (PIT), jf. omtale under kap. 440, post 01. På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 8,3 mill. kroner.

Post 23 Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål

Bevilgningen på posten dekker utgifter i forbindelse med sivile gjøremål, herunder tvangsforretninger og utgifter i forbindelse med gjeldsordningssaker. På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling i 2020 foreslås det å øke bevilgningen på posten med 9,8 mill. kroner.

Post 25 Retur av asylsøkere med avslag og andre utlendinger uten lovlig opphold, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten dekker de variable utgiftene til retur av asylsøkere med avslag, bort- og utviste og personer som uttransporteres til et annet europeisk land med bakgrunn i Dublin-samarbeidet. I saldert budsjett er det lagt til grunn en prognose for retur av personer uten lovlig opphold på 4 280. På bakgrunn av regnskapstall og endrede prognoser foreslås det å redusere bevilgningen med 20 mill. kroner.

*Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres**Datasenter i justissektoren*

Det er i Saldert budsjett 2020 bevilget 147,7 mill. kroner til investering i sikre datasentre i justissektoren. Formålet med prosjektet er å sikre samfunnskritisk IKT-infrastruktur i henhold til sikkerhetsloven og objektsikkerhetsforskriften. I etableringen av nytt datasenter har det oppstått uforutsette forhold som har ført til at prosjektet har blitt dyrere enn tidligere forutsatt. På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen på posten med 139 mill. kroner.

Politiets nasjonale beredskapssenter

Politiets nasjonale beredskapssenter skal etter planen vært fullt operativt i 2020. Prosjektet gjennomføres etter en design-to-cost-prosjektmodell innenfor vedtatt kostnadsramme. Prisjustert kostnadsramme anslås til 2 820 mill. kroner. Forventet sluttkostnad for prosjektet, justert for bonus-/malusordning i entreprisekontrakt med entreprenør, er 2 710 mill. kroner. Den forventede sluttkostnaden er 80 mill. kroner høyere enn det som hittil er blitt lagt til grunn. På bakgrunn av oppdatert betalingsplan foreslås det å øke bevilgningen på posten med 80 mill. kroner i 2020.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen under kap. 440, post 45 med 219 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

Regjeringen foreslår at det bevilges 5 mill. kroner til en tilskuddsordning for sikringstiltak for tros- og livssynssamfunn på bakgrunn av PSTs nasjonale trusselvurdering for 2020, der det vises til at trusselen fra høyreekstremer i Norge har utviklet seg i negativ retning. Deler av midlene skal brukes til å oppdatere, oversette og formidle relevant veiledningsmaterieell fra justissektoren. Regjeringen vil fastsette regelverk for ordningen, herunder nærmere kriterier for tildeling av midler. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 5 mill. kroner til formålet.

Kap. 3440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten*Post 03 Salgsinntekter*

I forbindelse med etablering av politiets nasjonale beredskapssenter på Taraldrud bores det energi-brønner som miljøtiltak og for å redusere fremtidige energikostnader. Energi fra brønnene skal brukes til snøsmelting, gatevarme, oppvarming av innendørs skytebane mv. Tiltaket er kostnadsberegnet til 38 mill. kroner, og det er gitt tilsagn fra Enovas energifond om støtte på totalt 15,2 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 3440, post 03 med 15 mill. kroner.

Post 04 Gebyr – vaktelskap

Bevilgningen på posten gjelder engangsgebyr til å dekke utgifter ved behandling av søknader og gebyr ved feilalarmer der politi- og lensmannsetaten rykker ut. I Saldert budsjett 2020 ble bevilgningen på posten økt med 2,4 mill. kroner som følge av en forventet økning i gebyrinntektene ved bruk av nytt system for håndtering av saker. Det nye systemet forutsetter nye forskriftsbestemmelser, som ennå ikke har trådt i kraft. Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på posten med 2,4 mill. kroner, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 440, post 01.

Post 06 Gebyr – utlendingssaker

Bevilgningen på posten omfatter gebyr i forbindelse med søknad om statsborgerskap, familieinn-

vandring og arbeids-, bosettings- og utdanningstilatelser. Oppdaterte prognoser tilsier at gebyrinntektene ved utlendingssaker blir noe høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Bakgrunnen for økningen er økt saksinnang som følge av at det er åpnet for dobbelt statsborgerskap. Det foreslås å øke bevilgningen med 77 mill. kroner.

Post 07 Gebyr – sivile gjøremål

Endring av verdigrensene i tvisteloven

Posten omfatter gebyrinntekter i forbindelse med sivil rettspleie, herunder tvangsforretninger og forliksrådsbehandling. Saksinngangen til forliksrådene forventes å øke i 2020 som følge av endring av verdigrensen for obligatorisk forliksrådsbehandling. Det vises til omtale under kap. 410, post 01 og kap. 414, post 21.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 0,4 mill. kroner i 2020.

Avvikling av saker i den sivile rettspleien som følge av Covid-19

Forslaget om økt midlertidig bemanning i namsmannen som følge av virusutbruddet vil bidra til å redusere restanser og håndtere forventet økning i saksinnang. Utleggsforretninger til namsmannen er gebyrbelagt med 1,7 R (1 992,4 kroner i 2020) per sak. Nedbygging av de om lag 66 000 utleggene i restanse, sammen med en forventet økning i antall konkurssaker som følge av smitte-reducerende tiltak, er anslått til å generere økte gebyrinntekter på om lag 56 mill. kroner i 2020.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 3440, post 07 med 56 mill. kroner i 2020.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3440, post 07 med 56,4 mill. kroner.

Kap. 442 Politihøgskolen

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker lønnsutgifter og andre driftsutgifter ved Politihøgskolen (PHS). På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling i 2020 forventer PHS merinntekter på 7,0 mill. kroner i 2020, jf. forslag om bevilgningsøkning på kap. 3442, post 02. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 442, post 01 med 7,0 mill. kroner.

Kap. 3442 Politihøgskolen

Post 02 Diverse inntekter

PHS mottar inntekter fra kursvirksomhet, utleie, kantinesalg og salg av bøker, samt diverse oppdragsvirksomhet. På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling i 2020 foreslås det å øke bevilgningen på posten med 7,0 mill. kroner, jf. forslag om tilsvarende økning på kap. 442, post 01.

Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker utgifter til lønn og andre driftsutgifter. Høsten 2019 ble det kjent at Arbeids- og velferdsetaten har praktisert en feil fortolkning av retten til å ta med seg sykepenger, arbeidsavklaringspenger og pleiepenger til andre EØS-land. I Prop. 1 S Tillegg 2 (2019–2020) fremkommer det at regjeringen vil komme tilbake til håndteringen av merutgifter i justissektoren som følge av NAV-sakene.

Bevilgningen på kap. 445, post 01 ble økt med 2 mill. kroner i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2019, jf. Prop. 24 S (2019–2020) og Innst. 106 S (2019–2020), for at setteriksadvokaten raskt kunne å ta stilling til de aktuelle sakene. Arbeidet med gjenåpning av de uriktige straffedommene har tatt lengre tid enn først antatt. Setteriksadvokaten er derfor oppnevnt for en ny periode ut året. Det vises for øvrig til omtale under kap. 468 og 473 samt under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 525.

Det foreslås med bakgrunn i dette å øke bevilgningen på kap. 445, post 01 med 2,3 mill. kroner.

Kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) administrerer skogbrannhelikopterberedskapen i Norge. Bevilgningen på posten dekker kostnadene til flytimer og forskningsaktiviteter som er avtalt mellom DSB og SP Fire Research AS.

I år har det vært økt skogbrannfare tidligere enn den ordinære perioden med skogbrannberedskap. Det har samtidig vært lavere kapasitet hos kommunale brann- og redningsvesen og Sivilforsvaret, bl.a. grunnet virusutbruddet. Behovet for beredskapen med skogbrannhelikopter er derfor

økt. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 1,7 mill. kroner.

I Saldert budsjett 2020 samtykket Stortinget i en overskridelsesfullmakt som gir Justis- og beredskapsdepartementet anledning til å overskride bevilgningen på posten *dersom det oppstår en situasjon med ekstraordinært mange skogbranner, og det i den forbindelse er nødvendig med innsats for slokking og beredskap ut over det som må påregnes i et normalår, uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke.*

Regjeringen foreslår at gjeldende fullmakt utgår og erstattes med en ny overskridelsesfullmakt på posten, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 70 Overføringer til private

Bevilgningen på posten omfatter tilskudd til standardiseringsarbeidet på el-området i Norge, som blir behandlet av Norsk Elektroteknisk Komité. Videre dekker posten tilskudd til Norges sivilforsvarsforbund og tilskudd til Norsk brannvernforenings forebyggende arbeid rettet mot brann i bolig.

Norges sivilforsvarsforbund ble avvirket i 2019. Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 0,2 mill. kroner.

Korrigerings av postomtaler og merinntektsfullmakter

Det vises til Prop. 1 S (2019–2020) for Justis- og beredskapsdepartementet og retdebrev til Stortinget av 31. oktober 2019. Som følge av at oppgavene til Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) ble overført til Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) fra 1. mars 2017, ble bevilgningen under kap. 456/3456 flyttet til kap. 451/3451 fra 2020. Enkelte postomtaler i Prop. 1 S (2019–2020) henviser ved en feil til DNK og kap. 456/3456 i stedet for DSB og kap. 451/3451. Videre ble det ved en feil ikke fremmet forslag om overføring av alle merinntektsfullmakter fra kap. 456/3456. For å få en konsistent struktur på merinntektsfullmaktene foreslås det endret og opprettet merinntektsfullmakter for kap. 451, post 01 og post 45, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 3451 Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap

Post 01 Driftsinntekter

Det vises til omtale om korrigerings av postomtaler og merinntektsfullmakter under kap. 451. For å få

en konsistent struktur på merinntektsfullmaktene foreslås det endret og opprettet merinntektsfullmakter knyttet til kap. 3451, post 02 og post 04, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 452 Sentral krisehåndtering

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten omfatter driftsutgifter ved Krisestøtteenheten (KSE), herunder husleie og videreutvikling av teknisk infrastruktur. KSE bistår Justis- og beredskapsdepartementets krisehåndteringsevne ved større hendelser og kriser samt fungerer som sekretariat for Kriserådet.

KSE har behov for å gjennomføre bygningsmessige utbedringer samt investere i tekniske samhandlingsløsninger. Bevilgningen på posten foreslås økt med 3,2 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 491, post 01.

Kap. 454 Redningshelikoptertjenesten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker blant annet tiltaksplan for dagens Sea King-redningshelikopterflåte, som skal bidra til å opprettholde drift og beredskap frem til de nye redningshelikoptrene er satt i drift. Forsvarsdepartementet har ansvar for vedlikeholdet. Videre dekker bevilgningen utgifter til prosjektet for anskaffelse av nye redningshelikoptre. Det tas sikte på å etablere en ny redningshelikopterbase i Tromsø i løpet av 2022. Ved en feil fremgikk det ikke av Prop. 1 S (2019–2020) for Justis- og beredskapsdepartementet at bevilgningen på posten også dekker utgifter i forbindelse med anskaffelsesarbeidet for den nye basen i Tromsø.

Tiltaksplan for dagens Sea King-redningshelikopterflåte

På bakgrunn av at enkelte kostnader til vedlikehold av motorer og komponenter først påløper i 2020, ble bevilgningen på posten nedjustert med 40 mill. kroner i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 24 S (2019–2020) *Endringer i statsbudsjettet 2019 under Justis- og beredskapsdepartementet*. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 40 mill. kroner. Bevilgningsforslaget innebærer at inntektene under Forsvarsdepartementets kap. 4791, post 01 foreslås økt tilsvarende.

Prosjektet for anskaffelse av nye redningshelikoptre

Det er behov for økte ressurser til oppfølging av leverandør og til forsvarssektoren, herunder sertifisering av software, mottak av helikoptre og Luftforsvarets oppstart av beredskapsflygning. Det foreslås å øke bevilgningen med 25,7 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 454, post 01 med 65,7 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det er inngått kontrakt for anskaffelse av 16 nye redningshelikoptre til erstatning for dagens Sea King-maskiner. Flere helikoptre er levert til Norge. Leverandøren har utfordringer med utvikling og sertifisering av de nye redningshelikoptrene, med påfølgende forsinkelser for Forsvarets innføringsprogram. Videre har virusutbruddet forsinket fremdriften, ettersom leverandøren er lokalisert i Nord-Italia og Storbritannia, samt at smitteverntiltak har begrenset Forsvarets bemanning i prosjektets innføringsprogram. Det ble planlagt å sette de første helikoptrene i drift første halvår 2020, jf. Prop. 24 S (2019–2020). Oppdatert tidsplan tilsier at driftsoppstart forskyves til andre halvår. Det videre innfasingsløpet avhenger bl.a. av varigheten av smitteverntiltak som er iverksatt i forbindelse virusutbruddet. Ytterligere justeringer av fremdriftsplanen er til vurdering. Stortinget vil bli informert på en egnet måte.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med til sammen 21 mill. kroner, i hovedsak som følge av forskyvning av utgifter fra tidligere år.

Kap. 455 Redningstjenesten*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen på posten dekker kostnader ved sentrale elementer ved redningstjenesten, inkludert Hovedredningssentralen (HRS).

Operasjonsrommene ved HRS bemannes av redningsledere som utdannes og autoriseres ved HRS. Det er nå et generasjonsskifte på gang og nytt personell vil i en periode overlappes med de som skal gå av med pensjon. Det innebærer midlertidig økte lønnskostnader.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 4,7 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 455, post 45.

I forbindelse med at saksbehandlingskapasitet fra Justis- og beredskapsdepartementet er stilt til disposisjon for Hovedredningssentralen i Sør-Norge, foreslås de tilhørende lønnskostnadene postert under redningstjenesten. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 0,4 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 400, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 455, post 01 med 5,1 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen på posten dekker diverse investeringer og vedlikehold av utstyr til Hovedredningssentralen.

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 4,7 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 455, post 01 til utdanning av nye redningsledere, jf. omtale under kap. 455, post 01.

Det foreslås videre å redusere bevilgningen på posten med 0,5 mill. kroner til kontingent til European Union Agency for Cybersecurity (ENISA), jf. omtale under kap. 400, post 71.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 455, post 45 med 5,2 mill. kroner.

Kap. 457 Nasjonal sikkerhetsmyndighet*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen på posten omfatter alle ordinære driftsutgifter og investeringer for Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM).

I Saldert budsjett 2020 er det bevilget 20 mill. kroner på posten til prosjekt for digitalisering av saksbehandlingen av klareringssaker. Ettersom utgiftene gjelder investeringer foreslås bevilgningen på posten redusert med 20 mill. kroner mot at det opprettes en egen investeringspost med tilsvarende bevilgning, jf. omtale nedenfor.

Så lenge Nasjonal sikkerhetsmyndighet lå under Forsvarsdepartementet, var det knyttet en generell merinntektsfullmakt til bevilgningen. Ved en feil ble det ikke foreslått å opprette en merinntektsfullmakt knyttet til posten i Prop. 1 S (2019–2020). Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2020 får fullmakt til å kunne overskride bevilgningen på posten mot tilsvarende merinn-

tekter på kap. 3457, post 01, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 45 (Ny) Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det foreslås opprettet en ny post 45 for investeringsutgifter i prosjektet for digitalisering av klareringsprosessen og andre oppgaver under NSM tilknyttet sikkerhetsloven. Prosjektet er planlagt å vare i fire år.

Bevilgningen på posten foreslås satt til 20 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på post 01, jf. omtale ovenfor. Det er vanskelig å anslå nøyaktig fremdrift i investeringene. Posten foreslås derfor gitt stikkordet «kan overføres».

Kap. 3457 Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Post 01 Driftsinntekter

Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2020 får fullmakt til å kunne overskride bevilgningen på posten mot tilsvarende merinntekter på kap. 3457, post 01, jf. omtale under kap. 457, post 01 og forslag til romertallsvedtak.

Kap. 460 Spesialenheten for politisaker

Post 01 Driftsutgifter

Spesialenheten for politisaker har en krevende ressursituasjon etter flere år med håndtering av store saker. Saksbehandlingstiden har økt de senere årene. Det er behov for økt kapasitet og ressurser til kompetanseutvikling i enheten.

Det foreslås med bakgrunn i dette å øke bevilgningen på kap. 460, post 01 med 6 mill. kroner. Deler av økningen motsvares av en reduksjon på 1,9 mill. kroner på kap. 491, post 01.

Kap. 467 Norsk Lovtidend

Post 01 Driftsutgifter

Antall produserte sider i Norsk Lovtidend har økt de siste årene. Det foreslås med bakgrunn i dette å øke bevilgningen på posten med 2,1 mill. kroner.

Kap. 468 Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker

Post 01 Driftsutgifter

Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker har fått økt sakstilfang som følge av feiltolkning av trygderegelverket i NAV-sakene. Det vises for øvrig til omtale under kap. 445. Kommisjonen har økt kapasiteten gjennom midlertidige ansettelse for å håndtere sakene. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 1,8 mill. kroner.

Kap. 469 Vergemålsordningen

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker godtgjørelse og utgifter til verger. Fylkesmennene har de siste årene i stor grad faset ut bruken av advokatverge med timebetaling etter offentlig salærsats i oppdrag som ikke krever juridisk kompetanse. Disse oppdragene blir omgjort til ordinære vergeoppdrag som normalt godtgjøres med en lavere sats per time. Videre har få ankomster av enslige, mindreårige asylsøkere de siste årene medført at økningen i antall vergemål er lavere enn tidligere lagt til grunn.

Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på kap. 469, post 21 med 23,5 mill. kroner.

Kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning

Post 01 Driftsutgifter

Justis- og beredskapsdepartementet har med hjemmel i rettshjelploven § 7 tredje ledd etablert et særlig rettshjelpiltak uten økonomisk behovsprøving for personer som er omfattet av NAVs feilaktige praktisering av trygderegelverket. Statens sivilrettsforvaltning vil derfor få økt sakstilfang på rettshjelpsområdet i 2020. I tillegg vil NAV-saken gi økt ressursbehov til arbeid med saker om erstatning i anledning straffeforfølgning. Det vises for øvrig til omtale under kap. 445.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 473, post 01 med 2,9 mill. kroner.

Kap. 474 Konfliktråd

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker drift av konfliktrådene og Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk).

Konfliktrådene koordinerer straffegjennomføringen av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, men har ikke egne tiltak og er avhengig av at andre virksomheter leverer tjenester og tiltak for ungdommene. Som følge av virusutbruddet har det blitt ekstra krevende for konfliktrådene å koordinere gjennomføring av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. For å kunne gi ungdommene god oppfølging og komme raskt i gang med straffegjennomføringen er det behov for å øke konfliktrådernes kapasitet til oppfølging av ungdom som gjennomfører straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Forslaget inngår i regjeringens tiltakspakke for sårbare barn og unge, jf. omtale under Barne- og familiedepartementet.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 4 mill. kroner.

Kap. 480 Svalbardbudsjettet

Post 50 Tilskudd

Bevilgningen på posten dekker blant annet tilskudd til Longyearbyen lokalstyre. Lokalstyret har hatt inntektstap og økte utgifter som følge av virusutbruddet og påfølgende smitteverntiltak. Videre påløper det utgifter til forvaltning av stønadsordningen for utenlandske arbeidstakere i Longyearbyen som er permittert. Inntektstapet og utgiftene som følger av dette er beregnet til 19,7 mill. kroner.

Videre skal ikke foreldre betale for barnehage eller SFO i den tiden det er stengt som følge av smitteverntiltak. I Innst. 233 S (2019–2020), jf. Prop. 73 S (2019–2020) ble det kompensert for manglende foreldrebetaling i perioden 13. mars til og med 13. april. Det foreslås å bevilge 0,2 mill. kroner til Longyearbyen lokalstyre for å kompensere for bortfall av inntekter fra foreldrebetaling fra 14. april til hhv 20. april for barnehage og 27. april for SFO. Regjeringen legger ikke opp til å kompensere for bortfall av kostpenger, da dette i hovedsak er utgifter som bortfaller ved stenging.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 480, post 50 med 19,9 mill. kroner. Bevilgningen foreslås plassert på svalbardbudsjettets kap. 0003, post 70 Tilskudd til Longyearbyen lokalstyre. Forslaget er del av regjeringens oppfølging av anmodningsvedtak nr. 415 fattet av Stortinget 19. mars, der regjeringens bes utarbeide en tidsavgrenset krisepakke for Svalbard på grunn av konsekvensene koronaviruset har hatt og vil få for bosetningen på Svalbard.

Kap. 490 Utlendingsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker utgifter til drift av Utlendingsdirektoratet (UDI).

Økte utgifter til International Organization for Migration (IOM)

UDI har lenge hatt avtale med International Organization for Migration (IOM) om uttak av overføringsflyktninger. Som varslet i Prop. 1 S (2019–2020) for Justis- og beredskapsdepartementet reforhandles avtalen med hensyn til hvilke aktiviteter og tjenester IOM skal gjennomføre på vegne av UDI. Det gjelder blant annet reiselogistikk, helsesjekk, intervjuologistikk i uttaksland og koordinering av arbeidet. IOMs administrative kostnader har også økt som følge av prisjustering, endret valutakurs og at USA har redusert sin bevilgning til IOM betydelig. Dette medfører at bevilgningsbehovet til uttak av overføringsflyktninger samt fordelingen på kap. 490, postene 01, 73 og 75 endres. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen på posten økt med 10,9 mill. kroner. Av dette foreslås 4,2 mill. kroner omdisponert fra kap. 490, post 73.

UDI betaler også IOM for tjenester knyttet til gjennomføring av frivillig assistert retur. Bevilgningsbehovet til formålet har økt som følge av svakere kronekurs. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 0,9 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 490, post 72.

Systemtilpasninger tilknyttet Brexit

Som følge av Storbritannias uttreden av EU er det nødvendig for UDI å foreta systemtekniske endringer for å håndtere nye oppholdssøknader fra britiske borgere og deres familiemedlemmer samt konvertering av eksisterende tillatelser. Endringene må være gjennomført innen overgangsperioden for Storbritannias uttreden av EU utløper 1. januar 2021. Det foreslås å øke bevilgningen til formålet med 2,7 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 491, post 01.

Fakturering for oppholdskort for utlendinger

Oppholdskort for utlendinger med oppholdstillatelse i Norge produseres for UDI av en ekstern leverandør. Ved en feil har ikke alle kostnader i forbindelse med oppholdskortene blitt indeksjustert korrekt fra 2017 til 2020. For å dekke manglende fakturering foreslås det å øke bevilgningen

på posten med 2,8 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 491, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 17,3 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak

Bevilgningen på posten dekker utgifter staten har til drift av statlige mottak for asylsøkere.

Reduserte kostnader til mottaksdrift

Prognosen for antall beboere i mottak er redusert med 500 sammenlignet med det som er lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. UDI har også reforhandlet flere mottaksavtaler. Isolert sett innebærer dette at det anslåtte bevilgningsbehovet på posten reduseres med 72,9 mill. kroner.

Smitteverntiltak i asylmottakene

UDI har siden mars iverksatt flere tiltak for å begrense smitte og spredning av Covid-19 i asylmottakene. Herunder har mottakskapasiteten blitt økt for å kunne innkvartere beboere forsvarlig iht. smittevernloven, blant annet ved å anskaffe egne isolasjonsbrakker for karantene i ankomstfasen, og ved å unnlate å avvikle mottak som var planlagt nedlagt slik at beboerne kan bo mer spredd og unngå reising. Tiltakene er iverksatt med hjemmel i fullmakten gitt av Stortinget til å øke innkvarteringskapasiteten selv om det medfører et økt bevilgningsbehov over kap. 490, postene 21 og 60, jf. Innst. 16 S (2019–2020), romertallsvedtak V. De iverksatte tiltakene medfører at bevilgningsbehovet på posten øker med 41,8 mill. kroner.

Aktivitetstilbud for barn i asylmottak

Virusutbruddet medfører et økt behov for aktivitetstilbud til barn i asylmottak. I tillegg til at skoler og barnehager har et redusert tilbud, er det av smittevernhensyn vanskelig å opprettholde det ordinære aktivitetstilbudet som frivillige organisasjoner står for i mottakene. Det foreslås derfor å øke bevilgningen til formålet med 2 mill. kroner. Forslaget inngår i regjeringens tiltakspakke for sårbare barn og unge, jf. omtale under Barne- og familiedepartementet.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 29,1 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten dekker utgifter til blant annet systemutvikling, implementering og utrulling i tillegg til kjøp av utstyr og bruk av interne ressurspersoner i involverte etater i forbindelse med større investeringer i systemløsninger til utlendingsforvaltningen.

I Saldert budsjett 2020 er det bevilget 12 mill. kroner på posten til implementering av nye systemer for grense og territorialkontroll (Entry Exit System (EES) og ETIAS). Det er nødvendig å gjennomføre ytterligere systemendringer for å oppnå nødvendig funksjonalitet med EES og ETIAS, hovedsakelig knyttet til samhandling med UNEs systemer. På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på posten med 8 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 491, post 01.

Post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak

Vertskommunetilskuddet skal dekke kommunale utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av asylmottak i kommunen.

Behov for mottaksplasser

Som omtalt under kap. 490, post 21 tilsier oppdaterte prognoser færre beboere i mottak enn lagt til grunn i saldert budsjett, og dermed avvikling av enkelte mottak. Isolert sett tilsier dette at bevilgningsbehovet på posten reduseres med 10,3 mill. kroner.

For å ivareta forsvarlig innkvartering av asylsøkere under virusutbruddet har det likevel blitt nødvendig å øke mottakskapasiteten, jf. omtale under kap. 490, post 21. Tiltakene medfører et bevilgningsbehov på 5,3 mill. kroner.

Fulltidsplass i barnehage for ettåringer i asylmottak

I saldert budsjett er det lagt til grunn at det fra høsten 2020 skal gis tilskudd til kommunene som tilbyr heltidsplass i barnehage til to-, tre-, fire- og femåringer. For ettåringer i mottak er det lagt opp til å kun gi tilskudd til gratis kjernetid i barnehage 20 timer per uke. Regjeringen foreslår å utvide ordningen slik at kommunene også får tilskudd

for at ettåringer tilbys heltidsplass fra høsten 2020. Det vil bidra til en bedre og tidligere start på integrering og norskspråklig opplæring og gi foreldrene mulighet til å delta på kurs, jobb og opplæring. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 1,4 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på Kunnskapsdepartementets kap. 231, post 21.

Det foreslås videre å øke bevilgningen på posten med 1,9 mill. kroner for å dekke fulltidsplass i barnehage i hele 2020 for to- og treåringer i asylmottak, mot tilsvarende reduksjon på kap. 491, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 1,7 mill. kroner.

Post 70 Stønader til beboere i asylmottak

Bevilgningen på posten dekker utgifter til økonomiske ytelser til beboere i asylmottak og andre nødvendige ytelser. Færre beboere i mottak medfører at utgiftene til stønader reduseres, jf. omtale under kap. 490, post 21. På bakgrunn av dette foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 22,4 mill. kroner.

Post 72 Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, overlagsbevilgning

Bevilgningen på posten skal bidra til at personer med endelig avslag på søknad om beskyttelse og øvrige personer uten lovlig opphold i Norge returnerer til sine hjemland, samt legge til rette for at flyktninger kan vende tilbake til hjemlandet når det er trygt.

Som følge av svakere kronekurs, har avtalen om gjennomføring av frivillig assistert retur (VARP-avtalen) med International Organization for Migration (IOM) blitt dyrere enn tidligere budsjettet. Videre regnes nå en større andel av utgiftene til avtalen som administrative kostnader. Slike kostnader skal i utgangspunktet ikke føres over en tilskuddspost. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på posten med 0,9 mill. kroner, mot tilsvarende økning på kap. 490, post 01.

Post 73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, kan nyttes under kap. 291, post 60

Formål med bevilgningen er å finansiere støtte til arbeidet som gjøres av FN's høykommissær for

flyktninger (UNHCR) og eventuelt andre organisasjoners arbeid med overføring av flyktninger.

Det er inngått ny avtale med IOM for uttak av overføringsflyktninger, jf. omtale på kap. 490, post 01. IOM vil i tråd med avtalen fakturere UDI for administrative kostnader i forbindelse med arbeidet med intervjuer og uttak. Slike kostnader skal i utgangspunktet ikke føres over en tilskuddspost. Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på posten med 4,2 mill. kroner, mot tilsvarende økning på post 01.

Post 75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, kan overføres

Bevilgningen dekker reiseutgifter for overføringsflyktninger og reiseutgifter for flyktninger som vender tilbake til hjemlandet. Bevilgningen dekker også utgifter i forbindelse med mottak av overføringsflyktninger.

I Prop. 1 S (2019–2020) for Justis- og beredskapsdepartementet ble det varslet at avtalen om uttak av overføringsflyktninger mellom UDI og IOM reforhandles, og at kostnadene i forbindelse med reiseutgifter for overføringsflyktninger ville kunne øke i 2020. Avtaleforhandlingene tilsier høyere kostnader på posten enn lagt til grunn i saldert budsjett, jf. omtale under kap. 490, post 01. Det forventes videre at det vil ankomme flere overføringsflyktninger i inneværende år enn tidligere lagt til grunn, som følge av forsinket ankomst av flyktninger fra kvoten for 2019. På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen på posten med 1,6 mill. kroner.

Kap. 3490 Utlendingsdirektoratet

Post 01 Assistent retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter

Utgifter til tilrettelegging for at flyktninger skal kunne vende tilbake til hjemlandet, og utgifter til at personer med avslag på asylsøknaden skal kunne returnere, kan i tråd med statistikkdirektivet til OECD/DAC godkjennes som offisiell bistand.

På bakgrunn av en gjennomgang av ODA-regelverket og hvilke typer utgifter som kan rapporteres som bistand på kap. 490, postene 01 og 72, foreslås det å øke bevilgningen med 0,4 mill. kroner.

Post 03 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter

Reiseutgifter til og fra utlandet for flyktninger kan i tråd med statistikkdirektivet til OECD/DAC godkjennes som offisiell bistand. Som følge av ny avtale med IOM om uttak av overføringsflyktninger foreslås det endringer på kap. 490, postene 01 og 75, som medfører økte inntekter på kap. 3490, post 03. På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på posten med 12,3 mill. kroner.

Post 04 Asylmottak, ODA-godkjente utgifter

Visse innenlandske utgifter til mottak av asylsøkere og flyktninger kan i tråd med statistikkdirektivet til OECD/DAC godkjennes som offisiell bistand. Forslag om bevilgningsendringer på kap. 490, postene 21, 60 og 70, medfører reduserte inntekter på kap. 3490, post 04. Samtidig har det blitt foretatt justeringer som følge av gjennomgangen av ODA-regelverket og endringer i ODA-andeler over de nevnte utgiftspostene. Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på posten med 61,3 mill. kroner.

Post 05 Refusjonsinntekter

Posten består av refusjoner for andre virksomheters bruk av IKT-systemet DUF, deltakelse i europeiske samarbeidsprosjekter og andre mindre refusjoner. Bruken av UDIs IKT-løsninger har vært mindre enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020, noe som medfører reduserte refusjoner til UDI. På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 2 mill. kroner.

Post 06 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter

Utgifter til overføring av flyktninger kan i tråd med statistikkdirektivet til OECD/DAC godkjennes som offisiell bistand. Som følge av forslag om bevilgningsendring på kap. 490, post 73, foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 4,3 mill. kroner

Post 08 Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter

Utgifter til reintegrering av personer som blir returnert til hjemlandet eller til tredjeland, og tiltak som bidrar til velordnet migrasjon, herunder

samarbeid om retur, returavtaler og oppbygging av migrasjonsforvaltning i sentrale opphavs- og transitland, kan i henhold til statistikkdirektivet til OECD/DAC godkjennes som offisiell bistand.

I Prop. 1 S (2019–2020) ble bevilgningen på posten ved en feil foreslått 55,6 mill. kroner høyere enn det reelle bevilgningsbehovet. Det har også blitt foretatt en gjennomgang av oppdatert ODA-regelverk og hvilke type utgifter på kap. 490, post 72 som kan rapporteres som bistand. Som følge av dette foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 79,6 mill. kroner.

Kap. 491 Utlendingsnemnda

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21

Bevilgningen på posten skal dekke utgifter til drift av Utlendingsnemnda (UNE).

Nedbemannning og effektivisering

UNE har siden 2018 gjennomført en nedbemannning som følge av reduksjon i antallet asylsøkere. Nedbemanningen har gått raskere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. Som følge av nedbemanningen og effektiviseringstiltak i organisasjonen har UNE også redusert sine husleieutgifter. Dette gir et mindrebehov på 25 mill. kroner i 2020. Av dette foreslås 23 mill. kroner omdisponert til andre formål på kap. 491, post 21 samt på kapitlene 430, 452, 460 og 490.

Engangsløsning for utlendinger med mer enn 16 års oppholdstid i Norge

Regjeringen har hatt på høring et forslag til endringer i utlendingsforskriften om en engangsløsning for utlendinger med mer enn 16 års oppholdstid i Norge, der disse etter nærmere vilkår kan få oppholdstillatelse i Norge.

Det anslås at flere personer som oppfyller vilkårene for å få oppholdstillatelse, samt personer som ikke oppfyller vilkårene, vil be UNE om å få saken sin vurdert etter engangsløsningen. Løsningen anslås å medføre et bevilgningsbehov på 2 mill. kroner, forutsatt at forskriftsendringen trer i kraft 1. juli 2020.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 23 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, kan nyttes under post 01

Bevilgningen på posten dekker utgifter i forbindelse med nemndsmøter. Det forventes at enkelte saker som vil følge av forslaget om en engangsløsning som innebærer at det kan gis oppholdstillatelse til utlendinger med mer enn 16 års oppholdstid i Norge, jf. omtale under post 01, kan bli behandlet i nemndsmøte. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 0,2 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 491, post 01.

Andre saker

Lansering av nye pass og nasjonale ID-kort

Nye pass og nasjonale ID-kort skal etter planen lanseres i 2020. I Prop. 1 S (2019–2020) for Justis- og beredskapsdepartementet ble Stortinget orientert om flere tiltak som er iverksatt for å sørge for at dokumentene kan lanseres innenfor gjeldende fremdriftsplan. Det fremgår av omtalen at det likevel er risiko for utsettelse ut over 2020. Som et ytterligere tiltak foretas det tekniske tilpasninger for å øke sikkerheten i eksisterende saksbehandlingssystem for pass. Arbeidet med å utvikle nytt saksbehandlingssystem er stanset og vil ikke bli gjenopptatt. Valget av teknisk saksbehandlingssystem har ingen praktisk betydning for publikum. Videreutvikling av eksisterende system gir bedre kontroll over fremdriften i prosjektet samt økt sannsynlighet for at nye pass og nasjonale ID-kort kan lanseres i henhold til gjeldende fremdriftsplan. Videre vil tiltaket gjøre det mulig å opprettholde opprinnelig plan om å lansere nye pass før nasjonale ID-kort.

Når nye pass lanseres, vil de fleste avvikene som ble påpekt av Riksrevisjonen i Dokument 1 (2015–2016) være lukket. To av avvikene er fulgt opp med en forbedring av manuelle prosesser. Dette gjelder sikring av passdatabasen og sporbarhet for vurdering og kontroller. Disse avvikene vil lukkes fullt ut etter lansering av nye dokumenter.

Regjeringen legger opp til at nye pass og nasjonale ID-kort skal kunne lanseres i henhold til gjeldende fremdriftsplan, innenfor gjeldende kostnadsramme. Kostnadene tilknyttet de tekniske justeringene i eksisterende saksbehandlingssystem dekkes i stor grad av erstatninger og bortfall av betalingsforpliktelse i forbindelse med at arbeidet med nytt saksbehandlingssystem er stanset. Prosjektets kostnadsramme på 750 mill. kro-

ner, samt prosjektets forventede gevinster, er uendret.

Avhending av politihelikopter

Politiet har i 2019 fått levert tre nye politihelikoptre som er satt i operativ drift. Det medfører at det gamle politihelikopteret er tatt ut av operativ tjeneste og skal avhendes. Norsk luftfartsmuseum har anmodet om å få overta det gamle helikopteret. Museet ønsker å ta vare på helikopteret som en historisk gjenstand siden dette er norsk politis første helikopter. Justis- og beredskapsdepartementet har derfor, med samtykke fra Finansdepartementet, besluttet å donere det gamle helikopteret til Norsk luftfartsmuseum som gave, i medhold av instruks for utrantering, kassasjon og avhending av materiell og fast eiendom som tilhører staten, § 8 annet ledd bokstav b.

Erstatning til voldsofre

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert oppgaven med å etatsstyre Kontoret for voldsoffererstatning (KFV) til Statens sivilrettsforvaltning (SRF). SRF har forvaltningsansvaret for kap. 473, post 70. Posten har stikkordet overslagsbevilgning. I forbindelse med nysalderingen i 2019 ble bevilgningen på kap. 473, post 70 redusert til 270 mill. kroner, jf. Prop. 24 S (2019–2020) og Innst. 106 S (2019–2020). Det viste seg i etterkant at KFV hadde stilt utbetalinger som lå klar i desember 2019 i bero fordi det ikke var tilstrekkelig bevilgning på posten. Disse ble utbetalt og regnskapsført primo januar 2020. Vedtakene burde vært effektivert medio desember 2019 med hjemmel i stikkordet på posten. Stortinget ble ved en feil ikke informert om at sakene ble stilt i bero på egnet vis.

2.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Post 25 Nytt regjeringskvartal, kan overføres

Bevilgningen dekker innkjøp av faglig bistand og utredninger til departementets arbeid med nytt regjeringskvartal, herunder vurderinger av sikkerhetsspørsmål og gevinstrealisering, samt kvalitetssikring av prosjektet. Økt bevilgningsbehov gjelder ekstern kvalitetssikring av prosjektene

sikker teknisk infrastruktur i regjeringskvartalet, fase 2 og nytt regjeringskvartal.

For å kunne legge frem et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for nytt regjeringskvartal, foreslås det å øke bevilgningen med 5 mill. kroner til 9 mill. kroner.

Post 70 Diverse formål, kan overføres, kan nyttes under post 21

Navgitt tilskuddsmottaker – Nasjonalt kunnskaps-senter om vold og traumatisk stress

I Prop. 12 S (2016–2017) *Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021)* varslet regjeringen at det legges opp til gjennomføring av omfangsundersøkelser om vold og seksuelle overgrep rundt hvert femte år. Den neste undersøkelsen skal gjennomføres i 2020/2021 av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. Studien finansieres med bidrag fra de involverte departementene, i tråd med forpliktelsene i opptrappingsplanen og det forestående arbeidet med ny handlingsplan mot vold i nære relasjoner.

Det foreslås på denne bakgrunn at Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress får et tilskudd på 500 000 kroner innenfor gjeldende bevilgning, som skal dekke Kommunal- og moderniseringsdepartementets andel av omfangsundersøkelsen.

Kap. 510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen dekker lønns- og driftsutgifter for Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS) samt utgifter til fellestjenester for departementsfelleskapet og Statsministerens kontor.

DSS har hatt merkostnader til digitale tjenester grunnet økt antall brukere på hjemmekontor og renhold som følge av smitteverntiltak som er innført på grunn av virusutbruddet.

For å dekke merkostnadene frem til og med juni foreslås det å øke bevilgningen på posten med 10,3 mill. kroner til 650,6 mill. kroner.

Kap. 525 Fylkesmannsembetene

Post 01 Driftsutgifter

Statens sivilrettsforvaltning (SRF) har etatsstyringsansvaret for fylkesmennene på områdene vergemål og rettshjelp. Fylkesmennene vil som

følge av feil tolkning av trygderegelverket i NAV-sakene få økt sakstilfang i 2020 og 2021. Fylkesmannen i Oslo og Viken vil ha særlig ansvar for fortløpende oppdatert informasjon på sine nettsider, og har også ansvar for oppnevning og honorering av de to koordinerende advokatene.

Ressursbehovet til behandling av rettshjelp-sakene hos fylkesmennene tilsvarer tre årsverk i 2020 og 2021. Det foreslås derfor en økning av bevilgningen på posten med 3,2 mill. kroner til 1 900,1 mill. kroner, jf. også omtale under Justis- og beredskapsdepartementets kap. 473, post 01.

Kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen

Post 33 Videreføring av byggeprosjekter, kan overføres

Bevilgningen dekker videreføring av byggeprosjekter som Stortinget tidligere har vedtatt å starte opp.

Sluttoppgjør Norges idrettshøgskole

Det foreslås å øke bevilgningen med 130 mill. kroner. Bevilgningen skal dekke utbetalinger på 65 mill. kroner som er forskjøvet fra tidligere terminer. Resterende 65 mill. kroner er en konsekvens av inngått forlikavtale med entreprenøren, og innebærer en tilsvarende økning i antatt sluttkostnad. Antatt sluttkostnad er 869 mill. kroner, 35 mill. kroner under Stortingets vedtatte kostnadsramme på 904,6 mill. kroner (prisnivå per 1. juli 2020).

Campus Ås

Det foreslås å øke bevilgningen med 560 mill. kroner, som gir total bevilgning til prosjektet på 7 911 mill. kroner. Stortingets vedtatte kostnadsramme er 8 015 mill. kroner (prisnivå per 1. juli 2020).

Det gjenstår elektroarbeider, automasjonsarbeider, montering av brukerstyr, testing og utbedringer. Tidligere er det opplyst at prosjektet skulle ferdigstilles i 1. halvår 2020. Fremdriften i prosjektet er redusert som følge av utsatte leveranser og reiserestriksjoner på grunn av koronaviruset. Planlagt ferdigstillelse er 3. kvartal 2020. Grunnet pandemien er tidspunkt for endelig ferdigstillelse usikkert.

Usikkerheten rundt fremdriften gjør at de økonomiske prognosene blir usikre. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget dersom det blir behov for å øke kostnadsrammen til prosjektet.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 690 mill. kroner til 2 161,2 mill. kroner.

Kap. 2445 Statsbygg

Post 30 Prosjektering av bygg, kan overføres

Bevilgningen dekker utgifter til prosjektering av ordinære byggeprosjekter frem til fullført forprosjekt.

Statsbygg har på oppdrag fra Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet gjennomført avklaringsfase for nybygg for Samisk videregående skole og reindriftsskole og Beavváš samisk nasjonalteater i Kautokeino, se Prop. 1 S (2019–2020) for Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet. Regjeringen foreslår at det i den videre prosjektutviklingen gjennomføres forenklinger og vurderes kostnadsreduksjoner sammenliknet med løsninger utredet så langt. Dette må skje i tett samarbeid med brukerne.

Det foreslås 6 mill. kroner til prosjektering av nybygg for Samisk videregående skole og reindriftsskole og Beavváš samisk nasjonalteater i Kautokeino.

Det foreslås å øke bevilgningen med 6 mill. kroner til 521 mill. kroner.

Post 33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

Bevilgningen dekker videreføring av byggeprosjekter som Stortinget har vedtatt å starte opp.

Det foreslås å øke bevilgningen med 160 mill. kroner til 959,7 mill. kroner. Dette skyldes økt likviditetsbehov for Nytt nasjonalmuseum.

Økt kostnadsramme

Stortinget vedtok nybygg for Nasjonalmuseet på Vestbanen i forbindelse med behandling av Prop. 108 S, jf. Innst. 337 S (2012–2013).

Prisjustert per 1. juli 2020 er kostnadsrammen for byggeprosjektet 6 050,4 mill. kroner.

Kostnadsrammen er basert på valutakursen på estimeringstidspunktet, i tråd med vanlig praksis. Statlige prosjekter skal ved beregning av kostnadsrammer ikke ta hensyn til mulig valutakursutvikling.

Regjeringen har tidligere varslet at den vil komme tilbake til Stortinget dersom det er behov for å justere kostnadsrammer som følge av svekket kronekurs, jf. Prop. 1 S (2016–2017) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Prosjektet Nytt nasjonalmuseum påvirkes av svekket kronekurs og har i tillegg hatt andre utfordringer og forsinkelser. For å håndtere slutføringen av prosjektet, er det behov for å justere kostnadsrammen.

Regjeringen foreslår å øke kostnadsrammen for Nasjonalmuseet med 100 mill. kroner til 6 150,4 mill. kroner i prisnivå per 1. juli 2020, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Som følge av at fagområdet offentlige anskaffelser, inkludert Statens innkjøpssenter, skal overføres fra Digitaliseringsdirektoratet til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) 1. september 2020, foreslås bevilgningen redusert med 25,1 mill. kroner.

I forbindelse med overføring av ansvarsområdene under avdelingene for ledelse og for utredning og analyse til DFØ fra 1. januar 2020, ble det tatt høyde for behov for senere justeringer, jf. Prop. 1 S (2019–2020) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen med 1,6 mill. kroner.

Til sammen foreslås bevilgningen redusert med 26,7 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 1605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, post 01 Driftsutgifter.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 0,6 mill. kroner som følge av merkostnader i forbindelse med Covid-19, jf. nærmere omtale under kap. 540, postene 23 og 28.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 26,1 mill. kroner til 207,3 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Som følge av overføringen av fagområdet offentlige anskaffelser fra Digitaliseringsdirektoratet til DFØ foreslås bevilgningen på posten redusert med 8 mill. kroner til 36,1 mill. kroner, mot en tilsvarende økning under kap. 1605, post 01.

Post 23 Utvikling og forvaltning av nasjonale felleskomponenter, kan overføres

Digitaliseringsdirektoratets fellesløsninger og plattformer opplever i forbindelse med Covid-19 vesentlig økt trafikkmengde, med tilhørende behov for økt beredskap, bemanning og økt driftskapasitet. Digitaliseringsdirektoratet må, som

leverandør, også gjennomføre tilpasninger i sine løsninger for å dekke endringer i funksjonalitet i eksisterende og nye løsninger som utvikles som følge av iverksatte tiltak i møte med virusutbruddet. Merkostnadene på kap. 540 er estimert til 1,7 mill. kroner per måned frem til 30. juni 2020, til sammen 5 mill. kroner, hvorav 2 mill. kroner budsjetteres på denne posten og 3 mill. kroner på post 28.

Digitaliseringsdirektoratet arbeider med en midlertidig løsning med digital tilgang for utenlandske arbeidstakere til systemene i NAV. Arbeidet medfører blant annet behov for å etablere en ny eID-løsning, sikkerhetstester og utarbeidelse av veiledningsmateriell. Estimerte kostnader utgjør til sammen 4,4 mill. kroner, hvorav 0,6 mill. kroner budsjetteres på post 01 og 3,8 mill. kroner på denne posten.

Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn økt med 5,8 mill. kroner til 117,4. mill. kroner, jf. omtale under kap. 540, post 28.

Post 28 Altinn, kan overføres

Altinn er fra 1. januar 2020 overført fra Brønnøysundregistrene til Digitaliseringsdirektoratet. Bevilgningen på posten dekker utgifter til forvaltning av Altinn, herunder lønns- og driftsutgifter.

Drift og forvaltning av Altinn

Brønnøysundregistrene fikk i 2019 en bevilgningsøkning på 30 mill. kroner, jf. Prop. 20 S (2019–2020) og Innst. 102 S (2019–2020). Bevilgningsøkningen skulle sikre at Altinn var i økonomisk balanse når ansvaret ble overført til Kommunal- og moderniseringsdepartementet fra 1. januar 2020.

Digitaliseringsdirektoratet, som forvalter Altinn, har siden overtagelsen iverksatt flere kostnadsreduserende tiltak. Det er likevel behov for bevilgningsøkning i 2020 for å sørge for en sikker, stabil og robust drift og forvaltning av dagens Altinn-løsning. Det blir samtidig mulig å fortsette arbeidet med Altinn Tjenester 3.0, som er en løsning for effektiv og selvbetjent tjenesteutvikling.

Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 16 mill. kroner.

Merkostnader som følge av Covid-19

Bevilgningen foreslås økt med 3 mill. kroner til merkostnader som følge av Covid-19-situasjonen, jf. nærmere omtale under kap. 540, post 23.

Bevilgningen foreslås videre økt med 6,8 mill. kroner til diverse tiltak i Altinn som følge av iverksatte tiltak i møte med virusutbruddet. Ett av tiltakene er kompensasjonsordningen for virksomheter med stort inntektsbortfall som følge av virusutbruddet. Arbeidet medfører ekstrakostnader i Altinn knyttet til blant annet merarbeid, samarbeid med leverandører, integrasjon mot eksterne løsninger og utvikling av en ny sluttbrukertjeneste sammen med finansnæringen.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 25,8 mill. kroner til 247,3 mill. kroner.

Kap. 541 IT- og ekompolitikk

Post 70 Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk, kan nyttes under post 22

Navngitt tilskuddsmottaker – Standard Norge

Standard Norge har ansvar for standardiseringsoppgaver på alle områder unntatt elektro-, post- og telestandardisering. Standard Norge har enerett på å fastsette og utgi Norsk Standard.

Som et ledd i oppfølgingen av Nasjonal strategi for kunstig intelligens foreslår Kommunal- og moderniseringsdepartementet et tilskudd på 300 000 kroner til Standard Norge innenfor gjeldende bevilgning. Formålet med tilskuddet er å støtte arbeidet med standardisering innenfor kunstig intelligens gjennom en norsk speilkomite, SN/K 586 Kunstig Intelligens, som skal følge arbeidet og ivareta norske interesser i ISO/IEC/JTC1/SC 42 Artificial intelligence.

Kap. 560 Samiske formål

Post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Innlemmelse av Tjeldsund kommune i forvaltningsområdet for samisk språk

Samelovens språkregler, som trådte i kraft 1. januar 1992, skal legge forholdene til rette for videreutvikling og økt bruk av samisk. Reglene skal sikre innbyggerne grunnleggende rettigheter vedrørende bruk av samisk, særlig i forvaltningsområdet for samisk språk.

Tjeldsund kommune søkte i februar 2019 om å bli innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk. I kgl. res. 12. mai 2020 ble det vedtatt å innlemme Tjeldsund kommune fra 1. juli 2020. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 2,25 mill. kroner for å legge til rette for tospråklig forvaltning i Tjeldsund kommune.

Covid-19 – tiltak for samisk næringsliv

Grunnet den ekstraordinære situasjonen som følge av Covid-19 er det behov for tiltak rettet særlig mot samisk næringsliv. Tiltakene skal supplere tiltak som er iverksatt på nasjonalt nivå. Sametinget, som har god kjennskap til næringslivet i samiske områder, vil forvalte midlene. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 4 mill. kroner.

Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*. I forbindelse med dette foreslås bevilgningen redusert med 143 000 kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 6,1 mill. kroner til 519 mill. kroner.

Kap. 567 Nasjonale minoriteter*Post 70 Nasjonale minoriteter*

Formålet med tilskuddsordningen er å styrke nasjonale minoriteters kultur, språk og egenorganisering. Ordningen forvaltes av Kulturrådet.

I 2020 ble tilskuddsordningen økt med 500 000 kroner for å legge til rette for flere språk- og litteraturprosjekter for nasjonale minoriteter, jf. Prop. 1 S (2019–2020) for Kulturdepartementet og Innst. 14 S (2019–2020). Bevilgningen ble ved en feil lagt under Kulturdepartementets kap. 320 Norsk kulturråd, post 55 Norsk kulturfond.

Det foreslås derfor at bevilgningen økes med 0,5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 320, post 55.

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner*Post 60 Innbyggertilskudd**Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene*

Forsøk med statlig finansiering av kommunale omsorgstjenester startet opp 1. mai 2016. Forsøket er finansiert ved at deltakerkommunene har fått et trekk i rammetilskuddet på til sammen 1 003,9 mill. kroner i 2020, som er overført til kap.

761, post 65 under Helse- og omsorgsdepartementet.

Fra 1. januar 2020 er tilskudd til dagaktivitetsstilbud til hjemmeboende med demens innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. Det innebærer at kommunene skal finansiere disse tjenestene gjennom de frie inntektene. Samtidig er dette tjenester som finansieres gjennom forsøket. Det foreslås derfor at uttrekket fra kommunerammen for deltakende kommuner justeres for denne innlemmingen. For de deltakende kommunene Selbu, Stjørdal, Bjørnafjorden og Lillesand er det beregnet at deres utgifter til dagaktivitetsstilbud for personer med demens utgjør 4,3 mill. kroner.

På denne bakgrunn foreslås det å redusere kap. 571, post 60 med 4,3 mill. kroner, mot tilsvarende økning av kap. 761, post 65 under Helse- og omsorgsdepartementet.

Regulering av barnehagemiljø m.m.

I Prop. 96 L (2019–2020), som ble lagt frem av Kunnskapsdepartementet 29. april 2020, behandles forslag om innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll i barnehagene. Innføringen av ytterligere krav og plikter til barnehagen vil medføre økte krav til kommunen som barnehagemyndighet. Det foreslås derfor å bevilge 5 mill. kroner til kommunene i 2020, tilsvarende i gjennomsnitt om lag ett ukesverk per kommune. Helårseffekten er 10 mill. kroner. Se også omtale under kap. 231, post 21.

Tilskudd til fastleger

For å sørge for rekruttering til og stabilitet i fastlegeordningen vil regjeringen endre innretningen på basistilskuddet. Det foreslås innført et knekkpunkt i basistilskuddet svarende til 1 000 listeinnbyggere med virkning fra 1. mai 2020. Satsen under knekkpunktet vil være høyere enn satsen over knekkpunktet. Det foreslås at kommunene kompenseres gjennom en økning i rammetilskuddet på 233,3 mill. kroner i 2020.

I tillegg til styrket basisfinansiering foreslås det å etablere et grunntilskudd fra 1. mai 2020. Grunntilskudd er tilskudd for to år til fastleger med færre enn 500 listeinnbyggere på sin liste dersom de har et listetak over 500. Utgiftene anslås til 50 mill. kroner på årsbasis. Som kompensasjon til kommunene foreslås det at rammetilskuddet økes med 33,3 mill. kroner i 2020. Se også omtale under kap. 762, post 63.

Utsatt overføring av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten

I lys av den pågående situasjonen med omfattende tiltak mot koronaviruset, er det besluttet å utsette overføringen av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten til 1. november 2020. Se også omtale under kap. 1618 Skatteetaten. Utsettelsen innebærer at kommunene fortsatt vil ha ansvaret for skatteoppkrevingen frem til 1. november. Bevilgningen på kap. 571, post 60 foreslås derfor økt med 460,3 mill. kroner.

Tiltak rettet mot sårbare barn og unge

Det foreslås å øke kommunenes rammetilskudd med totalt 150 mill. kroner til tiltak rettet mot sårbare barn og unge. 75 mill. kroner begrunnes med økt tilgjengelighet i helsestasjons- og skolehelsetjeneste, inkludert helsestasjon for ungdom (HFU), blant annet under skolens sommerferie. 75 mill. kroner begrunnes med avlastningstiltak og aktivitetstiltak for barn og unge med store behov. Det foreslås at midlene tildeles kommunene med en særskilt fordeling. Forslaget inngår i regjeringens tiltakspakke for sårbare barn og unge, jf. omtale under Barne- og familiedepartementet.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 877,6 mill. kroner til 142,7 mrd. kroner.

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

Anskaffelse av batteridrevne ferger medfører merkostnader for fylkeskommunene sammenliknet med innkjøp av konvensjonelle ferger. For å legge til rette for at fylkeskommunene kan prioritere miljøvennlige fergeløsninger uten at det slår ut i økte ferjetakster, foreslås det å øke rammetilskuddet til fylkeskommunene med 150 mill. kroner. Midlene vil bli fordelt særskilt.

Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571, post 64

Ved behandlingen av Innst. 216 S (2019–2020) bevilget Stortinget 1 mrd. kroner i økt rammetil-

skudd til fylkeskommunene for å kompensere for inntektsbortfall i kollektivtransporten, og dermed legge til rette for grunnleggende tilbud av kollektivreiser under virusutbruddet. Midlene ble bevilget på kap. 572, post 60. Det foreslås å øke bevilgningen til skjønnstilskudd med ytterligere 1,5 mrd. kroner til formålet.

Kap. 5616 Kommunalbanken AS

Post 85 Aksjeutbytte

I statsbudsjettet for 2020 er det budsjettert med et aksjeutbytte fra Kommunalbanken på 510 mill. kroner. Avkastningskravet for Kommunalbanken er satt til 8 pst. av verdijustert egenkapital for perioden 2019–2021. Budsjettert utbytte for regnskapsåret 2019 svarer til halvparten av avkastningskravet.

Styret i Kommunalbanken foreslo ved regnskapsavleggelsen for 2019 å ikke utbetale utbytte for 2019. Styrets begrunnelse var at det er nødvendig å bygge opp bankens egenkapital.

I brev 16. mars 2020 til alle landets banker og finansinstitusjoner ba Finanstilsynet om ny vurdering fra styrene av overskuddsdisponeringen for resultatåret 2019 med utgangspunkt i viruskrisen og den økonomiske usikkerheten som nå foreligger. Finanstilsynet ga bl.a. uttrykk for at ved vesentlig resultatsvikt, eller ved utsikter til vesentlig resultatsvikt, er det viktig at overskudd holdes tilbake for å styrke soliditeten.

På denne bakgrunn foreslår regjeringen at det ikke tas utbytte fra Kommunalbanken for regnskapsåret 2019. Det foreslås å redusere bevilgningen med 510 mill. kroner til null i 2020.

Det vises for øvrig til at Kommunalbankens aksjekapital er økt med 750 mill. kroner, jf. Prop. 67 S (2019–2020) og Innst. 216 S (2019–2020).

Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak

Post 70 Bostøtte, overslagsbevilgning

Bostøtten skal bidra til at husstander med lav inntekt og høye bostøtter får en egnet bolig. Hver måned mottok i gjennomsnitt 83 400 husstander bostøtte i 2019. Posten er en overslagsbevilgning. Saldert budsjett for 2020 var 2 842,3 mill. kroner. I forbindelse med behandling av Prop. 67 S (2019–2020) økte Stortinget bevilgningen med 500 mill. kroner til 3 342,3 mill. kroner, jf. Innst. 216 S (2019–2020).

Skjerming for inntektsøkning som følge av midlertidige korona-tiltak og utsatt trygdeoppgjør

Ved behandling av Prop. 52 S (2019–2020) fattet Stortinget anmodningsvedtak nr. 421, jf. Innst. 197 S:

«Stortinget ber regjeringen sikre at forskyvning av inntekt, og dermed midlertidig inntektsøkning, som følge av de midlertidige korona-tiltakene ikke går til fradrag i bostøtten, og umiddelbart fremme eventuelle forslag som er nødvendig for å sikre dette. Bostøtte som er utbetalt i påvente av senere ytelse, må også avregnes mot senere utbetalinger.»

Vedtaket tolkes å innebære at a) etterbetaling av ytelser fra Arbeids- og velferdsetaten innenfor de midlertidige koronatiltakene, ikke skal føre til redusert bostøtte, og at b) midlertidige ytelser, når de etterbetales, skal avkortes med eventuell bostøtte som er utbetalt til søkerens husstand i den perioden ytelsen gjelder for.

Ad. a) Skjerming for etterbetalinger av ytelser fra Arbeids- og velferdsetaten

Skjerming for etterbetaling av ytelser fra Arbeids- og velferdsetaten kan gjennomføres maskinelt av Husbanken ved å holde visse etterbetalinger fra Arbeids- og velferdsetaten utenfor beregningen av bostøtte. Det lar seg imidlertid ikke gjøre å skille på hva som er årsak til etterbetalingene. Skjermin- gen innebærer derfor at opp til 3 000 saker hver måned som i utgangspunktet ikke er omfattet av stortingsvedtaket, også må skjermes. Det er svært usikkert hvor mange bostøttemottakere som vil ha nytte av skjerming i forbindelse med koronatiltakene i tråd med Stortingets intensjon.

For å følge opp denne delen av Stortingets vedtak, foreslås det at etterbetalinger av dagpen- ger og sykepenge unntas fra inntektsgrunnlaget for bostøtte i de månedene det er behov for det.

Regjeringen har besluttet å utsette trygdeopp- gjøret til høsten, samtidig som det fortsatt skal ha virkning fra 1. mai. Dette vil føre til etterbetalinger av alle G-regulerte ytelser. For mottakere som også mottar bostøtte, vil slike etterbetalinger nor- malt føre til redusert støtte. For å hindre at etter- betalinger som følge av utsettelse av trygdeopp- gjøret fører til redusert bostøtte, er det nødvendig å skjerme alle etterbetalinger fra Arbeids- og vel- ferdsetaten i den perioden etterbetalinger på grunn av trygdeoppgjøret skjer. Det legges til

grunn at dette vil medføre en viss skjerming av ikke tilsiktede saker også. Administrative kostna- der ved skjerming av etterbetalinger dekkes av Husbanken.

Samlet sett anslås det at skjerming for etterbe- taling av ytelser fra Arbeids- og velferdsetaten og utsettelse av trygdeoppgjøret vil innebære økt utbetaling av bostøtte på til sammen 43 mill. kro- ner i 2020.

Ad. pkt. b) Avkorte etterbetalte ytelser fra Arbeids- og velferdsetaten mot utbetalt bostøtte

Pkt. b) må gjennomføres av Arbeids- og velferds- etaten, ved at bostøtte trekkes inn i beregning av hva som skal etterbetales. Det er komplisert å bygge systemløsninger for tiltaket, og det vil ikke kunne leveres noen tjenlig løsning på kort eller mellomlang sikt. Selv om det i praksis kan være et begrenset antall saker der bostøtte er inne i bildet, vil det være krevende å identifisere disse sakene for å behandle dem manuelt. Gjennomføring av til- taket ville medføre innsparing av dagpenger, men regjeringen har ikke i dag grunnlag for å anslå omfanget av dette. Samtidig ville det medføre betydelige forsinkelser i utbetaling av dagpenger. Det ville også innebære vesentlige kostnader til systemutvikling i Arbeids- og velferdsetaten og Husbanken og til saksbehandling i Arbeids- og velferdsetaten. Med utgangspunkt i den krevende situasjonen Arbeids- og velferdsetaten står i, tilrår ikke regjeringen at det innføres ytterligere endringer i regelverk og system innenfor Arbeids- og velferdsdirektoratets ansvarsområde. Regjerin- gen foreslår derfor at denne delen av vedtaket ikke følges opp.

Oppsummering

På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgnin- gen til bostøtte med 43 mill. kroner i 2020.

Anmodningsvedtak om midlertidig økning av inntektsgrensene i bostøtten

I forbindelse med behandling av Prop. 67 S (2019– 2020) økte Stortinget bevilgningen til bostøtte med 500 mill. kroner og vedtok anmodningsved- tak nr. 454, jf. Innst. 216 S (2019–2020):

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en midlertidig økning av inntektsgrensen i bostøtteordningen til 31. oktober 2020, innen- for et samlet proveny på 500 mill. kroner.»

Inntektsgrensen blir ikke fastsatt i regelverket, men følger av reglene for hvor høye boutgifter som blir tatt med i beregningen av bostøtten og for beregning av egenandelen.

Boutgiftstakene foreslås økt midlertidig for alle husstander. Det er lagt til grunn at takene for årlige boutgifter for husstander med én person økes med 17 000 kroner. For husstander med to personer økes boutgiftstakene med 11 000 kroner, mens de for husstander med tre personer og flere økes med 8 000 kroner. Det er lagt til grunn en høyere økning for husstander med få personer, fordi de i større grad har boutgifter ut over dagens boutgiftstak.

I tillegg foreslås reglene for beregning av egenandelen justert. For inntekter over et visst beløp blir det lagt til et progressivt ledd til egenandelen, slik at den øker raskere jo høyere inntekten er. Det progressive leddet nedjusteres midlertidig med 0,08 prosentpoeng til 0,21 pst. Det gjør at egenandelen øker noe mindre med inntekten enn tidligere. Det vil motvirke at økt inntekt fører med seg økt skatt og redusert bostøtte som til sammen utgjør mer enn inntektsøkningen.

Det er lagt til grunn at endringene skal gjelde fra 1. april til 31. oktober 2020. De eksisterende mottakerne vil i denne perioden få i gjennomsnitt om lag 580 kroner mer i bostøtte per måned. Det anslås også at om lag 13 000 husstander kan komme til som nye bostøttmottakere i perioden. Disse vil i gjennomsnitt motta om lag 910 kroner per måned.

De faktiske utgiftene som følge av de midlertidige økningene i boutgiftstakene og nedjusteringen av egenandelen er usikre, og den totale kostnaden vil avhenge av hvor mange husstander som søker og hvilken inntekt de har i den aktuelle perioden. Endringene er foreløpig anslått å ha en budsjetteffekt på 500 mill. kroner, tilsvarende Stortingets bevilgningsøkning i forbindelse med behandlingen av Prop. 76 S (2019–2020).

Oppretting av Arbeids- og velferdsetatens feiltolkning av EØS-regler

Arbeids- og velferdsetaten har over tid hatt en feil fortolkning av artikkel 21 i Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) 883/2004 (trygdeforordningen). Etaten har siden november 2019 rettet opp saker der EØS-regelverket er tolket feil. Dette medfører tilbakebetaling og etterbetaling av arbeidsavklaringspenger, sykepenger og pleiepenger til en rekke personer i 2020. Det vil også kunne bli utbetalinger i senere år. Noen av disse er bostøttmottakere. Etterbetalingene ville nor-

malt regnes som inntekt og føre til redusert bostøtte.

Regjeringen er opptatt av at bostøttmottakere ikke skal tape bostøtte fordi Arbeids- og velferdsetaten retter opp disse feilene. Regjeringen har derfor instruert Husbanken om å se bort fra etterbetalinger som skyldes oppretting av feil knyttet til feiltolkning av EØS-regelverket. Det legges opp til å videreføre denne skjermingen også etter 2020.

Etterbetalinger kan i prinsippet også føre til at bostøttmottakerne får renteinntekter og økt formue. Det legges ikke opp til å skjermes for eventuell formue og renteinntekter som følge av etterbetalinger fra Arbeids- og velferdsetaten. Det skyldes dels at det vil være svært krevende å skille renter og formue knyttet til etterbetalingene ut fra øvrige renter og formue, og dels at slik skjerming vil kreve omfattende systemutvikling i Husbanken og dermed medføre betydelige administrative kostnader.

Når etterbetaling fra Arbeids- og velferdsetaten ikke fører til redusert bostøtte, innebærer det at en innsparing i bostøtten uteblir. For at skjermingen skulle kunne iverksettes umiddelbart, samtykket Finansdepartementet i desember 2019 til at det i 2020 kan pådras utgifter for å skjermes for etterbetalingene som følge av feiltolkning av EØS-regelverket innenfor en ramme på 2 mill. kroner. På usikkert grunnlag, antas det at skjermingsordningen vil medføre kostnader i størrelsesorden 200 000 kroner per år i 2021, 2022 og 2023.

Post 76 Utleieboliger, kan overføres

Tilskuddet skal bidra til flere egnede utleieboliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Posten budsjetteres med tilsagnsramme, tilsagnsfullmakt og bevilgning. Bevilgningen i 2020 er 445,1 mill. kroner. Tilsagnsrammen for 2020 er 412,5 mill. kroner.

I forbindelse med nysalderingen av budsjettet for 2019 ble tilsagnsrammen redusert med 227 mill. kroner som følge av lav etterspørsel etter tilskuddet. I tillegg hadde Husbanken et mindreforbruk av tilsagnsrammen på 20,1 mill. kroner. Endelig forbruk av tilsagnsrammen i 2019 ble 254,9 mill. kroner. Siden posten budsjetteres med flerårig utbetalingsprofil, innebærer justeringen i nysalderingen og mindreforbruket et redusert bevilgningsbehov på 84,1 mill. kroner i 2020.

På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen med 84,1 mill. kroner til 361 mill. kroner.

Kap. 2412 Husbanken

Post 90 Nye lån, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten skal dekke utbetaling av lån fra Husbanken og beregnede opptjente, ikke betalte renter fra kundene. Saldert budsjett for 2020 var 14 810 mill. kroner og lånerammen var 16 mrd. kroner. I forbindelse med behandlingen av Prop. 67 S (2019–2020) vedtok Stortinget å øke Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner, til 21 mrd. kroner. Bevilgningen til utbetaling av nye lån ble økt med 1 374 mill. kroner til 16 184 mill. kroner, jf. Innst. 216 S (2019–2020).

Utviklingen de siste årene der en stadig større andel av lånerammen går til startlån fortsetter. Det legges nå til grunn at det vil bli innvilget startlån for til sammen knapt 14 mrd. kroner i 2020, mens vel 7 mrd. kroner vil gå til lån til utleieboliger for vanskeligstilte, lån til boligkvalitet, lån til studentboliger og lån til barnehager. Siden startlån hovedsakelig utbetales i tilsagnsåret, mens tilsagn om de øvrige låneordningene utbetales over fem år, gir en økning i andelen startlån et merbehov på anslagsvis 2 090 mill. kroner i 2020.

I nysalderingen av budsjettet for 2019 ble Husbankens låneramme økt med 1 mrd. kroner til lån til studentboliger. Siden lånene utbetales over flere år, øker bevilgningsbehovet som følge av dette med 400 mill. kroner i 2020.

I tillegg anslås det et mindrebehov på 78 mill. kroner i beregnede opptjente, ikke betalte renter som følge av en reduksjon i Husbankens rente på 0,5 prosentpoeng.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 2 412 mill. kroner til 18 596 mill. kroner.

Kap. 5312 Husbanken

Post 90 Avdrag

Posten omfatter ordinære og ekstraordinære avdrag, tilbakebetaling av opptjente, ikke betalte renter og tap. I forbindelse med behandlingen av Prop. 67 S (2019–2020), vedtok Stortinget å øke Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner. Bevilgningen ble økt med 9 mill. kroner til 12 719 mill. kroner, jf. Innst. 216 S (2019–2020).

Det anslås at ordinære avdrag blir 86 mill. kroner lavere enn tidligere lagt til grunn. Det skyldes i hovedsak at de ekstraordinære avdragene ble om lag 900 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i budsjettet for 2019.

På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen med 86 mill. kroner til 12 633 mill. kroner.

Kap. 5615 Husbanken

Post 80 Renter

Posten omfatter betalte renter på lån, opptjente ikke betalte renter og rentestøtte. Husbanken tilbyr lån med flytende og faste renter. I forbindelse med behandlingen av Prop. 67 S (2019–2020) vedtok Stortinget å øke Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner. Bevilgningen ble økt med 14 mill. kroner til 3 400 mill. kroner, jf. Innst. 216 S (2019–2020).

Nye anslag for renteinntektene i 2020 tilsier en nedjustering av bevilgningen med 543 mill. kroner. Det skyldes i all hovedsak en reduksjon i renteforutsetningene på 0,5 prosentpoeng i 2020, samt en noe lavere gjennomsnittrente som følge av en høyere andel lån med flytende rente enn tidligere lagt til grunn.

På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen med 543 mill. kroner til 2 857 mill. kroner.

Kap. 595 Statens kartverk

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 01 og 45

Posten skal i hovedsak dekke tidsavgrensede prosjekter og kjøp av tjenester fra private leverandører. Bevilgning for 2020 er 293,8 mill. kroner.

I 2016 ble det igangsatt et arbeid med en nasjonal detaljert høydemodell som skal gi hele landet bedre høydedata. Kartverket benytter ekstern bistand til lasermåling fra fly. Grunnet gode værforhold har det blitt skannet vesentlig mer de siste årene enn planlagt, og arbeidet med laserskanning kan i hovedsak fullføres av leverandøren i 2020.

For å kunne tilgjengeliggjøre data forløpende foreslås det økt bevilgning på 13 mill. kroner i 2020, mot redusert bevilgning senere år. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2022, men det aller meste av høydemodellen vil være publisert i 2021.

Andre saker

Kompensasjon av kommunesektoren ifb. virusutbruddet

I Prop. 67 S (2019–2020) varslet regjeringen at den ville komme tilbake til Stortinget med en samlet vurdering av de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren av virusutbruddet i Revidert nasjonalbudsjett 2020.

En rekke ulike forhold ved virussituasjonen påvirker kommunesektorens inntekter og utgifter

i 2020. Kommunesektorens skatteinntekter anslås å falle med om lag 5,3 mrd. kroner i 2020 sammenlignet med saldert budsjett. Det er stor usikkerhet knyttet til størrelsen på skattesvikten, på samme måte som for flere av de andre anslagene.

Kommuner og fylkeskommuner vil få reduserte inntekter fra gebyrer og andre inntekter. Dette gjelder bortfall av foreldrebetaling i barnehage og SFO i perioden disse er stengt pga. virusutbruddet. Videre vil inntektene fra kollektivtrafikk reduseres vesentlig. Samlet sett anslås det at denne typen inntekter i kommunesektoren reduseres med om lag 5,5 mrd. kroner. I beregningen er det lagt til grunn at barnehagene var stengt fra 13. mars til 19. april, og at 1.–4. skoletrinn var stengt fra 13. mars til 26. april. For resterende mindreinntekter, herunder kollektivtrafikk, idrett, kultur, parkering og tannhelse, er det lagt til grunn at den akutte situasjonen varer i tre måneder.

Den kommunale helse- og omsorgstjenesten vil ha behov for økt kapasitet som følge av virusutbruddet. Flere kommuner har merutgifter særlig til smittevernutstyr og bruk av helsepersonell. Fylkeskommuner har merutgifter knyttet til å etablere et akutt tannhelsetilbud. Samlet anslås slike utgifter til om lag 3,4 mrd. kroner. I beregningen er det lagt til grunn at den akutte situasjonen vil vare i tre måneder.

Arbeids- og sosialdepartementet har i forskrift fastsatt midlertidige endringer i sosialtjenesteloven som medfører forlengede forløp på kvalifiseringsprogrammet, og trolig også flere sosialhjelpsmottakere og noe lengre stønadstid, som følge av unntak fra vilkår om aktivitet. På usikkert grunnlag er merutgiftene som følge av endringene i kvalifiseringsprogrammet anslått til om lag 170 mill. kroner. I tillegg til midlertidig bortfall av vilkår om aktivitet, antas virusutbruddet mer generelt å medføre økte utgifter for kommunene knyttet til økonomisk sosialhjelp som følge av utviklingen på arbeidsmarkedet. Regjeringen har på nåværende tidspunkt ikke tilstrekkelig grunnlag for å anslå ev. merkostnader for kommunene til økonomisk sosialhjelp.

Det anslås nå en vesentlig lavere lønns- og prisvekst enn tidligere, noe som trekker ned kommunesektorens utgifter og gir kommunene tilsvarende økt kjøpekraft. Den kommunale kostnadsdeflatoren er nå nedjustert til 1,4 pst., fra 3,1 pst. i Saldert budsjett 2020. Kommunene er dermed allerede kompensert for en pris- og lønnsvekst i 2020 som er vesentlig høyere enn det nye anslag tilsier. Reduksjonen i deflatoren vil isolert sett

bedre kommunesektorens kjøpekraft med om lag 9,1 mrd. kroner.

Samlet anslås virkningene av virusutbruddet for kommunesektoren å være 5,3 mrd. kroner, inkludert anslagsendringer for pris- og lønnsvekst. Det er stor usikkerhet knyttet til flere av disse anslagene.

En rekke tiltak rettet mot kommunesektoren er allerede vedtatt, og ytterligere tiltak foreslås i Revidert nasjonalbudsjett. I Stortingsbehandlingen av Prop. 67 S (2019–2020) ble det vedtatt å øke bevilgningene til kommunesektoren med om lag 5,2 mrd. kroner. Øvrige vedtatte bevilgningsøkninger, herunder økte skjønnsmidler, styrker kommuneøkonomien med ytterligere om lag 1,3 mrd. kroner. Samlet beløper allerede vedtatte bevilgninger til kommunesektoren for å kompensere denne for merutgifter og inntektstap i forbindelse med virusutbruddet seg dermed til om lag 6,5 mrd. kroner.

Nye tiltak som foreslås i Revidert nasjonalbudsjett innebærer økte bevilgninger til kommunesektoren på om lag 2,1 mrd. kroner. Dette inkluderer 1,5 mrd. kroner i kompensasjon til fylkeskommunene for bortfall av inntekter knyttet til kollektivtrafikk, om lag 350 mill. kroner som en del av tiltaksplanen for sårbare barn og unge, 140 mill. kroner til digitalisering i skolen, 80 mill. kroner til praksiskompensasjon for fastleger og 50 mill. kroner til smitteverns- og oppfølgingsarbeid for særlig utsatte grupper.

I tillegg foreslås det i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020 en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften for tredje termin. For kommunesektoren innebærer det reduserte utgifter, anslått til om lag 2,2 mrd. kroner i 2020.

Samlet innebærer tiltakene som allerede er vedtatt og foreslås i Revidert nasjonalbudsjett at kommuneøkonomien styrkes med om lag 10,8 mrd. kroner.

Tabell 2.1 oppsummerer de beregnede virkningene av koronapandemien på kommuneøkonomien, allerede vedtatte og foreslåtte tiltak og bevilgninger i Revidert nasjonalbudsjett og nettoeffekten av dette for kommunesektoren samlet. Tabellen viser også hvordan virkningene slår ut for kommunene og fylkeskommunene isolert sett. De kompenserende tiltakene og bevilgningene utgjør for kommunesektoren samlet om lag 5,5 mrd. kroner mer enn de foreløpig beregnede virkningene av virusutbruddet i 2020. Dette anslås i sin helhet å tilfalle kommunene. Gjennom dette er kommunene satt i stand til å håndtere utgifter på flere områder.

Tabell 2.1 Anslag samlet kompensasjon av kommunesektoren i forbindelse med virusutbruddet.¹
Mrd. kroner

	Kommune- sektoren samlet	Kommuner	Fylkes- kommuner
Virkninger av virusutbruddet mv.	-5,3	-2,3	-3,0
Reduserte skatteinntekter ²	-5,3	-4,0	-1,3
Reduserte brukerbetaling mv.	-5,5	-2,5	-3,0
Merutgifter	-3,6	-3,5	-0,1
Økt kjøpekraft (lavere kommunal deflator)	9,1	7,7	1,4
Kompenserende tiltak og bevilgninger	10,8	7,8	3
Tidligere tiltak	6,5	5,2	1,3
Redusert arbeidsgiveravgift RNB	2,2	2,0	0,2
Andre tiltak i RNB	2,1	0,6	1,5
Kompensasjon ut over virkninger av virusutbruddet	5,5	5,5	0,0

¹ Endringene er beregnet i forhold til anslag i Saldert budsjett 2020.

² Anslaget inkluderer virkningen av vedtatte og foreslåtte skatteendringer på kommunesektorens skatteinntekter relatert til virusutbruddet.

Kilde: Finansdepartementet.

Den samlede kompensasjonen til kommunesektoren bidrar blant annet til at kommunene kan kompensere private og ideelle aktører for ekstrakostnader de har grunnet virusutbruddet, herunder smittevernustyr, ekstra renholdskostnader og økt bruk av vikarer mv. Det vil være opp til den enkelte kommune å fastsette størrelsen på kompensasjonen, men det forutsettes at kommunene ikke skal drive urimelig forskjellsbehandling mellom virksomheter med kommunal drift og virksomheter som private driver på vegne av kommunen.

På grunn av den store usikkerheten om den videre utviklingen bør utviklingen i kommunesektoren følges nøye fremover. Regjeringen vil arbeide videre med å analysere og vurdere de økonomiske konsekvensene av virusutbruddet for kommunesektoren og vurdere hvordan kommunesektoren kan kompenseres for ev. ytterligere virkninger av virusutbruddet. Det vil blant annet bli nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra berørte departementer og KS som skal gi faglige vurderinger av de økonomiske konsekvensene som koronautbruddet har hatt for kommunesektoren. Arbeidsgruppen skal avgi en endelig rapport innen 1. april 2021.

Forvaltningsoverføring Klemenskirken i Trondheim

Staten v/Riksantikvaren skal i 2020 kjøpe Klemenskirken i Trondheim. Dette var Trondheims første kirke, og den er Olav Helliges første gravsted. Klemenskirken vil ved overføring inngå under kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen.

Det foreslås at forvaltningsansvaret for eiendommen overføres vederlagsfritt til Statsbygg i 2020. Riksantikvaren vil dekke utgiftene til forvaltning, drift og indre vedlikehold.

Økt salgsfullmakt

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har fullmakt til å gjennomføre salg av eiendom for inntil 750 mill. kroner, jf. romertallsfullmakt XVIII, pkt. 1 i Prop. 1 S (2019–2020) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. På grunn av flere store forventede salg i 2020 foreslås det å øke fullmakten til salg av eiendommer i 2020 med 1 000 mill. kroner til 1 750 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

2.6 Arbeids- og sosialdepartementet

Kap. 600 Arbeids- og sosialdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 219,3 mill. kroner og skal dekke departementets ordinære driftsutgifter.

Som følge av EØS-saken har det vært et høyt aktivitetsnivå som medfører økte kostnader og det er igangsatt flere oppgaver som knytter seg til oppfølgingsarbeidet. Det er behov for å øke departementets kompetanse og kapasitet på det juridiske området.

Det er nedsatt et granskningsutvalg som skal gjennomgå feilpraktisering av adgangen til å motta sykepenger, arbeidsavklaringspenger og pleiepenger ved opphold i et annet EØS-land, samt en klagenemnd som skal behandle saker knyttet til dette. Utvalget har fått utsatt frist for levering av endelig rapport til begynnelsen av august.

Arbeids- og sosialdepartementet vil i forbindelse med Prop. 1 S (2020–2021) gi en redegjørelse for iverksatte og planlagte tiltak som oppfølging av EØS-saken.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 6,75 mill. kroner.

Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning mv.

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen på posten er 43,1 mill. kroner. Departementets utgifter til EU-kontingenter er betydelig lavere enn det som er lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen foreslås redusert med 8,65 mill. kroner.

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 12 404,7 mill. kroner.

Koronapandemien – Økt bevilgning til håndtering av tiltak i Arbeids- og velferdsetaten

Virkningene av koronapandemien og de tiltakene som er iverksatt for å hindre spredning har ført til en svært høy økning i antall henvendelser og søknader om ytelser. Denne situasjonen har ført til en rekke utfordringer for Arbeids- og velferdsetaten, først og fremst som følge av en økning i antall søk-

nader om dagpenger, sykepenger og omsorgspenger, og setter et stort press på etaten for å tilby innbyggerne best mulig tjenester og økonomisk sikkerhet. Ikke minst er det stor usikkerhet knyttet til utviklingen av arbeidsmarkedet på kort og lang sikt, utvikling i saksmengden, arbeidet med automatisering og forenkling av systemløsninger samt kostnader til å implementere Stortingets vedtak om endringer i ytelsene.

Arbeids- og velferdsetaten arbeider med å levere systemtekniske løsninger for å følge opp regelverksendringene. Tiltakene skal gjelde i en begrenset periode, men er nødvendige. Det gjenstår fortsatt arbeid for å få alle løsninger på plass. Endringene er omfattende, og det er fortsatt risiko knyttet til gjennomføringen av dem. Dette kan medføre at ferdigstilling av endelige systemløsninger trekker ut i tid, blant annet endringene i permitteringsregelverket og grunnlaget for utbetaling av dagpenger. Det var derfor helt nødvendig å få på plass en forskutteringsordning for dagpenger.

Selv med iverksatte tiltak som økt bemanning og forenklede sakbehandlingsprosedyrer, vil det ta lang tid før saksbehandlingstidene på dagpenger kommer tilbake til normalt nivå. Etaten jobber på høygir med nye og forenklede løsninger.

Det understrekes at det vil være nødvendig å prioritere utvikling av løsninger med noe forenklet regelverk og kontrollmuligheter. Det arbeides videre med en forenklet løsning for utbetaling av ytelsen til permitterte for dag 3–20. Vi viser for øvrig til egen omtale av nødvendige omprioriteringer i etaten under.

Stortinget vedtok 19. mars 2020 å øke driftsbudsjettet til Arbeids- og velferdsetaten med 200 mill. kroner til teknisk tilrettelegging for de nye midlertidige ordningene og en fullmakt til å overskride driftsbevilgningen til nyansettelser og overtid.

For å håndtere merbelastningen i etaten, er det behov for ekstra bevilgning til flere områder, blant annet saksbehandling av ytelser, kontroll, henvendelser til NAV Kontaktsenter, utviklingskostnader, oppfølging og veiledning på NAV-kontorene og utbetalingsområdet. Det er anslått et merbehov på om lag 700 mill. kroner, utover tilleggsbevilgningen på 200 mill. kroner. Dette merbehovet omfatter i hovedsak midlertidig oppbemanning i 2020. Reelt merbehov vil være avhengig av hvordan situasjonen utvikler seg fremover. Det forutsettes at bevilgningen brukes til merutgifter som følge av koronapandemien. I tråd med prinsippet om realistisk budsjettering foreslås

overskridelsesfullmakten avvirket, jf. forslag til romertallsvedtak.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 700 mill. kroner.

Midlertidige omprioriteringer av oppgaver i Arbeids- og velferdsetaten

Koronapandemien innebærer et ekstraordinært stort trykk på Arbeids- og velferdsetaten, som følge både av en meget høy søknadsinngang og av gjennomføringen av vedtatte regelverksendringer. For å kunne håndtere alle regelendringene, må annet utviklingsarbeid vike. Regjeringen har, som en del av oppfølgingen av EØS-saken, besluttet at Arbeids- og velferdsetaten skal stille behandlingen av saker om stans og avslag på ytelser fra 1. juni 2012 i bero inntil videre. Når det gjelder behandling av saker før 1. juni 2012, har Regjeringen besluttet at det skal avventes til en uttalelse fra EFTA-domstolen foreligger før arbeidet videreføres.

Regjeringen har besluttet at sammenlegging av medlemstid fra andre EØS-land etter trygdeforordningen også skal anvendes for å gi rett til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlatteytelser etter bestemmelsene om unntak fra kravet til forutgående medlemskap i folketrygdloven. Praksis legges om med virkning fra 1. juni 2012. Det vises til omtale under kap. 2655 Uførhet og kap. 2680 Etterlatte.

Stortinget har vedtatt avvikling av folketrygdlovens særskilte bestemmelser for flyktninger, utvidelse av ordningen med supplerende stønad til å omfatte uføre flyktninger og heving av folketrygdlovens botidskrav fra tre til fem år, jf. Prop. 10 L (2019–2020). Det fremgår av endringsloven at de aktuelle lovendringene skal tre i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Det er i statsbudsjettet for 2020 lagt til grunn at endringene skal iverksettes fra 1. oktober 2020.

Mange ansatte, både på den trygdefaglige siden og på IKT-siden, har måttet legge andre saker til side for å bidra til å utrede og utvikle løsninger for implementering av regelendringer som følge av pandemien. Det forventes at etaten vil ha merarbeid og sannsynligvis etterslep på flere oppgaver også etter sommeren. På den bakgrunn har etaten behov for å omdisponere utviklingsressurser. Dette innebærer bl.a. en utsettelse av iverksettingen av avvikling av folketrygdlovens særskilte bestemmelser for flyktninger, utvidelse av ordningen med supplerende stønad til å omfatte

uføre flyktninger og heving av folketrygdlovens botidskrav fra tre til fem år til 1. januar 2021. Samlede budsjetteffekter på de relevante folketrygd-yttelsene var anslått til 5 mill. kroner i 2020.

Arbeids- og sosialdepartementet har en dialog med Arbeids- og velferdsetaten om prioriteringer i 2020.

Midler til dekning av administrative kostnader ved ny skatteavregning i pågående saker

Fra 1. januar 2020 endret Skatteetaten skattebetalingsforskriften slik at brukere som har tilbakebetalingssaker skal slippe å betale tilbake mer enn det de har fått utbetalt netto etter skatt. Endringen skal også gjelde pågående saker. Som følge av endringen i skatteforskriften, må etaten legge om sin praksis, noe som krever endringer i dagens systemer og gjennomgang av 41 000 saker. Samlet sett er systemendringene og økt bemanningsbehov anslått til en engangskostnad på 10 mill. kroner.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 10 mill. kroner.

Samlet endring

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 605, post 01 økt med 710 mill. kroner.

Kap. 606 Trygderetten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 87,5 mill. kroner i 2020.

Publisering av Trygderettens kjennelser er sentralt for at publikum, advokater og ankemotparter skal kunne gjøre seg kjent med Trygderettens rettspraksis. Hittil er bare et utvalg kjennelser i anonymisert form publisert på Trygderettens hjemmesider. For å gi en tilstrekkelig oversikt over rettspraksis, ser Trygderetten behov for å publisere alle kjennelser. Trygderetten har brukt egne ressurser til avidentifisering og publisering og har kommet på etterskudd med dette arbeidet. Trygderetten vil derfor tjenesteutsette anonymiserings- og publiseringsoppgavene til Lovdata. Det foreslås å øke Trygderettens driftsbevilgning med 1,9 mill. kroner i 2020 til engangsutgifter til tjenesteutsetting og restansenedbygging.

Bevilgningen på kap. 606, post 01 foreslås økt med 1,9 mill. kroner.

Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse

Bevilgningen til Statens pensjonskasse er netto-budsjettert og anslås på bakgrunn av differansen mellom utgifter og inntekter. Tilskuddet til Statens pensjonskasse på kap. 612 foreslås redusert med 136 mill. kroner til 5 488 mill. kroner. Utgiftene til pensjon mv. inkludert administrasjonskostnader anslås til om lag 30,3 mrd. kroner, mens inntekter fra premiebetalende virksomheter, medlemsinnskudd mv. anslås til om lag 24,8 mrd. kroner.

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 5 458 mill. kroner.

Utgiftene nedjusteres med til sammen 355 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak at anslagene er basert på en forventet vekst i gjennomsnittlig G på 1,80 pst. i 2020, mens anslagene i Saldert budsjett 2020 var basert på en forventet vekst i gjennomsnittlig G på 3,60 pst.

Inntektene nedjusteres med 243 mill. kroner. Reduksjonen skyldes at anslaget for premieinntekter er redusert, i hovedsak som følge av lavere anslag for lønnsvekst.

Bevilgningen foreslås redusert med 112 mill. kroner.

Post 22 Sluttoppgjør, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er -13 mill. kroner.

Det er anslått netto innbetaling av sluttoppgjør og engangsoppgjør på 37 mill. kroner i 2020. Endringen i anslaget skyldes innbetaling av engangsoppgjør for GIEK Kredittforsikring AS.

Bevilgningen foreslås redusert med 24 mill. kroner.

Kap. 614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen på posten er 31 mill. kroner.

Posten gjelder utgifter til administrasjon av boliglånsordningen. Bevilgningen foreslås økt med 1 mill. kroner som følge av at antall løpende lån ved inngangen til 2020 er høyere enn anslaget i Saldert budsjett 2020. Anslaget er usikkert.

Kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse*Post 01 Gebyrinntekter, lån*

Bevilgningen på posten er 27 mill. kroner og gjelder innbetaling av gebyrer for låntakere i boliglånsordningen i Statens pensjonskasse.

Bevilgningen foreslås økt med 1 mill. kroner som følge av at antall løpende lån ved inngangen til 2020 er høyere enn anslaget i Saldert budsjett 2020. Anslaget er usikkert.

Post 90 Tilbakebetaling av lån

Bevilgningen på posten er 10 400 mill. kroner og omfatter innfrielse og avdrag samt tilbakeføring av opptjente renter ved inngangen til året.

Anslaget for antall innfrielse per måned er økt med 50 til 700. I motsatt retning er forventet gjennomsnittlig innfridd beløp redusert med 30 000 kroner til 930 000 kroner. Basert på faktisk opptjente renter per 31.12.2019 utgjør tilbakeføring av opptjente renter ved inngangen til 2020 om lag 65 mill. kroner. Anslagene er usikre.

Bevilgningen foreslås økt med 400 mill. kroner.

Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse*Post 80 Renter*

Bevilgningen på posten er 1 034 mill. kroner og gjelder innbetaling av renter fra lånekundene i boliglånsordningen i Statens pensjonskasse.

Anslaget er redusert med 130 mill. kroner. Reduksjonen skyldes lavere renteforutsetninger enn i saldert budsjett. I saldert budsjett var anslaget basert på en rente på 2,5 pst., mens anslaget nå er beregnet ut fra en renteforutsetning på 2,0 pst. Anslaget er usikkert.

Bevilgningen foreslås redusert med 130 mill. kroner.

Kap. 615 Yrkesskadebetrygning*Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten er 93 mill. kroner og gjelder utgifter til yrkesskadeutbetalinger og Statens pensjonskasses kostnader ved å administrere yrkesskadeordningen.

Bevilgningen foreslås redusert med 28 mill. kroner. Anslaget er basert på utbetalte erstatnin-

ger de seneste årene. Det er knyttet stor usikkerhet til utbetalte yrkesskadeerstatninger.

Bevilgningen foreslås redusert med 28 mill. kroner.

Kap. 616 Gruppelivsforsikring

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 214 mill. kroner og gjelder erstatningsutbetalinger og kostnadene til Statens pensjonskasse for å administrere gruppelivsordningen.

Bevilgningen foreslås redusert med 14 mill. kroner.

Kap. 2470 Statens pensjonskasse

Post 24 Driftsresultat

Bevilgningen på kap. 2470, post 24 foreslås videreført med -15,8 mill. kroner. Det foreslås følgende justeringer på underpostene:

Post 24.1 Driftsinntekter, overslagsbevilgning

Driftsinntektene er budsjettert med 627,8 mill. kroner. Inntektene foreslås økt med 10 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak økt volum knyttet til administrasjon av de ulike pensjonsordningene. Økningen av inntektene motsvares av tilsvarende økning av underpostene 24.2 Driftsutgifter og 24.3 Avskrivninger.

Post 24.2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på underposten er 466 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 4,6 mill. kroner. Økningen motsvares av høyere inntekter på underpost 24.1 Driftsinntekter.

Post 24.3 Avskrivninger

Bevilgningen på underposten er 121 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 5,4 mill. kroner som følge av høyere avskrivningsgrunnlag enn tidligere lagt til grunn. Økningen motsvares av høyere inntekter på underpost 24.1 Driftsinntekter.

Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, kan overføres

Bevilgningen på posten er 7 079,5 mill. kroner.

Smitteverntiltak som følge av koronapandemien har ført til vesentlige restriksjoner på gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltak. Det vil derfor bli gjennomført færre tiltak i første halvår enn lagt til grunn i Prop. 1 S (2019–2020), noe som gir lavere forbruk av bevilgningen under posten. Permitteringer og sykemeldinger blant tiltaksdeltakere bidrar også til reduserte utgifter til tiltak. Utbetalingene reduseres likevel ikke like mye som tiltaksgjennomføringen. Det henger blant annet sammen med at Arbeids- og velferdsetaten har forpliktet seg til å betale tiltaksarrangørene for mange av de planlagte tiltakene, selv om de ikke blir gjennomført.

Usikkerheten om den videre utviklingen i arbeidsmarkedet er svært stor. Regjeringen legger til grunn at ledigheten vil avta etter hvert som smitteverntiltakene reduseres og permitterte arbeidstakere kan vende tilbake til jobb. Likevel anslås det i Revidert nasjonalbudsjett 2020 den høyeste registrerte ledigheten i etterkrigstiden og et markert fall i fastlands-BNP. Regjeringen vil vurdere omfanget av arbeidsmarkedstiltak etter hvert som restriksjonene knyttet til smittevern blir lempet på og bedrifter og tiltaksarrangører kan ta imot tiltaksdeltakere. Den store usikkerheten innebærer at det ikke er hensiktsmessig å foreslå endringer i bevilgningen nå. Regjeringen følger situasjonen i arbeidsmarkedet nøye.

I forbindelse med statsregnskapet ble 177 mill. kroner overført fra 2019 til 2020 for å dekke regnskapsmessig etterslep, dvs. utgifter til aktivitet som ble gjennomført i 2019, men kommer til utbetaling i 2020. Arbeids- og velferdsdirektoratet anslår at behovet knyttet til regnskapsmessig etterslep utgjør 100 mill. kroner. Derfor foreslås bevilgningen redusert med 77 mill. kroner. Isolert sett påvirker ikke dette mulighetene til å gjennomføre tiltak som forutsatt i Prop. 1 S (2019–2020).

Kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak

Post 85 Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak

Bevilgningen på posten er 0,2 mill. kroner.

Inntektene under denne posten har over noen år vært større enn bevilgningen. Den økte innfordringen av feilutbetalinger kan henge sammen med bedre systemer og rutiner i Arbeids- og velferdsetaten.

Bevilgningen foreslås økt med 5,8 mill. kroner.

Kap. 640 Arbeidstilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 689,9 mill. kroner.

Prop. 61 LS (2019–2020) *Endringer i arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven mv. (håndheving av innleie- og likebehandlingsreglene og Arbeidstilsynets krav om opplysninger mv.) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 39/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2016/1628* ble fremmet 3. april 2020. Proposisjonen gir bl.a. forslag om å gi tilsynskompetanse til Arbeidstilsynet og Petroleums-tilsynet for håndheving av brudd på innleie- og likebehandlingsreglene.

Brudd på innleie- og likebehandlingsreglene og manglende håndheving vil kunne få negative konsekvenser for arbeidstakeres rettigheter og arbeidsmiljøforhold, samt konkurransevridende konsekvenser for seriøse virksomheter som følger reglene.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til tilsynsetatenes arbeid med håndheving i 2020.

Bevilgningen under kap. 640, post 01 foreslås økt med 14 mill. kroner. Se også omtale under kap. 642 Petroleums-tilsynet.

Kap. 642 Petroleums-tilsynet

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21

Bevilgningen på posten er 294,4 mill. kroner.

Prop. 61 LS (2019–2020) *Endringer i arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven mv. (håndheving av innleie- og likebehandlingsreglene og Arbeidstilsynets krav om opplysninger mv.) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 39/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2016/1628* ble fremmet 3. april 2020. Proposisjonen gir bl.a. forslag om å gi tilsynskompetanse til Arbeidstilsynet og Petroleums-tilsynet for håndheving av brudd på innleie- og likebehandlingsreglene.

Brudd på innleie- og likebehandlingsreglene og manglende håndheving vil kunne få negative konsekvenser for arbeidstakeres rettigheter og arbeidsmiljøforhold, samt konkurransevridende konsekvenser for seriøse virksomheter som følger reglene.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til tilsynsetatenes arbeid med håndheving i 2020.

Bevilgningen under kap. 642, post 01 foreslås økt med 1 mill. kroner. Se også omtale under kap. 640 Arbeidstilsynet.

Kap. 3642 Petroleums-tilsynet

Post 03 Gebyr tilsyn

Bevilgningen på posten er 73,5 mill. kroner.

Petroleums-tilsynet har på bakgrunn av endringer i næringen for 2020 måttet prioritere å øke tilsyn rettet mot enkeltaktører, og som en følge av dette redusere aktivitetsnivået rettet mot sektorfinansierte aktiviteter.

Bevilgningen under kap. 3642, post 03 foreslås økt med 5,1 mill. kroner, mot en nedjustering av kap. 5571, post 70.

Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt

Post 50 Statstilskudd

Bevilgningen på posten er 152,2 mill. kroner.

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*.

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen redusert med 0,5 mill. kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Kap. 660 Krigspensjon

Post 71 Tilskudd, sivile, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 144 mill. kroner.

Anslagene for gjennomsnittlig ytelse og gjennomsnittlig antall mottakere er justert ned.

Bevilgningen foreslås redusert med 4 mill. kroner.

Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen på posten er 29 mill. kroner.

Bevilgningen omfatter tilskudd til dekning av krigsfartstillegg mv. etter lov om pensjonsordning for arbeidstakere til sjøs § 15. Anslaget oppjusteres som følge av at både gjennomsnittlig ytelse og gjennomsnittlig antall mottakere ser ut til å bli høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen foreslås økt med 5 mill. kroner.

Kap. 665 Pensjonstrygden for fiskere

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen på posten er 43 mill. kroner.

Bevilgningen omfatter statens tilskudd til dekning av underskudd i trygden som følge av at likviditetsfondet vil bli brukt opp i løpet av 2020. Staten dekker underskuddet i henhold til statsgarantien.

Anslag for underskudd i trygden er justert ned med 5 mill. kroner og likviditetsfondet ved utgangen av 2019 er 3 mill. kroner høyere enn anslått i saldert budsjett.

Bevilgningen foreslås redusert med 8 mill. kroner.

Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Bevilgningen er 2 760 mill. kroner.

Det er gjort mindre justeringer i anslagene for gjennomsnittlig ytelse og gjennomsnittlig antall mottakere.

Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 328 mill. kroner.

Anslaget på posten nedjusteres hovedsakelig som følge av redusert anslag for gjennomsnittlig ytelse.

Bevilgningen foreslås redusert med 8 mill. kroner.

Kap. 2541 Dagpenger

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 23 245 mill. kroner.

Koronapandemien og tiltak mot smitte har ført til kraftig økning i arbeidsledigheten og flere mottakere av dagpenger, særlig har antallet permitterte dagpengemottakere økt. I tillegg er det gjennomført flere tiltak for å styrke arbeidstakeres inntektssikring, noe som også gir økte utgifter til dagpenger, jf. Prop. 52 S (2019–2020) og Prop. 67 S (2019–2020).

Bevilgningsbehovet til dagpenger anslås nå til 51 850 mill. kroner. Den store økningen sammenlignet med Prop. 67 S (2019–2020) skyldes hoved-

sakelig at anslaget tar høyde for den direkte effekten av høyere ledighet på dagpengeutbetalingene, ikke bare effekten av regelverksendringer, som i tidligere anslag. Anslaget på budsjetteffekt av regelverksendringer knyttet til koronapandemien har imidlertid også økt, fra om lag 14 mrd. kroner til om lag 19 mrd. kroner samlet sett. Økningen skyldes i stor grad at det legges til grunn flere mottakere av dagpenger enn i tidligere anslag, derfor øker også kostnaden av tiltakene.

Regjeringen har ved forskrift forlenget perioden med fritak for lønnsplikt under permittering og forlenget stønadsperioden for dagpenger, jf. omtale i Prop. 67 S (2019–2020). Begge tiltak har varighet ut juni 2020. Regjeringen foreslår at tiltakene forlenges ut oktober 2020.

Maksimal stønadsperiode for dagpenger er 52 eller 104 uker, avhengig av dagpengegrunnlaget. Slik situasjonen er i arbeidsmarkedet ønsker regjeringen å sikre at arbeidstakere som har brukt opp sine dagpengerettigheter etter 29. februar 2020, eller er i ferd med å gjøre det, fortsatt skal kunne motta dagpenger etter utløpet av juni. Det foreslås derfor at alle som går ut maksimal stønadsperiode skal kunne motta dagpenger ut oktober 2020, forutsatt at vilkårene for innvilgelse av dagpenger er oppfylt. Arbeids- og velferdsdirektoratet anslår at dette vil gjelde i underkant av 11 000 personer. Forlengelsen av stønadsperioden er anslått å øke utgiftene til dagpenger med om lag 540 mill. kroner.

Maksimal periode med fritak for lønnsplikt under permittering etter permitteringslønnsloven er 26 uker i løpet av en 18-månedersperiode. I denne perioden kan permitterte motta dagpenger. Etter fritaksperioden gjeninntre arbeidsgivers lønnsplikt. Hvis det fortsatt er mangel på arbeid, må den permitterte sies opp for å ha rett til dagpenger.

En forlengelse av permitteringsperioden til for eksempel 40 eller 52 uker, kan ha uheldige konsekvenser og må ses i sammenheng med andre deler av permitteringsregelverket, for eksempel dagene med arbeidsgivers lønnsplikt. Et for lempelig regelverk kan medføre et for stort omfang av permitteringer. Det kan også bidra til at permitterte arbeidstakere blir passive i arbeidsmarkedet i en for lang periode. For internasjonale virksomheter med tilstedeværelse i flere land, kan for gunstige permitteringsregler føre til at norske arbeidstakere permitteres i større grad enn i andre land. Innlåsingeffektene ved permittering kan bli store, og vil kunne ha alvorlige konsekvenser for arbeidsmarkedet og verdiskapingen. Samtidig kan en forlenget permitteringsperiode gi

muligheter for næringer som er inne i en midlertidig nedgangsperiode, til å beholde kompetansen i virksomheten. Det vises også til omtale i Meld. St. 2 (2019–2020).

De økonomiske utsiktene er svært usikre, også på kort sikt. Det er usikkert når den økonomiske aktiviteten vil ta seg opp igjen og hvor raskt det vil skje. Regjeringen vurderer permitteringsordningen i lys av dette, og anser at den store usikkerheten tilsier at regelverket ikke endres nå, men at perioden med fritak for lønnsplikt forlenges ytterligere. Det foreslås at perioden med fritak for lønnsplikt forlenges ut oktober 2020. Det betyr at arbeidstakere kan motta dagpenger under permittering, selv om grensen på 26 uker er overskredet. Forlengelsen av fritaksperioden er anslått å øke utgiftene til dagpenger med om lag 1 040 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 30 185 mill. kroner. Sammenlignet med saldert budsjett er det en økning på 44 465 mill. kroner.

Kap. 5705 Refusjon av dagpenger

Post 70 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs

Bevilgningen på posten er 19 mill. kroner.

På bakgrunn av forventet utvikling i 2020 foreslås bevilgningen økt med 8 mill. kroner.

Post 71 Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge

Bevilgningen under posten er 0,3 mill. kroner.

På bakgrunn av forventet utvikling i 2020 foreslås bevilgningen redusert med 0,2 mill. kroner.

Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 925 mill. kroner.

Lønnsgarantiordningen er en statlig ordning som, på visse vilkår, dekker arbeidstakerens utstående krav på lønn mv. når arbeidsgiver går konkurs. Avvik mellom vedtatt budsjett og regnskap i 2019 og endrede forutsetninger tilsier at bevilgningen bør justeres opp. Koronapandemien bidrar til betydelig usikkerhet om anslaget.

Bevilgningen foreslås økt med 40 mill. kroner.

Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs

Post 70 Dividende

Bevilgningen på posten er 210 mill. kroner.

På bakgrunn av lavere inntekter enn anslått i 2019 og forventet utvikling i 2020 foreslås bevilgningen redusert med 25 mill. kroner.

Kap. 2543 Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger

Post 70 Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, overslagsbevilgning

Kompensasjonstilsynet ble opprettet for å gi selvstendig næringsdrivende og frilansere som har opplevd inntektsbortfall som følge av koronapandemien, delvis kompensasjon for tapt inntekt.

I Prop. 73 S (2019–2020) ble bevilgningsbehovet anslått til 4 700 mill. kroner. På bakgrunn av nye opplysninger om hvor mange som kan omfattes av ordningen, foreslås det å redusere bevilgningen med 1 100 mill. kroner.

Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far

Post 70 Overgangsstonad, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 1 678 mill. kroner.

Formålet med overgangsstonad er å sikre inntekt til foreldre som er alene med omsorgen for barn, og gi dem hjelp til å forsørge seg selv gjennom arbeid. I saldert budsjett ble det lagt til grunn en nedgang i antall mottakere av overgangsstonad. Det legges nå til grunn at antall mottakere er stabilt i 2020.

Bevilgningen foreslås økt med 62 mill. kroner.

Post 72 Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 122,7 mill. kroner.

På bakgrunn av endrede forutsetninger foreslås bevilgningen økt med 1,3 mill. kroner.

Post 73 Tilleggsstonader og stønad til skolepenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 58,8 mill. kroner.

Utgiftene under denne posten har over flere år gått ned. Nedgangen i 2020 ser nå ut til å bli noe større en lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen foreslås redusert med 5,8 mill. kroner.

Post 76 Bidragsforskott

Bevilgningen på posten er 715 mill. kroner.

Utgiftene i 2019 ble lavere enn forventet, noe som gir et lavere inngangsnivå i 2019 enn lagt til grunn i saldert budsjett. Anslag for nedgang i saksvolumet fra 2019 er justert fra 3 pst. i saldert budsjett, til 4 pst. Volumet blir bestemt av antall barn i saker med forskudd, av det beløp som kan utbetales per barn og av hvor mye av tilstått forskudd som kommer til utbetaling.

Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 2650 Sykepenger

Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv., overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 44 640 mill. kroner.

Veksten i det trygdefinansierte fraværet har vært lavere i 2019 enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. Videre er anslagene for veksten i sykepengegrunnlaget (lønnsvest) og sysselsettingsveksten i 2020 nedjustert fra 3,6 pst. og 1,0 pst. til hhv. 1,5 pst. og -1,0 pst. Disse endringene trekker i retning av lavere utgifter på posten. Det trygdefinansierte sykefraværet forventes nå å øke med 6 pst. i 2020 mot en antatt nullvekst i saldert budsjett. Det må ses i sammenheng med den pågående koronapandemien. Dette trekker i retning av økte utgifter på posten. Samlet innebærer disse endringene en økning i anslaget for utgiftene på posten.

I forbindelse med koronapandemien er arbeidsgiverperioden og ventetiden for frilansere midlertidig redusert til tre dager for koronarelatert sykefravær. Bevilgningen på posten ble derfor på usikkert grunnlag økt med til sammen 4 750 mill. kroner i forbindelse med Prop. 67 S (2019–2020). På bakgrunn av oppdaterte vekstanslag for sysselsetting og sykepengegrunnlaget i 2020, anslås merkostnadene til tiltakene nå på usikkert grunnlag til om lag 4 680 mill. kroner.

Samlet sett foreslås det å øke bevilgningen med 380 mill. kroner sammenlignet med vedtatt budsjett. Sammenlignet med Saldert budsjett 2020 er dette en økning på 5 130 mill. kroner.

Post 71 Sykepenger for selvstendige, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 1 860 mill. kroner.

Sammenlignet med Saldert budsjett 2020 er anslaget for veksten i sykepengegrunnlaget (lønnsvest) nedjustert fra 3,6 pst. til 1,5 pst., og anslaget for sysselsettingsveksten er nedjustert fra 1,0 pst. til -1,0 pst. Begge disse endringene trekker i retning av lavere utgifter på posten. Videre legges det til grunn en økning i det trygdefinansierte sykefraværet på 10 pst., mot en tidligere antatt reduksjon på 1 pst. i saldert budsjett. Det må ses i sammenheng med den pågående koronapandemien. Samlet sett innebærer disse endringene en økning i anslaget for utgiftene på posten.

I forbindelse med koronapandemien er ventetiden for selvstendig næringsdrivende midlertidig redusert til tre dager for korona-relatert sykefravær. Bevilgningen på posten ble derfor på usikkert grunnlag økt med til sammen 400 mill. kroner i forbindelse med Prop. 67 S (2019–2020). På bakgrunn av oppdaterte vekstanslag for sysselsetting og sykepengegrunnlaget i 2020, anslås merkostnadene til tiltaket nå på usikkert grunnlag til om lag 390 mill. kroner.

Samlet sett foreslås det å øke bevilgningen med 100 mill. kroner sammenlignet med vedtatt budsjett. Sammenlignet med Saldert budsjett 2020 er dette en økning på 500 mill. kroner.

Post 72 Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 12 950 mill. kroner.

Det er innført rett til omsorgspenger også dersom en arbeidstaker, frilanser eller selvstendig næringsdrivende er borte fra arbeidet fordi skole eller barnehage er stengt som følge av koronapandemien. For å redusere kostnadene for virksomheter av kraftig økt bruk av omsorgspengedager i denne situasjonen, er det gitt rett til refusjon fra folketrygden for utgifter til omsorgspenger fra dag fire. Frilansere og selvstendig næringsdrivende er også gitt rett til tilsvarende antall dager som ansatte, fratrukket en venteperiode på tre dager. Antall omsorgspengedager er også doblet ut året for alle foreldre med rett til omsorgspenger, og også denne økningen finansieres av folketrygden. Bevilgningen på posten ble derfor økt med til sammen 11 850 mill. kroner i forbindelse med Prop. 67 S (2019–2020). Anslaget er svært usikkert. Omsorgspengedager er vanligvis i all hovedsak et forhold mellom arbeidsgiver og

arbeidstaker. I tillegg vil økningen i bruken av omsorgspengedager kunne avhenge både av utviklingen i koronapandemien, av hvilke andre muligheter foreldrene har til å kombinere arbeids- og omsorgsforpliktelser, og av hvordan de velger å tilpasse seg. Omsorgspenger beregnes på samme måte som sykepenger. Grunnet oppdaterte vekstanslag for sykepengegrunnlaget (lønnsvest) i 2020, er anslaget for merkostnadene til endringene nå på usikkert grunnlag redusert med om lag 220 mill. kroner til om lag 11 630 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås samlet redusert med 200 mill. kroner sammenlignet med vedtatt budsjett. Sammenlignet med Saldert budsjett 2020 er dette en økning på 11 650 mill. kroner.

Post 75 Feriepenger av sykepenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 2 260 mill. kroner.

Lavere vekst i det trygdefinansierte fraværet i 2019 enn lagt til grunn i saldert budsjett for 2020, jf. omtale under post 70, medfører lavere utgifter på posten enn anslått i Saldert budsjett 2020.

Bevilgningen foreslås redusert med 30 mill. kroner.

Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger

Post 70 Arbeidsavklaringspenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 29 029 mill. kroner.

I 2019 var det i gjennomsnitt om lag 118 600 mottakere av arbeidsavklaringspenger. For Saldert budsjett 2020 var det lagt til grunn et gjennomsnitt på om lag 111 100 mottakere. Sammenlignet med Saldert budsjett 2020 anslås det nå en økning på 12 900 mottakere i gjennomsnitt. Antallet mottakere ved utgangen av 2019 ble høyere enn det som var lagt til grunn for Saldert budsjett 2020, noe som medfører en viss økning i anslaget på antall mottakere i 2020. Den viktigste årsaken til økningen i antall mottakere er at det anslås at færre vil gå ut av ordningen i 2020 enn tidligere ventet, noe som i hovedsak skyldes at mange aktiviteter, og dermed fremdriften for mottakere av arbeidsavklaringspenger, settes på vent som følge av koronasituasjonen, samt et svakere arbeidsmarked. Dette vil medføre forsinkede avganger fra ordningen. Dette gir isolert sett en merutgift i forhold til saldert budsjett på om lag 3 260 mill. kroner. Redusert anslag for gjennomsnittlig utbetaling per mottaker gir en mindretgift på om lag

530 mill. kroner, i hovedsak på grunn av lavere anslag for folketrygdens grunnbeløp i 2020. Andre mindre endringer bidrar isolert sett til små økninger i utgiftene på posten.

Stortinget ba i anmodningsvedtak nr. 400 (2019–2020), 16. mars 2020, regjeringen om å midlertidig sørge for at tidsavgrensede ytelser, som arbeidsavklaringspenger, forlenges slik at manglende avklaring nå ikke fører til at kvoten på tre år avkortes for mottakerne. På bakgrunn av dette er det i midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med koronapandemien § 5-1, fastslått at stønadperiodene for arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven §§ 11-12 og 11-18 forlenges med seks måneder, og at mottakere av arbeidsavklaringspenger etter §11-17 som ved utgangen av februar hadde mindre enn fire måneder igjen av stønadperioden får forlenget denne frem til og med 30. juni. Bevilgningen på posten ble derfor på usikkert grunnlag økt med til sammen 540 mill. kroner i forbindelse med Prop. 67 S (2019–2020) for endringene knyttet til §11-12 og §11-17. For endringene knyttet til § 11-18 er det nå på usikkert grunnlag anslått en merutgift på om lag 95 mill. kroner i 2020.

Regjeringen foreslår en ytterligere forlengelse av stønadperioden for mottakere av arbeidsavklaringspenger etter §11-17 som etter utgangen av februar når sin maksimale stønadperiode, fra 30. juni til 31. oktober. Denne forlengelsen er på usikkert grunnlag anslått å medføre en merutgift på om lag 95 mill. kroner. Samlet sett foreslås det å øke bevilgningen med 2 286 mill. kroner sammenlignet med vedtatt budsjett. Sammenlignet med Saldert budsjett 2020 er dette en økning på 2 826 mill. kroner.

Post 71 Tilleggsstønad, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 168 mill. kroner.

Endringer i anslaget for volumvekst, blant annet grunnet koronapandemien, medfører redusert anslag for utgiftene på posten.

Bevilgningen foreslås redusert med 20 mill. kroner for 2020.

Post 72 Legeerklæringer

Bevilgningen på posten er 395 mill. kroner.

Endringer i anslaget for volumvekst, blant annet grunnet koronapandemien, medfører redusert anslag for utgiftene på posten.

Bevilgningen foreslås redusert med 25 mill. kroner for 2020.

Kap. 2655 Uførhet*Post 70 Uføretrygd, overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten er 100 699,5 mill. kroner.

I 2019 var det i gjennomsnitt om lag 346 800 mottakere av uføretrygd. Det anslås nå at gjennomsnittlig antall mottakere i 2020 blir om lag 355 000. Det er om lag 2 100 færre mottakere sammenlignet med det som ble lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. Det forventes nå en lavere tilgang til uføretrygd fra arbeidsavklaringspenger, noe som i hovedsak skyldes konsekvenser av koronapandemien, herunder omdisponering av saksbehandlingsressurser, og forlengelsen av maksimal stønadperiode for arbeidsavklaringspenger etter § 11-12 og § 11-18. Forlengelsen av stønadperioden for arbeidsavklaringspenger er på usikkert grunnlag anslått å medføre mindreutgifter til uføretrygd på 290 mill. kroner i 2020. Nedjusteringen av anslaget for gjennomsnittlig antall mottakere totalt, bidrar til en reduksjon av utgiftsanslaget på om lag 600 mill. kroner.

I anslaget er det blant annet tatt hensyn til høyere anslag for gjennomsnittlig ytelse og redusert anslag for grunnbeløpet i 2020, som samlet reduserer anslaget med 1 100 mill. kroner. Engangseffekten av etterbetalinger når det gjelder sammenlegging av trygdetid i EØS-området for å fylle unntakene fra kravet om forutgående trygdetid, samt praksisendring på dette, trekker anslaget opp med om lag 170 mill. kroner. Det vises også til omtale under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten.

Bevilgningen foreslås redusert med 1 569,5 mill. kroner i 2020.

Post 75 Menerstatning ved yrkesskade, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 70 mill. kroner.

Regnskapsutviklingen i 2019 og utviklingen så langt i 2020 tilsier lavere utgifter enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Bevilgningen foreslås redusert med 4 mill. kroner.

Post 76 Yrkesskadetrygd, gml. lovgivning, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 38 mill. kroner.

Posten dekker utgifter til uførepensjon for yrkesskader inntruffet før 1971, og utgiftene for denne posten faller marginalt fra år til år. De siste prognosene tilsier at utgiftene ser ut til å bli 2 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Bevilgningen foreslås økt med 2 mill. kroner.

Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.*Post 70 Grunnstønad, overslagsbevilgning*

Bevilgningen på posten er 1 616,3 mill. kroner.

Det anslås nå at utgiftene vil bli noe lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Bevilgningen foreslås redusert med 6,3 mill. kroner.

Post 71 Hjelpestønad, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 1 570,2 mill. kroner.

Det anslås nå at utgiftene vil bli noe høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Bevilgningen foreslås økt med 29,8 mill. kroner.

Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning

Bevilgningen på posten er 130 mill. kroner.

Det anslås nå at utgiftene vil bli lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. Dette skyldes hovedsakelig at utgiftene i 2019 ble lavere enn ventet og at anslått volumnedgang i 2020 har økt fra 1,0 til 5,0 pst.

Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Post 74 Tilskudd til biler

Bevilgningen på posten er 799,7 mill. kroner.

I Saldert budsjett 2020 ble det lagt til grunn nullvekst i 2020. Det er nå anslått en volumvekst på 3 pst., som isolert sett innebærer en utgiftsvekst. I motsatt retning trekker andre endrede forutsetninger, som innebærer at det nå anslås at utgiftene vil bli lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. Dette skyldes at utgiftene i 2019 ble lavere enn ventet, at prisstigningen ble 1,2 pst. istedenfor 1,7 pst., og en lavere budsjetteffekt i 2020 av at personer med tidvis utagerende adferd fra 2019 kan få innvilget tilrettelagt bil.

Bevilgningen foreslås redusert med 54,7 mill. kroner.

Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler

Bevilgningen på posten er 3 417,4 mill. kroner.

I Saldert budsjett 2020 ble det lagt til grunn en prisstigning på 1,9 pst. Denne vekstfaktoren er nå redusert til 1,2 pst. Samtidig er anslaget for innsparingen som følge av nye retningslinjer for ordningen Brillor til behandling og/eller forebygging av amblyopi fra 1. mars 2020 justert opp i forhold

til anslaget som lå til grunn i saldert budsjett, jf. omtalen nedenfor. I motsatt retning trekker andre endrede forutsetninger, som innebærer at det nå anslås at utgiftene vil bli noe høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. Dette skyldes at utgiftene i 2019 ble høyere enn ventet og at volumveksten er anslått til 4 pst. istedenfor 2 pst.

Bevilgningen foreslås økt med 42,6 mill. kroner.

Nye retningslinjer for ordningen Brillor til behandling og/eller forebygging av amblyopi fra 1. mars 2020

Som følge av en sterk utgiftsøkning de senere årene for ordningen Brillor til barn/ungdom under 18 år (barnebriller), foretok Arbeids- og velferdsdirektoratet en gjennomgang av ordningen. Gjennomgangen avdekket blant annet at det ble gitt stønad til uforholdsmessig kostbare briller. I Prop. 1 S (2019–2020) ble det derfor foreslått innført to faste satser på hhv. 1 200 og 2 400 kroner fra 1. mars 2020. Dette var anslått å gi en innsparing på 122 mill. kroner i 2020.

Som varslet i Prop. 1 S (2019–2020) har Arbeids- og velferdsdirektoratet foretatt en gjennomgang av ordningen. På bakgrunn av denne gjennomgangen utarbeidet direktoratet forslag til nye retningslinjer, som ble sendt til relevante organisasjoner og fagmiljøer for uttalelse. I de endelige retningslinjene, som trådte i kraft 1. mars 2020, er det tydeliggjort at intensjonen med ordningen er forebygging og behandling av skjeling (amblyopi). Ordningen endret derfor navn til *Briller til behandling og/eller forebygging av amblyopi*. Det er gjort endringer i målgruppen og hvilke øyetilstander som omfattes av ordningen.

Aldersgrensen på 18 år er opphevet fordi et fåtall personer vil ha behov for briller til forebygging og/eller behandling av amblyopi etter fylte 18 år. Samtidig er søknader på ordinært grunnlag forbeholdt barn under 10 år, fordi behovet for briller til forebygging og behandling av amblyopi opphører før fylte 10 år for de fleste tilfellene. Personer over 10 år kan søke på særskilt grunnlag, dvs. at det kreves særskilt dokumentasjon fra øyelege eller optiker på at det fortsatt er behov for briller for forebygging og behandling.

Det er også gjort en gjennomgang og presisering av hvilke øyetilstander som gir rett til stønad. Videre er det åpnet for at også andre øyetilstander enn de som er omtalt i retningslinjene kan gi rett til stønad på særskilt grunnlag.

I de nye retningslinjene inngår kriterier for de to satsene på hhv. 1 200 og 2 400 kroner. Det er også fastsatt kriterier for unntak fra satsene, som

innebærer at det åpnes for at nødvendige utgifter til nødvendige og hensiktsmessige briller som overstiger satsene vil bli dekket (individuell beløp). Dette er i tråd med Stortingets forutsetninger, jf. Innst. 2 S (2019–2020) og Innst. 15 S (2019–2020). Stønad utbetales til søker, i motsetning til den tidligere ordningen der optiker sendte regning til Arbeids- og velferdsetaten.

De nye retningslinjene innebærer videre at ordningen har blitt målrettet med en klart definert målgruppe, dvs. at vilkåret for stønad til briller er at det foreligger behov for briller til forebygging og behandling av amblyopi. De nye retningslinjene innebærer en innsparing fra 1. mars 2020, som er anslått til om lag 160 mill. kroner i 2020, dvs. i underkant av 40 mill. kroner mer enn anslått ved innføring av faste satser fra 1. mars 2020.

Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester

Bevilgningen er på 330 mill. kroner.

Det anslås nå at utgiftene vil bli noe lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Bevilgningen foreslås redusert med 5 mill. kroner.

Post 77 Ortopediske hjelpemidler

Bevilgningen på posten er 1 685,7 mill. kroner.

Det anslås nå at utgiftene vil bli noe lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Bevilgningen foreslås redusert med 5,7 mill. kroner.

Post 78 Høreapparater

Bevilgningen på posten er 772 mill. kroner.

Det anslås nå at utgiftene vil bli noe høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Bevilgningen foreslås økt med 3 mill. kroner.

Post 79 Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år

Bevilgningen på posten er 52,1 mill. kroner.

Utgiftene til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år har vært økende siden ordningen ble innført fra 1. juli 2014. Bevilgningen er rammestyrt, og det kan gis avslag hvis bevilgningen er brukt opp selv om vilkårene for å få tildelt aktivitetshjelpemidler er oppfylt. Det ble derfor iverksatt stans i innvilgelsene av søknader om aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år fra 18. mars 2020.

En økning i bevilgningen innebærer at det igjen kan innvilges søknader om aktivitetshjelpemidler i 2020, og at flere personer som oppfyller vilkårene for ordningen vil få tildelt aktivitetshjelpemidler.

Det er igangsatt en evaluering av ordningen med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år. Formålet med evalueringen er bl.a. å se på hvordan ordningen har fungert. Det vil bli vurdert om ordningen har bidratt til at målgruppen har fått mulighet til en aktiv fritid og til å delta i fysiske aktiviteter på lik linje med andre i samfunnet, og hvordan ordningen kan innrettes slik at flest mulig skal kunne dra nytte av denne.

Bevilgningen foreslås økt med 48 mill. kroner.

Kap. 2670 Alderdom

Bevilgningen til alderspensjon er samlet på 244 300 mill. kroner. Anslagene er samlet sett nedjustert med 3 940 mill. kroner. Dette skyldes i all hovedsak nedjustering av anslagene for gjennomsnittlig ytelse som følge av lavere anslått vekst i grunnbeløpet. Lavere anslag for gjennomsnittlig ytelse utgjør til sammen 4 140 mill. kroner. Anslag for gjennomsnittlig antall mottakere er justert opp og gir en økning på 200 mill. kroner.

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 78 750 mill. kroner.

Anslaget på posten nedjusteres hovedsakelig som følge av redusert anslag for gjennomsnittlig ytelse.

Bevilgningen foreslås redusert med 1 320 mill. kroner.

Post 71 Tilleggspensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 154 780 mill. kroner.

Anslaget på posten nedjusteres hovedsakelig som følge av redusert anslag for gjennomsnittlig ytelse.

Bevilgningen foreslås redusert med 2 260 mill. kroner.

Post 72 Inntekstpensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 4 360 mill. kroner.

Anslaget på posten nedjusteres som følge av redusert anslag både for gjennomsnittlig ytelse og gjennomsnittlig antall mottakere.

Bevilgningen foreslås redusert med 240 mill. kroner.

Post 73 Særtilllegg, pensjonstillegg mv., overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 6 410 mill. kroner.

Posten dekker flere ulike tillegg. Samlet sett nedjusteres anslaget på posten. Anslag for særtilllegg utgjør om lag 70 pst. av posten og justeres ned, hovedsakelig som følge av redusert anslag for gjennomsnittlig ytelse. Det er også gjort enkelte justeringer av anslagene for de øvrige komponentene som inngår i denne posten.

Bevilgningen foreslås redusert med 120 mill. kroner.

Kap. 2680 Etterlatte

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 1 100 mill. kroner.

Det er gjort mindre justeringer i anslagene for gjennomsnittlig ytelse og gjennomsnittlig antall mottakere.

Engangseffekten av etterbetalinger når det gjelder sammenlegging av trygdetid i EØS-området for å fylle unntakene fra kravet om forutgående trygdetid trekker anslaget opp med 7 mill. kroner. Se også omtale under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten.

Bevilgningen foreslås økt med 5 mill. kroner.

Post 75 Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 3,9 mill. kroner.

Utgiftene på posten ser ut til å bli lavere enn anslått i saldert budsjett.

Bevilgningen foreslås redusert med 0,9 mill. kroner.

Kap. 2686 Stønad ved gravferd

Post 70 Stønad ved gravferd, overslagsbevilgning

Bevilgningen er 220 mill. kroner.

Anslaget på posten justeres opp, hovedsakelig som følge av at anslag for utgifter til båretransport er økt.

Bevilgningen foreslås økt med 10 mill. kroner.

Kap. 5571 Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet

Post 70 Petroleumstilsynet – sektoravgift

Bevilgningen på posten er 119,1 mill. kroner.

Petroleumstilsynet har på bakgrunn av endringer i næringen for 2020 måttet prioritere å øke tilsyn rettet mot enkeltaktører, og som en følge av dette redusere aktivitetsnivået rettet mot sektorfinansierte aktiviteter.

Bevilgningen under kap. 5571, post 70 foreslås redusert med 5,1 mill. kroner, mot en oppjustering på kap. 3642, post 03.

Kap. 5701 Diverse inntekter

Post 73 Refusjon fra bidragspliktige

Bevilgningen på posten er 230 mill. kroner.

Anslagene for refusjonsinntekter avhenger av forventet utbetalt bidragsforskott på kap. 2620, post 76 i samme periode. På bakgrunn av oppdaterte anslag forventes inntektene i 2020 å utgjøre om lag 30 pst. av anslåtte utgifter på kap. 2620, post 76, en nedjustering fra 33 pst., som lå til grunn for anslaget i saldert budsjett.

Bevilgningen foreslås redusert med 20 mill. kroner.

Post 86 Innkreving feilutbetalinger

Bevilgningen på posten er 1 200 mill. kroner i 2020.

På posten inntektsføres innbetalinger av feilutbetalinger til NAV Innkreving, Arbeids- og velferdsetaten og Helfo. Inntektene på posten er vanskelige å anslå og varierer fra år til år, fordi omfanget av enkelte kontrollsaker og tidspunkt for tilbakebetaling kan variere mye. Inntektene er knyttet til utfall av rettssaker og prosess frem til innbetalingen faktisk finner sted.

Økning av inntekter under Helfo

På grunn av økt aktivitetsnivå i Helfo kontroll og forventet økt innbetaling av feilutbetalte beløp, anslår Helfo at inntektene vil ligge på 46 mill. kroner i 2020. Bevilgningen foreslås økt med 16 mill. kroner.

Endringer i inntektsanslag som følge av koronatiltak

På bakgrunn av utbruddet av koronapandemien har Skatteetaten iverksatt tiltak for å bedre likviditeten blant befolkningen. Tiltaket medfører at Skatteetaten regner med at innbetalingene på gjeld vil gå ned. Samtidig med at mange vil bli berørt av lavere inntekt som følge av permittering og arbeidsledighet, må det påregnes at betalings- evnen blir redusert.

Derfor anslås det en reduksjon i inntekter på 250 mill. kroner som følge av redusert innkreving av feilutbetalinger. Det er usikkerhet knyttet til anslaget. Beregning av økonomisk konsekvens avhenger av utviklingen i antall permitterte grunnet krisen, og hvor langvarig de ekstraordinære tiltakene til Skatteetaten som offentlig innkrever gjelder.

Praksisendring for tilbakebetaling av skattebeløp ved innkreving av feilutbetalinger

Fra og med 2020 vil Arbeids- og velferdsetaten innføre nettotilbakekreving i feilutbetalings- og etteroppgjørssaker. Ved denne endringen slipper brukeren å tilbakebetale skatt på tilbakekrevet beløp. Samlet sett medfører dette ikke endringer på kap. 5701, post 86, men en omfordeling av inntekter mellom NAV Innkreving og etaten.

Omleggingen vil kunne medføre en fremskyving av inntekter mellom år som følge av nytt oppgjør av skatteforhold i pågående nedbetalingsløp. Størrelsen på endret inntekt som følge av dette er foreløpig svært usikker. Departementet vil komme tilbake med oppdatert anslag i forbindelse med nysalderingen høsten 2020.

Samlet endring

Bevilgningen på kap. 5701, post 86 foreslås redusert med til sammen 234 mill. kroner.

Post 88 Hjelpemiddelsentraler mv.

Bevilgningen på posten er 77,5 mill. kroner.

Det inntektsføres inntekter fra salg av brukte biler og gjeldsoppgjør på bilområdet, i tillegg til salg av hjelpemidler, gjeldsoppgjør for næringslån og innbetaling av dagbøter.

Det er anslått en økning i inntektene fordi innbetalinger av dagbøter nå er samlet på denne posten. Bevilgningen foreslås økt med 2,5 mill. kroner.

Andre saker

Prosjekt 3 i IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten

Det er bevilget 434,2 mill. kroner til Prosjekt 3 i IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten i 2020. Prosjektet hadde oppstart i 2019 og har vært planlagt avsluttet i 2020. Bevilgningen ble teknisk nedjustert i nysalderingen av 2019-budsjettet tilsvarende anslått mindreforbruk. Det ble lagt til grunn at det vil være behov for totalram-

men til Prosjekt 3, og at departementet i forbindelse med proposisjonen om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i Statsbudsjettet 2020 ville komme tilbake med forslag til oppjustering av bevilgningen innenfor besluttet kostnadsramme i henhold til forventet fremdrift.

Prosjekt 3 gjennomføres i tråd med prinsippet om «design to cost» og følger metoden for smidig utvikling. Fremdriften og budsjettbehovet vil utvikle seg dynamisk underveis i prosjektperioden. Det legges til grunn at prosjektet fortsetter i 2021, og det er ikke behov for å justere bevilgningen til Prosjekt 3 i 2020. Forskyving til 2021 vil ikke gjøre prosjektet dyrere, men vil gi god effektivitet for prosjektet i tråd med opprinnelig omfang av prosjektet (inkl. opsjoner). Den totale økonomiske rammen til Prosjekt 3 ligger fast. Regjeringen vil komme tilbake med en vurdering av budsjettbehovet for 2021 i Prop. 1 S (2020–2021).

Tilskudd til utvikling av sosiale tjenester i NAV-kontoret

Bevilgningen på posten går blant annet til tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontoret. Formålet med ordningen er å stimulere til utvikling av sosiale tjenester og tiltak i kommunene etter sosialtjenesteloven. Målgruppen er sosialt og økonomisk vanskeligstilte som har behov for sosiale tjenester, og andre som står i fare for å komme i en vanskelig livssituasjon. Tilskuddsordningen forvaltes av Arbeids- og velferdsdirektoratet etter regelverk fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet. Tilskudd gis for ett år av gangen og kan gis i inntil tre år.

I lys av koronasituasjonen kan det bli utfordrende for enkelte kommuner å gjennomføre utviklingsarbeid og -prosjekter som planlagt i 2020. Departementet vil i lys av denne situasjonen gjøre enkelte midlertidige endringer i tilskuddsregelverket slik at omsøkte midler kan søkes omdisponert til annet arbeid med sosiale tjenester for å kunne håndtere situasjonen knyttet til virusutbruddet. Utfordringene lokalt kan variere. Det kan eksempelvis være sosialt arbeid rettet mot utsatte barnefamilier og ungdom, men også annet arbeid for å ivareta kommunens ansvar etter sosialtjenesteloven. Fylkesmannen gis fullmakt til å fatte vedtak på søknader om tilskuddsmidler i 2020.

Det er disponible midler på posten som følge av overført mindreforbruk på i underkant av 40 mill. kroner fra 2019. Innenfor gjeldende budsjett-

ramme foreslås det å etablere en midlertidig ordning i 2020 med formål å støtte omstilling og nye arbeidsmåter i de sosiale tjenestene i NAV-kontorene, for å håndtere et forventet økt behov for sosiale tjenester. Fylkesmannen gis fullmakt til å fatte vedtak om tildeling av midler.

Alderspensjon til tidligere mottakere av uføretrygd

Personer født i årene 1944–1953 som mottar uføretrygd ved fylte 67 år, får et livsvarig tillegg til alderspensjonen som skjermer for om lag halvparten av virkningen av levealdersjusteringen. For å avklare behovet for en skjermingsordning for yngre årskull ble det sendt ut et høringsnotat fra Arbeids- og sosialdepartementet 17. september 2019 om alderspensjon til tidligere mottakere av uføretrygd, med forslag om at alderspensjon til uføre født 1954 og senere skal levealdersjusteres på lik linje med alderspensjon til arbeidspfø. Regjeringen vil legge frem saken for Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.

Oppfølging av anmodningsvedtak

Vedtak 406, 19. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen komme så raskt som mulig tilbake til Stortinget med et konkret forslag om at selvstendig næringsdrivende og frilansere bør ha tilgang til midlertidig inntektssikring gjennom økonomisk sosialhjelp, inntil en ny ordning kommer på plass.»

Vedtaket ble truffet ved behandling av Prop. 52 S (2019–2020), Innst. 197 S (2019–2020).

Det vises til forskrift av 8. april 2020 om *Midlertidig forskrift om kompensasjonstytelse til selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19*. Den tekniske løsningen for søknader med umiddelbar utbetaling er nå på plass. Det anses dermed ikke å være behov for en egen forskutteringsordning for perioden mellom inntektsbortfall og utbetaling av kompensasjon. Videre viser bankene velvillighet overfor kunder som er rammet av utbruddet av covid-19, Skatteetaten minner om mulighet for å endre forskuddsskatt og arbeids- og velferdsforvaltningen har publisert en veileder for forenklet saksbehandling av søknad om økonomisk stønad, som gjør at flere vil kunne få slik stønad i en overgangsfase. Anmodningsvedtaket anses med dette som fulgt opp.

Vedtak 420, 19. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen midlertidig innføre rett til å overføre omsorgspenger til den andre foresatte for foresatte i familier der personer på regjeringens liste over kritiske samfunnsfunksjoner og nøkkelpersonell, og som må jobbe som følge av pandemien.»

Vedtaket ble truffet ved behandling av Prop. 52 S (2019–2020), Innst. 197 S (2019–2020).

Det vises til forskrift av 20. mars 2020 om *Midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien*. Anmodningsvedtaket er fulgt opp gjennom at det er gitt mulighet å overføre omsorgsdager mellom foreldre i perioder hvor barnehage/skole er stengt.

Vedtak 452, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen om å komme tilbake med en vurdering av ytterligere forbedringer i inntektssikringsordningene senest i revidert nasjonalbudsjett 2020.»

Vedtaket ble truffet ved behandling av Prop. 67 S (2019–2020), Innst. 216 S (2019–2020).

For å kompensere helt eller delvis for inntektsbortfall som skyldes virusutbruddet og smittebegrensende tiltak, er det iverksatt en rekke tiltak. Her gis en oppsummering over hvilke tiltak som er iverksatt, endringer i revidert nasjonalbudsjett og hvilke tiltak regjeringen vil vurdere videre.

Inntektssikring ved tap av arbeid

Virusutbruddet og tiltakene som er innført for å hindre smitte, har gitt store utslag i arbeidsmarkedet, og flere midlertidige tiltak er iverksatt for å sikre inntekt for dem som rammes. Ventedager for rett til dagpenger er opphevet, og permitterte sikres 100 pst. lønn inntil 6 G fra dag tre til og med dag 20. Samtidig er dagpengene justert opp slik at de utgjør 80 pst. av dagpengegrunnlaget opp til 3 G og 62,4 pst. av den delen av dagpengegrunnlaget som er mellom 3 G og 6 G. Det er også gjort endringer i permitterings- og dagpengeregelverket slik at ordningen favner om flere, herunder senket krav til redusert arbeidstid fra 50 prosent til 40 prosent og nedre inntektsgrense for rett til dagpenger er senket til 0,75 G siste 12 måneder eller 2,25 G siste 36 måneder. Endringene gjelder

også ordinære dagpengemottakere. For å sikre at ingen mister inntektssikring i en svært vanskelig periode i arbeidsmarkedet, og for å hindre oppsigelser, er perioden permitterte og ledige kan motta dagpenger forlenget frem til og med 30. juni. For å sikre inntekt til selvstendig næringsdrivende og frilansere som ikke fanges opp av dagpengeordningen, er det opprettet en ordning med midlertidig inntektssikring tilsvarende 80 pst. av kompensasjonsgrunnlaget (inntil 6 G) fra og med dag 17 etter dokumentert inntektsbortfall. Fra 4. mai har NAV på plass en teknisk løsning slik at næringsdrivende og frilansere kan søke kompensasjonssytelse fra NAV.

Videre er det gjort mulig for NAV å forskutere utbetalingen av dagpenger for at de som har mistet inntekt, kan få penger raskt inn på konto, uten å måtte vente på at dagpengesøknaden blir behandlet. Forskuddet NAV betaler ut er på om lag 60 pst. av lønnen, og vil senere bli avregnet mot det endelige dagpengevedtaket, når det foreligger.

Det er også gjort en rekke andre midlertidige endringer i dagpengeregelverket for å tilpasse det bedre til situasjonen på arbeidsmarkedet. Det er gjort endringer som kan gjøre det lettere for permitterte og andre ledige å kombinere dagpenger med utdanning. For å sikre arbeidskraft til landbruket er det blitt gjort mer gunstig å kombinere dagpenger og sesongarbeid i landbruket. Dagpengemottakere som tar seg arbeid i jordbruket, skal bare føre halvparten av timetallet de arbeider på meldekortet.

I tillegg er det iverksatt flere tiltak for studenter som opplever bortfall av inntekt som følge av virusutbruddet. Stortinget har bevilget 3 mrd. kroner i ekstraordinært lån og stipend til denne gruppen. Ordningen gjør tilgjengelig 26 000 kroner i lån, hvorav 8 000 kroner vil bli omgjort til stipend.

Inntektssikring for lærlinger

Det er opprettet en midlertidig inntektssikringsordning for lærlinger som blir permittert eller mister lærlingplassen i forbindelse med virusutbruddet. Lærlinger gis en kompensasjon på 100 pst. av lønn opp til 1,5 G, og 62,4 pst. av lønn mellom 1,5 og 6 G, der lønnen er lærlinglønnen ved permittering eller opphør av læreplassen.

Sykepenger

Det er også gjort en rekke endringer og justeringer i sykepengeregelverket for å møte utfordrin-

ger som følge av covid-19. Det er gitt rett til sykepenger etter folketrygdloven for personer som må være borte fra arbeidet på grunn av mistanke om covid-19/karantene, der det ikke er mulig med hjemmekontor. Økt sykefravær i forbindelse med koronapandemien kan få store økonomiske konsekvenser for arbeidsgivere og norsk næringsliv. Arbeidsgiverperioden er derfor midlertidig redusert (fra 16) til tre dager for koronarelatert sykefravær. Frilansere og selvstendige har fått rett til sykepenger fra fjerde dag fra trygden dersom sykefraværet skyldes covid-19 pandemien.

Omsorgspenger

Det er innført rett til omsorgspenger dersom en arbeidstaker, frilanser eller selvstendig næringsdrivende er borte fra arbeidet fordi skole eller barnehage er stengt som følge av koronapandemien. For å redusere kostnadene for virksomheter av kraftig økt bruk av omsorgspengedager i denne situasjonen, er det gitt rett til refusjon fra folketrygden for utgifter til omsorgspenger fra dag fire. Frilansere og selvstendig næringsdrivende er også gitt rett til tilsvarende antall dager som ansatte, fratrukket en venteperiode på tre dager. Antall omsorgspengedager er også doblet ut året for alle foreldre med rett til omsorgspenger, også denne økningen finansieres av folketrygden. Samtidig er det gitt mulighet å overføre omsorgsdager mellom foreldre i perioder hvor barnehage/skole er stengt.

Det kan også i perioden frem til og med 30. juni 2020 gis rett til omsorgspenger dersom barnet må holdes hjemme på grunn av særlige smittevern hensyn hos barnet eller hos familiemedlem barnet bor med. Det særlige smittevern hensynet må bekreftes av lege. Dette gjelder selv om kvoten er brukt opp.

Andre inntektssikringsordninger

Det er gitt mulighet for midlertidig unntak fra pålagte plikter og aktivitetskrav i ytelser i folketrygden og i sosialtjenesteloven, blant annet fordi det kan være vanskelig å gjennomføre aktiviteter i den nåværende situasjonen. Det legges til grunn at slike aktiviteter gjenopptas så snart det er mulig.

Mottakere av tidsavgrensede ytelser, som arbeidsavklaringspenger, får forlenget perioden slik at manglende avklaring nå ikke fører til at stønadperioden avkortes for mottakerne.

Stønadsperioden for de som mottar arbeidsavklaringspenger (§ 11-12), er forlenget med seks

måneder. Dette gjelder både den ordinære perioden på tre år (fire år for de som fikk AAP før 2018), og for de som mottar AAP på unntak inntil 2 år utover den ordinære perioden.

Stønadsperioden for de som mottar arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker (§ 11-17) og som per 29. februar 2020 har mindre enn fire måneder igjen av stønadsperioden, er forlenget frem til og med 30. juni 2020. Stønadsperioden for de som mottar arbeidsavklaringspenger under behandling av krav om uføretrygd (§ 11-18) er forlenget med seks måneder.

Kvalifiseringsprogrammet kan forlenges med inntil seks måneder uten hensyn til varighetsbestemmelsene gitt i eller i medhold av sosialtjenesteloven.

Endringer i revidert nasjonalbudsjett

Ved utgangen av juni vil det fortsatt være et svært vanskelig arbeidsmarked. Arbeidstakere som har mottatt dagpenger en lang periode og som allerede har nådd maksimal stønadsperiode, har små muligheter til å komme inn i arbeidsmarkedet på kort sikt. Regjeringen foreslår derfor å forlenge den ordinære dagpengeperioden til utgangen av oktober i år. Det samme gjelder for de som mottar arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker. Regjeringen foreslår videre at perioden med fritak for lønnsplikt under permittering for dem som går over 26 uker, forlenges fra utgangen av juni frem til utgangen av oktober 2020.

Ytterligere tiltak som vurderes i proposisjonen i slutten av mai

Regjeringen har sendt på høring et forslag om at faglærte arbeidstakere fra land utenfor EØS som har blitt permitterte under covid-19-pandemien, gis rett til dagpenger og fortsatt opphold i Norge. Endringene skal bidra til at faglærte som næringslivet har behov for, ikke forlater Norge, men kan bidra til verdiskaping her når krisen er over.

Vedtak 457, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med partene i arbeidslivet, vurdere en midlertidig endring av dagpengeregelverket. Endringene skal gi adgang til å ta utdanning og opplæring under permittering og ved arbeidsledighet i større grad enn i dag. Endringene forutsetter at fleksibiliteten i arbeidsmarkedet opprettholdes. Mottakere av dagpenger ved oppsigelse

har plikt til å prioritere pliktene etter reglene i folketrygdloven § 4-5, for fortsatt rett til dagpenger.»

Vedtaket ble truffet ved behandling av Prop. 67 S (2019–2020), Innst. 216 S (2019–2020).

Det vises til forskrift om endring i midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr. 368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien. Ledige og permitterte som på ledighets- eller permitteringstidspunktet ikke mottok ytelse fra Statens lånekasse for utdanning, kan frem til 1. september uten hinder kombinere dagpenger med utdanning eller opplæring. Anmodningsvedtaket anses med dette som fulgt opp.

Vedtak 494, 7. april 2020

«Stortinget ber regjeringen sørge for at virksomheter som har omfattende økonomisk drift, men ikke har «ervert til formål» og dermed ikke betaler skatt blir ivaretatt med en økonomisk kompensasjon, som f.eks. bedrifter for varig tilrettelagt arbeid, stiftelser, ideelle organisasjoner og en rekke virksomheter innen blant annet kultur og museumsdrift, ivaretas.»

Vedtaket ble truffet ved behandling av Prop. 70 LS (2019–2020), Innst. 232 L (2019–2020).

Regjeringen vil komme tilbake til oppfølgingen av den delen av anmodningsvedtaket som gjelder bedrifter for varig tilrettelagt arbeid i proposisjonen om økonomiske fase 3-tiltak som legges frem i slutten av mai 2020.

2.7 Helse- og omsorgsdepartementet

Kap. 701 E-helse, helseregistre mv.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på post 70. Se nærmere omtale under post 70.

Post 70 Norsk Helsenett SF

Det foreslås å redusere bevilgningen med 5 mill. kroner mot en tilsvarende økning på post 21. Flyttingen skyldes ny oppgavedeling mellom Direktoratet for e-helse og Norsk Helsenett SF fra 1. januar 2020. Flyttingen er en permanent flytting av midler til myndighetsoppgaver i arbeidet med

informasjonssikkerhet og helseadministrative registre.

Det foreslås videre å redusere bevilgningen til Center for Cyber and Information Security med 1,5 mill. kroner i 2020 som følge av et mindreforbruk over flere år.

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 6,5 mill. kroner.

Kap. 710 Vaksiner mv.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen med 3 mill. kroner knyttet til mindreutgifter som følge av nye vaksineavtaler mv.

Kap. 732 Regionale helseforetak

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

I forbindelse med behandling av Prop. 55 L (2018–2019) fattet Stortinget anmodningsvedtak nr. 294 (2019–2020) om gjennomføring av en evaluering av systemet for nye metoder. Det foreslås å øke bevilgningen med om lag 5,1 mill. kroner i 2020 til gjennomføring av evaluering av systemet for nye metoder og andre utviklingsprosjekt i spesialisthelsetjenesten.

Post 70 Særskilte tilskudd, kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75

Merutgifter knyttet til virusutbruddet

Ved behandling av Prop. 52 S (2019–2020) samtykket Stortinget i at bevilgningene i statsbudsjettet for 2020 under kap. 732, post 70 og 77 og kap. 2711, post 76 overskrides med utgifter til nødvendige legemidler og medisinsk utstyr, samt nødvendige laboratorieanalyser til håndteringen av utbruddet av koronaviruset, jf. romertallsvedtak II i Innst. 197 S (2019–2020).

Det er knapphet på medisinsk utstyr, herunder smittevernutstyr, globalt. Pandemien påvirker tilgangen til og forbruket av mange ulike produkter som er nødvendige i helsetjenesten for en forsvarlig håndtering av koronaviruset. Markedet og forsyningskjedene for alle disse produktene er globale, og Norge er avhengig av import. Det er etablert en nasjonal ordning, der Sykehusinnkjøp HF har fått ansvar for å kjøpe inn smittevernutstyr til både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten. Helse Sør-Øst RHF koordinerer arbeidet og er formell avtalepart i det som anskaffes av smittevernutstyr.

Helsedirektoratet fikk 6. mars 2020 i oppdrag å planlegge anskaffelser av nødvendige legemidler for håndteringen av Covid-19. Det ble den 15. mars 2020 inngått en beredskapsavtale mellom Helsedirektoratet og de tre store legemiddelgrossistene i landet, Apotek 1-gruppen, Norsk Medisinaldepot og Alliance Healthcare som innebærer at grossistene skal kjøpe inn legemidler som er kritiske for bruk i allmennhelsetjenesten («50-listen»). Dette kommer i tillegg til eksisterende beredskapslagre og grossistenes egen sikkerhetsbeholdning. De utvidede lagrene innebærer en vesentlig økning av beredskapen og gjør helsetjenesten mer robust for å møte de utfordringer vi nå står overfor. Det gjøres tilsvarende arbeid for legemidler til spesialisthelsetjenesten ved at Helsedirektoratet har gitt de regionale helseforetakene oppdrag om å beredskapssikre nødvendige legemidler, herunder H-reseptpreparater og Covid-19-legemidler til eget bruk. Totalt omfatter dette tiltaket tre til seks måneders forbruk av den såkalte 50-listen for primærhelsetjenesten, tre måneders forbruk av legemidler på Covid-19-listen for 800 intensivpasienter i spesialisthelsetjenesten og H-reseptlegemidler for inntil åtte ukers normalforbruk.

Videre har Helse- og omsorgsdepartementet den 15. april 2020 gitt Helsedirektoratet oppdrag om at de regionale helseforetakene/Sykehusinnkjøp HF, i samarbeid med Helsedirektoratet og Statens legemiddelverk, i løpet av tre måneder skal bygge opp lager i Norge av tre til seks måneders forbruk av et utvalg særskilt prioriterte legemidler i spesialisthelsetjenesten og seks måneders forbruk av en noe utvidet 50-liste for primærhelsetjenesten.

På grunn av endrete markedsvilkår som følge av Covid-19, kompenseres leverandørene i trinnprissegmentet fra 15. mai ved å øke apotekets innkjøpspriser midlertidig med 7,5 pst. i tre måneder. Dette for å ivareta tilgangen til legemidler omfattet av trinnprissystemet.

Statens legemiddelverk har, via Helsedirektoratet, fått i oppdrag å vurdere om nasjonal legemiddelproduksjon kan økes for de legemidlene som er kritiske for håndteringen av Covid-19. Dette omfatter både anskaffelse av virkestoffer til legemiddelproduksjon i Norge og legemiddelproduksjon.

Disse tiltakene er igangsatt i medhold av overskridelsesfullmakten på posten. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med konkrete forslag til tilleggsbevilgninger som følge av tiltakene.

Luftambulansetjenesten

Det foreslås å øke bevilgningen til de regionale helseforetakene med 22,3 mill. kroner i 2020 for å dekke utgifter til ekstratiltak i luftambulansetjenesten i perioden januar til april 2020. De regionale helseforetakene har gjennom høsten 2019 og vinteren 2020 hatt utgifter som følge av ekstratiltak i luftambulansetjenesten. Bakgrunnen for ekstratiltakene er manglende regularitet i tjenesten etter operatørskiftet sommeren 2019.

Helse- og omsorgsministeren har gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å styrke luftambulansetjenesten i felles foretaksmøte 3. januar 2020. Dette innebar blant annet å finne en løsning for et ambulanshelikopter stasjonert i Kirkenes og få på plass et ekstra jettfly i Tromsø.

Ubrukt bevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen med 1 mill. kroner knyttet til ubrukte midler fra tidligere år.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 21,3 mill. kroner.

Post 72 Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, kan overføres

Økte basisbevilgninger som følge av virusutbruddet

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 2 971,0 mill. kroner som følge av virusutbruddet.

Det vises til Prop. 52 S (2019–2020) der det fremkommer at regjeringen vil sikre at helse- og omsorgssektoren gis mulighet til å iverksette de tiltak som er nødvendige gitt situasjonen, og at regjeringen ville komme tilbake til Stortinget med forslag til tilleggsbevilgninger.

Det vises også til anmodningsvedtak nr. 416 (2019–2020) fra Stortinget ifb. behandling av Prop. 52 S (2019–2020) 19. mars 2020, jf. Innst. 197 S (2019–2020):

«Stortinget ber regjeringen sikre at sykehusene har tilstrekkelige midler når de nå planlegger å møte korona-pandemien og styrker intensivkapasiteten. Sykehusene og andre virksomheter innenfor helse må få dekket uforutsette og nødvendige utgifter knyttet til legemidler og medisinsk utstyr i perioden krisen varer.»

Som følge av virusutbruddet har spesialisthelsetjenesten siden medio mars vridt sine ressurser mot beredskap og akutt behandling og dermed måtte redusere planlagt aktivitet betraktelig. Dette har gitt helseforetakene lavere aktivitetsbaserte inntekter over kap. 732, post 76 Innsatsstyrt finansiering og post 77 Laboratorie- og radiologiske undersøkelser, jf. omtale under disse postene. Samtidig har helseforetakene betydelige økte personellkostnader, øvrige driftskostnader og kostnader til nødvendige tilpasninger av bygningsmassen som følge av den endrede driftssituasjonen. Dette omfatter blant annet opplæring av personell, vikarer for personell i karantene, generelt økt beredskap, etablering av kohortenheter og testpoliklinikker, forsterket renhold og smittevask.

De regionale helseforetakene ble i foretaksmøte 17. april 2020 bedt om å starte opptrapping til mer normal pasientbehandling samtidig som beredskapsplanlegging, bemanningssituasjonen og smittevernhensyn ivaretas.

Det foreslås å øke basisbevilgningene til de regionale helseforetakene over kap. 732, postene 72–75 med til sammen 5,5 mrd. kroner som følge av virusutbruddet. I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*. Helseforetakenes besparelse som følge av avgiftsnedsettelsen er anslått til om lag 0,5 mrd. kroner. Samlet gir dette de regionale helseforetakene et økt handlingsrom på 6 mrd. kroner i 2020.

Økningen i basisbevilgningene fordeles i utgangspunktet til de regionale helseforetakene etter ordinær fordelingsnøkkel. Forslaget til bevilgning har følgende fordeling på de enkelte regionale helseforetakene:

- 2 971,0 mill. kroner til Helse Sør-Øst RHF
- 1 037,0 mill. kroner til Helse Vest RHF
- 789,8 mill. kroner til Helse Midt-Norge RHF
- 702,2 mill. kroner til Helse Nord RHF

Redusert pensjonskostnad

Bevilgningen foreslås redusert med 1 515,0 mill. kroner som følge av redusert pensjonskostnad. Det vises til nærmere omtale under post 86.

Private leverandører av helse- og omsorgstjenester

Ved behandling av Prop. 70 LS (2019–2020) med forslag til lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall, jf. Innst. 232 L (2019–2020), vedtok Stortinget anmodningsvedtak nr. 494 og 495 (2019–2020):

«Stortinget ber regjeringen sørge for at virksomheter som har omfattende økonomisk drift, men ikke har «ervert til formål» og dermed ikke betaler skatt blir ivaretatt med en økonomisk kompensasjon, som f.eks. bedrifter for varig tilrettelagt arbeid, stiftelser, ideelle organisasjoner og en rekke virksomheter innen blant annet kultur og museumsdrift, ivaretas.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan private og ideelle aktører som yter velferdstjenester kan kompenseres for ekstrakostnader de har grunnet virusutbruddet.»

Anmodningsvedtakene er fulgt opp for private leverandører av spesialisthelsetjenester som har avtale med de regionale helseforetakene gjennom foretaksmøtet 17. april 2020. Det er stilt krav om at de regionale helseforetakene går i dialog med sine private avtaleparter for å finne frem til løsninger som gjør at virksomhetene ikke må legges ned. De regionale helseforetakene er bedt om å se tiltakene i sammenheng med de nasjonale økonomiske støtteordningene som er etablert.

Private kommersielle leverandører kan søke om kompensasjon for omsetningssvikt gjennom den generelle kompensasjonsordningen som er opprettet for næringslivet. De regionale helseforetakene må ta hensyn til at ideelle virksomheter ikke kan benytte denne ordningen. De regionale helseforetakene er bedt om å samarbeide med sikte på å finne mest mulig lik tilnærming.

Det vises for øvrig til omtale under kap. 733, post 72 for omtale av tilskuddsordning for ideelle leverandører som ikke har avtale med regionale helseforetak eller kommune.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 1 456,0 mill. kroner.

Post 73 Basisbevilgning Helse Vest RHF, kan overføres

Bevilgningen foreslås økt med 1 037,0 mill. kroner som følge av virusutbruddet. Det vises til nærmere omtale under post 72.

Bevilgningen foreslås redusert med 634,0 mill. kroner som følge av redusert pensjonskostnad. Det vises til nærmere omtale under post 86.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 403,0 mill. kroner.

Post 74 Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, kan overføres

Bevilgningen foreslås økt med 789,8 mill. kroner som følge av virusutbruddet. Det vises til nærmere omtale under post 72.

Bevilgningen foreslås redusert med 568,0 mill. kroner som følge av redusert pensjonskostnad. Det vises til nærmere omtale under post 86.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 221,8 mill. kroner.

Post 75 Basisbevilgning Helse Nord RHF, kan overføres

Bevilgningen foreslås økt med 702,2 mill. kroner som følge av virusutbruddet. Det vises til nærmere omtale under post 72.

Bevilgningen foreslås redusert med 383,0 mill. kroner som følge av redusert pensjonskostnad. Det vises til nærmere omtale under post 86.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 319,2 mill. kroner.

Post 76 Innsatsstyrt finansiering, overslagsbevilgning

Lavterskeltilbud for personer som med risiko for å begå overgrep mot barn

I forbindelse med etableringen av lavterskeltilbud i spesialisthelsetjenesten for personer med risiko for å begå seksuelle overgrep mot barn foreslås det å øke bevilgningen med 0,3 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 765, post 21. Det vises for øvrig til omtale under kap. 765, post 21 og kap. 2752, post 70.

Aktivitetsutvikling ISF 2019

I Saldert budsjett 2019 ble det budsjettert med en aktivitetsvekst på om lag 1,6 pst. i sykehusene fra 2018 til 2019, med utgangspunkt i anslag for 2018 basert på aktivitetstall per første tertial. Endelig

aktivitet i 2018 ble noe lavere enn anslått. Saldert budsjett 2019 ga rom for en aktivitetsvekst i sykehusene fra 2018 til 2019 på om lag 1,7 pst.

Det vises til Prop. 19 S (2019–2020) og Innst. 100 S (2019–2020) hvor bevilgningen for 2019 ble redusert med samlet 41,9 mill. kroner. Reduksjonen skyldes en økning på 292,6 mill. kroner iht. oppdatert prognose for aktivitet i 2019 og en reduksjon på 334,5 mill. kroner iht. endelig avregning for 2018.

Oppdaterte analyser for hele årsaktiviteten i 2019 tilsier at det samlet er utbetalt om lag 150,8 mill. kroner for mye i 2019, utover det som ble lagt til grunn i Prop. 19 S (2019–2020). Lavere aktivitet enn forventet i tredje tertial 2019 er i hovedsak knyttet til lavere somatisk aktivitet i sykehus, herunder blant annet reduksjon i døgnopphold knyttet til fødsler. Analysene for 2019 tilsier at reell aktivitetsvekst i 2019 er om lag 2,1 pst., om lag 0,4 prosentpoeng høyere enn det Saldert budsjett 2019 ga rom for.

Tallene over inkluderer poliklinisk psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Aktiviteten i 2019 innenfor poliklinisk psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling alene ble 1,9 pst. høyere enn Saldert budsjett 2019, som la til grunn en aktivitetsvekst tilsvarende 1,6 pst.

Helse- og omsorgsdepartementet vil komme tilbake til endelig avregning for 2019 i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2020, inkludert eventuelle justeringer som følge av behandling av enkeltsaker i avregningsutvalget. Det vises også til omtale under post 72 om redusert planlagt pasientbehandling og lavere aktivitetsbaserte inntekter i ISF-ordningen som følge av virusutbruddet i 2020. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en vurdering av bevilgningsbehovet som følge av reduserte aktivitetsbaserte inntekter.

Post 77 Laboratorie- og radiologiske undersøkelser, overslagsbevilgning

Aktivitetsutvikling

I Saldert budsjett 2019 var det lagt til rette for en vekst i laboratorie- og radiologisk aktivitet på om lag 2,9 pst. fra 2018 til 2019. Endelige tall for 2019 viser at utbetalingene ble 3 078 mill. kroner eller vel 1 pst. lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2019.

I Saldert budsjett 2020 ble det lagt til grunn en aktivitetsvekst på om lag 2,2 pst. fra 2019 til 2020. Prognosen for 2020, basert bl.a. på oppdaterte aktivitetstall per februar 2020, tilsier at utbetalin-

gene vil bli om lag 84 mill. kroner høyere enn det som var lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. Dette inkluderer et anslag på økte laboratorieutgifter på om lag 32 mill. kroner som følge av koronavirusutbruddet. Refusjonstaksten for laboratorieanalyser av SARS-CoV-2 er økt i medhold av fullmakten fra Stortinget til å overskride bevilgningen på posten. Se nærmere omtale av fullmakten under post 70.

Forslaget over, med unntak av overnevnte analyser av SARS-CoV-2, er basert på informasjon før virusutbruddet i mars 2020. Det vises også til omtale under post 72 om redusert planlagt pasientbehandling og lavere aktivitetsbaserte inntekter som følge av virusutbruddet i 2020. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en vurdering av bevilgningsbehovet som følge av reduserte aktivitetsbaserte inntekter.

Prevensjon for kvinner i LAR

Det foreslås å øke bevilgningen med om lag 0,1 mill. kroner som følge av at kvinner i fertil alder som har fått rett til helsehjelp i Legemiddelassistert rehabilitering (LAR) skal kunne motta veiledning om, få satt inn eller eventuelt fjernet langtidsvirkende prevensjon uten å betale egenandel. Forslaget er en oppfølging av anmodningsvedtak nr. 627 (2015–2016). Det foreslås også å øke bevilgningene over kap. 2711, post 70 og kap. 2755, post 70.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 84,1 mill. kroner.

Post 86 Driftskreditter

I Prop. 1 S (2019–2020) ble det lagt til grunn en pensjonskostnad i helseforetakene på 13 000 mill. kroner. Oppdaterte beregninger fra pensjonsleverandørene gir et nytt anslag for pensjonskostnader i 2020 på 9 900 mill. kroner. Dette er 3 100 mill. kroner lavere enn tidligere forutsatt. Den reduserte pensjonskostnaden kan forklares med endringer i de økonomiske forutsetningene som ligger til grunn for beregning av pensjonskostnaden, god avkastning på pensjonsmidlene i 2019 og lavere amortiseringskostnad som følge av håndteringen av planendringen i 2019. Basisbevilgningen til de regionale helseforetakene over kap. 732, postene 72–75 foreslås samlet redusert med 3 100 mill. kroner, tilsvarende reduksjonen i anslått pensjonskostnad.

Driftskredittrammen foreslås økt med 1 959 mill. kroner. For å dekke de regionale helseforetakenes likviditetsbehov foreslås det videre å øke helseforetakenes bruk av premiefond med 1 mrd. kroner. Det svares ikke arbeidsgiveravgift av premie betalt gjennom premiefond, noe som reduserer likviditetsbehovet med 141 mill. kroner. Dette innebærer at helseforetakenes reduserte likviditet som følge av reduksjonen i basisbevilgningen på 3 100 mill. kroner er dekket.

Den ekstraordinære situasjonen landets økonomi er i som følge av Covid-19 vil kunne innebære konsekvenser for både pensjonskostnad og pensjonspremie for 2020. Regjeringen vil komme tilbake til håndtering av eventuelle bevilgningsmessige endringer som følge av dette.

Kap. 733 Habilitering og rehabilitering

Post 72 Kjøp av opptrening mv., kan overføres

Kompensasjonsordning for ideelle leverandører av helse- og omsorgstjenester

I forbindelse med behandling av Prop. 70 LS (2019–2020) vedtok Stortinget anmodningsvedtak nr. 494 og 495 (2019–2020):

«Stortinget ber regjeringen sørge for at virksomheter som har omfattende økonomisk drift, men ikke har «ervert til formål» og dermed ikke betaler skatt blir ivaretatt med en økonomisk kompensasjon, som f.eks. bedrifter for varig tilrettelagt arbeid, stiftelser, ideelle organisasjoner og en rekke virksomheter innen blant annet kultur og museumsdrift, ivaretas».

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan private og ideelle aktører som yter velferdstjenester kan kompenseres for ekstrakostnader de har grunnet virusutbruddet.»

Det foreslås å øke bevilgningen med 25 mill. kroner for å opprette en tilskuddsordning for ideelle leverandører innen helse- og omsorgstjenesten som ikke har avtale med regionale helseforetak eller kommune. Dette kan f.eks. være institusjoner som finansieres gjennom folketrygdens bidragsordning på kap. 2790, post 70. Tilskuddsordningen skal basere seg på prinsippene i den nasjonale kompensasjonsordningen. Tilskuddet forvaltes av Helsedirektoratet. Det vises for øvrig til omtale av kompensasjon for ideelle leverandører som har avtale med regionale helseforetak under kap. 732, post 72 og til omtale av kommunenes kompensasjon til private leverandører av

helse- og omsorgstjenester under Andre saker under kap. 2.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Ubrukt bevilgning

Bevilgningen foreslås redusert med om lag 0,1 mill. kroner som følge av mindreforbruk knyttet til livsstilsprosjektet Feiringklinikken.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 24,9 mill. kroner.

Kap. 740 Helsedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Nasjonal e-helseleverandør

I forbindelse med behandlingen av Prop. 1 S (2019–2020), ble det overført 19,8 mill. kroner fra Helsedirektoratet til Norsk Helsenett til forvaltning av digitale tjenester som Helsedirektoratet er ansvarlig for. Ved en inkurie ble uttrekket fra Helsedirektoratet foretatt på feil budsjettpost. Bevilgningen foreslås derfor redusert med 19,8 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 740, post 21.

Virusutbrudd

Det vises til Innst. 197 S (2019–2020), jf. Prop. 52 S (2019–2020) *Økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet* hvor Stortinget fremmet følgende anmodningsvedtak:

«417. Stortinget ber regjeringen sikre tilstrekkelige midler til Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet for å dekke uforutsette og nødvendige kostnader knyttet til pandemien, og komme tilbake til Stortinget med tilleggsbevilgninger.»

Helsedirektoratet har hatt betydelige merutgifter knyttet til virusutbruddet. Bevilgningen foreslås økt med 190 mill. kroner knyttet til merutgifter i etaten som følge av håndteringen av virusutbruddet.

Det er usikkert hvor lenge den gjeldende situasjonen vil vare, og merbehovet i Helsedirektoratet er derfor usikkert. I det foreliggende forslaget er det lagt til grunn at merbehovet i etaten vil vare ut september 2020. Dersom behovet viser seg å være lavere enn antatt, vil Helse- og omsorgsde-

partementet komme tilbake med forslag om å redusere bevilgningen tilsvarende.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 170,2 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Nasjonal e-helseleverandør

Bevilgningen foreslås økt med 19,8 mill. kroner knyttet til nasjonal e-helseleverandør mot en tilsvarende reduksjon på kap. 740, post 01, jf. omtale der.

Covid-19 – Kunnskapsoppsummeringer

Det vises til Prop. 67 S (2019–2020), hvor det ble foreslått 8 mill. kroner til arbeid med å oppdatere og distribuere faglige retningslinjer gjennom bruk av IKT-verktøyet Magic. Det foreslås at oppdraget gjennomføres i tråd med formålet gjennom et tett samarbeid med Folkehelseinstituttet, som allerede er involvert i et slikt arbeid og som har etablert dialog med Verdens helseorganisasjon (WHO). Det presiseres at Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet kan utarbeide kunnskapsoppsummeringer og retningslinjer på ulike måter og benytte løsninger fra ulike aktører, blant annet stiftelsen Magic.

Kap. 745 Folkehelseinstituttet

Post 01 Driftsutgifter

Virusutbrudd

Det vises til Innst. 197 S (2019–2020), jf. Prop. 52 S (2019–2020) *Økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet* hvor Stortinget fremmet følgende anmodningsvedtak:

«417. Stortinget ber regjeringen sikre tilstrekkelige midler til Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet for å dekke uforutsette og nødvendige kostnader knyttet til pandemien, og komme tilbake til Stortinget med tilleggsbevilgninger.»

Bevilgningen foreslås økt med 50 mill. kroner knyttet til Folkehelseinstituttets økte beredskap og innsats i forbindelse med Covid-19, jf. Prop. 52 S (2019–2020) og Innst. 197 S (2019–2020).

Folkehelseinstituttet har økte utgifter knyttet til nasjonal og internasjonal overvåking, labora-

toriedrift, infrastruktur, rådgivning, mediahåndtering mv. Beregningen er basert på erfaringstall etter 1. mars. Det er usikkert hvor lenge den gjeldende situasjonen vil vare, og merbehovet i Folkehelseinstituttet er derfor usikkert. I det foreliggende forslaget er det lagt til grunn at merbehovet i etaten vil vare ut september 2020. Dersom behovet viser seg å være lavere enn antatt, vil Helse- og omsorgsdepartementet komme tilbake med forslag om å redusere bevilgningen tilsvarende.

Covid-19 – Nasjonalt program for datainnsamling

Det foreslås å øke bevilgningen med 11 mill. kroner til å etablere et nasjonalt program for datainnsamling og forskningsbasert produksjon av kunnskap, systematisk utprøving av tiltak, vurdering av kunnskapsgrunnlaget for valgene for strategi og tiltak i det videre forløpet av pandemien, herunder både sykdomsbyrde og tiltaksbyrde. Programmet vil bli etablert som en koordinerende enhet ved Folkehelseinstituttet som skal ha kapasitet til å utføre selvstendige analyser samt sørge for samarbeid med andre aktører.

Nettoføringsordningen

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 745, post 01 med 5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon over kap. 745, post 21 som oppfølging av dialog mellom Folkehelseinstituttet og Riksrevisjonen om bokføring av tilbakeføring av merverdiavgift fra nettoføringsordningen. Dette er knyttet til utgifter som finansieres av EU-midler, Forskningsrådet mv.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 66 mill. kroner

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

HPV-oppheftingsprogram

Det foreslås å øke bevilgningen med 4 mill. kroner til Folkehelseinstituttets arbeid med HPV-oppheftingsprogram. Det gjenstår arbeid med oppfølging av prosjektet, herunder analyser, kartleggingsstudier, sluttrapport og utbetaling av refusjon for krav fra kommuner for kostnader knyttet til gjennomføring av vaksinasjon. Stortinget vedtok å bevilge midler til HPV-oppheftingsprogrammet i budsjettet for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017) og Innst. 11 S (2016–2017). Som følge av forhold

knyttet til bl.a. anbudsprosess og gjennomføring, har det vært nødvendig å overføre midlene til de to følgende budsjettårene. I tråd med bevilgningsreglementet ble midlene tilbakeført statskassen i forbindelse med statsregnskapet for 2019.

Nettoføringsordningen

Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 745, post 21 mot tilsvarende økning på kap. 745, post 01, jf. omtale der.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 1 mill. kroner.

Kap. 746 Statens legemiddelverk

Post 01 Driftsutgifter

Utbruddet av koronaviruset gir økte utgifter i helse- og omsorgssektoren og for flere etater, blant annet Statens legemiddelverk. Det er usikkert hvordan pandemien vil utvikle seg, men det må antas at legemiddelforsyningen i Norge vil være sårbar en stund fremover. Det er innført midlertidig regelverk for å sikre tilgangen til legemidler som følge av utbruddet av koronaviruset. Med det midlertidige regelverket kan Statens legemiddelverk vedta restriksjoner på salg, utlevering og eksport av legemidler. Statens legemiddelverk har også en sentral rolle i oppbygging av beredskapslager av legemidler og ev. produksjon, se nærmere omtale under kap. 732, post 70.

Det er usikkert hvor lenge den gjeldende situasjonen vil vare, og merbehovet i Statens legemiddelverk er derfor usikkert. For det foreliggende forslaget er det lagt til grunn at merbehovet i etaten vil vare ut september 2020. Dersom behovet viser seg å være lavere enn antatt, vil Helse- og omsorgsdepartementet komme tilbake med forslag om å redusere bevilgningen tilsvarende. Bevilgningen skal i første rekke gå til nye ansettelser i engasjementer og til økt overtidsbruk.

Det foreslås å øke bevilgningen med 15 mill. kroner.

Kap. 761 Omsorgstjeneste

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 79

Bevilgningen foreslås økt med 0,5 mill. kroner knyttet til evaluering av kompetansehevende til-

tak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 761, post 67.

Post 63 Investeringstilskudd – rehabilitering, kan overføres, kan nyttes under post 69

Bevilgningen foreslås redusert med 42,3 mill. kroner som følge av at tilsagnsrammen for investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser ikke ble fullt utnyttet i 2019. Posten har et budsjetteringssystem med tilsagnsramme, tilsagnsfullmakt og bevilgning. Av årlig tilsagnsramme legges det til grunn at 5 pst. kommer til utbetaling det første året, 15 pst. andre år, 30 pst. tredje år, 30 pst. fjerde år og 20 pst. femte år. Som følge av at tilsagnsrammen ikke ble fullt utnyttet i 2019 foreslås tilsagnsfullmakten redusert til 6 398,3 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 64 Kompensasjon for renter og avdrag

Bevilgningen foreslås redusert med 46 mill. kroner som følge av nytt renteanslag for rentekompensasjonsordningene fra 1,5 pst. til 1,0 pst. i 2020.

Post 65 Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene, overslagsbevilgning

Utsatt oppstart for nye forsøkskommuner

Stortinget vedtok ved behandlingen av Helse- og omsorgsdepartementets Prop. 1 S (2019–2020) å utvide forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenesten med ytterligere 6 kommuner med oppstart 1. juli 2020. Det er i Prop. 1 S for 2020 avsatt 20,6 mill. kroner til inntektspåslag til de nye kommunene for å forberede deltakelse. Som følge av koronaviruset er det imidlertid begrenset planleggingskapasitet i kommunene og i Helsedirektoratet som administrerer forsøket. Det foreslås derfor å utsette oppstart for de nye kommunene til 1. januar 2021. Bevilgningen foreslås redusert med 20,6 mill. kroner. Følgende nye kommuner har fått tilbud om å delta i forsøket: Våler i Viken, Froland, Lyngdal, Austevoll, Osterøy, og Fauske. Det tas sikte på å innføre ny finansieringsmodell for disse kommunene fra 1. juli 2021.

I Prop. 1 S (2019–2020) fremkommer det at kommunene som per 1. januar 2020 er slått sammen til Indre Østfold kommune skulle deltatt i forsøkets finansieringsmodell allerede fra 1. juli 2020. Indre Østfold kommune har bedt om og fått innvilget utsettelse slik at ny finansieringsmodell

først foreslås innført fra 1. januar 2021. Indre Østfold kommune får inntektspåslag i 2020.

Uttrekk fra kommunerammen

Det foreslås videre at uttrekket fra kommunerammen for de 4 deltakende forsøkskommunene justeres for tilskudd til dagaktivitetstiltak for demente. Tilskuddet ble innlemmet i kommunerammen fra 1. januar 2020. Dette er utgifter som dekkes gjennom forsøket. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 761, post 65 mot en tilsvarende reduksjon på kap. 571, post 65 på KMDs budsjett.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 16,3 mill. kroner.

Post 67 Utviklingstiltak

Fagutvikling og kompetanseheving i omsorgstjenestene til samiske brukere

Bevilgningen foreslås redusert med 1,2 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 761, post 79, jf. omtale der.

Kompetansehevende tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt

Bevilgningen foreslås videre redusert med 0,5 mill. kroner knyttet til evaluering av kompetansehevende tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt, mot en tilsvarende økning på kap. 761, post 21.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 1,7 mill. kroner.

Post 69 Investeringstilskudd – netto tilvekst, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 68 mill. kroner som følge av at tilsagnsrammen for investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser ikke ble fullt utnyttet i 2019. Posten har et budsjetteringssystem med tilsagnsramme, tilsagnsfullmakt og bevilgning. Av årlig tilsagnsramme legges det grunn at 5 pst. kommer til utbetaling det første året, 15 pst. andre år, 30 pst. tredje år, 30 pst. fjerde år og 20 pst. femte år. Som følge av at tilsagnsrammen ikke ble fullt utnyttet i 2019 fore-

slås tilsagnsfullmakten redusert til 3 016,6 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 79 Andre tilskudd, kan nyttes under post 21

Bevilgningen foreslås økt med 1,2 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 761, post 67, til etablering av en ny tilskuddsordning for å bidra til fagutvikling og kompetanseheving i omsorgstjenestene til samiske brukere. Tilskuddet kan gis til bedrifter, frivillige og ideelle organisasjoner i tillegg til kommuner og fylkeskommuner. Dagens utviklingssenterstruktur skal ikke benyttes til formålet.

Kap. 762 Primærhelsetjeneste

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Kompensasjon til næringsdrivende fastleger ved sykefravær knyttet til koronavirus

Det foreslås å øke bevilgningen med 80 mill. kroner for å kompensere kommunene for merutgifter til dekning av inntektstap for fastleger som håndterer Covid-19. Fastlegene er en viktig gruppe i arbeidet mot Covid-19. Fastlegene er utsatt for smitte og påfølgende karantene. For sykefravær som skyldes smitte eller mistanke om smitte av koronavirus har andre grupper av selvstendig næringsdrivende nå rett til sykepenges fra 4. fraværsdag og maksimalt om lag 2 000 kroner per fraværsdag.

Det foreslås at kommunene vil bli kompensert for merutgifter knyttet til å gi fastleger som ikke har forsikring for sykefravær i arbeidsgiverperioden praksiskompensasjon på 9 752 kroner per fraværsdag dag hvis legen under legearbeid er blitt smittet av koronavirus eller som følge av risiko for ha fått smitte må ut av jobb og i karantene. Kommunene må føre oversikt over disse ekstra utgiftene og vil bli kompensert fra staten via Fylkesmannen. Tiltaket gjelder ut 2020.

Sykehjelps- og pensjonsordning (SOP) og kvalitetsarbeid

Det foreslås å øke bevilgningen med 50 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon over kap. 762, post 63. Det foreslås omdisponert 25 mill. kroner til en engangsbevilgning til Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP), 24 mill. kroner til Fond for kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet og 1 mill. kroner til utvikling av nettbasert ledelsesutdan-

ning. Det vises til nærmere omtale under kap. 762, post 63.

Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering

Bevilgningen foreslås økt med 4 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 762, post 64. I statsbudsjettet for 2020 er det bevilget 4 mill. kroner til evaluering av Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering. Midlene står på post 64 som er tilskudd til kommuner og kan ikke benyttes til varer og tjenester. Forslaget har ingen virkning i 2021.

Helsekrav til førerkort

Bevilgningen foreslås økt med 3,5 mill. kroner til Helsedirektoratets forpliktelser i det tverrsektorielle samarbeidet med Vegdirektoratet, Politidirektoratet og Direktoratet for e-helse, mot tilsvarende reduksjon på kap. 762, post 63. Systemet for tildeling av førerrett via helse, politi og vei er lite effektivt og fremstår uoversiktlig for brukerne. Det er etablert et tverrsektorielt samarbeid for å løse de største utfordringene. Helsedirektoratet har ansvar for tolkning av helsekrav til forskrift om førerkort, samt veileder og informasjon til helsepersonell og brukere om helsekrav til førerkort. Helsedirektoratet vil i 2020 utvikle en veileder for å tilpasse ny, digital helseattest.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 137,5 mill. kroner.

Post 61 Fengselshelsetjeneste

Bevilgningen på kap. 762, post 61 foreslås økt med 0,4 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 430, post 01 under Justis- og beredskapsdepartementet, som følge av endringer i fengselskapasitet. Endringen knytter seg til etablering av Arendal fengsel, avd. Evje, jf. omtale under kap. 430, post 01.

Post 63 Allmennlegetjenester

Omdisponering av midler til sykehjelps- og pensjonsordning og kvalitetsarbeid

I takstforhandlingene med Legeforeningen 2019 ble det avsatt 50 mill. kroner til tilskudd til fastleger med særlig arbeidskrevende lister. Departementet har ikke kommet til enighet med Legeforeningen om kriterier for tildeling av disse mid-

lene. Medregnet overført beløp fra 2019 er det disponibelt 75 mill. kroner i 2020.

Det foreslås at 50 mill. kroner omdisponeres til kap. 762, post 21, hvorav 25 mill. kroner til en engangsbevilgning til Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP), 24 mill. kroner til Fond for kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet og 1 mill. kroner til utvikling av nettbasert ledelsesutdanning. SOP utbetaler pensjons- og avbruddsytelser ved for eksempel sykdom og graviditet. Det er ønskelig at flere leger i kommunene deltar i systematisk kvalitetsarbeid. Midlene tildeles Fond for kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet under forutsetning av at de skal inngå i søkbare ordninger for å dekke kostnader ved fravær fra praksis i forbindelse med kurs i kvalitet og/eller pasientsikkerhet.

Videre foreslås det å flytte 25 mill. kroner til kap. 571, post 60 til delvis dekning av innføring av grunntilskudd fra 1. mai 2020, jf. omtale nedenfor.

Endret innretning av basistilskudd og innføring av grunntilskudd

For å bidra til rekruttering til og stabilitet i fastlegeordningen, foreslår regjeringen å endre innretningen på basistilskuddet til fastleger med virkning fra 1. mai 2020.

Det foreslås innført et knekkpunkt i basistilskuddet svarende til 1000 listeinnbyggere. Satsen under knekkpunktet vil være høyere enn satsen over knekkpunktet. Det foreslås å øke satsen med 78 kroner for de første 1000 listeinnbyggerne, fra 499 kroner til 577 kroner. For listeinnbygger 1001 og oppover foreslås satsen uendret på 499 kroner. Statens merutgifter i 2020 anslås til 233,3 mill. kroner og foreslås bevilget over kommunenes rammetilskudd på kap. 571, post 60. Helårsvirkningen av forslaget er 350 mill. kroner.

Det vil bli vurdert å bruke samme sats i gjesteinnbyggeroppgjøret for 2020 som gjelder for listeinnbyggere 0–1000 i basistilskuddet. Denne satsen er fra 1. mai 2020 på 577 kroner. For perioden 1. januar til 1. mai 2020 legges per capita satsen på 499 kroner til grunn. Gjesteinnbyggeroppgjør for fastleger er et oppgjør for landets kommuner for kostnader knyttet til pasienter som har fastlege i en annen kommune enn bostedskommunen.

Videre foreslås det å etablere et grunntilskudd fra 1. mai 2020 til fastleger med færre enn 500 pasienter på listen, under forutsetning om at fastlegen har et listetak over 500. Grunntilskuddet kan gis i maksimalt to år. Statens merutgifter i 2020 anslås til 33,3 mill. kroner. Kommunens rammetilskudd foreslås økt tilsvarende, jf. omtale

under kap. 571, post 60 under KMD. Helårsvirkningen av forslaget er 50 mill. kroner.

Helsekrav til førerkort

Det foreslås å redusere bevilgningen med 3,5 mill. kroner mot tilsvarende økning over kap. 762, post 21, jf. omtale der.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 78,5 mill. kroner.

Post 64 Opptrappingsplan habilitering og rehabilitering

Det foreslås å redusere bevilgningen med 4 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 762, post 21, jf. omtale der.

Kap. 765 Psykisk helse, rus og vold

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 72

Lavterskeltilbud for personer med risiko for å begå overgrep mot barn

Bevilgningen foreslås redusert med 0,5 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 732, post 76 og kap. 2752, post 70, jf. omtale der.

Følgeevaluering av forsøket med statlig programfinansiering av 0–24-samarbeidet

Det foreslås å øke bevilgningen med 2,6 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon over kap. 765, post 60. Bevilgningen skal finansiere følgeevaluering under gjennomføringen av forsøket med programfinansiering i 0–24-samarbeidet.

Smittevern overfor særlig utsatte grupper

Bevilgningen foreslås økt med 50 mill. kroner til kommunenes arbeid overfor særlig utsatte grupper under virusutbruddet, herunder personer i rusmiljøer, ROP-pasienter og hjemløse. Mennesker med rusavhengighet og uten fast bolig er utsatt for smitte og komplikasjoner ved sykdom. I tillegg utgjør gruppen risiko for videre smitte blant den øvrige befolkningen. Tilskuddsordningen skal bidra til at kommunene kan etablere bedre løsninger for disse personene, i samarbeid med spesialisthelsetjenesten, privat, ideell og frivillig sektor.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 52,1 mill. kroner.

Post 60 Kommunale tjenester, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 2,6 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 765, post 21, jf. omtale der.

Post 62 Rusarbeid, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 40 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 765, post 72, jf. omtale der.

*Post 72 Frivillig arbeid mv., kan overføres, kan knyttes under post 21**Tilskudd til frivillig arbeid innen rus og psykisk helse*

Bevilgningen foreslås økt med 40 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 765, post 62. Bevilgningen øker den søkbare, ikke-øremerkede andelen av tilskuddsrammen. Bevilgningen skal bidra til å utvikle nye og effektive tilbud fra frivillig og ideell sektor på rus- og psykisk helsefeltet i tillegg til å opprettholde tilskuddsfinansiert aktivitet på om lag samme nivå som i 2019.

Omdisponering innenfor posten – Tilskudd til hjelpe-telefoner og netjtjenester

Det foreslås at 10 mill. kroner av bevilgningen på posten under ordningen Tilskudd til ideelle og frivillige organisasjoner som driver aktivitetstilbud, flyttes til ordningen Tilskudd til hjelpetelefoner og netjtjenester på samme kapittel og post, og øremerkes med 5 mill. kroner til Kirkens SOS' krise-tjeneste og 5 mill. kroner til Mental Helses hjelpe-telefon.

Kap. 780 Forskning*Post 50 Norges forskningsråd mv.*

Det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner i 2020 til forskning på kvinners helse og kjønns-perspektivet. Midlene øremerkes til Norges forskningsråd og lyses ut på vanlig måte.

Kap. 781 Forsøk og utvikling mv.*Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 79*

Det foreslås å øke bevilgningen med om lag 4,8 mill. kroner for å etablere sekretariatsfunksjoner for kommunene i helsefelleskapene. Det foreslås å etablere et søkbart årlig tilskudd i planperioden for Nasjonal helse- og sykehusplan 2020–2023. Tilskuddet har halvårseffekt i 2020. Tilskuddsordningen skal forvaltes av Helsedirektoratet.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 0,5 mill. kroner til arbeid med dataanalyse, styringsinformasjon og statistikk i Helsedirektoratet.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 5,3 mill. kroner i 2020.

Kap. 2711 Spesialisthelsetjeneste mv.*Post 70 Spesialisthjelp**Anslagsendring*

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 31,7 mill. kroner.

Prevensjon for kvinner i LAR

Det foreslås å øke bevilgningen med 25 000 kroner som følge av at kvinner i fertil alder som har fått rett til helsehjelp i Legemiddelassistert rehabilitering (LAR) skal kunne motta veiledning om, få satt inn eller eventuelt fjernet langtidsvirkende prevensjon uten å betale egenandel. Forslaget er en oppfølging av anmodningsvedtak nr. 627 (2015–2016). Det foreslås også å øke bevilgningene over kap. 732, post 77 og kap. 2755, post 70.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 31,7 mill. kroner.

Post 71 Psykologhjelp

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe høyere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 3,9 mill. kroner.

Post 72 Tannbehandling

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli høyere enn

anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 24,5 mill. kroner.

Post 76 Private laboratorier og røntgeninstitutt

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli høyere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 22,5 mill. kroner.

Bevilgningsforslaget inkluderer et anslag på økte laboratorieutgifter på om lag 16 mill. kroner i forbindelse med koronavirusutbruddet. Refusjonstaksten for analyser av SARS-CoV-2 er økt.

Kap. 2751 Legemidler mv.

Post 70 Legemidler

Beredskapslagring av heparin

Det foreslås å øke bevilgningen med 1 mill. kroner til oppbygging av beredskapslager av heparin.

Heparin og lavmolekylære hepariner virker blodfortynnende og gis i sprøyteform. Det er ansett å være kritiske legemidler for en rekke pasientgrupper, anslått til omtrent 20 000 pasienter. Råstoff til heparinproduksjon kommer fra gris, og ca. 80 prosent av råstoffet produseres i Kina. Utbruddet av afrikansk svinepest har medført nedslakting av betydelige deler av den kinesiske grisebestanden, og det er usikkerhet om tilgang til heparin blant annet til det norske markedet.

Grossister som distribuerer legemidler til apotek, plikter etter grossistforskriften § 5 å beredskaps sikre et ekstra lager av enkelte legemidler. Dette beredskapslageret skal omfatte minst to måneders ordinær omsetning av legemidlene som fremgår av vedlegg til grossistforskriften. Det ble gjennomført en endring i vedlegg til grossistforskriften fra 1. februar 2020 som medfører at lavmolekylære hepariner inkluderes på listen over legemidler som legemiddelgrossister skal beredskapslagre. Kostnadene ved å ta disse inn på listen over legemidler som er omfattet av grossisters beredskapsplikt, anslås til om lag 1 mill. kroner per år.

Anslagsendring

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli høyere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 38 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 39,0 mill. kroner.

Post 72 Medisinsk forbruksmateriell

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 70 mill. kroner.

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling

Post 70 Egenandelstak 1

Lavterskeltilbud for personer med risiko for å begå overgrep mot barn

Bevilgningen foreslås økt med 0,2 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 765, post 21 knyttet til etablering av lavterskeltilbud for personer med risiko for å begå overgrep mot barn. Det vises for øvrig til omtale under kap. 732, post 76 og kap. 765, post 21.

Anslagsendring

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli høyere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 88,7 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen økt med 88,9 mill. kroner.

Post 71 Egenandelstak 2

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 19,6 mill. kroner.

Kap. 2755 Helsetjenester i kommunene mv.

Post 62 Fastlønnsordning fysioterapeuter, kan nyttes under post 71

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe høyere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 4 mill. kroner.

*Post 70 Allmennlegehjelp**Prevensjon for kvinner i LAR*

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,1 mill. kroner som følge av at kvinner i fertil alder som har fått rett til helsehjelp i Legemiddelassistert rehabilitering (LAR) skal kunne motta veiledning om, få satt inn eller eventuelt fjernet langtidsvirkende prevensjon uten å betale egenandel. Dette er en oppfølging av anmodningsvedtak nr. 627 (2015–2016). Det foreslås også å øke bevilgningene over kap. 732, post 77 og kap. 2711, post 70.

Anslagsendring

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 44,9 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 44,8 mill. kroner.

Post 71 Fysioterapi, kan nyttes under post 62

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 48,2 mill. kroner.

Post 72 Jordmorhjelp

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill. kroner.

Post 73 Kiropraktorbehandling

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 7 mill. kroner.

Post 75 Logopedisk og ortoptisk behandling

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill. kroner.

Kap. 2756 Andre helsetjenester*Post 70 Helsetjenester i annet EØS-land*

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe høyere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 1 mill. kroner.

Post 71 Helsetjenester i utlandet mv.

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe høyere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 5 mill. kroner.

Post 72 Helsetjenester til utenlandsboende mv.

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe høyere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 15 mill. kroner.

Kap. 2790 Andre helsetiltak*Post 70 Bidrag*

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe lavere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås redusert med 17 mill. kroner.

Kap. 3740 Helsedirektoratet*Post 05 Helsetjenester til utenlandsboende mv.*

Regnskap for 2019 og utgiftsutviklingen per februar 2020 tilsier at utgiftene vil bli noe høyere enn anslått i saldert budsjett. Bevilgningen foreslås økt med 1 mill. kroner.

Kap. 5631 Aksjer i AS Vinmonopolet*Post 85 Statens overskuddsandel*

Det foreslås å øke bevilgningen med 168,4 mill. kroner. Statens andel i 2020 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet er fastsatt til 50 pst. av resultatet i 2019, før ekstraordinære poster. I 2019 ble overskuddsandelen 234,5 mill. kroner. Dette er 168,4 mill. kroner høyere enn budsjettet. Forskjellen skyldes i hovedsak endret årsresultat som følge av en planendringseffekt knyttet til innføring av ny offentlig tjenestepensjon. Effekten av denne ble regnskapsført i 2019.

Andre saker

Oppfølging av anmodningsvedtak

Nasjonal alkoholstrategi

Det vises til anmodningsvedtak nr. 35 (2018–2019) av 20. november 2018:

«Stortinget ber regjeringen fremme en nasjonal alkoholstrategi for Stortinget, som beskriver hvordan de alkoholpolitiske målene om reduksjon i alkoholforbruket skal oppnås.»

Vedtaket ble truffet ved Stortingets behandling av Dokument 8:141 S (2017–2018) *Representantforslag om en offensiv og solidarisk alkoholpolitikk*, jf. Innst. 38 S (2018–2019).

Regjeringen foreslår at vedtak nr. 35 oppheves, se forslag til romertallsvedtak. Regjeringen tar sikte på å legge frem en nasjonal alkoholstrategi høsten 2020. Det legges ikke opp til at strategien vil kreve Stortingets behandling.

Samfunnsøkonomiske kostnader ved alkohol

Det vises til anmodningsvedtak nr. 36 (2018–2019) av 20. november 2018:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg for å vurdere de store samfunnsmessige kostnadene ved alkohol for samfunn, arbeidsliv og enkeltpersoner og deres familier.»

Vedtaket ble truffet ved Stortingets behandling av Dokument 8:141 S (2017–2018) *Representantforslag om en offensiv og solidarisk alkoholpolitikk*, jf. Innst. 38 S (2018–2019).

Regjeringen foreslår at vedtak nr. 36 oppheves, se forslag til romertallsvedtak. Det er tidligere gjort samfunnsøkonomiske beregninger som viser at de alkoholrelaterte kostandene for samfunnet og for den enkelte er betydelige – både i økonomisk tap og i tap av liv og livskvalitet. Samtidig er kunnskapen om negative konsekvenser av alkoholbruk for andre enn brukerne god. Regjeringen vil prioritere forskning for å se nærmere på koblingen mellom alkoholforbruk og sykdomsutvikling, med mål om å belyse sammenhenger der det ikke foreligger tilstrekkelig med forskning.

Helseplattformen i Midt-Norge – justering av tilskuddsrammen

Det er etablert en tilskuddsordningen for Helseplattformen i Midt-Norge for å legge til rette for

deltakelse fra kommuner og fastleger i Midt-Norge, slik at Helse Midt-Norge og kommunene som går inn i prosjektet avlastes for risiko knyttet til manglende deltakelse. Tilskuddet skal betales tilbake med renter etter hvert som kommuner og fastleger tar i bruk løsningen.

Det vises til omtale av Helseplattformen i Midt-Norge i Prop. 19 S (2019–2020), hvor tilskuddsrammen til prosjektet ble satt til 715 mill. 2019-kroner og lånerammen til 2 140 mill. 2019-kroner. Det går frem av proposisjonen at tilskuddsrammen skal dekke de faste investeringskostnadene for kommuner og fastlegene, definert som engangskostnader knyttet til anskaffelse, innføring og driftsplattform som påløper uavhengig av hvor mange kommuner og fastleger som deltar i prosjektet. Videre dekkes innføringskostnader som gjelder fastleger, som ellers ville måtte dekkes i sin helhet av de som tar ordningen i bruk først. Øvrige kommunespesifikke felleskostnader som påløper i prosjektet må håndteres av kommunene.

Trondheim kommune har nå gått inn i prosjektet og har opplyst at de ikke har behov for statlig mellomfinansiering gjennom tilskuddsordningen. Dette innebærer at tilskuddsrammen nå kan settes ned. Tilskuddsrammen settes på den bakgrunn ned med 114 mill. 2019-kroner til 601 mill. 2019-kroner.

Overføring av legemidler til regionale helseforetak

Finansieringsansvaret for en rekke legemidler er overført fra folketrygden til de regionale helseforetakene i perioden 2006–2020. Overføringene omfatter legemidler der det er klart at både initiering, evaluering og avslutning av pasientens legemiddelbehandling gjøres av lege i spesialisthelsetjenesten.

Stortinget har sluttet seg til forslagene i Prioriteringsmeldingen, herunder målsetningen om at finansieringsansvaret følger behandlingsansvaret, og at flere legemidler flyttes fra blåreseptordningen til de regionale helseforetakene. Det er fastsatt endringer i legemiddelforskriften og blåreseptforskriften. Endringene presiserer at legemidler der spesialisthelsetjenesten styrer behandlingen eller det trengs utstyr eller personale som finnes i spesialisthelsetjenesten, ikke skal dekkes av folketrygden. Forskriftsendringene trådte i kraft 1. januar 2018. Det foreslås i tråd med denne avgrensningen av folketrygdens finansieringsansvar, å overføre finansieringsansvaret for flere legemidler til de regionale helseforetakene i 2021. Dette varsles nå, slik at de regionale helseforeta-

kene får tilstrekkelig tid til å forberede seg til overføringen. Det kan være aktuelt å overføre finansieringsansvaret for gjenstående legemidler innenfor sykdomsområder hvor finansieringsansvaret for andre legemidler allerede er plassert hos de regionale helseforetakene. Dette omfatter blant annet legemidler til behandling av MS, narcolepsi, immunsvikt og sjeldne sykdommer. En nærmere konkretisering av legemidler og beløp som skal overføres vil fremgå av Prop. 1 S (2020–2021) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Spesialisering i allmennmedisin – midler til EØS-veiledning

Ordnningen med veiledet tjeneste for fastleger som ville bli spesialister i allmennmedisin gjaldt frem til 1. mars 2017. Nå er ordningen erstattet av et krav om spesialisering i allmennmedisin. Fra 1. mars 2017 kom det ingen nye leger inn i ordningen med veiledet tjeneste, men de legene som enten var under veiledning per 1. mars 2017 eller som hadde inngått avtale med kommunen om å gjennomføre veiledet tjeneste, vil fortsatt kunne gjennomføre dette. I budsjettet for 2020 er det omdisponert for mye midler fra finansiering av veiledet tjeneste til den nye spesialiseringsordningen. Det er fortsatt flere leger i veiledningsordningen enn antatt lagt til grunn i Prop. 1 S (2019–2020). Det disponeres i dag 6 mill. kroner på kap. 783, post 61 til finansiering av kommunenes utgifter i forbindelse med forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger. Det foreslås at disponeringen av midlene også omfatter veiledet tjeneste.

2.8 Barne- og familiedepartementet

Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep

Post 70 Tilskudd til voldsførebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og kap. 858, post 01

Det foreslås å øke bevilgningen med 1,8 mill. kroner. Midlene skal gis som tilskudd til Mental helse for å øke bemanningen på deres telefon- og chatte-tjeneste *Foreldresupport*, slik at de kan møte den økte pågangen koronautbruddet har medført. Midlene skal også benyttes til informasjonsvideoer for fremmedspråklige foreldre.

Kap. 842 Familievern

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det er satt av midler til et forskningsprosjekt som skal gi kunnskap om militært personell som har deltatt i internasjonale operasjoner og deres familier. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 842, post 21 med 0,6 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 1700, post 73 under Forsvarsdepartementet.

Kap. 843 Adopsjonsstøtte

Post 70 Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 2 mill. kroner. Mindrebehovet skyldes at det forventes færre utenlandsadopsjoner enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Kap. 844 Kontantstøtte

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 10 mill. kroner. Mindrebehovet skyldes hovedsakelig færre anslåtte mottakere av kontantstøtte enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Kap. 845 Barnetrygd

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 209 mill. kroner. Mindrebehovet skyldes hovedsakelig at anslaget på antall barn det utbetales barnetrygd for er nedjustert sammenlignet med Saldert budsjett 2020.

Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 61 og post 71

Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,25 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 846, post 62. Midlene skal gå til utdelingen av prisen *Årets ungdomskommune*.

Videre foreslås det å redusere bevilgningen med 0,1 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 865, post 70. Midlene skal gå til *Fagutvalg for Influencermarkedsføring*. Se nærmere omtale under kap. 865, post 70.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 0,35 mill. kroner.

Post 61 Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, kan nyttes under post 71

De inngripende smitteverntiltakene kan få særlige konsekvenser for utsatte og sårbare barn og unge. Regjeringen foreslår derfor økte midler til ferie- og fritidsaktiviteter som når utsatte og sårbare barn og familiene deres. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 53 mill. kroner i 2020. Midlene skal gå til:

- Blå Kors Norge tiltakene *Blå Kors Ferie, Barnas Stasjon og Posebyen*
- Ferietiltak i regi av Den Norske Turistforening (DNT)
- Norges Røde Kors sine aktiviteter for barn og unge i sommer, digital leksehjelp og tiltaket *Ferie for alle*
- *Enestående familiers* tilbud om helge- og ferieaktiviteter i regi av IOGT i Norge
- Ferie- og helgetilbud i regi av Norges KFUK-KFUM ved *Forandringshuset*
- Ferie- og fritidsaktiviteter i regi av Redd Barna
- Stiftelsen Kirkens Bymisjon i Drammen og Vestfold sine tiltak *FRI, Fritidshuset, Skatteammeret, Friminuttet og Camp Killingen*.

Midlene skal gå til organisasjonenes ferie- og fritidsaktiviteter, både fysiske og digitale, rettet mot utsatte og sårbare barn og unge, og bidra til at organisasjonene kan gjennomføre tilbud under gjeldende smitteverntiltak, særlig i sommerferien. Eksempler på tiltak er tilbud om ferieaktiviteter og sommeraktiviteter i Norge for mindre grupper, utdeling av aktivitetspakker til barnefamilier, tilbud om digitale møteplasser for ungdom, og oppskalering av digital leksehjelp.

Post 62 Utvikling i kommunene

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,25 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 846, post 21. Midlene skal gå til utdeling av prisen *Årets ungdomskommune*.

Post 71 Utviklings- og opplysningsarbeid mv., kan nyttes under post 21

Det foreslås å bevilge 7 mill. kroner til Røde Kors' samtaletilbud *Kors på halsen* i 2020. Tilbudet er for barn og unge opp til 18 år. *Kors på halsen* melder om stor økning i pågangen på sin telefon og chat som følge av virusutbruddet. Antall henven-

delse økte med 38 prosent fra februar til mars i år. *Kors på halsen* har allerede utvidet sin åpnings- tid, og arbeider med å utvide kapasiteten ytterligere. Det er behov for ekstra tilskudd for å øke kapasiteten og for å sikre drift av samtaletilbudet fremover.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 71

Det foreslås å øke bevilgningen med 4,8 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 854, post 45. Midlene skal brukes til utviklingsoppgaver i forbindelse med prosjektet *DigiBarnevern*. Se omtale under kap. 854, post 45 og kap. 858, post 01.

Videre foreslås det å redusere bevilgningen med 1,2 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 854, post 61. Midlene skal brukes til utprøving av hjelpetiltaket *Skolelos*. Se nærmere omtale under kap. 854, post 61.

Som en del av kompetansestrategien for det kommunale barnevernet, er det bevilget midler til veiledningsteam som tilbyr lederstøtte og veiledning til kommuner med store utfordringer. Det foreslås å redusere bevilgningen til veiledningsteam med 6,2 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 854, post 72. Se nærmere omtale under kap. 854, post 72.

Iverksetting av prøveprosjektet om hurtigbsetting av enslige, mindreårige asylsøkere er forsinket, og har derfor lavere finansieringsbehov i 2020 enn lagt til grunn for bevilgningen. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 5,1 mill. kroner.

Samlet foreslås det å redusere kap. 854, post 21 med 7,7 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen på posten skal blant annet dekke kjøp av tjenester fra eksterne konsulenter til systemutvikling i forbindelse med digitaliseringsprosjektet *DigiBarnevern*. Deler av utviklingsoppgavene i *DigiBarnevern* blir imidlertid løst med andre ressurser enn eksterne konsulenter, blant annet interne ressurser i Bufdir. Det foreslås å redusere bevilgningen med 7 mill. kroner mot en økning på 2,2 mill. kroner på kap. 858, post 01 og en økning på 4,8 mill. kroner på kap. 854, post 21. Se nærmere omtale under disse postene.

Videre foreslås det å redusere bevilgningen med 1,1 mill. kroner som følge av at Bufdir vil ha lavere utviklingskostnader enn lagt til grunn for bevilgningen for 2020. Lavere behov for utviklingskostnader er en følge av at ansvaret for delprosjektet nasjonal plan for bekymringsmelding ble overført til KS i 2019. Se også omtale under kap. 858, post 21.

Samlet foreslås det å redusere kap. 854, post 45 med 8,1 mill. kroner.

Post 61 Utvikling i kommunene

Som del av prosjektet om barnevernsbarns skolegang, har Bufdir utviklet hjelpetiltaket *Skolelos*. *Skolelos* retter seg mot ungdom i alderen 12–18 år som mottar hjelp fra barneverntjenesten og har behov for støtte til å mestre skolehverdagen. Målet med tiltaket er å bedre ungdommens skolesituasjon og hindre frafall fra videregående opplæring. Tiltaket skal i 2020 prøves ut i tre interkommunale barnevernstjenester. Det skal gis stimuleringsmidler i form av lønnstilskudd til barnevernstjenestene. Det foreslås å øke bevilgningen med 1,2 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 854, post 21.

Bevilgningen til grunnmodellen for hjelpetiltaksarbeid skal dekke kommunenes utgifter til å utvikle, forberede og delta i pilotering av modellen i 2020. Det foreslås å redusere bevilgningen med 2,6 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 854, post 72. Se nærmere omtale under kap. 854, post 72.

Det foreslås videre å øke bevilgningen med 4 mill. kroner. Midlene skal dekke utvidelse av tilbudet fra *Alarmtelefonen for barn og unge* til å omfatte en døgnåpen chatte-funksjon ut 2020.

Samlet foreslås det å øke kap. 854, post 61 med 2,6 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, kan overføres, kan nyttes under post 21

Som en del av kompetansestrategien for det kommunale barnevernet, er det bevilget midler til veiledningsteam. Midler til veiledningsteamene skal brukes til utvikling og drift av teamene, som for eksempel opplæring av veiledere. Veilederne er hovedsakelig barnevernsledere i andre kommuner. Regionalt kunnskapssenter for barn og unge (RKBU) Midt-Norge har landets eneste fagmiljø på barnevernsledelse. Tilbud om veiledningsteam skal nå ut til om lag 20 kommuner fra høsten 2020. For å gjennomføre dette, foreslås det at midlene

øremerkes som tilskudd til RKBU Midt-Norge og omposteres for å sikre korrekt postbruk. Det foreslås å øke bevilgningen med 6,2 mill. kroner til RKBU Midt-Norges arbeid med veiledningsteam, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 854, post 21.

Grunnmodellen for hjelpetiltaksarbeid vil blant annet bestå av moduler for familieveiledning og anbefalte arbeidsprosesser for planlegging og evaluering av hjelpetiltak til barn og familier i barnevernet. Arbeidet med å utvikle og forberede piloteringen av grunnmodellen starter høsten 2020, og utføres av kunnskaps- og kompetansesentre på barnevernsområdet. Det foreslås å øke bevilgningen med 2,6 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 854, post 61.

Det foreslås også å redusere bevilgningen med 3 mill. kroner som følge mindrebenevne knyttet til enkelte øvrige tiltak på posten.

Samlet foreslås det å øke kap. 854, post 72 med 5,8 mill. kroner.

Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten

Post 01 Driftsutgifter

Grunnet økt bruk av interne ressurser i Bufdir i forbindelse med digitaliseringsprosjektet *Digi-Barnevern*, foreslås det å øke bevilgningen med 2,2 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 854, post 45. Se også omtale under kap. 854, post 45.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Som følge av ansvarsoverføringen fra Bufdir til KS i 2019 av delprosjektet nasjonal plan for bekymringsmelding, i forbindelse med prosjektet *Digi-Barnevern*, vil Bufdir ha lavere forvaltningskostnader enn lagt til grunn for bevilgningen. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 1,1 mill. kroner. Se også omtale under kap. 854, post 45.

Kap. 860 Forbrukerrådet

Post 50 Basisbevilgning

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020.

Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*.

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 860, post 50 redusert med 647 000 kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak

Post 70 Tilskudd, kan nyttes under post 21

I 2018 tok blant annet det daværende Barne- og likestillingsdepartementet initiativ til å få utarbeidet etiske retningslinjer mot kroppspress i sosiale medier. Medietilsynet og Forbrukertilsynet utarbeidet en skisse til etiske retningslinjer som ble ferdigstilt av Mediebedriftenes Landsforening (MBL) og Annonseforeningen (ANFO) i 2019. Retningslinjene håndheves av Fagutvalget for Influencermarkedsføring. Barne- og familiedepartementet foreslår i 2020 å gi 392 000 kroner i tilskudd til MBL og ANFO for drift av Fagutvalget for Influencermarkedsføring.

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,1 mill. kroner mot en tilsvarende nedjustering på kap. 846, post 21. Se omtale under kap. 846, post 21.

Kap. 867 Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen har besluttet at det skal gjøres endringer i virkemiddelapparatet på forbrukerområdet. Forbrukerrådet, Forbrukertilsynet og Sekretariatet for Markedsrådet er under omstilling for å gjennomføre endringene. Prosessen skal være fullført 1. januar 2021.

Omstillingen medfører engangsutgifter i inneværende år for de involverte virksomhetene. Deler av engangsutgiftene gjelder Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget, som skal avvikles i løpet av året. Som en følge av omstillingen har Sekretariatet hatt redusert produksjon og oppbygging av restanser i forbrukerklagesakene. Det foreslås at Sekretariatets driftsbevilgning økes med 1 mill. kroner.

Kap. 868 Forbrukertilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Virksomhetene i forbrukerapparatet er under omstilling, og prosessen skal være fullført 1. januar 2021, jf. omtale under kap. 867, post 01.

Omstillingen medfører engangsutgifter i inneværende år, og de største engangsutgiftene gjelder Forbrukertilsynet. Forbrukertilsynet har både utgifter knyttet til avvikling av eksisterende drift og til etablering av ny virksomhet i Grenland. For å dekke deler av utgiftene foreslås det at Forbrukertilsynets driftsbevilgning økes med 7,1 mill. kroner.

Kap. 880 Den norske kirke

Post 71 Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet

Det foreslås et økt tilskudd til Sjømannskirken på 16 mill. kroner for å dekke bortfall av inntekter på grunn av koronapandemien og fysisk stengte kirker. Et ekstraordinært tilskudd vil bidra til at Sjømannskirken kan opprettholde sin tilstedeværelse for nordmenn i utlandet gjennom og etter koronapandemien.

Kap. 882 Kirkebygg og gravplasser

Post 61 Tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg, kan overføres

Det er bevilget 20 mill. kroner på posten i 2020 til brannsikring, klimasikring og istandsetting av kulturhistorisk viktige kirkebygg. I tillegg kommer 33,8 mill. kroner som er overført fra 2019 til 2020. Riksantikvaren forvalter tilskuddsordningen. Som følge av merutgiftene Riksantikvaren har som tilskuddsforvalter i 2020, foreslår BFD å redusere bevilgningen på post 61 med 0,9 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 1429 Riksantikvaren, post 01 Driftsutgifter under Klima- og miljødepartementet.

Kap. 2530 Foreldrepenger

Post 70 Foreldrepenger ved fødsel, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten foreslås økt med 390 mill. kroner. Merbehovet skyldes at anslagene for antall mottakere og gjennomsnittlig ytelse er endret sammenlignet med Saldert budsjett 2020.

Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten foreslås økt med 15 mill. kroner. Merbehovet skyldes at det forventes flere mottakere av engangsstønad enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Post 72 Feriepenger av foreldrepenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten foreslås økt med 10 mill. kroner. Merbehovet skyldes at det ble utbetalt mer i foreldrepenger i 2019 enn anslått i Saldert budsjett 2020.

Post 73 Foreldrepenger ved adopsjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten foreslås økt med 2 mill. kroner. Merbehovet skyldes at det forventes noe høyere utbetaling per person og noe flere mottakere enn i Saldert budsjett 2020.

Andre saker

Tiltak rettet mot barn og unge

De inngripende smitteverntiltakene omfatter hele samfunnet, men kostnadene ved situasjonen treffer ulikt. Regjeringen er bekymret for at mange barn og unge som allerede har det vanskelig, kan ha fått det verre og at antallet kan ha økt. Kostnadene ved dette kan være betydelige over tid.

Vi vet at krisen rammer skjevt og at enkelte barn og familier er mer utsatt. Alle inntekts- og utdanningsgrupper er berørt av den pågående økonomiske krisen. Det er imidlertid en overrepresentasjon blant de nye ledige av personer med lav inntekt og lav utdanning. I tillegg ser familier med barn ut til å være noe mer utsatt enn familier uten barn. Perioden med fravær av ordinært tilbud til barn og unge, som skole og barnehage, er beregnet til å ha betydelige kostnader, blant annet fordi redusert læringsutbytte antas å vare ved gjennom år.¹

Sårbare barn og unge kan være barn og unge i familier med vedvarende lavinntekt, barn og unge i familier med rusproblemer eller psykiske vansker, i familier med høykonflikt eller med voldsproblematikk. Det kan også være barn med særlige omsorgsbehov eller nedsatt funksjonsevne eller barn og unge med kort botid i Norge. En annen utsatt gruppe er ungdom som begår lovbrudd.

Begrensninger i skole, barnehage, fritidstilbud og hjelpeapparat fører til at enkelte barn og unge ikke lenger får møtt sine grunnleggende behov. Situasjonen mange familier er i kan også skape vanskelig hjemmemiljø. Viktige lavterskel-

tilbud som helsestasjoner og skolehelsetjenesten, har redusert sin aktivitet som følge av smittevern tiltak. Pandemien i seg selv og de smittevern tiltak som er innført, påvirker direkte og indirekte kapasiteten i tjenester til barn og unge og behovet for disse tjenestene. Det er viktig å forebygge slik at flest mulig barn kan få en god og trygg oppvekst i sin familie.

I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 52 S (2019–2020), jf. Innst. 197 S (2019–2020), ble det fattet anmodningsvedtak nr. 418 av 19. mars 2020 som lyder:

«Stortinget ber regjeringen overfor kommunene bidra til at kritiske tjenester, som apparatet for særlig utsatte barn og unge, avlastnings tiltak for familier med stor omsorgsbelastning, barnevernet og krisesentrene sikres forsvarlig drift, og fremme eventuelle bevilgningsforslag som er nødvendig for å sikre dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020.»

Regjeringen foreslår i RNB 2020 tiltak for å bedre situasjonen for sårbare barn og unge. Det er samlet foreslått tiltak på over 400 mill. kroner på ulike departementers ansvarsområder, se nedenfor. Forslagene er nærmere beskrevet under berørte kapitler og poster.

- Kap. 226, post 21 Innhente tapt progresjon i grunnopplæringen (170 mill. kroner)
- Kap. 440, post 01 Utvikle innsatsen mot overgrep mot barn over internett (10 mill. kroner)
- Kap. 474, post 01 Oppfølging av ungdom som gjennomfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging (4 mill. kroner)
- Kap. 490, post 21 Aktivitetstilbud for barn i mottak (2 mill. kroner)
- Kap. 571, post 60 Økt tilgjengelighet i helsestasjons- og skolehelsetjeneste og til avlastnings tiltak og aktivitetstilbud for barn og unge med store behov (150 mill. kroner)
- Kap. 840, post 70 Mental helse – Foreldre support og informasjonsvideoer for fremmedspråklige foreldre (1,8 mill. kroner)
- Kap. 846, post 61 Ferie og fritidsaktiviteter – frivillige organisasjoners arbeid rettet mot utsatte og sårbare barn og unge (53 mill. kroner)
- Kap. 846, post 71 Røde Kors' Kors på halsen. Tilskudd til hjelpetelefon. (7 mill. kroner)
- Kap. 854, post 61 Utvide tilbudet til *Alarmtelefon for barn og unge* (4 mill. kroner)

I tillegg kommer forslag til bevilgningsøkninger på 140 mill. kroner over Kunnskapsdepartemen-

¹ SSB 2020, Den økte arbeidsledigheten rammer bredt, men skjevt og SSB 2020, Skolestenging koster samfunnet 1,7 milliarder per dag

tets budsjett til digitalisering i grunnskolen, jf. kap. 226, post 21.

2.9 Nærings- og fiskeridepartementet

Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I 2010 ble lønnsutgifter til en person ansatt i det daværende Fiskeri- og kystdepartementet midlertidig flyttet til Norges forskningsråd. Fra 1. august 2020 skal ansvaret for stillingen tilbakeføres til Nærings- og fiskeridepartementet. Det foreslås at posten økes med 0,6 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon under Kunnskapsdepartementets kap. 285, post 01.

Forvaltningen av statens eierskap i Mantena AS ble overført fra Samferdselsdepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet fra 1. januar 2020. I den sammenheng foreslås bevilgningen på posten økt med 0,3 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon under Samferdselsdepartementets kap. 1300, post 01.

Det foreslås å øke bevilgningen med til sammen 0,8 mill. kroner.

Post 71 Miljøtiltak Raufoss

Refusjon av utgifter til pålagte miljøtiltak i Raufoss Industripark er knyttet til opprydding av forurensning etter den tidligere virksomheten til Raufoss ASA. I Saldert budsjett 2020 er det bevilget 2,1 mill. kroner til å dekke kostnader ved pålegg fra Miljødirektoratet. Refusjonene i 2020 er nå anslått til 4,3 mill. kroner. Hovedårsaken til økningen er historisk relatert forurensning som er avdekket i forbindelse med nye gravearbeider.

Det foreslås å øke bevilgningen med 2,3 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til beredskapsordninger

Tilskuddet til GIEK på 0,4 mill. kroner for arbeidet med Statlig varekrigsforsikring i 2019 ble ved en feil utbetalt i begynnelsen av januar 2020. Det foreslås nå bevilgning til å dekke utbetaling til arbeidet i 2020.

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,4 mill. kroner.

Kap. 904 Brønnøysundregistrene

Post 01 Driftsutgifter

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2019 ble bevilgningen på posten økt med 20 mill. kroner til etablering av et register over reelle rettighetshavere. Grunnet mindre fremdrift enn forventet i 2019, og av hensyn til realistisk budsjettering, ble bevilgningen redusert med 17 mill. kroner i forbindelse med nysalderingen av budsjettet. For at arbeidet med registeret kan fortsette som planlagt i 2020, er det behov for 10 mill. kroner. Registeret er planlagt ferdigstilt i begynnelsen av 2021.

Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner.

Kap. 906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Post 30 Sikrings- og miljøtiltak, kan overføres

Folldal

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet jobber Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) med oppryddingstiltak etter tidligere gruvedrift i Folldal. Undersøkelser foretatt av Norges Geotekniske Institutt (NGI) viser at bergveltene i Folldal sentrum er hovedkilde til forurensning. NGI har derfor anbefalt tildekking av bergveltene som det viktigste enkelttiltaket. I 2018 sendte Riksantikvaren ut varsel om fredning av Folldal Verk. Varselet omfattet Nærings- og fiskeridepartementets eiendom med forurensende bergvelter. DMF ble i desember 2019 underrettet av Riksantikvaren om at det ikke kan legges frem forslag til fredning før en konkret plan for tildekking av veltene foreligger. DMF anbefaler derfor å få utarbeidet en plan for tildekking av veltene i løpet av 2020 som grunnlag for videre avklaring av hvilke tiltak som kan være mulige å gjennomføre i Folldal. Dette anslås å koste 0,9 mill. kroner i 2020.

Sikringstiltak for VTA-befaringer

Nærings- og fiskeridepartementet er eier og vassdragsteknisk ansvarlig (VTA) for damanlegg og betongpropper på eiendommer departementet eier. Oppfølgingsarbeidet er delegert til DMF. DMF har gjennomført årlige VTA-befaringer på alle lokaliteter i 2019. Rapportene har avdekket behov for tiltak ved samtlige anlegg. I desember 2019 ble det rapportert behov for sikringstiltak i Sulitjelma for trygg tilgang til proppene for VTA-befaring i 2020. Tiltakene anslås å koste 0,6 mill. kroner, og må prioriteres i år for at DMF kan gjen-

nomføre planlagte VTA-befaringer. I 2020 skal det også være hovedtilsyn på damanleggene, noe som innebærer mer grundige undersøkelser og vurderinger enn vanlige periodiske tilsyn.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 1,5 mill. kroner.

Post 31 Miljøtiltak Løkken, kan overføres

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2019 samtykket Stortinget til at Nærings- og fiskeridepartementet kunne kjøpe tomten på gnr. 29 bnr. 141 på Løkken i Meldal kommune (nå Orkland kommune), som omfattes av festeavtalen mellom Salvesen og staten. Som ledd i det pågående arbeidet med forurensningsreducerende tiltak på Løkken er det oppført et nøytraliseringsanlegg på eiendommen. Kjøpet av eiendommen ble gjennomført i desember 2019. Utgiftene, inklusiv omkostninger, ble på knappe 0,5 mill. kroner, og er dekket innenfor rammen av bevilgningen på kap. 906, post 31.

Kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

For å kunne utbedre lagerforholdene for brukt atombrensel, har Norsk nukleær dekommisjonering behov for å kunne inngå en avtale i 2020 som pådrar staten forpliktelser i fremtidige budsjettår. Det foreslås derfor at Nærings- og fiskeridepartementet får fullmakt til å inngå forpliktelser på inntil 165 mill. kroner ut over vedtatt bevilgning under kap. 907, post 21, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 30 Opprydding Søve

Fra 2020 er oppdraget med opprydding etter Søve Gruver overført fra Nærings- og fiskeridepartementet til Norsk nukleær dekommisjonering (NND). Bevilgningen var i utgangspunktet på 21,6 mill. kroner og tilpasset et oppdrag for opprydding og deponering av avfall. Oppdraget viste seg å ikke være gjennomførbart på grunn av manglende deponikapasitet. NND skal nå forberede et nytt oppdrag for opprydding av massene. Arbeidet innebærer blant annet å vurdere om det finnes eksisterende deponikapasitet tilgjengelig, samt holde løpende kontakt med berørte aktører og interessenter. NND anslår at det vil være behov for et mindre utredningsoppdrag og to prosjektstillinger til en samlet kostnad på 2 mill. kroner i 2020.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 19,6 mill. kroner.

Kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk

Post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, overslagsbevilgning

Under tilskuddordningen for sysselsetting av arbeidstakere til sjøs (nettolønnsordningen) kan rederier søke om tilskudd på grunnlag av innbetalt inntektsskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift for tilskuddsberettigede sjøfolk på skip i Norsk Ordinært Skipsregister (NOR) og Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS). Ordningen er regelstyrt og rettighetsbasert.

Antallet tilskuddsberettigede sjøfolk i ordningen er noe høyere i 2020 enn det som ble forutsatt i saldert budsjett. I tillegg har lønnsnivået blant de sysselsatte omfattet av ordningen økt. Samtidig har det grunnet Covid-19-utbruddet vært gjennomført betydelige permitteringer blant flere rederier som driver passasjertransport, noe som isolert sett reduserer bevilgningsbehovet.

Det foreslås å øke bevilgningen med 14,7 mill. kroner.

Kap. 910 Sjøfartsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Sjøfartsdirektoratet vil i 2020 få flere søknader om fornyelse av maritime personellsertifikater på grunn av endringer i den internasjonale konvensjon om normer for opplæring, sertifikater og vakthold for sjøfolk (STCW-konvensjonen) og krav til fornyelse hvert femte år. Direktoratet anslår at antall påtegninger og utstedelse av personellsertifikater vil øke med 8 500 flere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. Den økte aktiviteten medfører et ekstraordinært behov for å øke Sjøfartsdirektoratets ressurser.

På denne bakgrunn foreslås det å øke driftsbevilgningen med 4,7 mill. kroner, mot en tilsvarende økning av gebyrinntektene, jf. omtale under kap. 3910, post 02.

Kap. 917 Fiskeridirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I forbindelse med nysalderingen av budsjettet for 2019 ble Fiskeridirektoratets kap. 3917, post 01 *Refusjoner og diverse inntekter* økt med 2 mill. kroner. Økningen gjaldt refusjoner fra Norad for

utgifter til bistandsarbeid. Ved en feil ble ikke kap. 917, post 01 foreslått økt tilsvarende. Feilen innebærer at Fiskeridirektoratet ikke kunne benytte de økte refusjonene til å dekke de tilhørende driftsutgiftene. For å rette opp feilen foreslås det å øke Fiskeridirektoratets driftsbevilgning med 2 mill. kroner for 2020.

Post 22 Fiskeriforskning og -overvåking, kan overføres

Bevilgningen til fiskeriforskning på denne posten motsvares av inntekter fra fiskeriforskningsavgiften, jf. kap. 5574, post 74. Avgiften skal dekke deler av kostnadene ved å skaffe nødvendig kunnskapsgrunnlag for fiskeriforvaltningen.

Det er behov for økt overvåking av fisket, bedre systemer for innsamling og utnyttelse av fiskeridata for forvaltningsformål og økt innsats mot marin forsøpling. Det foreslås å øke bevilgningen med 21,9 mill. kroner. Dette motsvares delvis av økt anslag på inntektene fra fiskeriforskningsavgiften, jf. omtale under kap. 5574, post 74. Resterende 3,7 mill. kroner tilsvarer inntekter fra fiskeriforskningsavgiften i 2019 som ikke ble overført til 2020.

Kap. 919 Diverse fiskeriformål

Post 60 (Ny) Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner

Bevilgningen omfatter kommunenes og fylkeskommunenes andel av vederlag fra oppdrettstillatelser som utbetales gjennom Havbruksfondet og grønne oppdrettstillatelser. Det er ikke bevilget midler på denne posten for 2020.

Grønne oppdrettstillatelser

I 2013 ble det utlyst tildeling av 45 grønne oppdrettstillatelser. Vedtak om utbetaling av kommunenes andel av inntektene gjøres etter hvert som tillatelsene er lokalisert. Nærings- og fiskeridepartementet forventet høsten 2019 at alle gjenstående tillatelser ville bli lokalisert og kommunenes andel utbetalt i løpet av 2019. Det ble derfor ikke foreslått bevilgning til dette formålet i statsbudsjettet for 2020. Ved årsskiftet var imidlertid to grønne oppdrettstillatelser fortsatt ikke lokalisert, og kommunenes andel av inntektene dermed ikke utbetalt. Det gjenstår to utbetalinger på 10,7 mill. kroner. Fiskeri- og næringsdepartementet forventer at tillatelsene vil bli lokalisert i 2020. Det fore-

slås derfor en bevilgning på 21,4 mill. kroner for å ta høyde for dette.

Salg av produksjonskapasitet i 2020

I tråd med «trafikklyssystemet» gjennomføres det i 2020 en ny kapasitetsjustering i havbruksnæringen. Regjeringen foreslår at havbrukskommunene og -fylkeskommunene tilføres 1 mrd. kroner i 2020 av inntektene fra den kommende kapasitetsøkningen. Inntektene foreslås fordelt gjennom Havbruksfondet i tråd med den etablerte fordelingsnøkkelen. Det vises til nærmere omtale av inntektene fra tildelingsrunden under kap. 3917, post 13.

Oppsummering

Samlet foreslås det en bevilgning på 1 021,4 mill. kroner.

Kap. 922 Romvirksomhet

Post 50 Norsk Romsenter

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga.*

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 922, post 50 redusert med 0,2 mill. kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Post 70 Kontingent i European Space Agency (ESA)

Kontingent til den europeiske romorganisasjonen ESA betales i euro. Anslag med oppdaterte valutakurser innebærer et økt bevilgningsbehov.

Det foreslås å øke bevilgningen med 7,6 mill. kroner.

Post 71 Internasjonal romvirksomhet

Endrede anslag

Utbetalinger til internasjonal romvirksomhet gjøres i euro og amerikanske dollar. Anslag med oppdaterte valutakurser innebærer et økt bevilgningsbehov.

Det foreslås å øke bevilgningen med 15,4 mill. kroner.

EASP-avtalen – ny femårsperiode (2021–2025)

Esrange Andøya Special Project (EASP) er en avtale mellom Tyskland, Frankrike, Sveits, Sverige og Norge, samt den mellomstatlige organisasjonen European Space Agency (ESA). Nåværende avtaleperiode løper ut 2020 og vil fornyes automatisk dersom ikke oppsigelse fra avtalepartene foreligger innen 1. juli 2020.

Avtalen er et samarbeid om retten til bruk av forsknings- og oppskytingsfasilitetene ved Andøya Space Center AS i Nordland og Esrange i Kiruna. Avtalen gir medlemslandenes offentlige forskningsinstitusjoner prioritet til å bruke fasilitetene. Inntektene fra EASP er avgjørende for driften av Andøya Space Center og finansierer norsk og internasjonal forskning som har betydning blant annet for forståelsen av klimaendringer og for hvordan romvær påvirker satellittnavigasjonssystemer.

Det foreslås en fullmakt til å forplikte staten til EASP-avtalen for en ny femårsperiode fra 2021–2025, jf. forslag til romertallsvedtak. For 2021 er Norges forpliktelse anslått til 25,8 mill. kroner.

Post 73 EUs romprogrammer

Oppdaterte anslag på kontingenten for norsk deltakelse i EUs romprogrammer viser et lavere bevilgningsbehov i 2020.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 19,6 mill. kroner.

Post 95 Egenkapital Space Norway AS

Space Norway AS har fått et flerårig tilsagn om inntil USD 101 mill. i egenkapital, for å realisere prosjekt for satellittkommunikasjon i nordområdene. Egenkapitalen skal utbetales i flere transjer på grunnlag av prosjektets løpende kapitalbehov, etter oppkalling fra selskapets styre. Oppdaterte anslag fra selskapet viser at det er behov for ytterligere 94,7 mill. kroner ut over vedtatt bevilgning på 72,6 mill. kroner i 2020.

Det foreslås å øke bevilgningen med 94,7 mill. kroner.

Kap. 923 Havforskningsinstituttet*Post 01 Driftsutgifter*

Det foreslås å redusere bevilgningen med 11 mill. kroner, mot tilsvarende økning i bevilgningen på kap. 926, post 01, jf. omtale der.

Post 22 Fiskeriforskning og -overvåking, kan overføres

Bevilgningen motsvares av inntekter fra fiskeriforskningsavgiften. På grunn av høyere anslag for inntektene fra avgiften i 2020, foreslås det at bevilgningen på kap. 923, post 22 økes med 34,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 5574, post 74.

Kap. 924 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer*Post 70 Tilskudd*

Posten dekker de årlige medlemskontingentene for norsk deltakelse i EU-programmer, som utbetales i euro. Ved utarbeidelsen av statsbudsjettet for 2020 var ikke EFTAs budsjett for 2020 kjent. Budsjettet fra EFTA viser nå at bevilgningen må økes med vel 3,9 mill. kroner grunnet justerte kontingentkrav og endret valutakurs.

Det foreslås å øke bevilgningen med 3,9 mill. kroner.

Kap. 926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy*Post 01 Driftsutgifter*

Kostnader til vedlikehold og drift av forskningsfartøyene er anslått å bli høyere enn tidligere lagt til grunn. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 926, post 01 med 11 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon i bevilgningen på kap. 923, post 01.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det er bevilget 75 mill. kroner (fra 2017) til anskaffelse av et nytt kystgående forskningsfartøy. Etter gjennomførte anbudsrunder er det klart at det ikke er mulig å anskaffe et fartøy som i tilstrekkelig grad ivaretar forskningsbehovene innenfor denne rammen. Samtidig har den teknologiske utviklingen av infrastruktur for datainnhenting ved bruk av seildroner og undervannsroboter kommet langt. Det legges derfor opp til å anvende bevilgningen til investeringer i seildroner og undervannsroboter for å dekke forsknings- og overvåkingsbehov langs kysten, i tråd med formålet for bevilgningen.

Kap. 928 Annen marin forskning og utvikling

Post 50 Tilskudd til Veterinærinstituttet

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*.

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen redusert med 0,5 mill. kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Kap. 929 Institutt for energiteknikk

Post 70 Tilskudd til drift av atomanlegg

På bakgrunn av endret anslag for IFEs behov for tilskudd til drift av atomanleggene foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 10 mill. kroner.

Kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap

Post 52 Risikokapital, Nysnø Klimainvesteringer AS

Nysnø Klimainvesteringer AS ble stiftet i 2017 og er heleid av staten. Statens begrunnelse for eierskapet er å bidra til reduserte klimagassutslipp gjennom lønnsomme investeringer. Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid. For 2020 er det bevilget 700 mill. kroner til selskapet, hvorav 245 mill. kroner som risikokapital. Inkludert dette er selskapet hittil tilført 1 425 mill. kroner.

Selskapets investeringer skal i hovedsak rettes mot ny teknologi i overgangen fra teknologiutvikling til kommersialisering. Selskapet har likevel mulighet til å gjennomføre oppfølgingsinvesteringer i senere faser. Videre skal selskapet investere i noterte selskaper og/eller fond med virksomhet i eller ut fra Norge. Investeringene skal foretas på kommersielt grunnlag og sammen med private investorer. Uro i finansmarkedene som følge av koronaepidemien kan bli etterfulgt av lavere vilje til utlån og investeringer i små bedrifter, og særlig de segmentene av markedet hvor risikoen oppleves som stor. For å øke kapitaltilgangen foreslås det å øke bevilgningen med 105 mill. kroner i risikokapital over post 52. Det vises også til omtale under post 90 nedenfor.

Post 72 (Ny) Tilskudd til pensjonsforpliktelser for Mantena AS

Ansvarer med å forvalte statens eierskap i Mantena AS ble overført fra Samferdselsdepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet fra 1. januar 2020, jf. kongelig resolusjon av 13.12.2019. Bevilgningen til tilskudd til pensjonsforpliktelser for Mantena foreslås derfor overført til Nærings- og fiskeridepartementet.

Stortinget ga i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2017 Samferdselsdepartementet fullmakt til å etablere en overgangsordning for eldre ansatte i Mantena som ikke får videreført medlemskapet i Statens pensjonskasse. Samlet tilskuddsramme var 349,8 mill. kroner. Bevilgningsbehovet i 2020 er anslått til 100 mill. kroner. Samferdselsdepartementet fremmer forslag om å nedjustere kap. 1357, post 72 tilsvarende bevilgningen i Saldert budsjett 2020 på 109,1 mill. kroner.

Det foreslås å bevilge 100 mill. kroner på kap. 950, ny post 72.

Post 90 Kapitalinnskudd, Nysnø Klimainvesteringer AS

Det vises til omtale under post 52 ovenfor. Det foreslås å øke bevilgningen for kapitalinnskudd til Nysnø med 195 mill. kroner.

Kap. 2421 Innovasjon Norge

Post 52 (Ny) Låneordning for pakkereisearrangører – tapsavsetning

Mange pakkereisearrangører er i en utfordrende situasjon likviditetsmessig på grunn av myndighetenes smitteverntiltak knyttet til Covid-19-pandemien. Pakkereisearrangørene er ansvarlige for å refundere til forbrukerne det som er forskuddsinnbetalt for pakkereiser som ikke lar seg gjennomføre på grunn av pandemien. Forbrukerne har krav på å få tilbakebetalt etter Lov om pakke-reiser og reisegaranti mv. (pakkereiseloven). For å bidra til lovpålagte refusjoner til forbrukerne og unngå konkurser for pakkereisearrangører, foreslår regjeringen at det opprettes en låneordning for pakkereisearrangørers lovpålagte refusjoner som følge av Covid-19-pandemien. Ordningen skal forvaltes av Innovasjon Norge. Ordningen innebærer at pakkereisearrangører kan søke om lån på inntil 80 pst. av sine lovpålagte refusjonsforpliktelser av avlyste og avbestilte pakkereiser som skulle startet i perioden 14. mars 2020 til og med 14. juni 2020.

Formålet med den nye ordningen er å bidra til lovpålagte refusjoner til forbrukere og å unngå konkurser for pakkereisearrangører på grunn av akutte likviditetsbehov som er en konsekvens av Covid-19-pandemien. Gjennom ordningen gis det lån til pakkereisearrangørers tilbakebetaling til reisende i henhold til pakkereiseloven § 24, jf. § 22 og § 23. Ordningen vil gjelde både pakkereiser som avlyses av pakkereisearrangøren og som avbestilles av forbrukeren, og vil være åpen for pakkereisearrangører som per 1. mars 2020 er registrert i Enhetsregisteret eller Foretaksregisteret, medlem i Reisegarantifondet og har stilt gyldig reisegaranti. Refusjonene skal betales til forbrukere som har kjøpt pakkereiser av arrangører etablert i Norge eller som retter sin virksomhet mot Norge, jf. pakkereiseloven § 1, og målgruppen for låneordningen er disse pakkereisearrangørene. Siden konkursrisikoen for pakkereisearrangørene reduseres, vil også Reisegarantifondet, banker og andre som har stilt reisegarantier, få indirekte fordeler av at det opprettes en låneordning.

Regjeringen foreslår en utlånsramme på 2 000 mill. kroner. Utlånsrammen tilsvarer om lag 80 pst. av bransjens egne anslag for totale refusjoner i den angitte perioden. Det gis lån inntil 80 pst. av refusjonene som den enkelte virksomhet er lovpålagt å tilbakebetale til kundene. Nærings- og fiskeridepartementet vil i samarbeid med Innovasjon Norge utarbeide øvrige vilkår for å sikre at ordningen er i tråd med Europakommisjonens midlertidige rammeverk for økonomisk støtte for å motvirke konsekvensene av Covid-19-pandemien. Det vil være en forutsetning for å få lån at pakkereisearrangører ikke var i økonomiske vanskeligheter per 31. desember 2019, etter en definisjon i statsstøttereglene. Det vil også være enkelte begrensninger på lånebeløp og lånelengde. Kriteriene for låneordningen vil beskrives i regelverket for ordningen. Det legges opp til at ordningen skal bli operativ så raskt som mulig etter Stortingets vedtak.

Utlånene foreslås rentebelastet med ESAs referanserente gjeldende for Norge 1. januar 2020 som utgjør 1,79 pst., samt et påslag for risikomargin for hele lånets løpetid i tråd med statsstøttereglene. Risikopåslaget avhenger av lånets lengde og bedriftens størrelse.

Departementet arbeider parallelt med notifisering av ordningen for ESA, og det tas forbehold om ESAs godkjenning.

Av lånerammen på 2 000 mill. kroner foreslås det en tapsavsetning på 50 pst., dvs. 1 000 mill.

kroner. Anslaget er usikkert og må vurderes i henhold til utviklingen i porteføljen.

Det vises til Stortingets anmodningsvedtak nr. 489 (2019–2020), 7. april 2020:

«Stortinget mener det er behov for en ytterligere styrking av reisegarantifondet, og ber regjeringen komme raskt tilbake til Stortinget med et forslag til hvordan dette kan gjøres, for eksempel etter dansk modell.»

Vedtaket ble truffet ved behandling av Innst. 233 S (2019–2020), jf. Prop. 73 S (2019–2020) *Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)*.

Regjeringen har vurdert en norsk ordning basert på den danske modellen. Det er avdekket flere utfordringer med en norsk versjon av den danske modellen og regjeringen anbefaler ikke en slik løsning. Den danske ordningen har blitt møtt med betydelig kritikk fra bransjen i Danmark og noen pakkereisearrangører har truet med å flytte sin virksomhet ut av landet. Det danske Folketinget behandler nå forslag om å forlenge ordningen til 10. mai 2020 og endre tilbakebetalingsprinsippet til 2/3 individuell tilbakebetaling og 1/3 kollektiv tilbakebetaling. Siste behandling av saken i Folketinget er planlagt til 14. mai 2020.

Regjeringen ønsker å ta lærdom av Danmarks erfaringer, samt unngå de juridiske og økonomiske utfordringene ved en kollektiv ordning, og har derfor foreslått å etablere en individuelt basert låneordning, som administreres av Innovasjon Norge. En individuell låneordning medfører at hver virksomhet kan velge om den vil benytte seg av ordningen eller ikke, og at de som mottar lån, selv blir ansvarlige for at lånet betales tilbake. Dermed blir ikke alle pakkereisearrangørene belastet med tilbakebetaling, slik som i den kollektive ordningen. Foruten pakkereisearrangørene vil Reisegarantifondet, banker, forsikrings-selskaper og andre som har stilt reisegarantier, få indirekte fordeler av at det opprettes en låneordning, fordi ordningen vil bidra til at konkursrisikoen reduseres for pakkereisearrangørene.

Det vises også til at det ble bevilget 102 mill. kroner til Reisegarantifondet (inkl. 2 mill. kroner i tilskudd til administrasjonsutgifter) og 200 mill. kroner i overskridelsesfullmakt ifb. behandlingen av Prop. 67 S (2019–2020).

Post 70 Basiskostnader

Det foreslås en tilleggsbevilgning på 4 mill. kroner øremerket til etablering og forvaltning av låneordningen for pakkereisearrangører, jf. omtale under kap. 2421, post 52.

Post 71 Innovative næringsmiljøer, kan overføres

I statsbudsjettet for 2020 fremgår det at et revidert klyngeprogram tilpasset fremtidens utfordringer er under utvikling. Klyngene er viktige for verdiskaping og omstilling i norsk økonomi. Det foreslås at Innovasjon Norge gis fullmakt til å iverksette et nytt delprogram for de såkalte «modne» klyngene, i tråd med anbefalinger fra evalueringen av klyngeprogrammet og innspill fra klyngene.

Innrettingen vil innebære overgang fra et fast årlig støttebeløp til en ordning med prosjektfinansiering etter søknad. Prosjektene skal ha ringvirkninger utover egen klynge, og prosjektene skal ikke finansiere ordinær drift av klyngen. Prosjektperioden er normalt 1–3 år. For store prosjekter med forventet varighet på mer enn 3 år vil det være mulig for Innovasjon Norge å forlenge prosjektperioden, med en ny vurdering etter tre år. Innovasjon Norge skal fastsette den endelige innrettingen av programmet.

Klyngene er viktige for omstillingen av norsk næringsliv og er tett på bedriftene i sine respektive miljøer. Det skal i innrettingen av delprogrammet legges vekt på klyngenes behov for fleksibilitet, forutsigbarhet og langsiktighet. De nåværende GCE-klyngene kan velge mellom å fortsette etter tidligere programinnretting ut inneværende avtaleperiode eller gå over på det nye delprogrammet.

Post 79 (Ny) Tilskudd til kondemneringsordning for skip

Det vises til anmodningsvedtak nr. 469 (2019–2020) av 31. mars 2020:

«Stortinget ber regjeringen som en oppfølging av strategien for grønn skipsfart doble rammen for oppfølging av handlingsplanen for grønn skipsfart med 100 mill. kroner, og legge til et finansieringsprogram for nærskipsflåten senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020.»

I tillegg til anmodningsvedtaket bevilget Stortinget 100 mill. kroner på Klima- og miljødepartementets kap. 1420, post 61. På denne posten er det i 2020 blant annet bevilget midler til oppfølging av handlingsplanen for grønn skipsfart.

Det foreslås nå at 75 av de 100 mill. kronene bevilget på kap. 1420, post 61 flyttes til Nærings- og fiskeridepartementet og at det opprettes en kondemneringsordning for skip på kap. 2421, ny post 79.

Målet med kondemneringsordningen er å bidra til at eldre skip i norske farvann kondemneres og erstattes med null- og lavutslippsfartøy. Endelige kriterier for ordningen vil utarbeides i tråd med statsstøtteregelverket.

Det foreslås at bevilgningen øker med 75 mill. kroner.

Post 91 (Ny) Låneordning for pakkereisearrangører – lån

Det foreslås en bevilgning på 2 mrd. kroner som vil dekke lånerammen til ny låneordning for pakkereisearrangører. Lånene forutsettes rentebelastet og nedbetalt innen seks år. Det vises for øvrig til omtale under kap. 2421, post 52.

Kap. 2426 Siva SF*Post 70 Tilskudd*

Siva – Selskapet for industrivekst SF- er deleier i 74 innovasjonsselskap. Gjennom eierskap i disse selskapene bidrar Siva til å utvikle en helhetlig nasjonal innovasjonsstruktur.

Flere av disse innovasjonsselskapene varsler nå nedbemanning og permitteringer som følge av virusutbruddet. Fordi samfunnsøkonomiske formål prioriteres fremfor profittmaksimerende aktivitet har noen av disse selskapene marginal drift. Det vises til at Stortinget 31. mars vedtok ekstraordinær støtte til private innovasjonsmiljøer. Selskapene Siva har eierskap i, driver tilsvarende virksomhet, men i større grad regionalt (landsdekkende).

Det foreslås bevilget tilskudd til Siva som skal brukes til å styrke egenkapitalen i innovasjonsselskapene og å opprettholde aktivitetsnivå. Egenkapitalen kan tilføres selskapene etter behov for å motvirke driftsstans eller avvikling.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen økt med 40 mill. kroner.

Kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt

Post 50 (Ny) Tilskudd til tapsavsetning – alminnelig garantiordning

Det vises til omtale under post 90 om risiko i GIEKs portefølje under alminnelig garantiordning. GIEK vurderer at det er lite sannsynlig at alminnelig garantiordning vil gå i balanse på lang sikt. Det foreslås derfor å bevilge 10 mrd. kroner for å ta høyde for ev. tap under ordningen. Det er stor usikkerhet knyttet til anslaget.

Post 51 (Ny) Tilskudd til forvaltning av ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring

Bevilgningen på posten skal dekke GIEKs etablerings- og administrasjonskostnader for forvaltning av den foreslåtte nye statlige garantiordningen for re-forsikring av kredittforsikring, jf. omtale under kap. 2460 ny post 52. Det foreslås en bevilgning på 6 mill. kroner.

Post 52 (Ny) Tilskudd til tapsavsetning for ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring

Regjeringen foreslår å etablere en ny midlertidig garantiordning i GIEK for re-forsikring av kredittforsikring. Ordningen skal bidra til risikoavlastning for tilbydere av kredittforsikring for å bidra til at de opprettholder sitt tilbud til norske bedrifter i en situasjon med økt risiko i markedet som følge av Covid-19.

Kredittforsikring er et instrument som brukes ved kredittsalg og som sørger for at selgeren får tilbakebetalt en del av salgssummen hvis kunden går konkurs eller av andre grunner ikke betaler. Kredittforsikring tilbys i utgangspunktet i markedet. Det anslås at det i 2019 ble forsikret salg i og fra Norge for mer enn 300 mrd. kroner, hvorav om lag 200 mrd. kroner var knyttet til eksport og 100 mrd. kroner var knyttet til salg i Norge. Kredittforsikring brukes mye innenfor salg av sjømat og i industri som metall, mineraler, papir, sportsutstyr og elektronikk.

Som følge av økt risiko og usikkerhet knyttet til Covid-19 har kredittforsikringsselskapene varslet at de vil redusere sine tilbud av kortsiktig kredittforsikring. Konsekvensen er at bedriftene må ta en større del av risikoen ved kredittsalget. Noen bedrifter er ikke i posisjon til å ta slik risiko. Bedriftene kan eventuelt kreve forskuddsbetaling eller kontantbetaling ved salg, men dette vil ofte innebære lavere pris eller at salget ikke skjer. Dette avhenger av bedriftens konkurransekraft og

kjøpers likviditet. I noen næringer er det bransjestandard at salget foregår med kredittsalg. Ett eksempel er fiskeri- og sjømatnæringen. Dersom bedriftenes mulighet til å selge på kreditt reduseres eller forsvinner, vil det kunne innebære reduksjon eller stopp i handelen. En stopp i handel i én del av en verdikjede kan ha følgevirkninger i hele verdikjeden og i økonomien samlet. Andre europeiske land har allerede, eller er i ferd med å innføre, ordninger som skal bidra til å avlaste risiko i kredittforsikringsmarkedet. Dette gjelder for eksempel Danmark, Nederland, Tyskland og Frankrike.

Regjeringen foreslår å opprette en ny midlertidig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring. Ordningen vil innebære et tilbud om garanti som dekker tap i porteføljen av kredittforsikringsselskapenes utestående kredittforsikringer. Det foreslås at ordningen innrettes slik den tyske ordningen er innrettet. Det innebærer at statens garantier samlet kan dekke risiko for tap innenfor en ramme på 20 mrd. kroner. Rammene fordeles mellom kredittforsikringsselskapene i henhold til deres historiske markedsandeler. Staten og kredittforsikringsselskapene skal dele risikoen for tap 90/10 innenfor en ramme på 1,8 mrd. kroner, som fordeles på de enkelte kredittforsikringsselskapene. Staten dekker all risiko mellom 1,8 mrd. og 20 mrd. kroner, også fordelt på de enkelte kredittforsikringsselskapene. Kredittforsikringsselskapene skal selv dekke all risiko for tap utover deres andel av rammen på 20 mrd. kroner. Fordeling av rammer på det enkelte kredittforsikringsselskap innebærer for eksempel at staten vil kunne dekke all risiko for tap i et enkelt-selskaps portefølje som har oversteget sin tapsandel, uten at samlede tap har nådd grensen på 1,8 mrd. kroner. Dersom et kredittforsikringsselskaps samlede tap blir så stort at det kommer inn i intervallet hvor staten tar all risiko, skal alle nye kredittforsikringer godkjennes av GIEK. Det vurderes på nåværende tidspunkt som mest sannsynlig at samlet erstatningsutbetalinger vil bli lavere enn 1,8 mrd. kroner. Det kan likevel ikke utelukkes at erstatningsutbetalingene vil overstige terskelen på 1,8 mrd. kroner. Ordningen vil dermed i praksis sette en grense for hvor stor risiko forsikringsselskapene tar, siden det er lite realistisk med tap over 20 mrd. kroner. Staten reduserer dermed nedsiderisikoen betydelig for kredittforsikringsselskapene, for at selskapene skal være villige til å opprettholde sine kredittforsikringstilbud.

Re-forsikringsordningen vil gjelde hele porteføljer hos kredittforsikringsselskapene, uten

anledning til å unnta enkeltkunder fra ordningen. Det innebærer at staten ikke kun blir sittende med risikoen for de antatt mest risikable engasjementene. Det vil legges inn som en forutsetning for re-forsikring at det aktuelle selskapet vil opprettholde normale nivåer av kredittforsikring, at selger/eksportør tar noe risiko selv med en egenandel på minimum 10 pst., samt at kjøper ikke kan ha hatt økonomiske problemer ved årsskiftet 2019/20. For re-forsikringen foreslår regjeringen at staten mottar 65 pst. av kredittforsikringsselskapenes totale premieinntekter, knyttet til kredittforsikringene som re-forsikres. De resterende 35 pst. vil gå til kredittforsikringsselskapene og skal dekke deres egenrisiko, administrasjonskostnader og øvrige kostnader.

Ordningen vil være åpen for alle kredittforsikringsselskapene med aktivitet i Norge, for risiko pådratt i tidsrommet 1. januar til 31. desember 2020, men kun dekke tap som er meldt inn etter koronakrisen. Ordningen vil omfatte salg i eller fra Norge, dvs. både innenlands salg og eksport. Ordningen vil måtte notifiseres til og godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan ESA før den kan implementeres. Det foreslås at oppgaven med å forvalte ordningen legges til GIEK, jf. forslag til bevilgning på kap. 2460, post 51.

Ordningens kostnad for staten vil avhenge av tapene i porteføljen. Det er vanskelig å anslå tapet. Det foreslås å bevilge 1,62 mrd. kroner for å ta høyde for tap i ordningen. Dette tilsvarer statens andel av tapene i intervallet hvor staten og kredittforsikringsselskapene dekker tapene 90/10.

På dette grunnlag fremmes forslag om bevilgning på kap. 2460, post 52 på 1,62 mrd. kroner for å ta høyde for erstatningsutbetalinger fra ordningen og at GIEK får fullmakt til å gi tilsagn om garantier for re-forsikring av kredittforsikringer frem til 31. desember 2020, hvor garantiene samlet kan dekke risiko for tap på inntil 20 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med nysalderingen.

Ordningen bør innføres så raskt som mulig for å sørge for at det opprettholdes et tilbud av kredittforsikring. Det bes derfor om rask behandling av aktuelle forslag om vedtak i Stortinget.

Post 90 (Ny) Utbetaling ifølge trekkfullmakt – alminnelig garantiordning

GIEKs garantier går først og fremst til kjøpere av norske eksportvarer og dekker risikoen for at disse ikke tilbakebetaler lån fra private finansinstitusjoner og Eksportkreditt Norge. Garantiene

utstedes på vegne av den norske staten. Tilbudet fra GIEK skal være et supplement til kommersielle finansieringsinstitusjoner. Det er et krav at hver ordning GIEK forvalter skal gå i balanse på lang sikt. GIEK gjør grundige risikovurderinger og tar selv beslutning i enkeltsaker.

Under GIEKs hovedordning, alminnelig garantiordning, hadde etaten 103 mrd. kroner i utestående garantiansvar og bindende tilbud per 1. mars 2020. Fordringer under ordningen utgjorde 13,5 mrd. kroner. Samlet eksponering utgjorde dermed 116,5 mrd. kroner per 1. mars 2020. Garantiene speiler sammensetningen av norsk eksport og er i hovedsak knyttet til olje, gass og maritime næringer, hvorav brorparten er fordelt på et fåtall land og selskaper. Dette innebærer at porteføljen har en vesentlig konsentrasjonsrisiko.

GIEKs utestående garantier er særlig knyttet til skip, rigger og utstyr til olje- og gass-næringen. I enkelte av markedssegmentene, hovedsakelig innen offshore servicefartøy, er det betydelig overkapasitet. Som følge av koronakrisen, svingninger i valutakurs og betydelig fall i oljepris, har situasjonen forverret seg ytterligere. GIEK har opplyst at dette har ført til at også deler av porteføljen som har vært sunn, som cruise og ferger, vil kunne få utfordringer. Det er svært stor usikkerhet om markedsutviklingen fremover. Deler av oljeserviceflåten GIEK er eksponert mot, betjener ikke sine låneforpliktelser som avtalt. Dersom en debitor skulle misligholde sine lån, vil GIEK måtte utbetale erstatning til långiveren. Så langt har etaten brukt opparbeidet kapital til erstatningsutbetalinger, men GIEK har varslet at etaten i løpet av 2020 vil ha behov for å få tilført likviditet til fremtidige utbetalinger. Tilførsel av likviditet gjøres ved at det utstedes en trekkfullmakt som innebærer at GIEK kan låne midler fra statskassen.

På bakgrunn av likviditetsanalyser fra GIEK anslås lånebehovet i 2020 til om lag 4,5 mrd. kroner. For å dekke anslått likviditetsbehov forventes lånebeløpet å øke til om lag 18 mrd. kroner frem til 2025. GIEKs opptrekk av lån forutsettes tilbakebetalt etter som fordringene helt eller delvis gjenvinnes. GIEK skal jobbe aktivt med å inndrive fordringer gjennom blant annet salg av panteobjekter og salg av lån. Hvor mye av fordringene som GIEK gjenvinner avhenger i stor grad av utviklingen innen maritim og olje- og gassektor. Det understrekes at det er stor usikkerhet både om lånebehovet, fordringsmassen, og inntektene fra garantipremier og renter på utestående fordringer. GIEK anser graden av gjenvinning som den mest utslagsgivende faktoren for om de får tilbake

pengene og dermed om ordningen vil gå i balanse på lang sikt. Ut fra foreliggende analyser forventer GIEK at alminnelig garantiordning ikke vil gå i balanse på lang sikt. På bakgrunn av dette foreslås det bevilget 10 mrd. kroner, for å ta høyde for eventuelle tap under ordningen, jf. omtale under kap. 2460, post 50. Det anslås at renter på lånet vil utgjøre 67 mill. kroner i 2020, jf. omtale under kap. 5605, post 83.

Det presiseres at Regjeringens forslag om bevilgninger, herunder til å dekke eventuelle tap, ikke endrer GIEKs juridiske krav overfor debitorerne om at debitorerne skal tilbakebetale fordringer. GIEKs arbeid med å sikre statens samlede verdier skal fortsatt prioriteres høyt, for å ivareta kravet om at hver ordning GIEK forvalter skal gå i balanse på lang sikt. I dette inngår at GIEK skal fortsette å arbeide aktivt med å inndrive fordringer gjennom blant annet salg av panteobjekter og salg av lån. Likviditetssituasjonen og risikoen i porteføljen følges tett og vil bli fulgt opp i de årlige budsjettfremlegg for Stortinget.

På dette grunnlag fremmes forslag om bevilgning på 4,5 mrd. kroner. For å ta høyde for at det kan bli større utbetalinger og dermed større lånebehov i 2020 foreslås det at GIEK også får trekkfullmakt under alminnelig garantiordning på 10 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Midlertidig utvidelse av rammen under alminnelig garantiordning

Under alminnelig garantiordning har GIEK fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 145 mrd. kroner. Per 1. mars 2020 utgjorde bindende tilbud og utestående garantiansvar under ordningen 103 mrd. kroner. På samme tidspunkt var fordringer under ordningen 13,5 mrd. kroner. Tidligere har fordringene ikke blitt regnet med i utnyttelsen av garantirammen som Stortinget har vedtatt. For å sørge for at samlet eksponering er innenfor de vedtatte rammene, vil utestående ansvar i form av fordringer fremover også regnes med i rammeutnyttelsen. Sum nye garantier og gammelt ansvar utgjorde dermed per 1. mars 116,5 mrd. kroner.

Oppbygging av fordringer og endringer i valutakurs har stor betydning for ledig kapasitet under rammen. En stor del av garantiansvaret og fordringene er gitt i dollar og euro, og GIEK bærer dermed risiko for endringer i valutakurser. Siden årsskiftet har den norske kronen svekket seg betydelig i forhold til disse valutaene, og dermed redusert ledig kapasitet under rammen. Oppbyg-

ging av fordringer binder også opp kapasitet under rammen. Det er stor usikkerhet om utviklingen av disse parameterne videre. Det foreslås derfor å ha beredskap for å raskt kunne øke rammene under alminnelig garantiordning. På denne bakgrunn foreslår regjeringen midlertidig å øke rammen for alminnelig garantiordning med 20 mrd. kroner knyttet til markedssituasjonen våren 2020 og særlig konsekvenser av valutasingninger og økt fordringsmasse, fra 145 mrd. kroner til 165 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Utnyttelse av rammen under alminnelig garantiordning vil vurderes løpende. Nærings- og fiskeridepartementet vil delegere deler av eller hele rammeøkningen til GIEK ved behov.

Kap. 3910 Sjøfartsdirektoratet

Post 02 Maritime personellsertifikater

Det vises til omtale under kap. 910 Sjøfartsdirektoratet. Et høyere antall påtegninger og sertifikatutstedelser medfører økte gebyrinntekter.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen økt med 4,7 mill. kroner.

Kap. 3917 Fiskeridirektoratet

Post 13 (Ny) Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner

Bevilgningen omfatter innbetalinger av vederlag i forbindelse med vekst i produksjonskapasitet for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret. I Prop. 1 S (2019–2020) for Nærings- og fiskeridepartementet ble det ikke fremmet forslag om bevilgning på posten, men varslet at man ville komme tilbake til saken i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020.

Nærings- og fiskeridepartementets beslutning 4. februar 2020 om justering av produksjonskapasitet for lakse- og ørretoppdrett kan gi en vekst i kapasiteten i grønne områder på 32 830 tonn. Anslaget tar utgangspunkt i akvakulturregisteret per november 2019. Om lag 1/6 av denne kapasitetsøkningen er tilbudt til etablerte oppdrettere i disse områdene til en forhåndsfastsatt pris på 156 000 kroner per tonn. Den resterende kapasiteten, inkludert det som eventuelt ikke blir kjøpt til fastpris, vil tilbys på auksjon.

I tillegg vil oppdrettere som oppfyller særskilte kriterier, kjent som unntakskriteriene, få tilbud om inntil 6 prosent vekst. Dette gjelder uavhengig av miljøstatus i produksjonsområdet, basert på

nærmere regler i produksjonsområdeforskriften. Prisen er 156 000 kroner per tonn.

Det vil ikke være avklart hvor mye kapasitet som blir kjøpt til fastpris før 19. juni. Dette gjelder også kapasitet som vil tilbys til oppdrettere som tilfredsstillende unntakskriteriene. Dersom all kapasitet som tilbys til fastpris i grønne områder blir kjøpt, og den øvrige kapasiteten som er tilgjengelig i grønne områder selges på auksjon, kan det anslås at 5 472 tonn vil tilbys til fastpris, og at 27 358 tonn selges på auksjon.

Det er usikkert hvilken pris en vil oppnå på auksjonen. Som anslag kan en legge til grunn fastprisen på 156 000 kroner per tonn som en beregningsteknisk forutsetning for auksjonsinntektene. Det vil si at en legger denne prisen til grunn for hele volumet. Det samlede inntektsanslaget blir under denne forutsetningen 5 121,5 mill. kroner.

Det er per i dag ikke avklart hvor mye kapasitet som vil kunne tilbys til oppdrettere som tilfredsstillende unntakskriteriene, og dette er derfor holdt utenfor anslaget.

Det foreslås en bevilgning på 5 121,5 mill. kroner.

Kap. 3935 Patentstyret

Post 03 Gebyrer immaterielle rettigheter

Som følge av endringene i patentloven og omklassifisering fra avgifter til gebyrer anslås Patentstyrets inntekter å bli høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 10 mill. kroner, samtidig som det foreslås å redusere bevilgningen på kap 5574, post 71 tilsvarende.

Kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap

Post 51 Tilbakeføring av tapsavsetning for egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS

Stortinget bevilget ifb. behandlingen av Prop. 52 S (2015–2016) *Endringer i statsbudsjettet 2016 under Nærings- og fiskeridepartementet (Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS – rammer for kullvirksomheten)* 112 mill. kroner i ny egenkapital i SNSK på kap. 950, post 95, samt tilsvarende tapsavsetning på post 51. Av dette var 28 mill. kroner ment å finansiere usikrede førtidspensjonsforpliktelse til ansatte i SNSK i driftshvileperioden. Det viser seg nå at selskapet har et ubenyttet

beløp på 1,4 mill. kroner av de nevnte 28 mill. kroner.

Det foreslås derfor å tilbakeføre 1,4 mill. kroner av tapsavsetningen for egenkapitalinnskuddet som er gitt til selskapet, jf. også omtale under post 95.

Post 95 Tilbakeføring av egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS

Det vises til omtale under post 51 ovenfor. Det foreslås å tilbakeføre 1,4 mill. kroner av egenkapitalinnskuddet som er gitt til SNSK.

Post 96 Salg av aksjer

Nærings- og fiskeridepartementet har inngått en avtale om salg av GIEK Kredittforsikring AS til franske Coface-gruppen. Dette er i tråd med behandlingen av Prop. 1 S (2019–2020) hvor Stortinget har gitt regjeringen fullmakt til salg, eller eventuell avvikling, av selskapet. Avtalen innebærer et foreløpig beregnet netto proveny på anslagsvis 100 mill. kroner.

Det foreslås å øke bevilgningen med 75 mill. kroner, fra 25 til 100 mill. kroner.

Kap. 5325 Innovasjon Norge

Post 50 Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning

Under Innovasjon Norges landsdekkende innovasjonsordning skal midler som ikke er bundet opp i tilsagn om tilskudd eller tapsfond for lån eller garantier ved utgangen av året, tilbakeføres. Tilsvarende skal også annullerte eller reduserte tilsagn om tilskudd ved utgangen av det tredje året etter at tilsagn ble gitt tilbakeføres. I 2020 anslås det nå at det vil bli tilbakeført 27,7 mill. kroner. Dette er en økning på 22,7 mill. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Av det totale beløpet gjelder 20 mill. kroner tilsagn om etablertilskudd som ikke ble benyttet, mens resten blant annet fordelte seg på FRAM-prosjekter og kondemneringsordningen for skip.

Det foreslås å øke bevilgningen med 22,7 mill. kroner.

Post 85 (Ny) Tilbakeføring av avskrevne lån fra såkornkapitalfond

Innovasjon Norge har i løpet av 2019 mottatt i underkant av 2,8 mill. kroner i innbetalinger på avskrevne lån fra den første generasjon såkorn-

fond som er tidligere oppgjort. Midlene vil bli overført til statskassen i 2020.

Det foreslås en ny bevilgning på 2,8 mill. kroner.

Post 91 Tilbakeført kapital, såkornfond

Det er i utgangspunktet forutsatt at lånene til såkornfond skal tilbakebetales etter 15 år, men det kan betales avdrag på tidligere tidspunkt. Når midlene blir tilbakebetalt til Innovasjon Norge, blir de plassert på en ikke-rentebærende konto i Norges Bank. Det er lagt opp til at midlene tilbakeføres til statskassen året etter at de er tilbakebetalt til Innovasjon Norge. I 2019 ble det tilbakebetalt til sammen nærmere 85,3 mill. kroner til Innovasjon Norge, noe som innebærer en økt bevilgning på 75,3 mill. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Av det totale beløpet gjelder 74 mill. kroner landsdekkende såkornlån og 11,3 mill. kroner distriktsrettede såkornlån.

Det foreslås å øke bevilgningen med 75,3 mill. kroner.

Kap. 5574 Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet

Post 71 Avgifter immaterielle rettigheter

Som følge av endringene i patentloven og omklassifisering fra avgifter til gebyrer anslås inntektene knyttet til avgifter å bli lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 10 mill. kroner, samtidig som det foreslås å øke bevilgningen på kap. 3935, post 03 tilsvarende.

Post 74 Fiskeriforskningsavgift

Inntektene fra fiskeriforskningsavgiften tilsvarer 1,35 pst. av førstehåndsomsetningen for villfisk. På bakgrunn av nytt anslag for førstehåndsomsetningen i 2020 foreslås det å øke bevilgningen med 52,7 mill. kroner. Det vises til forslag om tilsvarende økte utgifter på kap. 917, post 22 og kap. 923, post 22.

Kap. 5460 Garantiinstituttet for eksportkreditt

Post 73 (Ny) Inntekter under ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring

Under posten bevilges statens inntekter under den foreslåtte nye statlige garantiordningen for re-forsikring av kredittforsikring, jf. omtale under kap. 2460, ny post 52. Inntektene under ordningen er 65 pst. av premieinntektene fra kredittforsikringen som blir re-forsikret med statlige garantier. De samlede inntektene under ordningen anslås til 195 mill. kroner. Det understrekes at det er usikkerhet ved anslaget, blant annet knyttet til hvorvidt kredittforsikringsselskapene vil bruke ordningen, utviklingen i prisen på kredittforsikring og etterspørselen etter kredittforsikring. Regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med nysalderingen av budsjettet.

Det foreslås en bevilgning på 195 mill. kroner.

Kap. 5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge

Post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen

Innovasjon Norges innovasjonslåneordning finansieres ved innlån fra statskassen hvor renten følger statspapirer med tilsvarende løpetid. Ordningens administrasjonskostnader dekkes av rentemarginen mellom innlån og utlån. Nettobeløpet, etter at administrasjonskostnadene er dekket, skal tilbakeføres statskassen påfølgende år. Netto rentemargin ble budsjettert til 20 mill. kroner. Det faktiske beløpet ble 27,4 mill. kroner og kommer til utbetaling i 2020.

Det foreslås å øke bevilgningen med 7,4 mill. kroner.

Post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen

Det er satt et krav om at egenkapitalandelen for lavrisikolåneordningen skal være på 10,5 prosent. Alt overskytende overskudd når egenkapitaldekning på 10,5 prosent er nådd, skal tilbakeføres til staten. Overskuddet for 2019 ble budsjettert til 75 mill. kroner, mens årsregnskapet viser et overskudd på 89,6 mill. kroner.

Det foreslås å øke bevilgningen med 14,6 mill. kroner.

Kap. 5656 Aksjer under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning

Post 85 Utbytte

Basert på opplysninger fra selskapene anslås det at de samlede utbytteinntektene i 2020 blir 20,4 mrd. kroner, mot 20,2 mrd. kroner som ble lagt til grunn i Saldert budsjett 2020, jf. tabell 2.2. Utbytterne fra de børsnoterte selskapene anslås å bli 13,4 mrd. kroner. Anslag for utbytter fra de børsnoterte selskapene er basert på offentlig tilgjengelig informasjon om hvilke utbytter selskapene

planlegger utbetalt i 2020. Det er ikke uttrykk for en forventning fra staten som eier. Endringer kan forekomme. I år er anslagene særlig usikre grunnet koronakrisen. Utbytterne fra de unoterte selskapene anslås til å bli til sammen 7,0 mrd. kroner. Det anslås at det største utbyttet vil komme fra Statkraft SF (6,5 mrd. kroner). Statkraft avdekket i 2019 en unøyaktighet i klassifiseringen mellom realisert og urealisert gevinst i rapporteringen for 2018. Dette medførte at det ble beregnet et for høyt utbytte med 70 millioner kroner for regnskapsåret 2018. I regnskapet for 2019 er det

Tabell 2.2 Utbytteanslag

	Saldert budsjett 2020	Revidert budsjett 2020	Endring
Mill. kroner			
<i>Børsnoterte selskaper:</i>			
DNB ASA	4 500,2	4 835,7	335,5
Entra ASA	186,6	70,5	-116,1
Kongsberg Gruppen ASA	225,0	225,0	0,0
Norsk Hydro ASA	886,1	0,0	-886,1
Telenor ASA	6 670,2	6 772,3	102,1
Yara International ASA	643,1	1 479,6	836,5
<i>Unoterte selskaper:</i>			
Aker Kværner Holding AS	29,0	0,0	-29,0
Ambita AS	2,8	0,0	-2,8
Argentum Fondsinvesteringer AS	500,0	500,0	0,0
Baneservice AS	13,6	8,8	-4,8
Eksporthfinans ASA	0,0	15,9	15,9
Electronic Chart Centre AS	1,1	0,0	-1,1
Flytoget AS	163,0	0,0	-163,0
GIEK Kredittforsikring AS	0,0	0,0	0,0
Investinor AS	0,0	0,0	0,0
Mesta AS	15,0	0,0	-15,0
Mantena AS	0,0	0,0	0,0
Nammo AS	50,0	48,0	-2,0
Nysnø Klimainvesteringer AS	0,0	0,0	0,0
Posten Norge AS	124,0	0,0	-124,0
SIVA SF	0,0	0,0	0,0
Statkraft SF	6 200,0	6 454,0	254,0
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	0,0	0,0	0,0
Sum	20 209,7	20 409,8	200,1

korrigerert for dette, slik at det er beregnet et tilsvarende lavere utbytte for regnskapsåret 2019 som skal betales i 2020.

Det foreslås at bevilgningen økes med 200,1 mill. kroner.

Andre saker

Finansieringsprogram for nærskipfarten

Det vises til anmodningsvedtak nr. 469 (2019–2020) av 31. mars 2020:

«Stortinget ber regjeringen som en oppfølging av strategien for grønn skipsfart doble rammen for oppfølging av handlingsplanen for grønn skipsfart med 100 mill. kroner, og legge til et finansieringsprogram for nærskipflåten senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020.»

Stortinget har bedt om at regjeringen legger frem et forslag til å opprette et finansieringsprogram for nærskipfarten. Gitt den krevende økonomiske situasjonen for store deler av norsk næringsliv vil regjeringen vurdere nærmere hvordan en eventuell finansieringsordning for nærskipfarten bør utformes. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Investinor AS

I forbindelse med behandlingen av Prop. 67 S (2019–2020) ble det i tråd med regjeringens forslag bevilget 1 mrd. kroner til det nye mandatet for fonds- og matchinginvesteringer i Investinor. Med disse midlene er det totalt bevilget 1 142 mill. kroner til mandatet for fonds- og matchinginvesteringer i Investinor i 2020. Midlene skal stimulere til at privat kapital og kompetanse kan skape og utvikle nye lønnsomme arbeidsplasser fremover. Mandatet gir også anledning til samarbeid med det Europeiske investeringsfondet (EIF), som kan gjøre flere virkemidler tilgjengelig for norske bedrifter.

I innstillingen ba Stortinget regjeringen om å vurdere om Investinors rammer bør økes ytterligere senest ifb. Revidert nasjonalbudsjett for 2020. Komiteen mente en ytterligere økt ramme forutsetter at Investinor har mulighet til å benytte seg av midlene raskt og treffsikkert. Regjeringen ble også bedt om å vurdere om det er hensiktsmessig å justere Investinors mandat.

Regjeringen har en bredt anlagt innsats rettet mot lovende vekstbedrifter, og en rekke av tilta-

kene vil også treffe bedrifter som allerede er eller kan bli del av Investinors portefølje. Egenkapitalvirkemidlene baserer seg i stor grad på å mobilisere privat kapital og kompetanse. Potensialet for nye investeringer fra Investinors side er avhengig både av tilstrekkelig tilgang på gode prosjekter og investeringsvilje i private miljøer. Dette skyldes blant annet at Investinor i henhold til statsstøttereglene bare kan investere dersom private gjør det samtidig og på like vilkår. Regjeringen mener det vil være hensiktsmessig å avvete situasjonen i markedet noe. Regjeringen foreslår for øvrig en ekstra kapitaltilførsel Nysnø Klimainvesteringer, jf. omtale under kap. 950, post 52, som i likhet med Investinor retter seg mot investeringer i uoterte vekstselskaper.

Regjeringen har fulgt opp Stortingets vedtak om Investinor i tråd med Innst. 216 S (2019–2020), og selskapet er i ferd med å implementere det nye mandatet. Selskapet er allerede i dialog med aktører for å etablere investeringsvirksomhet innenfor de gitte rammene. Regjeringen ser det derfor ikke som tilrådelig å endre på disse rammene nå.

Ny registerplattform – orientering

Brønnøysundregistrene er inne i sitt fjerde år av prosjektet for utvikling av ny registerplattform for etatens registersystemer. Den nye plattformen vil legge til rette for mer moderne og automatiske løsninger som forenkler og effektiviserer saksbehandlingen i Brønnøysundregistrene. De grunnleggende delene av plattformen er nå på plass, og virksomheten er i gang med å ta de første registerløsningene over på ny plattform. Stortinget har vedtatt en kostnadsramme på 1,2 mrd. kroner for prosjektet.

Som rapportert om i Prop. 1 S (2019–2020) har fremdriften i prosjektet vært lavere enn planlagt. Dette skyldes i hovedsak Brønnøysundregistrenes egen gjennomføringsevne og tilgang til eksterne konsulenter. I tillegg har endringer i forutsetninger fra opprinnelig prosjektplan medført betydelige omfangsøkninger i prosjektet. Dette gjør at prosjektet er forsinket og at det går mot kostnadsoverskridelser.

Usikkerheten i prosjektet medførte at Nærings- og fiskeridepartementet høsten 2019 igangsatte arbeid med en ekstern gjennomgang av prosjektet for å se nærmere på:

- status for måloppnåelse i henhold til Stortingets vedtak og usikkerheter i prosjektet
- hvordan prosjektet bør innrettes fremover innenfor gjeldende økonomiske ramme (og ut

fra et mål om å levere mest mulig samtidig som krav til informasjonssikkerhet ivaretas)

- hvordan prosjektet bør organiseres og ledes videre med sikte på størst mulig måloppnåelse

A-2 Norge ble tildelt oppdraget og har gjennomført gjennomgangen i perioden januar-april 2020. A-2 Norge fastslår at prosjektet er betydelig forsinket og at det er stor usikkerhet om hvilke resultater som kan oppnås innenfor prosjektets kostnadsramme. Det er ikke sannsynlig at prosjektet i sin helhet kan realiseres innenfor gjeldende kostnadsramme. A-2 Norge anbefaler at Løsøreregisteret, Foretaksregisteret og Enhetsregisteret prioriteres. Det er disse registrene som har det største data- og transaksjonsvolumet, og det er også her de samfunnsøkonomiske gevinstene er størst.

Nærings- og fiskeridepartementet vil komme tilbake med forslag til videre innretning og oppfølging av prosjektet for ny registerplattform i Prop. 1 S (2020–2021).

Opprettelse av Dagligvaretilsyn

Lov om god handelsskikk ble fremmet av regjeringen i Prop. 33 L (2019–2020) og vedtatt av Stortinget 12. mars 2020. I lovproposisjonen foreslås det å opprette et nytt og uavhengig Dagligvaretilsyn for å håndheve den nye loven, og det ble varslet at regjeringen skulle komme tilbake med forslag til dimensjonering og budsjettmessig håndtering ifb. Revidert nasjonalbudsjett 2020. Arbeidet med å vurdere dimensjonering og budsjettbehov er forsinket. Regjeringen vil komme tilbake til saken i forslag til statsbudsjett for 2021.

Utsatt tilbakebetaling av lån og renter fra såkornfond og koinvesteringsfond

Det vises til omtale i Prop. 114 S (2018–2019) om at såkornfondene som ble opprettet i perioden 2006–2008 er i en fase der investeringene skal realiseres, og det nærmer seg avslutning av fondene. Den økonomiske situasjonen etter virusutbruddet kan skape utfordringer for fondene. Regjeringen mener det kan være hensiktsmessig å utsette tilbakebetaling av lån og renter av hensyn til investeringsmiljøenes og porteføljebedriftenes situasjon. Det er Investinor som nå forvalter ordningene og regjeringen vil vurdere å gi Investinor fullmakt til å innvilge utsettelse. En utsettelse må klareres med EFTAs overvåkingsorgan i tråd med notifiseringen av ordningen. Tiltaket vil ikke få budsjettmessig virkning i 2020.

Velferdstjenesteutvalget – delutredninger

Ved kongelig resolusjon 28. september 2018 ble det oppnevnt et ekspertutvalg for utredning av offentlig finansierte velferdstjenester (Velferdstjenesteutvalget). Utvalget ble satt ned blant annet med bakgrunn i følgende tre anmodningsvedtak:

Anmodningsvedtak nr. 182 av 12. desember 2017, jf. Innst. 43 S (2017–2018) om behandlingen av Dokument 8:19 S (2017–2018):

«Stortinget ber regjeringen om å sette ned et offentlig utvalg som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, herunder handel mellom nærstående, bruk av skatteparadis, tynnkapitalisering og utbytte. Utvalget skal foreslå løsninger som kan sørge for at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd, og hvordan uønsket skattetilpasning i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler, kan hindres.»

Anmodningsvedtak nr. 511 (2017–2018) av 27. februar 2018, jf. Innst. 123 S (2017–2018) om behandling av Dokument 8:32 S (2017–2018) med følgende ordlyd:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan det kan sikres at aktører som mottar offentlig tilskudd til drift av helse- og omsorgstjenester, har lønns- og arbeids- og pensjonsvilkår på linje med det som gjelder i offentlige virksomheter.»

Anmodningsvedtak nr. 595 av 10. april 2018, jf. Innst. 197 S (2017–2018) om behandling av Dokument 8:101 S (2017–2018) med følgende ordlyd:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan det kan motvirkes at bruk av anbud i offentlig sektor, herunder ved virksomhetsoverdragelse og skifte av leverandør, svekker ansattes pensjonsvilkår.»

Utvalget skulle ha levert første delutredning i løpet av ett år, og delutredning II skulle leveres innen to år. Utvalget har bedt om å få levere delutredning I sammen med delutredning II høsten 2020. Dette er begrunnet i at analysene som utvalget arbeider med er svært arbeidskrevende og tar mer tid enn hva som tidligere er lagt til grunn. Det kan dessuten være en fordel å få samlet kartleggingen, analysen og forslagene til tiltak i samme dokument. Nærings- og fiskeridepartementet har

gitt sin tilslutning til at delutredningene leveres samlet høsten 2020.

2.10 Landbruks- og matdepartementet

Kap. 1112 Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet

Post 50 Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga.*

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 1112, post 50 redusert med 1 mill. kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Kap. 1115 Mattilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Mattilsynet er en beredskapsstat som ivaretar kritiske samfunnsfunksjoner knyttet til matvare- og vannforsyningen. God beredskap på disse områdene bidrar til å ivareta folkehelsen. Mattilsynet har i 2020 fått flere nye oppgaver og hendelser å håndtere som følge av koronapandemien. Samtidig bidrar flere andre forhold til økte utgifter, herunder innføring av EUs nye kontrollforordning om offentlig kontroll, flytting av Mattilsynets hovedkontor, utbrudd av dyresykdommer og utviklingsarbeid etter den eksterne granskningen av Mattilsynets tilsynsvirksomhet. Det foreslås å øke bevilgningen med 15 mill. kroner.

Kap. 1136 Kunnskapsutvikling m.m.

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga.*

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 1136, post 50 redusert med 2,5 mill. kro-

ner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Kap. 1140 Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.

Post 71 Tilskudd til viltformål, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 9 mill. kroner. Det forventes lavere inntekter fra jeger- og fellingsavgifter i 2020, jf. omtale under kap. 5576, post 72. Som følge av dette foreslås uttaket av kapital fra Viltfondet, og dermed utgiftene på kap. 1140, post 71, redusert tilsvarende.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Post 77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, kan overføres

Stortinget har bedt regjeringen om å endre kompensasjonsordningen for pelsdyroppdrettere som er rammet av ny lov om forbud mot hold av pelsdyr, jf. Innst. 141 S (2019–2020), vedtak 354–357. Regjeringen arbeider med å få på plass et nytt regelverk.

Opplysninger fra Norges Pelsdyrslag indikerer at om lag 30–40 prosent av oppdretterne som er omfattet av kompensasjonsordningen allerede har avviklet produksjonen. Dette er en større andel enn det som ble lagt til grunn i Saldert budsjett 2020. Oppdrettere som avvikler før nytt regelverk er på plass kan søke og få utbetalt kompensasjon i 2020 etter gjeldende kompensasjonsordning. De vil senere få anledning til å søke etter den nye ordningen, med fradrag for allerede utbetalt kompensasjon.

I tråd med anmodningsvedtakene fra Stortinget skal det gjennomføres en individuell verdivurdering av alle pelsdyranlegg. Dette vil øke de administrative kostnadene i 2020.

På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen med 60 mill. kroner. Den foreslåtte bevilgningen tar ikke høyde for budsjettmessige konsekvenser som vil kunne følge av nytt regelverk.

Post 78 Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, kan overføres

Omstillingsordningen for pelsdyroppdrettere har en samlet ramme på 100 mill. kroner. I Saldert budsjett 2020 er det bevilget 20 mill. kroner til formålet. Omstillingsordningen ble kunngjort 11. mars 2020 og Innovasjon Norge melder om stor

etterspørsel. Det anslås at om lag 30–40 prosent av oppdretterne allerede har avviklet. Det foreslås å øke bevilgningen med 30 mill. kroner for å muliggjøre rask omstilling til annen virksomhet for oppdrettere som har avviklet eller planlegger å avvikle pelsdyrholdet i nær fremtid.

Kap. 1149 Verdiskapnings- og utviklingstiltak i landbruket

Post 76 (Ny) Ekstraordinære tiltak i skogbruket

Det foreslås å etablere en ny, midlertidig tilskuddsordning som har som formål å bidra til å opprettholde aktivitet i skogbruket under koronapandemien. Skogbruket og skog- og trenæringen påvirkes, i likhet med andre næringer, av virusutbruddet. Skogbruket er omfattet av de brede tiltakene som er innført for næringslivet. Samtidig er skogbruket en næring med et relativt lite og sårbart driftsapparat. Midlene foreslås benyttet til en ordning som skal bidra til at skogsentreprenører kan vri aktiviteten over på tynningshogst og andre former for uttak av virke med stor andel massevirke og energiflis. Det er etterspørsel etter disse produktene i skogindustri og varmeanlegg. Ordningen baseres på reglene i Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Andre tiltak innenfor eksisterende regelverk for tilskudd til skogbruket kan også være aktuelle. Det foreslås en bevilgning på 50 mill. kroner.

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen

Post 51 Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet

Situasjonen for reindriften vinteren 2020 har vært svært krevende. Store snømengder og ising har ført til at reinen i liten grad kan bruke sitt naturlige beite, og reiene må selv sørge for fôr til dyrene.

Stortinget vedtok 7. april 2020 å øke bevilgningen til kriseberedskapsfondet for reindriften med 20 mill. kroner, jf. Prop S 73 (2019–2020) og Innst. 233 S (2019–2020). Finanskomiteen ba i sin innstilling regjeringen om å komme tilbake med en vurdering av behovet for ytterligere bevilgning i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Beitekrisen har vedvart i Nordland, Troms og Finnmark, og det vil være behov for tilleggsfôring ut mai måned. Regjeringen foreslår å øke kriseberedskapsfondet ytterligere for å kunne dekke deler av reiene utgifter til innkjøp og transport av fôr. Dette er nødvendig for å ivareta dyre-

velferden og opprettholde produksjonen i reindriften.

Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner.

Kap. 5576 Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet

Post 72 Jeger- og fellingsavgifter

Jeger- og fellingsavgifter som blir innbetalt til Viltfondet blir inntektsført på denne posten. Inntektene til Viltfondet ble i 2019 lavere enn forventet, og kapitalen i fondet ble redusert for å veie opp for inntektsfallet. Reduksjonen i inntekter forventes å vedvare i 2020, og det vil ikke lenger være kapital i fondet til å justere for nedgangen. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på posten med 9 mill. kroner. Utgiftene under kap.1140, post 71, foreslås redusert tilsvarende.

Kap. 5652 Statskog SF – renter og utbytte

Post 85 Utbytte

Årsregnskapet for Statskog SF for 2019 viser et resultat etter skatt på 84,2 mill. kroner. Utbytte fastsettes til 75 pst. av årsresultatet etter skatt, jf. Prop. 1 S (2019–2020) for Landbruks- og matdepartementet, rundet opp til 64 mill. kroner. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 30,3 mill. kroner.

Andre saker

Endring av betegnelse for kap.1142, post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark

Formålet med bevilgningen er å finansiere ulike tilpasninger og tiltak for å legge til rette for en bærekraftig reindrift i Indre Finnmark. Reintelling og oppfølging av godkjente bruksregler er sentrale tiltak. Utgifter til telling av rein i enkelte distrikt sør for Finnmark har også blitt dekket over posten.

Regjeringen legger til grunn at det i årene fremover vil være behov for å gjennomføre telling også i distrikter sør for Finnmark. Siden Norge og Sverige ikke har en konvensjon om grenseoverskridende beite, er det også behov for kontrolltiltak rettet mot grenseoverskridende reinbeite i områdene sør for Finnmark. Landbruksdirektoratet vurderer årlig i hvilke distrikter det er behov for telling og andre kontrolltiltak. For å tydeliggjøre at bevilgningen også kan benyttes til kontrolltiltak i distrikter sør for Finnmark, fore-

slås det å endre betegnelsen på posten fra *Omstillingstiltak i Indre Finnmark* til *Tiltak for bærekraftig reindrift*, jf. forslag til romertallsvedtak.

2.11 Samferdselsdepartementet

Kap. 1300 Samferdselsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 2,8 mill. kroner. Regjeringen foreslår å overføre 250 000 kroner i lønnsmidler til Nærings- og fiskeridepartementet under kap. 900, post 01. Bakgrunnen er at Nærings- og fiskeridepartementet fra 1. januar 2020 overtok ansvaret for forvaltningen av statens eierskap i Mantena AS. Videre foreslår regjeringen å øke bevilgningen med 3 mill. kroner til ytterligere utredning av miljøtiltak for ubåtvraket ved Fedje i Vestland, mot inndekning under Kystverket, jf. forslag under kap. 1360, post 21.

Kap. 1315 (Nytt) Tilskudd til Avinor AS

Post 70 (Ny) Tilskudd

Etter virusutbruddet er passasjertrafikken ved Avinors lufthavner betydelig redusert. Samferdselsdepartementet har også opphevet lufthavnavgiftene flyselskapene normalt betaler til Avinor for perioden 13. mars til 30. juni 2020. Dette innebærer et betydelig inntektstap for Avinor i andre kvartal 2020. Utviklingen etter dette er usikker.

Det er usikkert når flytrafikken vil kunne ta seg opp igjen til nivået før virusutbruddet. Dette vil blant annet avhenge av varigheten på smitteverntiltak i Norge og utlandet, men også den økonomiske utviklingen hos flyselskapene og tilstanden i økonomien for øvrig. Dersom virusutbruddet medfører varige endringer i reisevaner, kan dette påvirke etterspørselen etter flyreiser også på lengre sikt.

Regjeringen ønsker å avhjelpe den økonomiske situasjonen i Avinor og foreslår at det tas høyde for tilskudd til selskapet på inntil 4 270 mill. kroner. Regjeringen vil vurdere tilskuddsbehovet nærmere og ved hjelp av ekstern rådgiver gjennomføre nødvendig kvalitetssikring. Det vil blant annet være nødvendig å vurdere skattemessige virkninger og avgrensninger mot de generelle støttetiltakene for næringslivet. Regjeringen ønsker også å legge til rette for omstilling og langsiktig lønnsomhet i selskapet.

Regjeringen foreslår videre at det ikke tas utbytte fra selskapet i 2020 og at det gis avdrags-

frihet på statslån, jf. forslag om dette under kap. 4312 Avinor AS, post 90 Avdrag på lån og kap. 5622 Aksjer i Avinor AS, post 85 Utbytte.

Samlet legger disse tiltakene til rette for at Avinor fortsatt skal overholde egenkapitalkravet i vedtektene, og at selskapet kan gjennomføre igangsatte investeringer og investeringer som ikke kan utsettes uten betydelige kostnader.

Tilskuddet vil inkludere midler til å dekke merkostnader for videre drift av Haugesund lufthavn i regi av det lokale driftsselskapet. Det vises til anmodningsvedtak nr. 488 (2019–2020) av 7. april 2020, og oppfølging av dette i Samferdselsdepartementets Prop. 95 S (2019–2020) *Nokre saker om luftfart, veg og post*.

Det foreslås på denne bakgrunn en bevilgning på 4 270 mill. kroner for å ta høyde for tilskudd til Avinor AS.

Kap. 4312 Avinor AS

Post 90 Avdrag på lån

Regjeringen foreslår å gi Avinor avdragsfrihet i 2020 på statslånet selskapet fikk ved byggingen av Oslo lufthavn, Gardermoen. Det legges opp til at nedbetalingen av lånet forskyves med ett år, slik at lånet vil være nedbetalt i 2025. Selskapet vil fortsatt betale renter på lånet. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 444,4 mill. kroner.

Kap. 5622 Aksjer i Avinor AS

Post 85 Utbytte

Regjeringen foreslår ikke å ta utbytte fra Avinor i 2020. Gjeldende langsiktig utbytteforventning for selskapet er at halvparten av konsernets resultat etter skatt fra fjoråret tas som utbytte. Selskapets konsernresultat etter skatt for regnskapsåret 2019 ble 702 mill. kroner. Dette ville i et normalt år tilsi et utbytte på 351 mill. kroner. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 208 mill. kroner til null kroner.

Kap. 1320 Statens vegvesen

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 180 mill. kroner for å dekke utgifter til omstilling i forbindelse med avviklingen av sams (felles) veiadministrasjon og omorganiseringen av Statens vegvesen.

Den foreslåtte bevilgningsøkningen vil dekke utgifter som Statens vegvesen har i 2020 til gjenstående feriedager, overtid og reisetid for ansatte som har gått over til fylkeskommunene i forbindelse med avviklingen av sams veiadministrasjon.

Det er i 2020 anslått en netto overtallighet i Statens vegvesen på om lag 100 årsverk. For å avhjelpe situasjonen foreslås det å gjennomføre kompetansetiltak for om lag 100 ansatte, slik at de kan overføres til nye oppgaver i etaten. Den foreslåtte bevilgningen vil også dekke tilbud om sluttvederlag til om lag 50 ansatte og andre utgifter knyttet til overtallige årsverk.

Post 22 Drift og vedlikehold av riksveier, kan overføres, kan nyttes under post 29 og post 30

Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til drift og vedlikehold av riksveier med 50 mill. kroner mot tilsvarende økning på post 01 Driftsutgifter for å dekke økte utgifter til omstilling i forbindelse med avviklingen av sams veiadministrasjon.

Post 28 Trafikant- og kjøretøytilsyn, kan overføres

Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen på posten med 10 mill. kroner. I Saldert budsjett 2020 ble det bevilget 20 mill. kroner for å legge til rette for økt kontroll av tunge kjøretøy på vinterføre. Som følge av virusutbruddet har det blitt gjennomført færre kontroller og utgiftsbehovet er redusert med 10 mill. kroner.

Post 29 OPS-prosjekter, kan overføres, kan nyttes under post 30

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 110 mill. kroner til prosjektet rv. 3/rv. 25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet i Innlandet fylke.

I Saldert budsjett 2020 er det budsjettet med 50 mill. kroner til tilleggsarbeider i anleggsfasen for prosjektet. Utgiftene til tilleggsarbeider blir om lag 100 mill. kroner høyere enn anslått, og omfatter blant annet justeringer av veilinje etter kontraktsinngåelse for å bedre trafiksikkerheten.

Strekningen åpnes for trafikk 30. juli 2020, som er om lag tre måneder tidligere enn planlagt. Den fremskyndede åpningen gir merutgifter på om lag 10 mill. kroner, ettersom OPS-selskapet skal motta driftsvederlag fra det tidspunkt prosjektet åpnes for trafikk. Videre skal OPS-selskapet etter trafikkåpning motta løpende vederlag som betaling for tilgjengelighet. Det er lagt til

grunn at bompengeselskapet i 2020 stiller til disposisjon 75 mill. kroner til utbetaling av vederlaget.

Post 30 Riksveiinvesteringer, kan overføres, kan nyttes under post 22, post 29 og post 31 og kap. 1330, post 66

Det foreslås å øke bevilgningen til riksveiinvesteringer med 60 mill. kroner. Den foreslåtte bevilgningsøkningen er knyttet til merutgifter som følge av forlik om sluttoppgjør i prosjektene rv. 4 Lunner grense–Jaren i Innlandet, E18 Riksgrensen–Ørje i Viken og E18 Knapstad–Retvet i Viken, jf. omtale i Prop. 95 S (2019–2020) *Nokre saker om luftfart, veg og post*. Utgiftene til forlikene beløper seg til om lag 345 mill. kroner, som foreslås dekket gjennom økt bevilgning og ved å redusere planlagte utgifter til planlegging, programområde-tiltak og eventuelt store prosjekter innenfor posten.

Post 64 Utbedring av fylkesveier for tømmertransport, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen til utbedring av fylkesveier for tømmertransport med 8,5 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 1320, post 65.

Innenfor rammen for bevilgningen i 2019 ble det satt i gang en rekke tiltak, men Statens vegvesen mottok ikke tilstrekkelig dokumentasjon til å utbetale midler til ferdigstilte prosjekter i 2019. På post 64 var det derfor i 2019 en mindreutgift på 8,5 mill. kroner. Siden posten ikke har tilføyd stikkordet «*kan overføres*», kunne ikke mindreutgiften i 2019 overføres til 2020.

Både fremdrift for prosjektene og utbetalings-takt kan være usikker. Det foreslås derfor at kap. 1320, post 64, tilføyes stikkordet «*kan overføres*».

Post 65 Tilskudd til fylkesveier, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten for tilskudd til fylkesveier med 8,5 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 1320, post 64.

Tilskuddet til fylkesveier er en ny ordning i 2020. Ordningen skal i 2020 rettes mot fylkesveistrekninger som er viktige for eksport av næringsgruppene fiske og akvakultur. Erfaringene med søknadsbaserte tilskuddsordninger viser at det kan være vanskelig å få gjennomført prosjekter og utbetalt tilskudd i løpet av budsjettåret. Siden rammebetingelsene for tilskuddsposten først nylig ble avklart, foreslår regjeringen at bevilgningen på

posten reduseres med 8,5 mill. kroner for å dekke behovet på post 64.

Både fremdrift for prosjektene og utbetalingstakt kan være usikker. Det foreslås derfor at kap. 1320, post 65, får tilføydd stikkordet «*kan overføres*».

Post 72 Kjøp av riksveiferjetjenester, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen til kjøp av riksveiferjetjenester med 200 mill. kroner for å kompensere for bortfall av inntekter.

Riksveiferjeoperatørene har opplevd en reduksjon i inntekter som følge av de pågående smitteverntiltakene. Inntektsbortfallet er delvis knyttet til en reduksjon i antall fraktede kjøretøy. I tillegg er bortfallet av inntekter knyttet til pålegget om stans i manuell billettering fra 15. mars 2020. Fra og med 6. april har ferjeoperatørene kunnet benytte skiltlesning som grunnlag for fakturering, jf. midlertidig forskrift om billettering på ferje i anledning utbrudd av Covid-19. Bevilgningsforslaget bygger på en forutsetning om en trafikknedgang på 50 pst. ut mai. Denne forutsetningen er usikker.

Bevilgningsforslaget forutsettes å dekke inntektsbortfall i bruttokontrakter, der staten bærer ansvaret for inntektene direkte. I nettokontrakter har selskapene inntektsansvaret. Det vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle i hvilken grad ferjeselskapene kan kreve kompensasjon for inntektsbortfallet, basert på de kontraktsrettslige forpliktelsene.

Kap. 1330 Særskilte transporttiltak

Post 63 Særskilt tilskudd til store kollektivprosjekter, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen med 200 mill. kroner som følge av forsinket fremdrift for Fornebubanen i Osloområdet. Det statlige tilskuddet til prosjektet i 2020 reduseres mot en tilsvarende økning i senere budsjettår.

Post 66 Belønningsmidler til tilskuddsordninger i byområder, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen med 62 mill. kroner for å dekke statlig bidrag ved inngåelse av nye belønningsavtaler og byvekstavtaler i 2020. Økningen vil blant annet gjøre det mulig å inngå nye byvekstavtaler eller tilleggsavtaler som omfatter økt tilskudd i tråd med bompenggeavtalen fra august 2019.

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet

Post 70 Kjøp av persontransport med tog, kan overføres

Bevilgningen til kjøp av persontransport med tog foreslås redusert med 230 mill. kroner som følge av redusert usikkerhet knyttet til utbetalinger til togselskapene. Ifølge Samferdselsdepartementet er blant annet krav om kompensasjon for problemer ved infrastrukturen blitt lavere enn forventet.

Restverdigaranti ved kjøp av 30 nye lokaltog

Stortinget vedtok en kostnadsramme på 4,2 mrd. kroner for kjøp av 30 nye lokaltog ved behandlingen av Prop. 23 S (2019–2020) *Endringar i statsbudsjettet 2019 under Samferdselsdepartementet*. Det ble lagt til grunn en styringsramme på 3 mrd. kroner.

Togene skal etter planen leveres fra 2023 og skal erstatte lokaltogene som går mellom Stabekk, Oslo og Ski. Ifølge Norske tog AS er seks leverandører prekvalifiserte for å gå videre i anbudsprosessen, og det er planlagt tildeling av kontrakt i begynnelsen av 2021.

Regjeringen foreslår at investeringen finansieres av Norske tog AS, med en statlig garanti på 75 pst. av togenes verdi, såkalt restverdigaranti. Regjeringen foreslår derfor å øke fullmaktsrammen for restverdigarantier til oppgraderinger og nyinvesteringer med 3 150 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Den økte garantirammen utgjør 75 pst. av kostnadsrammen. Dersom prisen på togene blir lavere enn kostnadsrammen, vil garantibeløpet bli redusert tilsvarende.

Investeringen nedbetales ved at togselskapene betaler leie til Norske tog. Togselskapene har deretter rett til å bli kompensert for leieutgiftene over statens kjøp av persontransport med tog. Ved en investeringsutgift på 4,2 mrd. kroner vil den samlede nominelle utgiften til togkjøpet bli inntil 8,5 mrd. kroner. Merutgiftene skyldes i hovedsak finansieringskostnader. Årlig anslag for økt bevilgningsbehov til kjøp av persontransport med tog fremgår av tabell 2.3. Usikre anslag på økte billettinntekter og reduserte vedlikeholdskostnader er da holdt utenom, og vil kunne redusere utgiftene noe.

I tillegg til dette kommer infrastrukturkostnader under Bane NOR SF til blant annet togparkeering og tilpasning av stasjoner på om lag 1,6 mrd. kroner. Bane NOR kan dekke disse utgiftene innenfor gjeldende bevilgningsnivå.

Restverdigarantien reduseres i takt med at togene avskrives, normalt over 30 år. Dersom

Tabell 2.3 Anslag på økte utgifter for nedbetaling av togene

	Mill. kroner				
Kap. 1352 Jernbanedirektoratet	2023	2024	2025	2026	Etter 2026
Post 70 Kjøp av persontransport med tog	10	192	379	388	7 503

togene ikke kan tas i bruk, og togene må selges eller leies ut med tap, kan den statlige garantien utløses. Garantirammen for oppgraderinger og nyinvesteringer vil med regjeringens forslag bli på til sammen 6 112 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Samlet garanti for eksisterende materiell og nyanskaffelser vil bli 13,3 mrd. kroner.

Post 72 Kjøp av infrastruktur tjenester – planlegging av investeringer, kan overføres, kan nyttes under post 71 og post 73

Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til planlegging av jernbaneinvesteringer med 278 mill. kroner som delvis inndecking for økte investeringsutgifter på jernbanen. Reduksjonen gjelder planlegging av Ringeriksbanen. Gjenværende bevilgning legger til rette for at en investeringsbeslutning kan tas i 2021. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om dette på egnet måte.

Post 73 Kjøp av infrastruktur tjenester – investeringer, kan overføres, kan nyttes under post 71, post 72 og post 74

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til jernbaneinvesteringer med 826 mill. kroner til økte utgifter på Follobanen, Vestfoldbanen og strekningen Sandbukta–Moss–Såstad på Østfoldbanen. I tillegg foreslås det interne omdisponeringer på posten. Totalt foreslår regjeringen 1 079 mill. kroner i økte investeringsutgifter, fordelt på følgende tiltak:

Valutautgifter til Follobanen (645 mill. kroner)

Regjeringen foreslår å kompensere Bane NOR SF for merutgifter til valuta på Follobanen. Svak kronkurs mot euro har gitt merutgifter anslått til 1 268 mill. kroner i perioden 2017 til 2020. Bane NOR er kompensert for 623 mill. kroner av merutgiftene, slik at det gjenstår 645 mill. kroner. Av dette er 311 mill. kroner utgifter som pådras i 2020. Det var lagt opp til at Bane NOR skulle kompenseres for gjenstående valutautgifter når alle utbetalinger i euro var gjennomført. Merutgiftene

er nå blitt så store at Samferdselsdepartementet vurderer at det ikke lenger er mulig for Bane NOR å dekke merutgiftene, uten at foretaket må innskrenke annen aktivitet.

InterCity Vestfoldbanen (134 mill. kroner)

Bane NOR inngikk høsten 2019 kontrakter på Vestfoldbanen som medførte økte utgifter i 2020 på om lag 1,1 mrd. kroner utover anslaget i saldert budsjett. Utgiftsøkningen skyldes at byggearbeider gjennomføres tidligere enn forutsatt. Utbyggingen er fremdeles innenfor styrings- og kostnadsrammene for prosjektene. Økte utgifter i 2020 foreslås håndtert ved økt bevilgning, og ved at utgifter til andre prosjekter reduseres eller forskyves til senere år.

Investeringsutgifter til Follobanen og Østfoldbanen (300 mill. kroner)

Investeringsutgiftene på Follobanen er økt med 100 mill. kroner på grunn av vanskelige grunnforhold og økt kompleksitet i innføringen til Oslo S. Det har også vært nødvendig med utbedring av arbeid utført av totalentreprenøren Condotte, som ble slått konkurs i 2018. På strekningen Sandbukta–Moss–Såstad på Østfoldbanen er utgiftene økt med 200 mill. kroner, i hovedsak fordi gjennomført anbuds konkurransen har gitt høyere priser enn forutsatt.

Kleverud–Sørli

I Meld. St. 17 (2019–2020) *Noen saker om jernbane* ble Stortinget orientert om at investeringskostnadene øker i flere prosjekter. Som følge av økte kostnader er det nødvendig å tilpasse det samlede omfanget av pågående investeringer i årene fremover. Regjeringen foreslår å utsette utbyggingen av strekningen Kleverud–Sørli på Dovrebanen. Dette medfører isolert sett et redusert bevilgningsbehov på 180 mill. kroner i 2020 og om lag 510 mill. kroner i 2021. Byggstart vil bli vurdert i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Videre utbygging mot Hamar (Sørli–Åkers-

vika) er nødvendig for å få planlagt effekt av prosjektet. Foreløpige estimater viser at dette kan bli dyrere enn anslått i Nasjonal transportplan. Regjeringen foreslår ingen endringer i fremdriften for videre planlegging av utbyggingen mot Hamar. I saldert budsjett ble det lagt opp til å bruke 180 mill. kroner til planlegging av strekningen Sørli-Åkersvika.

Kap. 1357 Mantena AS

Post 72 Tilskudd til pensjonsforpliktelser, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 109,1 mill. kroner til null kroner. Anslaget for utbetalinger til pensjonsforpliktelser i 2020 er redusert med 9,1 mill. kroner. Det foreslås at gjenværende bevilgning på 100 mill. kroner overføres til Nærings- og fiskeridepartementets kap. 950, post 75 Tilskudd til pensjonsforpliktelser i Mantena AS. Forvaltningen av statens eierskap i Mantena AS ble overført til Nærings- og fiskeridepartementet fra 1. januar 2020.

Kap. 1360 Kystverket

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 45

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 75 mill. kroner. Av dette gjelder 40 mill. kroner redusert behov for drift og vedlikehold av navigasjonsinstallasjoner, blant annet som følge av at det har vært stor utskifting av utstyr de senere årene. Nye installasjoner er av mer vedlikeholdsfrie materialer, og de nye lyskildene har lengre varighet og bruker mindre energi. Videre viser prognoser at behovet for midler til tinglysning og oppmåling av fiskerihavner i forbindelse med overføringen av disse til fylkene i 2020 er lavere enn tidligere anslått. Sjøtrafikken går ned som følge av virusutbruddet. Det er ventet at aktivitetsnedgangen for lostjenesten vil redusere utgiftene med netto 25 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen med 3 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 1300 Samferdselsdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Dette dekker utgifter til videre vurdering av miljøtiltak for ubåtvraket ved Fedje i Vestland.

Økt fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Farledsprosjektet Innseiling Grenland er forsinket, og virusutbruddet skaper utfordringer for gjennomføringen av andre igangsatte farledstiltak. Blant annet påvirkes utenlandske entreprenører av innreiseforbud og karantenereregler. Dette medfører at utgifter forskyves fra 2020 til senere budsjettår. Det foreslås derfor å øke fullmaktsrammen for mindre investeringer under Kystverket fra 90 mill. kroner til 195 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. De økte forpliktelsene i senere år kan håndteres innenfor Kystverkets gjeldende budsjetttrammer.

Post 34 Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, kan overføres

Utgiftene til prosjektering av farledsprosjektet Innseiling Leirpollen i Troms og Finnmark blir lavere enn tidligere anslått. Bevilgningen foreslås derfor redusert med 20 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd for overføring av gods fra vei til sjø, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen med 25 mill. kroner for å opprettholde aktivitet innen nærskipsfarten etter virusutbruddet. Dette er et engangstiltak. Prosjektene som får tilsagn om midler går over mer enn ett år. Det foreslås derfor å øke tilsagnsfullmakten på posten fra 90 mill. kroner til 140 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. De flerårige budsjettkonsekvensene dekkes innenfor Samferdselsdepartementets gjeldende budsjetttrammer.

Kap. 1361 Samfunnet Jan Mayen

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 2 mill. kroner mot en tilsvarende økning på post 30 Nytt hovedbygg på Jan Mayen.

Post 30 (Ny) Nytt hovedbygg på Jan Mayen

Det foreslås å bevilge 2 mill. kroner på posten, mot en tilsvarende reduksjon på post 01 Driftsutgifter. Dette dekker utgifter til ytterligere prosjektering av nytt hovedbygg på Jan Mayen.

Kap. 1362 Senter for oljevern og marint miljø*Post 50 Tilskudd**Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift*

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*.

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 1362, post 50 redusert med 54 000 kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Kap. 1370 Posttjenester*Post 70 Kjøp av post- og banktjenester, kan overføres*

Konkurransen om levering av abonnementsaviser i områder uten eget avisbudnett medfører lavere kontraktspris enn budsjettet. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 30 mill. kroner. Aktiv Norgesdistribusjon AS ble valgt til å omdele aviser på lørdager fra januar 2021, mens Posten Norge AS ble valgt som leverandør av motsyklisk distribusjon på hverdager fra juli 2020. Motsyklisk distribusjon innebærer levering av abonnementsaviser på de hverdagene det ikke blir levert post, når omdelingsfrekvensen for post halveres fra fem dager i uken til annenhver dag fra 1. juli 2020.

Kap. 4320 Statens vegvesen*Post 01 Salgsinntekter m.m.*

Regjeringen foreslår at bevilgningen reduseres med 30 mill. kroner. Inntektene på posten er knyttet til salg og leieinntekter fra eiendommer, samarbeidsprosjekter med kommuner og fylkeskommuner, oppslag i Autosys, følgetransport, salg av kjennemerker og personlige bilskilt. Som følge av virusutbruddet er det vesentlig redusert aktivitet innenfor tjenester som krever personlig oppmøte.

Post 02 Diverse gebyrer

Stenging og redusert aktivitet ved trafikkstasjoner og publikumstjenester på grunn av virusutbruddet innebærer reduserte inntekter. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 75 mill. kroner.

Posten omfatter i hovedsak inntekter knyttet til førerkort og førerprøvegebyr, dagprøvekjenne-

merker og gebyrer for myndighetskontroller og påskiltingsgebyr.

Kap. 5611 Aksjer i Vygruppen AS*Post 85 Utbytte*

Trafikkinntektene til Vygruppen AS er betydelig redusert som følge av virusutbruddet. Selskapets konsernresultat etter skatt for regnskapsåret 2019 ble 564 mill. kroner. Gjeldende langsiktig utbytteforventning for selskapet er at halvparten av konsernets resultat etter skatt fra fjoråret tas som utbytte. Dette ville normalt tilsi et utbytte i 2020 på 282 mill. kroner. Regjeringen foreslår at det ikke legges opp til utbytte fra Vygruppen AS i 2020, og foreslår derfor at bevilgningen reduseres med 185 mill. kroner til null kroner.

Kap. 5577 Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet*Post 74 Sektoravgifter Kystverket*

Anslaget på inntekter fra Kystverkets sektoravgifter er redusert på grunn av nedgang i sjøtrafikken som følge av virusutbruddet. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 230 mill. kroner. 20 mill. kroner gjelder anslåtte sikkerhetsavgifter, mens resten gjelder losavgiftene.

2.12 Klima- og miljødepartementet**Kap. 1400 Klima- og miljødepartementet***Post 01 Driftsutgifter*

Det foreslås å redusere bevilgningen med 5,7 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 1471, post 21, jf. omtale der.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med til sammen 17,3 mill. kroner. Bevilgningen foreslås omdisponert til følgende formål:

- 4,5 mill. kroner til anskaffelse av nødaggregat på forskningsstasjonen Troll, jf. omtale under kap. 1471, post 21.
- 4 mill. kroner for å dekke utgifter til bemanning på Hopen, jf. omtale under kap. 1412, post 50.
- 7,5 mill. kroner til tiltak mot marin forsøpling, jf. omtale under kap. 1400, post 76

- 0,5 mill. kroner Norsk institutt for naturforskning (NINA), jf. omtale under kap. 1410, post 70.
- 0,8 mill. kroner til Hold Norge rent på kap. 1420, post 77, jf. omtale der.

Post 76 Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen med 1,9 mill. kroner, mot tilsvarende økning på kap. 1471, post 21, jf. omtale der.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 7,5 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1400, post 21. Midlene skal fordeles med 0,5 mill. kroner til GRID-Arendal og 7 mill. kroner til internasjonale og nasjonale organisasjoner som arbeider med marin forsøpling globalt.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 5,6 mill. kroner.

Kap. 1410 Kunnskap om klima og miljø

Post 70 Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 1410, post 70 med 0,5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1400, post 21. Midlene skal kompensere for at forskere ved Norsk institutt for naturforskning (NINA) jobber for Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) til lavere satser enn når forskerne tar andre oppdrag.

Kap. 1411 Artsdatabanken

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Finansiering av prosjektet «Arter på nett» er å anse som en anskaffelse, og ikke et tilskudd. For korrekt budsjettering foreslås det å øke bevilgningen på posten med 3 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på post 70.

Post 70 Tilskudd til arter og naturtyper, kan overføres, kan nyttes under post 21

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 3 mill. kroner, jf. omtale ovenfor.

Kap. 1412 Meteorologiformål

Post 50 Meteorologisk institutt

Bemanningsplass på Hopen

Meteorologisk institutt (MET) driver den meteorologiske stasjonen på Hopen, med en besetning på fire personer som utfører manuelle værobservasjoner. MET er alene om å ha personell på Hopen. Historisk er METs tilstedeværelse i Ishavet basert på meteorologiske behov. I dag dekker imidlertid meteorologiske satellitter store deler av dette behovet, og automatiske målestasjoner muliggjør fullautomatisering av observasjonsinnehenting. En fullautomatisering av Hopen er anslått å gi årlige besparelser på 4 mill. kroner.

Dersom den meteorologiske stasjonen på Hopen automatiseres, vil den norske tilstedeværelsen på Hopen i utgangspunktet kunne avvikles. Sammen med Bjørnøya utgjør imidlertid Hopen en vesentlig del av infrastrukturen for beredskap, søk og redning i Ishavet. Aktiviteten på Hopen sammen med Bjørnøya sørger blant annet for beredskap og drivstofflager for helikoptertrafikk (Sysselmannen, Kystvakthelikopter og redningshelikopter). For å videreføre norsk tilstedeværelse på Hopen foreslås det å øke bevilgningen med 4 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1400, post 21.

Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*.

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 1412, post 50 redusert med 2 mill. kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 2 mill. kroner.

Post 70 Internasjonale samarbeidsprosjekt

Bevilgningen på posten dekker kontingenter til deltakelse i internasjonale meteorologiske organisasjoner. Bevilgningen foreslås redusert med 6,5 mill. kroner, hovedsakelig som følge av redusert medlemskontingent til EUMETSAT.

Kap. 1420 Miljødirektoratet*Post 01 Driftsutgifter*

I forbindelse med etableringen av en felles IT-driftsenhet for miljøforvaltningen, ble det i 2019 bevilget 2,8 mill. kroner for å dekke Miljødirektoratets merutgifter. Fra og med 2020 vil midlene i hovedsak finansiere ordinær drift av enheten, herunder økt bemanning og økt IKT-sikkerhet. Det foreslås å øke bevilgningen med 2,8 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1420, post 21.

Med felles IT-drift i miljøforvaltningen har Miljødirektoratet overtatt oppgaver som Riksantikvaren tidligere kjøpte fra Kartverket. Det foreslås å øke bevilgningen med 0,7 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon av kap. 1429, post 01. Beløpet tilsvarende midlene som tidligere ble benyttet til tjenestekjøp fra Kartverket.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 3,5 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 2,8 mill. kroner, mot tilsvarende økning på kap. 1420, post 01, jf. omtale over.

Post 22 Statlige vannmiljøtiltak

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,5 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1420, post 70. Midlene skal benyttes til utredning av mulige tiltak ved Knaben gruver. Sanddeponiet forurenses lakseelva Kvina og ødelegger oppvekstvillkårene for fisken.

Post 61 Tilskudd til klimatiltak og klimatilpassing, kan overføres

Det vises til anmodningsvedtak nr. 469 (2019–2020) av 31. mars 2020:

«Stortinget ber regjeringen som en oppfølging av strategien for grønn skipsfart doble rammen for oppfølging av handlingsplanen for grønn skipsfart med 100 mill. kroner, og legge til et finansieringsprogram for nærskipsflåten senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020.»

I tillegg til anmodningsvedtaket bevilget Stortinget 100 mill. kroner på kap. 1420, post 61.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 100 mill. kroner, og omdisponere midlene til følgende kapitler:

- 75 mill. kroner til en kondemneringsordning for skip i nærskipsfart, jf. omtale under kap. 2421, ny post 79.
- 25 mill. kroner til Grønt Skipsfartsprogram, jf. omtale under kap. 1422, post 70.

Post 70 Tilskudd til vannmiljøtiltak, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 0,5 mill. kroner, mot tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 1420, post 22, jf. omtale der.

*Post 77 Diverse organisasjoner og stiftelser m.m.**Marin forsøpling*

Hold Norge Rent er nasjonal koordinator for det frivillige arbeidet med rydding av marin forsøpling i Norge. Det har vært en stor økning i Hold Norge Rents ulike ryddekampanjer, fra rundt 50 000 registrerte deltakere i 2017 til 106 000 i 2019. Hold Norge Rent samler informasjon og data fra ryddevirksomheten, bidrar til økt kunnskap om forsøpling og skaper møteplasser for frivillige, næringsliv, myndigheter og organisasjoner i arbeidet mot marin forsøpling. Organisasjonen arbeider også internasjonalt for å styrke oppryddingen av marin forsøpling gjennom ledelse i Clean Europe Network. Foreningen får i dag en grunnstøtte på 1,2 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen med 0,8 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1400, post 21.

Oppfølging av anmodningsvedtak nr. 494 (2019–2020)

Det vises til anmodningsvedtak 494 (2019–2020) av 7. april 2020:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at virksomheter som har omfattende økonomisk drift, men ikke har «ervert til formål» og dermed ikke betaler skatt blir ivaretatt med en økonomisk kompensasjon, som f.eks. bedrifter for varig tilrettelagt arbeid, stiftelser, ideelle organisasjoner og en rekke virksomheter innen blant annet kultur og museumsdrift, ivaretas.»

Det foreslås å øke tilskuddet til Omatt – Bransjeforeningen for ideelle Gjenbruksaktører med 1,5 mill. kroner, fra 1 mill. kroner til 2,5 mill. kroner. Bevilgningen er et engangstilskudd for å avhjelpe ideelle gjenbruksaktører som opplever inntekts-

bortfall som følge av koronapandemien. Klima- og miljødepartementet vil i tilsagnsbrevet be Omatt om å fordele engangstilskuddet på en hensiktsmessig måte blant sine medlemmer.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 2,3 mill. kroner.

Kap. 1422 Miljøvennlig skipsfart

Post 70 Tilskudd til private, kan nyttes under post 21

Det foreslås å øke bevilgningen med 25 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på kap. 1420, post 61. Midlene skal støtte opp under Grønt Skipsfartsprogram sitt arbeid for å realisere grønn flåtefornyelse av lasteskip.

Kap. 1425 Fisketiltak

Post 70 Tilskudd til fiskeformål, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 2,2 mill. kroner, jf. omtale under kap. 5578, post 72.

Kap. 1429 Riksantikvaren

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,7 mill. kroner, mot tilsvarende økning på kap. 1420, post 01, jf. omtale der.

Riksantikvaren forvalter tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg. I samarbeid med kirkelige instanser treffer Riksantikvaren beslutninger om hvilke kirkebygg og istandsettings- og sikringstiltak som skal prioriteres. For å dekke Riksantikvarens merutgifter som tilskuddsforvalter foreslås det å øke bevilgningen med 0,9 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 882, post 61.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 0,2 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås økt med 15,6 mill. kroner. Midlene skal dekke utgravning av Gjellestadskipet. Funnet av Gjellestadskipet fra vikingtid er viktig både nasjonalt og internasjonalt. På grunn av bevaringsforholdene for skipet må det igangsettes en arkeologisk utgravning allerede i 2020. Etterarbeidet og konserveringen utgjør en nødvendig del av undersøkelsen og vil strekke seg over flere år. Arbeidet vil pågå fra 2020 til 2022

og samlede kostnader er beregnet til 23,5 mill. kroner. Utgiftene omfatter både selve utgravningen samt etterarbeid og konservering.

Kap. 1432 Norsk kulturminnefond

Post 50 Til disposisjon for kulturminnetiltak

Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga.*

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 1432, post 50 redusert med 70 000 kroner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Kap. 1471 Norsk Polarinstittutt

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 5 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 1471, post 21, jf. omtale under.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Statsbygg har hatt en teknisk befaring på forskningsstasjonen Troll på Dronning Maud Land i Antarktis. Befaringen avdekket behov for snarlig tiltak på kritisk infrastruktur. Status på hovedaggregat, reserveaggregat og fjernvarme er kritisk. Hovedaggregatet lar seg vanskelig oppgradere. I tillegg er kvaliteten på nåværende system så dårlig at det ikke er forsvarlig å bygge videre på dette. Konsekvensen av svikt i hovedaggregat vil være at man må evakuere stasjonen.

Dagens reservekraftstasjon vil i utgangspunktet bare ha kapasitet til å forsyne hovedbygning med lys og varme for å ta vare på liv og helse. Det vil ikke være mulig å levere strøm til de andre nasjonalt og internasjonalt eide installasjonene på Troll.

Funksjonssvikt i reserveaggregatet er også vurdert som «svært sannsynlig». Det vil si at det kan skje stans i strømleveransen flere ganger månedlig.

Det anbefales at man så raskt som mulig etablerer et robust og stort nødaggregat som kan drive all infrastruktur uten å være avhengig av fjernvarme. Et slikt nødaggregat muliggjør for-

nyelse av de primære aggregatene og fjernvarmeanlegget, uten at selve driften av stasjonen og annen infrastruktur legges ned i et eventuelt senere oppgraderingsprosjekt. For at nytt nødaggregat skal være på plass til kommende sydsommer (november 2020 – mars 21) foreslås bevilgningen økt med 23,8 mill. kroner.

Kap. 1473 Kings Bay AS

Post 70 Tilskudd

For å sørge for videre drift i Ny-Ålesund og for å ivareta viktige svalbardpolitiske målsettinger foreslås bevilgningen økt med 18 mill. kroner. Bevilgningen skal kompensere for bortfallet av inntekter fra besøkende forskere i sommerhalvåret. Kings Bay AS drifter forskningsbyen Ny-Ålesund, og finansieres i stor grad av denne type inntekter. Forskningsaktiviteten kan ta seg opp utover i året. Et eventuelt overskudd ved årets slutt vil gå til fradrag i drifts- og investeringstilskuddet for 2021.

Kap. 1481 Klimakvoter

Post 22 Generell ordning, kan overføres

Utgifter til kjøp av klimakvoter knytter seg til avtaler som er inngått i 2019 og tidligere år. Utgiftsbevilgningen er basert på valutakurser for dollar og euro sommeren 2019. Som følge av endringer i valutakursen foreslås det å øke fullmakten med 200 mill. kroner, fra 1 200 mill. kroner til 1 400 mill. kroner.

Kap. 4481 Salg av klimakvoter

Post 01 Salgsinntekter

Det foreslås å redusere bevilgningen med 1 128 mill. kroner, til 7 160 mill. kroner. Reduksjonen i anslåtte inntekter fra salg av klimakvoter skyldes oppdaterte anslag for kvotepris og valutakurs.

Kap. 5578 Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet

Post 72 Fiskeravgifter

Bevilgningen til Statens fiskefond ble ved en feil ikke justert i tråd med forventede inntekter fra fiskeravgiftene i budsjettet for 2020. For at fondskapitalen ikke skal bli uønsket lav foreslås det å redusere inntektsbevilgningen med 2,2 mill. kroner. Det foreslås også å redusere den tilhørende

bevilgningen på kap. 1425, post 70 med tilsvarende beløp.

Andre saker

Forsterket klimamål 2030

Ifølge Parisavtalen skal landene melde inn nasjonalt fastsatte bidrag (klimamål) hvert femte år. Nye eller oppdaterte nasjonalt fastsatte bidrag skal være uttrykk for landenes høyeste ambisjon og utgjøre en progresjon fra forrige mål. Dette skal bidra til at den globale innsatsen for å nå Parisavtalens temperaturmål styrkes over tid. Første gang landene skal melde inn mål på nytt, oppdatere målet eller melde inn et nytt mål er i 2020, og dette blir derfor et viktig år for Parisavtalen.

Norge meldte i februar 2020 inn et forsterket klimamål under Parisavtalen. Det innebærer at Norge har forpliktet seg til å redusere utslippene av klimagasser med minst 50 pst. og opp mot 55 pst. i 2030 sammenlignet med nivået i 1990. Regjeringen ønsker å oppfylle det forsterkede målet sammen med EU. Gjennom klimaavtalen med EU har Norge allerede forpliktet seg til å samarbeide med EU om å redusere utslippene med minst 40 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå. Foreløpig har svært få andre land meldt inn et forsterket mål, men det er ventet at flere vil levere mot slutten av året 2020.

Dersom EU ikke forsterker sitt mål like mye som Norge, vil den delen av målet som går lengre, være betinget av tilgang til samarbeid om utslippsreduksjoner i andre land i tråd med reglene i Parisavtalen.

2.13 Finansdepartementet

Kap. 20 Statsministerens kontor

Post 21 (Ny) Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, kan overføres

I statsråd 24. april 2020 ble det oppnevnt en uavhengig kommisjon (Koronakommisjonen) som skal gjennomgå og evaluere myndighetenes håndtering av covid-19-utbruddet i Norge. Kommisjonen skal avgi rapport til statsministeren.

Kommisjonen er gitt frist til utgangen av mars 2021, men dersom kommisjonen kommer til at det ikke er grunnlag for å trekke endelige konklusjoner på dette tidspunktet, skal kommisjonen innen utgangen av mars 2021 levere en delrapport som omfatter planverk og beredskap, sett hen til tidligere pandemier og scenarier samt håndteringen av utbruddsfasen våren 2020. Kommisjonen kan

utarbeide flere delrapporter dersom dette anses som hensiktsmessig, men disse skal i tilfelle publiseres samtidig med at kommisjonen avgir sin endelige rapport.

Kommisjonen skal være uavhengig av regjeringen og Statsministerens kontor i sitt arbeid, men er administrativt tilknyttet Statsministerens kontor. Kommisjonen utpeker selv sitt sekretariat.

Det er anslått et samlet budsjettbehov på 30 mill. kroner til kommisjonens arbeid, herunder 15 mill. kroner i 2020. Anslagene er usikre.

Det foreslås å bevilge 15 mill. kroner under kap. 20, ny post 21.

Kap. 41 Stortinget

Post 01 Driftsutgifter

Stortingets administrasjon har ikke vært tilknyttet NAV-refusjonsordningen slik som i staten for øvrig. Lønn til ansatte som er syke eller i foreldrepermisjon, har derfor vært dekket fullt ut over driftsbudsjettet. Stortingets administrasjon sluttet seg fra 1. januar 2020 til NAV-ordningen. Ventede refusjoner i 2020 utgjør 8 mill. kroner. Etter innspill fra Stortingets administrasjon foreslås det på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på posten med dette beløpet.

Post 70 Tilskudd til partigruppene

Bevilgningen på posten er beregnet på grunnlag av regjeringens sammensetning per juni 2019. Sammensetningen ble endret fra 24. januar 2020. Dette påvirker utmålingen av tilskudd til partigruppene på Stortinget. Opposisjonstilskuddet går noe opp, og partigruppetilskuddet er på denne bakgrunn beregnet å øke med 2 mill. kroner. Etter innspill fra Stortingets administrasjon foreslås bevilgningen på posten økt med 2 mill. kroner.

Kap. 3041 Stortinget

Post 03 Leieinntekter

Ved utarbeidelse av budsjettforslaget for 2020 var det uavklart når utleie av lokaler i Stortingets eiendom til konditorvirksomhet ville bli gjenopp-tatt. Avtale er nå inngått, og Stortingets administrasjon forventer en økning av leieinntektene med 1,2 mill. kroner. Etter innspill fra Stortingets administrasjon foreslås bevilgningen på posten derfor økt med dette beløpet.

Kap. 1600 Finansdepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 5,6 mill. kroner for å dekke andre nødvendige og uforutsette utgifter. 5,0 mill. kroner foreslås omdisponert til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring for å dekke økte IT-kostnader som følge av overføringen av avdeling for offentlige anskaffelser fra Digitaliseringsdirektoratet fra 1. september 2020. 0,6 mill. kroner foreslås omdisponert til Skatteetatens tilskudd til det skattejuridiske miljøet ved Universitetet i Oslo. Det vises til nærmere omtale av utgiftsøkningene under kap. 1605, post 01 og kap. 1618, post 70.

Kap. 1602 Finanstilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Finanstilsynet har økte utgifter til overtid og systemtilpasninger som følge av koronautbruddet. Utgiftene skyldes den ekstraordinære oppfølgingen av finansmarkedene som er iverksatt, herunder systemtilpasning til likviditetsrapportering med videre, jf. finanstilsynsloven.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 4,2 mill. kroner.

Kap. 1605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

Post 01 Driftsutgifter

Opptak av nye kunder

Det forventes en betydelig økning i utgifter og inntekter for Direktoratet for forvaltning og økonomistyring som følge av opptak av nye kunder, sammenslåinger og endringer i tjenesteavtaler for kunder. Bevilgningen på posten foreslås økt med 100 mill. kroner mot tilsvarende økning i inntektsbevilgningen på kap. 4605, post 01.

Økte utgifter som følge av koronautbruddet

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har økte utgifter til beredskap og systemtilpasninger på lønnsområdet som følge av iverksatte tiltak etter virusutbruddet. Systemtilpasningene gjelder spesielt tilpasning til nye regler for koronarelatert sykefravær og egenmelding samt at foreldres rett til omsorgspengedager dobles. Videre øker behovet for kontroll med kundenes innrapporteringer og feilsøking i disse. Bevilgningen på posten foreslås økt med 2,7 mill. kroner.

Overføring av oppgaver fra Digitaliseringsdirektoratet (Difi) til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring
Overføring av avdeling for offentlige anskaffelser

Avdeling for offentlige anskaffelser, inkludert Statens innkjøpssenter, skal overføres fra Difi til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring 1. september 2020.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 33,1 mill. kroner, mot reduksjoner på henholdsvis 25,1 og 8 mill. kroner under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter. Regjeringen vil eventuelt komme tilbake med forslag til justeringer i fordelingen av bevilgningen mellom etatene i forbindelse med nysalderingen.

Overføring av ansvarsområdene under avdeling for ledelse, utredning og analyse

Ansvarsområdene under avdelingene for ledelse, utredning og analyse ble overført fra Difi til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring med virkning fra 1. januar 2020. I den forbindelse ble det rammeoverført midler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Finansdepartementets budsjett. I omtalen i Prop. 1 S (2019–2020) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet ble det tatt høyde for behov for senere justeringer. Etter en nærmere gjennomgang av overføringen og konsekvensene av denne, er det avdekket behov for å overføre ytterligere midler. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med til sammen 1,6 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon under Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

Økte omstillingskostnader

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har omstillingskostnader som følge av overføringen av resterende oppgaver fra Digitaliseringsdirektoratet og som følge av nødvendige tilpasninger av nettsider. Disse kostnadene er ikke hensyntatt i saldert budsjett. Bevilgningen på posten foreslås økt med 6,5 mill. kroner til dekning av disse utgiftene, mot en reduksjon på 5 mill. kroner på kap. 1600 Finansdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter og 1,5 mill. kroner på kap. 1618 Skatteetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 143,9 mill. kroner.

Kap. 4605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

Post 01 Økonomitjenester

Inntektene på kap. 4605, post 01 gjelder i hovedsak viderefakturering av utgifter til andre virksomheter (kunder). Bevilgningen på posten foreslås økt med 100 mill. kroner, jf. omtale av tilsvarende utgiftsøkning på kap. 1605, post 01.

Kap. 1610 Tolletaten

Post 01 Driftsutgifter

Økte utgifter som følge av koronautbruddet

Tolletaten har hatt økte utgifter til økt tilstedeværelse på grensen som følge av virusutbruddet og iverksatte tiltak. Etaten har også hatt utgifter til smitteverntiltak og IT-tilpasninger som følge av behov for økt beredskap og tilgjengelighet. Bevilgningen på posten foreslås på denne bakgrunn økt med 5,9 mill. kroner.

Avvikling av 350-kronersgrensen

350-kronersgrensen for avgiftsfritak for varer fra utlandet ble avviklet fra 1. april 2020. Tolletaten har i den forbindelse hatt merkostnader til systemtilpasninger. Valg av modell og avklaring av teknisk løsning forelå for sent til at estimater for merutgiftene kunne legges til grunn for saldert budsjett. Bevilgningen på posten foreslås økt med 10 mill. kroner til dekning av disse utgiftene, mot tilsvarende reduksjon på kap. 1618 Skatteetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 15,9 mill. kroner.

Kap. 1618 Skatteetaten

Post 01 Driftsutgifter

Ny avtale om levering av tekniske kontortjenester

Skatteetaten får ny leverandør av printing-, skanning- og kopitjenester i 2020. Slike tjenester og utstyr ble tidligere anskaffet direkte fra utstyrsle-

verandører, og utgiftene ble ført på post 45. Som følge av den nye avtalen vil utgiftene komme over driftsposten. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 4 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon på post 45.

Utsatt overføring av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten

Som omtalt i Prop. 57 S (2019–2020) er overføringen av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten utsatt fra 1. juni til 1. november som følge av virusutbruddet og iverksatte smittevern-tiltak. Dette medfører endrede bevilgningsbehov for Skatteetaten og kommunene samt at gevinstene som følge av overføringen i 2020 reduseres. Videre har kartleggingen av ansatte i kommunene vist at flere ansatte enn lagt til grunn for bevilgningen i saldert budsjett vil følge oppgavene over til Skatteetaten.

Utsettelsen medfører at Skatteetaten vil ha ansvaret for skatteoppkrevingen de to siste månedene av 2020 i stedet for de syv siste månedene, som tidligere er lagt til grunn. Dette reduserer isolert sett bevilgningsbehovet til formålet i Skatteetaten i 2020 med 305,9 mill. kroner. Samtidig øker kommunenes utgifter, jf. omtale under Kommunal- og moderniseringsdepartementet kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

Til grunn for Saldert budsjett 2020 ligger Skatteetatens anslåtte behov på 918 årsverk til skatteoppkrevingen. Ettersom overføringen av skatteoppkrevingen gjennomføres som en virksomhetsoverdragelse, har berørte ansatte i kommunene rett til å følge oppgavene over til Skatteetaten. Før kartleggingen var det usikkert hvor mange som ville følge oppgaven over til Skatteetaten, blant annet fordi en del berørte ansatte kun delvis jobber med oppgaver som skal overføres fra kommunene. Kartleggingen som er gjennomført viser at det per mars 2020 er 1 119,3 berørte årsverk i kommunene, samt 63,7 berørte årsverk som allerede arbeider i Skatteetaten. Dette innebærer at etaten vil måtte innplassere 265 flere ansatte enn den har behov for til å løse oppgaven. I tråd med at overføringen gjennomføres som en virksomhetsoverdragelse, ble det i Prop. 1 S (2019–2020) for Finansdepartementet opplyst at i «*de tilfeller hvor arbeidsoppgaver har falt bort legges det til grunn at Skatteetaten løser dette ved å tilby annen passende stilling iht. statsansatteloven § 19*». Det

innebærer at Skatteetaten i forbindelse med overføringen ikke har anledning til å si opp ansatte med henvisning til at arbeidsoppgavene er falt bort.

Skatteetaten har etter kartleggingen av ansatte vurdert hvordan disse kan innplasseres, både for å ivareta de ansattes rettigheter i den enkeltes stilling, for å løse oppgaven på en best mulig måte innenfor de geografiske begrensningene som ligger til grunn for overføringen, og for å kunne realisere gevinstene ved overføringen raskest mulig.

Frem til overføringen 1. november 2020 legges det til grunn at om lag 50 ansatte vil slutte eller kunne omdisponeres til andre oppgaver i Skatteetaten. Skatteetaten legger opp til å midlertidig innplassere opp mot 1 100 ansatte i skatteoppkreveroppgaver, selv om behovet er 918. Dette gir bedre forutsetninger for å realisere gevinstene fra overføringen, ved at etaten ved turnover kan la være å rekruttere når ansatte slutter, samtidig som overkapasiteten kan benyttes til midlertidig økt kapasitet til blant annet arbeidsgiverkontroll og veiledning. Isolert sett medfører dette et økt bevilgningsbehov på 31,2 mill. kroner i 2020. Regjeringen vil vurdere nærmere hvordan den ventede overtalligheten kan håndteres i kommende år.

Utsettelsen av overføringen og det at Skatteetaten vil ta imot flere ansatte enn tidligere forutsatt, gir økte engangskostnader. Behovet for etablering av flere arbeidsplasser medfører at både ombyggingskostnadene og behovet for innkjøp av inventar, IT-utstyr, lisenser og infrastruktur øker. Utsettelsen medfører videre en forlengelse av overføringsprosjektet. Etaten har også kostnader den allerede har pådratt seg fra 1. juni som vil påløpe uavhengig av utsettelsen av overføringen, herunder eiendoms-/leiekostnader. Totalt sett innebærer dette et økt bevilgningsbehov på 57,5 mill. kroner.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på posten reduseres med 217,2 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten redusert med 213,3 mill. kroner. I beløpet inngår også en reduksjon med 0,1 mill. kroner, mot tilsvarende økning på kap. 1618, post 70, jf. omtale under denne posten.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Omdisponering til andre formål

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 11,5 mill. kroner, mot en økning på 10 mill. kroner på kap. 1610 Tolletaten, post 01 Driftsutgifter og 1,5 mill. kroner på kap. 1605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, post 01 Driftsutgifter. Det vises til nærmere omtaler under sistnevnte poster.

Ny avtale om levering av tekniske kontortjenester

Som følge av en ny leverandøravtale vil Skatteetatens utgifter til printing-, skanning- og kopitjenester heretter belastes driftsposten, jf. omtale ovenfor. Det foreslås at bevilgningen på posten reduseres med 4 mill. kroner, mot tilsvarende økning på post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten redusert med 15,5 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen på posten foreslås økt med 0,7 mill. kroner for at Skatteetaten skal kunne inngå utvidet avtale med Universitetet i Oslo. Formålet med tilskuddet er å opprettholde kunnskaps- og kompetanseutvikling i skatterett på et høyt akademisk nivå. Økningen foreslås dekket gjennom reduksjon av bevilgningene på kap. 1600, post 21 med 0,6 mill. kroner og kap. 1618, post 01 med 0,1 mill. kroner, jf. omtale under nevnte poster.

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Bevilgningen på posten dekkes normalt fullt ut av inntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter. Oppdragsinntektene blir i 2020 merkbart redusert, særlig fordi virusutbruddet medfører reduserte internasjonale aktiviteter og generelt færre oppdrag. Inntektene på post 02 foreslås derfor redusert med 35,3 mill. kroner, jf. omtale nedenfor.

Statistisk sentralbyrå har faste ansatte og faste kostnader knyttet til oppdragene. På kort sikt er det derfor begrensede muligheter for å redusere de økonomiske forpliktelsene i samme omfang som det anslåtte inntektsbortfallet. Det er likevel

mulig å redusere driftsutgiftene noe, eksempelvis gjennom å utsette nyansettelser og redusere øvrige utgifter. Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 11,8 mill. kroner.

Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå

Post 02 Oppdragsinntekter

Som omtalt under kap. 1620, post 21, har koronavirusutbruddet redusert SSBs oppdragsaktivitet og dermed også inntektene på post 02. Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 35,3 mill. kroner.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift

Post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, overslagsbevilgning

I Saldert budsjett 2020 er det bevilget 27 mrd. kroner på posten. I 2019 var utgiftene på posten 27,3 mrd. kroner. Det økte utgiftsnivået i kommunesektoren i 2019 ser foreløpig ut til å videreføres i 2020. Basert på regnskapstall og forventet utvikling foreslås det å øke bevilgningen på posten med 730 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til private og ideelle virksomheter, overslagsbevilgning

I Saldert budsjett 2020 er det bevilget 2 280 mill. kroner på posten. Det pågående virusutbruddet ventes å redusere investeringsnivået og dermed bevilgningsbehovet på posten, og bidrar til ekstra usikkerhet om tilskuddsbehovet fremover. Basert på regnskapstall og ventet utvikling foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 780 mill. kroner.

Kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Ordningen med nettoføring av merverdiavgift i ordinære statlige forvaltningsorganer innebærer at de som er inkludert i ordningen, ikke belastes merverdiavgift for utgifter på postene 01–49 i sine budsjetter og regnskaper. I stedet føres utgiftene til merverdiavgift på et sentralt kapittel for merverdiavgift under Finansdepartementet (kap. 1633, post 01). I Saldert budsjett 2020 er det bevilget 7 400 mill. kroner på posten. På bakgrunn av

regnskapstall og forventet utvikling foreslås bevilgningen på posten økt med 200 mill. kroner.

Kap. 1634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet

Post 71 (Ny) Kompensasjonsordning for arbeidsgivere i tiltakssonen og på Svalbard

Ved behandlingen av Prop. 52 S (2019–2020) og tilhørende Innst. 197 S (2019–2020) 19. mars 2020 fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak nr. 422:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for en termin, tilsvarende to måneder. Ved kompensasjon for virkningene av koronapandemien for offentlig sektor tas det hensyn til verdien av differensiert arbeidsgiveravgift.»

I tilknytning til dette vedtaket ble også anmodningsvedtak nr. 423 fattet:

«For Finnmark og Nord-Troms som har nullsats kompenseres det i en tilsvarende periode med 250 mill. kroner. Regjeringen bes komme tilbake til hvordan dette kan gjøres.»

Anmodningsvedtakene er fulgt opp gjennom forslag i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringar i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*, og det vises til denne for nærmere redegjørelse for gjennomføringen. Til dekking av utgiftene til oppfølging av anmodningsvedtak nr. 423 foreslås det bevilget 167 mill. kroner på kap. 1634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet, ny post 71 Kompensasjonsordning for arbeidsgivere i tiltakssonen og på Svalbard. Statlige virksomheter er holdt utenfor kompensasjonsordningen. Bakgrunnen for forskjellen mellom bevilgningsforslaget og beløpet i anmodningsvedtaket er gjort rede for i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringar i skatte-, avgifts- og tollavgivinga*.

Skatteetaten skal administrere kompensasjonsordningen for arbeidsgivere i tiltakssonen og på Svalbard. Den tekniske løsningen vil bygge på infrastrukturen som er utviklet for tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsbortfall. Merkostnadene forventes derfor å bli moderate, og det legges til grunn at også disse dekkes av bevilgningen til administrasjon av tilskuddsordningen for foretak på post 21.

Kap. 1650 Statsgjeld, renter mv.

Post 01 (Ny) Driftsutgifter

Som følge av ny lov om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) skal Finansdepartementet ikke lenger betale banken for tjenester vedrørende forvaltning av statens gjeld og likviditet og av statens kontoer i banken. Til og med 2019 ble disse utgiftene dekket på kap. 1650, post 01. I Saldert budsjett 2020 er det ikke bevilget midler på posten. Ved en feil ble det ikke tatt hensyn til at betalingen skjer etterskuddsvis per kvartal.

Fakturaen for 4. kvartal 2019 var på 10,2 mill. kroner. Av ubrukt 2019-bevilgning på posten er 2,2 mill. kroner overført til 2020. Det foreslås på bakgrunn av dette å bevilge 8 mill. kroner på posten.

Post 89 Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Anslag for utgiftene på post 89 er usikre og påvirkes av flere forhold. Norges Bank utsteder normalt et nytt tiårig lån hvert år. For 2020-lånet ble det valgt en struktur som medfører rentebetaling samme år. Låneopptaket var også høyere enn planlagt. Videre er renten på statskasseveksler blitt noe høyere enn tidligere anslått. Det foreslås på bakgrunn av dette å øke bevilgningen på posten med 501,9 mill. kroner.

Kap. 2309 Tilfeldige utgifter

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen er motpost til tilleggsbevilgninger til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder lønnsoppgjøret for statsansatte, takstoppjøret for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, og til uforutsette utgifter. Bevilgningsbehovet til inntektsoppgjør mv. er usikkert og avhenger av utfallet av lønnsforhandlingene. I lys av at lønnsvekstanslaget for 2020 nå er lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020, foreslås bevilgningen redusert med 1,8 mrd. kroner.

Kap. 5351 Overføring fra Norges Bank

Post 85 Overføring

Det er i Saldert budsjett 2020 anslått 13 900 mill. kroner i overføring fra Norges Bank. Den faktiske overføringen, fastsatt av Norges Banks represen-

tantskap i årsregnskapet for 2019, er 19 706,3 mill. kroner. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 5 806,3 mill. kroner.

Kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift

Post 30 Avskrivninger

På denne posten inntektsføres summen av avskrivninger på statens kapital som bevilges på underpost 3 i statens forretningsdrift (kap. 2445–2490). På bakgrunn av endringer på disse underpostene foreslås bevilgningen på kap. 5491, post 30 økt med 5,4 mill. kroner.

Kap. 5501 Skatter på formue og inntekt

Post 70 Trinnskatt, formuesskatt mv. fra personlige skattytere

For å følge opp anmodningsvedtak 445, fattet ved behandling av Innst. 216 S (2019–2020), foreslås det at nyanskaffede maskiner mv. som føres på saldogruppe d, kan avskrives med en ekstra startavskrivning på 10 pst., se Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga* punkt 3. Forslaget anslås å redusere påløpte skatteinntekter i 2020 med 1 200 mill. kroner, hvorav 200 mill. kroner bokføres i 2020. Av det bokførte provenytapet føres 28 mill. kroner på kap. 5501, post 70.

For å følge opp anmodningsvedtak 451, fattet ved behandling av samme innstilling, foreslås det å utvide opsjonsskatteordningen for små oppstartsselskap, se Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga* punkt 5. Forslaget anslås å redusere påløpte skatteinntekter i 2020 med 690 mill. kroner, hvorav 550 mill. kroner bokføres i 2020. Av det bokførte provenytapet føres 129 mill. kroner på kap. 5501, post 70.

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 157 mill. kroner.

Post 72 Fellesskatt mv. fra personlige skattytere

For å følge opp anmodningsvedtak 445, fattet ved behandling av Innst. 216 S (2019–2020), foreslås det at nyanskaffede maskiner mv. som føres på saldogruppe d, kan avskrives med en ekstra startavskrivning på 10 pst., se Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga* punkt 3. Forslaget anslås å redusere påløpte skatteinntekter i 2020 med 1 200 mill. kroner, hvorav

200 mill. kroner bokføres i 2020. Av det bokførte provenytapet føres 57 mill. kroner på kap. 5501, post 72.

For å følge opp anmodningsvedtak 451, fattet ved behandling av samme innstilling, foreslås det å utvide opsjonsskatteordningen for små oppstartsselskap, se Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga* punkt 5. Forslaget anslås å redusere påløpte skatteinntekter i 2020 med 690 mill. kroner, hvorav 550 mill. kroner bokføres i 2020. Av det bokførte provenytapet føres 82 mill. kroner på kap. 5501, post 72.

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 139 mill. kroner.

Kap. 5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum

Post 71 Ordinær skatt på formue og inntekt

Det vises til forslag om utbetaling av skatteverdien av underskudd for petroleumsvirksomhet. Se omtale i Prop. 113 L (2019–2020) *Midlertidige endringer i petroleumsskatteloven*.

Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 1 000 mill. kroner.

Post 72 Særskatt på oljeinntekter

Det vises til forslag om endringer i skatteregler for petroleumsvirksomhet. Se omtale i Prop. 113 L (2019–2020) *Midlertidige endringer i petroleumsskatteloven*.

Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 28 500 mill. kroner.

Kap. 5521 Merverdiavgift

Post 70 Merverdiavgift

Det vises til forslag om innføring av merverdiavgiftsfritak for dybdejournalistikk. Se omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga* punkt 11.

Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 15 mill. kroner.

Kap. 5541 Avgift på elektrisk kraft

Post 70 Avgift på elektrisk kraft

Det vises til forslag om å oppheve vedtaket om full elavgift for kraft til utvinning av kryptovaluta i datasentre. Vedtaket har vist seg vanskelig å gjen-

nomføre på en hensiktsmessig måte og anses som EØS-rettslig usikkert. Se omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga* punkt 12.

Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer

Post 80 Av statskassens foliokonto i Norges Bank

På statens foliokonto i Norges Bank er anslaget på innstående beløp større og anslaget på renten høyere enn tidligere lagt til grunn. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 648,3 mill. kroner.

Post 83 Av alminnelige fordringer

Det vises til omtale under Nærings- og fiskeridepartementet kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt, post 90 *Utbetaling ifølge trekkfullmakt – alminnelig garantiordning*. Renter på utestående lånebeløp fastsettes i tråd med Finansdepartementets halvårslige rundskriv om renter på mellomværende med statskassen og statens kapital i statlige forvaltningsbedrifter. Renter for trukket lånebeløp beregnes fra optrekkstidspunktet og innbetales to ganger per år. Beste anslag på lånebehov knyttet til trekkfullmakten tilsier at renter på lån vil utgjøre 67 mill. kroner i 2020. Anslaget er usikkert, og regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i nysalderingen av 2020-budsjettet.

Bevilgningen foreslås økt med 67 mill. kroner.

Kap. 5700 Folketrygdens inntekter

Post 71 Trygdeavgift

For å følge opp anmodningsvedtak 445, fattet ved behandling av Innst. 216 S (2019–2020), foreslås det at nyanskaffede maskiner mv. som føres på saldogruppe d, kan avskrives med en ekstra startavskrivning på 10 pst., se Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga* punkt 3. Forslaget anslås å redusere påløpte skatteinntekter i 2020 med 1 200 mill. kroner, hvorav 200 mill. kroner bokføres i 2020. Av det bokførte provenytapet føres 60 mill. kroner på kap. 5700, post 71.

For å følge opp anmodningsvedtak 451, fattet ved behandling av samme innstilling, foreslås det å utvide opsjonsskatteordningen for små opp-

startsselskap, se Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga* punkt 5. Forslaget anslås å redusere påløpte skatteinntekter i 2020 med 690 mill. kroner, hvorav 550 mill. kroner bokføres i 2020. Av det bokførte provenytapet føres 80 mill. kroner på kap. 5700, post 71.

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 140 mill. kroner.

Post 72 Arbeidsgiveravgift

For å følge opp anmodningsvedtak 422, fattet ved behandlingen av Innst. 197 S (2019–2020), foreslås det å redusere satsen for arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng i tredje termin 2020. Det foreslås også at innbetaling av avgiften utsettes til 15. oktober. Se omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga* punkt 2. Forslagene anslås å redusere inntektene fra arbeidsgiveravgift i 2020 med henholdsvis 8 000 mill. kroner og 240 mill. kroner, både påløpt og bokført.

For å følge opp anmodningsvedtak 451, fattet ved behandling av Innst. 216 S (2019–2020), foreslås det å utvide opsjonsskatteordningen for små oppstartsselskap, se Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga* punkt 5. Forslaget anslås å redusere påløpte skatteinntekter i 2020 med 690 mill. kroner, hvorav 550 mill. kroner bokføres i 2020. Av det bokførte provenytapet føres 127 mill. kroner på kap. 5700, post 72.

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 8 367 mill. kroner.

Andre saker

Merinntektsfullmakt – Riksrevisjonen

Etter innspill fra Stortingets administrasjon foreslås det en merinntektsfullmakt slik at bevilgningen på kap. 51 Riksrevisjonen, post 01 Driftsutgifter, kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3051 Riksrevisjonen, post 02 Refusjon utland, jf. forslag til romertallsvedtak.

Endret merinntektsfullmakt – Finansdepartementet

Finansdepartementet har i dag en merinntektsfullmakt som gir anledning til å overskride bevilgningen på kap. 1600 Finansdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekter på kap. 4600 Finansdepartementet, post 02 Diverse refusjoner. Refusjoner i 2020 på kap. 4600, post 02, vil ikke bare gjelde utgifter på kap. 1600,

post 21, men også utgifter som føres på samme kapitels post 01 Driftsutgifter. Dette gjelder eksempelvis lønnsrefusjoner i forbindelse med hospiteringer. Gjeldende merinntektsfullmakt bør som følge av dette utvides til også å omfatte kap. 1600, post 01, jf. forslag til romertallsvedtak.

IMFs låneordninger for lavinntektsland (PRGT) – Bilateralt lån

Norge har i dag to bilaterale avtaler med Det internasjonale valutafondet (IMF) om å stille lånemidler til disposisjon for IMF's spesielle ordninger for lavinntektsland, én fra 2010 og én fra 2016 (jf. Prop. 122 S (2015–2016) og Innst. 400 S (2015–2016)). Avtalene er utformet slik at tilbakebetalte midler ikke kan lånes ut på nytt, og gjenværende midler for nye utlån under de to avtalene var per 4. mai omkring 150 mill. SDR².

På grunn av økt pågang fra fattige land som trenger støtte under koronautbruddet, har IMF anmodet Norge om å øke utlånsvolumet i de bilaterale avtalene med 300–400 mill. SDR. IMF's administrasjon anslår at det er behov for mer enn en dobling av de nåværende bidragene. Andre bidragsytere har blitt anmodet om tilsvarende bidrag.

De spesielle ordningene for lavinntektsland finansieres av fondet Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT), som IMF administrerer. Lånemidlene i PRGT kommer fra frivillige bidrag.

Det er praksis at avtaler om lån til IMF's spesielle ordninger for lavinntektsland inngås mellom IMF og Staten v/Finansdepartementet. Den administrative oppfølgingen ivaretas i all hovedsak av Norges Bank i henhold til Sentralbankloven § 3-10. Sikkerheten for långivere til PRGT anses som svært god. PRGT har ikke hatt tap på utlån og har aldri misligholdt sine innlån.

Trekk under avtalene krever omplassering av Norges Banks valutareserver. Kostnadene er knyttet til eventuelt merarbeid eller lavere avkastning som følge av dette. Norges Bank vurderer at en økning av Norges lån til PRGT i størrelsesorden 300–500 millioner er forsvarlig ut fra valuta-reservenes formål og størrelse.

For en nærmere beskrivelse av Norges lån til IMF og IMF's virksomhet vises det til Finansmarkedsmeldingen 2020 (Meld. St. 22 (2019–2020)).

På denne bakgrunnen foreslås det å kunne inngå en avtale med Det internasjonale valutafondet om å stille nye lånemidler til disposisjon for IMF's spesielle låneordninger for lavinntektsland med en ramme på 400 mill. SDR, jf. forslag til romertallsvedtak.

Oppfølging av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 396 (2019–2020) av 16. mars 2020:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til ytterligere kompensasjon for dem som er særskilt hardt rammet av konsekvensene av korona-pandemien.»

Vedtaket ble truffet i forbindelse med behandlingen av Prop. 53 LS, Lovvedtak 49–54 (2019–2020).

Det er fremmet en rekke forslag om ytterligere kompenserende tiltak, herunder nye utvidelser av inntektssikringsordningene, i Prop. 57 S (2019–2020), Prop. 67 S (2019–2020), Prop. 73 S (2019–2020) samt i denne proposisjonen. Det vises til Meld. St. 2 (2019–2020) Revidert nasjonalbudsjett 2020 kapittel 1.2 for en samlet oversikt over økonomiske tiltak som så langt er lagt frem etter virusutbruddet, samt omtale av anmodningsvedtak 452 i denne proposisjonen. Anmodningsvedtaket anses med dette som fulgt opp.

2.14 Forsvarsdepartementet

Innledning

I hovedsak er endringene som presenteres nedenfor forslag til omdisponeringer innenfor Forsvarets budsjetttrammer, til bruk av merinntekter og til endringer av teknisk karakter. Stortinget har gitt Forsvarsdepartementet en generell merinntektsfullmakt som gir vid adgang til å benytte merinntekter til å overskride utgiftsbevilgninger.

I tillegg foreslår regjeringen å bevilge 64,0 mill. kroner til utgifter til felles IKT-løsning for Statsministerens kontor, departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, for å øke informasjonssikkerheten i departementsfellesskapet.

Videre foreslår regjeringen å bevilge 19,0 mill. kroner til et gradert prosjekt, og 24,0 mill. kroner til merutgifter under Etterretningstjenesten.

² SDR (Special Drawing Rights) – IMF's spesielle trekkrettigheter. Verdien er et vektet gjennomsnitt av amerikanske dollar, euro, britiske pund, japanske yen og kinesiske renimbi. En SDR var 28. april 2020 lik 1,36589 USD eller 14,1628 NOK.

Kap. 1700 Forsvarsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Det er behov for å øke informasjonssikkerheten i departementsfellesskapet. Det er ønskelig at Statsministerens kontor, departementene og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon benytter samme IKT-løsning. Forsvarsdepartementet har fått ansvaret for migreringen av brukerne over til Forsvarsdepartementets tonivå-plattform. Bevilgningen på posten foreslås økt med 64,0 mill. kroner.

Det er et behov for å øke bevilgningen på posten til nødstrøm i Myntgata 1 i Oslo, for å sikre strømforsyningen til flere utpekte, skjermingsverdige objekter. Det foreslås å øke bevilgningen med 7,5 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1710, post 47.

Forsvarsministeren godkjente i mars 2019 «IKT-strategi for forsvarssektoren». Det er besluttet å etablere en midlertidig programfunksjon i Forsvarsdepartementet for å starte opp endringsarbeidet. Bevilgningen foreslås økt med 6,8 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1760, post 45.

Det er behov for å oppgradere adgangskontroll, alarm- og TV-overvåkingsanlegg mv. i Forsvarets ledelsesbygg på Akershus festning. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 2,0 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1710, post 47.

Regjeringen har nedsatt Svendsen-utvalget for å utrede hvordan Forsvaret kan bedre evnen til å rekruttere, beholde, utvikle og avvikle kompetanse, herunder bidra til å utvikle et nødvendig kompetansemangfold i Forsvaret. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 2,0 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1700, post 43.

Det skal etableres et nasjonalt veteranmonument på Akershus festning. Det foreslås derfor å omdisponere 2,0 mill. kroner til posten, fra kap. 1720, post 01.

Forsvarsdepartementet skal, med konsulentbistand, analysere behovet for endringer og oppdateringer av den nasjonale forsvarsindustrielle strategien. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 1,1 mill. kroner, mot en reduksjon på kap. 1760, post 45 samt en økning av inntektskrevet, jf. omtale under kap. 4700, post 01.

Grunnet redusert behov for militære attachéer og rådgivere foreslås bevilgningen på posten redusert med 3,0 mill. kroner. Midlene foreslås omdisponert til internasjonale stillinger på kap. 1720, post 01.

Et årsverk overføres midlertidig fra Forsvarsdepartementet til Institutt for forsvarsstudier på Forsvarets høgskole. Det foreslås derfor å omdisponere 1,6 mill. kroner til kap. 1720, post 01.

I forbindelse med jubileumsåret for frigjøringen tar regjeringen sikte på et ekstratilskudd til stiftelsen Akershus festning for Kunst og Kultur. Det foreslås å omdisponere 0,3 mill. kroner fra posten til kap. 1700, post 71.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,2 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 1700, post 71, knyttet til D/S Hestmandens seilas i 2020.

Forsvarsdepartementet har inngått en avtale med Forsvarets forskningsinstitutt om leveranser av internrevisjonstjenester. Bevilgningen foreslås derfor økt med 0,5 mill. kroner. Det foreslås tilsvarende merinntekter på kap. 4700, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 80,9 mill. kroner.

Post 43 Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, kan overføres

Posten gjelder uforutsette utgifter som trenger rask avklaring. Det foreslås å omdisponere 2,0 mill. kroner til kap. 1700, post 01 for å dekke utgiftene knyttet til Svendsen-utvalget.

Det foreslås å omdisponere 1,5 mill. kroner til kap. 1700, post 71 til videreføring av Midt-Troms karrieresenter.

Det foreslås å omdisponere 1,0 mill. kroner til Forsvarets høgskole på kap. 1720, post 01 for å etablere et emne på masternivå i sikkerhet og beredskap.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten redusert med 4,5 mill. kroner.

Post 71 Overføringer til andre, kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås økt med 1,5 mill. kroner i forbindelse med inngått partnerskapsavtale mellom Forsvarsdepartementet og Midt-Troms regionråd om videreføring av Midt-Troms karrieresenter. Midlene foreslås omdisponert fra kap. 1700, post 43.

Videre foreslås det å omdisponere 0,3 mill. kroner til posten fra kap. 1700, post 01 i forbindelse med et jubileumsarrangement i regi av stiftelsen Akershus festning for Kunst og Kultur 8. mai på Akershus festning.

Krigsminnesmerket D/S Hestmanden er et norsk dampdrevet lasteskip som tilhører Norsk

krigsseilermuseum. Det foreslås en bevilgning til Hestmandens seilas på 0,2 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1700, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 2,0 mill. kroner.

Kap. 4700 Forsvarsdepartementet

Post 01 Driftsinntekter

Forsvarsdepartementet har inngått en avtale med Forsvarets forskningsinstitutt om leveranser av internrevisjonstjenester. Bevilgningen foreslås derfor økt med 0,5 mill. kroner. Det foreslås tilsvarende merutgifter på kap. 1700, post 01.

Kap. 1710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg

Post 01 Driftsutgifter, kan overføres

Bygningsmassen på Vardøhus festning må oppgraderes i forbindelse med en utstilling. Utgiftene blir høyere enn forventet og Forsvarsdepartementet foreslår at bevilgningen på posten økes med 2,0 mill. kroner. Midlene foreslås omdisponert fra kap. 1710, post 47.

Det foreslås videre at bevilgningen på posten økes med 19,0 mill. kroner, til behov for finansiering av et gradert prosjekt.

Bevilgningen foreslås redusert med 85,0 mill. kroner, som følge av forsinkelser i byggeaktivite-

ter og en tilsvarende reduksjon i inntekter på kap. 4710, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten redusert med 64,0 mill. kroner.

Post 47 Nybygg og nyanlegg, kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 47

Bevilgningen foreslås redusert med 47,8 mill. kroner knyttet til lavere inntekter fra salg av eiendom, bygg og anlegg, på kap. 4710, post 47.

Videre foreslås det en rekke omdisponeringer til andre poster, jf. tabell 2.4.

Oppsummering

Bevilgningen på posten foreslås redusert med i alt 339,0 mill. kroner.

Kap. 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg

Post 01 Driftsinntekter

Forsvarsbyggs leietakere har økt behov for brukerstyrte prosjekter. Dette medfører økte inntekter. Bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 101,0 mill. kroner.

Det er forsinkelser i byggeaktiviteten for prosjektene Joint Warfare Centre og AWACS-plattform på Ørland flystasjon. Forsinkede utbygginger medfører lavere inntekter knyttet til NATOs investeringsprogram for sikkerhet. Bevilgningen fore-

Tabell 2.4 Omdisponeringer

Beskrivelse	Beløp (mill. kroner)	Jf. tilsvarende økt bevilgning på
Merutgifter knyttet til valuta	-45,1	Kap. 1720, post 01
Merutgifter knyttet til valuta	-161,0	Kap. 1733, post 01
Kjøp av vedlikehold, reservedeler og beredskapsbeholdninger	-37,5	Kap. 1760, post 45
Sanitetsbidrag i Kabul	-33,0	Kap. 1792, post 01
Nødstrøm i Myntgata 1 i Oslo	-7,5	Kap. 1700, post 01
Oppgradering av IKT-løsning	-3,0	Kap. 1760, post 45
Oppgradering av adgangskontroll m.m., Forsvarets ledelsesbygg	-2,0	Kap. 1700, post 01
Vardøhus festning	-2,0	Kap. 1710, post 01
Sum	291,2	

slås derfor redusert med 158,0 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1710, post 01.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet ble overført til Justis- og beredskapsdepartementet i 2019. Det foreslås å redusere bevilgningen med 28,0 mill. kroner knyttet til lavere inntekter fra utleie av lokaler til Nasjonal sikkerhetsmyndighet i 2020. Reduksjonen motsvares av reduserte utgifter på kap. 1710, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten redusert med 85,0 mill. kroner.

Post 47 Salg av eiendom

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 47,8 mill. kroner ettersom Forsvarsbygg forventer en reduksjon i inntektene fra salg av eiendom, bygg og anlegg. Det er ikke tilstrekkelig med salgbare prosjekter i salgsporføljen. Det foreslås en tilsvarende reduksjon på kap. 1710, post 47.

Kap. 1716 Forsvaret forskningsinstitutt

Post 51 Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*.

I forbindelse med dette foreslås bevilgningen på kap. 1716, post 51 redusert med 3,8 mill. kro-

ner, jf. omtale under Andre saker i denne proposisjonen.

Kap. 1720 Felleskapasiteter i Forsvaret

Post 01 Driftsutgifter

En svakere kronekurs enn lagt til grunn for saldert budsjett medfører et merbehov under Felleskapasitetene i Forsvaret. Bevilgningen foreslås derfor økt med 45,1 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1710, post 47.

Omdisponering av effektiviseringsgevinster

Forsvaret har effektivisert sitt vedlikehold og sentralisert sin anskaffelsesfunksjon. Effektiviseringsgevinstene foreslås omdisponert til Forsvarets logistikkorganisasjon. Midlene vil bli benyttet til planlagt styrking av beredskapsbeholdningene i Forsvaret. Bevilgningen foreslås økt med 78,6 mill. kroner mot en økning på andre kapitler vist i tabell 2.5.

Overføring av oppgaver, årsverk m.m.

Bevilgningen foreslås økt med 12,7 mill. kroner som følge av flytting av årsverk, oppgaver og annet. Økningen motsvares av omdisponeringer fra andre poster, jf. tabell 2.6.

Fordeling av midler fra felleskapasiteter

Fellesøvelser i Forsvaret bevilges på kap. 1720, post 01 i saldert budsjett for senere omfordeling i Revidert nasjonalbudsjett i henhold til deltakelse fra de ulike avdelingene. Årsaken til dette er at det

Tabell 2.5 Omdisponering av effektiviseringsgevinster

Kap.	Post	Beskrivelse	Effektivisering av vedlikehold (mill. kroner)	Sentralisering av anskaffelsesfunksjon (mill. kroner)
1731	01	Hæren	1,5	-31,7
1732	01	Sjøforsvaret	-21,1	-2,3
1733	01	Luftforsvaret	-11,0	11,2
1734	01	Heimevernet	-0,9	-5,2
1735	21	Etterretningstjenesten		0,2
1790	01	Kystvakten		-3,8
1791	01	Redningshelikoptertjenesten	-9,3	-1,7
1792	01	Norske styrker i utlandet		-4,5

Tabell 2.6 Overføring av oppgaver, årsverk m.m.

Beskrivelse	Beløp (mill. kroner)	Jf. tilsvarende reduksjon på
Overføring av innkjøpere fra Forsvarsmateriell og Sjøforsvaret til Forsvarets logistikkorganisasjon	7,5	Kap. 1732, post 01 (-1,5) Kap. 1760, post 01 (-6,0)
Stillinger knyttet til Kampflyprogrammet flyttes fra Forsvarsmateriell til Forsvaret	5,0	Kap. 1761, post. 01
Midlertidig overføring av et årsverk fra Forsvarsdepartementet til Forsvarets høyskole	1,6	Kap. 1700, post 01
Overføring av systemeierskap for kommunikasjonssystemet Link 16 fra Luftforsvaret til Cyberforsvaret	0,6	Kap. 1733, post 01
Overføring av drivstoffanlegget Ishavet fra Luftforsvaret til Forsvarets Logistikkorganisasjon	0,4	Kap. 1733, post 01
Omdisponering av eiendommer fra Luftforsvaret og Heimevernet til Forsvarets logistikkorganisasjon	1,3	Kap. 1733, post 01 (-0,5) Kap. 1734, post 01 (-0,8)
Overføring av årsverk fra Sjøforsvaret til Forsvarets høyskole	1,0	Kap. 1732, post 01
Overføring av oppgaver og årsverk fra Cyberforsvaret til Forsvarsmateriell	-3,8	Kap. 1760, post 01
Overføring av årsverk ved basestøtte på Kolsås leir	-0,8	Kap. 1760, post 01
Overføring av forlegningsfasiliteter i Hauer seter leir fra Forsvarets logistikkorganisasjon til Hæren	-0,1	Kap. 1731, post 01

ved fremleggelse av budsjettforslaget ikke er klart i hvilket omfang forsvarsgrenene skal delta på disse øvelsene. Bevilgningen foreslås redusert med 168,1 mill. kroner mot en økning på andre kapitler som vist i tabell 2.7. Deler av øvelsesaktivitetene har blitt kansellert som et smitteverntiltak knyttet til utbruddet av koronaviruset. De økonomiske konsekvensene av nedskalert øving er ikke klarlagt, og Forsvarsdepartementet vil komme tilbake til dette i forbindelse med nysalderingen av 2020-budsjettet.

Flyreiser for vernepliktige i Forsvaret bevilges i saldert budsjett på kap. 1720, post 01, for senere å bli omfordelt i tråd med observert og planlagt reisevirksomhet for vernepliktige på de respektive kapitlene. Bevilgningen foreslås redusert med 73,9 mill. kroner mot en økning på andre kapitler vist i tabell 2.7.

Ordringen for pendler- og rettighetsreiser i Forsvaret, der midlene bevilges sentralt, ble endret i 2019. Det ble bestilt flere reiser før endringen trådte i kraft, og disse midlene er i saldert budsjett bevilget på kap. 1720, post 01 for senere omfordeling i henhold til reisevirksomheten. Bevilgningen foreslås redusert med 73,9 mill. kro-

ner mot en økning på andre kapitler vist i tabell 2.7.

Midlene for håndtering av IKT-prosjektporteføljen er i dag i sentralisert hos Cyberforsvaret på kap. 1720, post 01. Det er behov for en midlertidig kapasitetsøkning for håndtering av IKT-prosjektporteføljen på andre kapitler. Bevilgningen foreslås redusert med 3,4 mill. kroner mot en økning på andre kapitler vist i tabell 2.7.

Bevilgningen på posten foreslås videre redusert med 1,2 mill. kroner knyttet til ny beregningsmetode i Forsvaret for personlig bekledning og utrustning. Den nye modellen medfører både økninger og reduksjoner i bevilgninger på Forsvarets ulike kapitler som er gjengitt i tabell 2.7.

Andre endringer

Det foreslås å øke bevilgningen med 7,9 mill. kroner knyttet til øvingsmidler for Special Operations Aviation Squadron til Forsvarets Spesialstyrker. Midlene foreslås omdisponert fra kap. 1733, post 01.

I mars deltok Norge i NATO-operasjonen Iceland Air Policing med kampflyet F-35. Det foreslås

Tabell 2.7 Felleskapasiteter

Kap.	Post	Beskrivelse					Beløp (mill. kroner)
			Felles- øvelser i Forsvaret	Flyreiser for verne- pliktige	Pendler- og rettig- hetsreiser	IKT- prosjekter	Beregningsmodell for personlig bekledning og utrustning
1731	01	Hæren	98,8	45,4	1,0	0,9	-2,2
1732	01	Sjøforsvaret	25,0	12,8	0,3	0,9	4,2
1733	01	Luftforsvaret	28,0	10,6	0,6	0,9	-0,7
1734	01	Heimevernet	16,3	0,8	0,1	0,9	
1735	21	Etterretningstjenesten		0,1			-0,1
1790	01	Kystvakten		4,1	0,5		-0,1
1791	01	Redningshelikoptertjenesten			0,2		-0,1

å omdisponere 16,0 mill. kroner til Luftforsvaret på kap. 1733, post 01.

Det foreslås å omdisponere 5,4 mill. kroner fra posten til kap. 1733, post 01. Midlene er knyttet til vedlikehold, reservedeler og beredskap.

Det foreslås videre å omdisponere 5,0 mill. kroner fra posten til kap. 1734, post 01. Midlene er knyttet til vedlikehold, reservedeler og beredskap.

Det foreslås å omdisponere 2,0 mill. kroner til kap. 1760, post 01 for å finansiere to årsverk til knyttet romvirksomhet.

Et nasjonalt veteranmonument skal etableres på Akershus festning i 2020. Det foreslås derfor å omdisponere 2,0 mill. kroner til kap. 1700, post 01.

Det har vært reduksjoner i utdanningen ved Forsvarets sanitet for Hæren i 2020. Det foreslås derfor å omdisponere 0,7 mill. kroner til Hæren på kap. 1731, post 01.

For at Heimevernet skal kunne arrangere militære mesterskap i 2020, foreslås det å omdisponere 0,1 mill. kroner til kap. 1734, post 01.

Forsvarets høgskole har merutgifter for kadetter fra Luftforsvaret på gammel lønnsordning. Utgiftene foreslås dekket ved en tilsvarende reduksjon i utgiftene på kap. 1733, post 01.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 3,0 mill. kroner til økt finansiering av internasjonale stillinger, jf. foreslått omdisponering fra kap. 1710, post 01.

Det foreslås videre at forskningsgruppen «Prosjekt Sjømakt 2040» under Forsvarets høg-

skole får en økt bevilgning på 2,8 mill. kroner. Det foreslås en tilsvarende reduksjon på kap. 1732, post 01.

Det foreslås å omdisponere 1,0 mill. kroner fra kap. 1700, post 43 for å etablere et emne på masternivå i sikkerhet og beredskap ved Forsvarets høgskole.

Det foreslås å omdisponere 0,9 mill. kroner til gjennomført kjøreopplæring for vernepliktige i Luftforsvaret på kap. 1733, post 01.

Tidligere Forsvarets etterretningshøgskole har blitt flyttet til Etterretningstjenesten, men det viser seg i etterkant at bevilgningene ikke er justert tilsvarende. Det foreslås å rette opp dette ved at utgiftene på posten økes med 0,1 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1735, post 21.

Det foreslås at bestillingsfullmakten på posten økes med 2 508 mill. kroner, fra 2 187 mill. kroner til 4 695 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Økningen er knyttet til bestillinger av ammunisjon fra NAMMO AS, anskaffelse av personlig bekledning og utrustning som har lang ledetid samt at Forsvarets høgskole har inngått kontrakter med eksterne skoler om leveranse av utdanning.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten redusert med 122,2 mill. kroner.

Kap. 4720 Felleskapasiteter i Forsvaret

Post 01 Driftsinntekter

Forsvaret har lånt ut en offiser til Forsvarets forskningsinstitutt. Utlånet skal refunderes, og inntektene på posten foreslås derfor økt med 3,0 mill. kroner.

I forbindelse med saldert budsjett ble oppgaver vedtatt overført fra Cyber-forsvaret til Forsvarsmateriell. Inntektene ble ikke postert riktig i henhold til dette. Det foreslås derfor at bevilgningen på kap. 4720, post 01 økes med 2,9 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 4760, post 01.

Hærens verksteder har blitt overført til Forsvarets logistikkorganisasjon, men det viser seg i etterkant at inntektsbevilgningene ikke er justert tilsvarende. Det foreslås å rette opp dette ved at inntektene på posten økes med 1,3 mill. kroner og at inntektene på kap. 4731, post 01 reduseres tilsvarende.

Alliert treningssenter ved Forsvarets operative hovedkvarter har blitt overført til Hæren, men det viser seg i etterkant at inntektsbevilgningene ikke er justert tilsvarende. Det foreslås å rette opp dette ved at inntektene på posten reduseres med 5,8 mill. kroner og at inntektene på kap. 4731, post 01 økes tilsvarende.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 1,4 mill. kroner.

Kap. 1731 Hæren

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 98,8 mill. kroner for Hærens deltagelse på fellesøvelser, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 45,5 mill. kroner knyttet til flyreiser for vernepliktige, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 1,5 mill. kroner knyttet til gjennomført effektivisering av vedlikeholdet i Forsvaret, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01. Samtidig foreslås bevilgningen redusert med 31,7 mill. kroner knyttet til sentralisering av anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret som har medført effektivisering. Bevilgningen foreslås omdisponert til kap. 1720, post 01.

Bevilgningen foreslås videre økt med 1,0 mill. kroner knyttet til pendler- og rettighetsreiser, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Det er innført en ny beregningsmetode for fordeling av midler knyttet til personlig bekledning og utrustning i Forsvaret. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på posten med 2,2 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Det er behov for en midlertidig kapasitetsøkning for håndtering av Cyberforsvarets IKT-prosjektportefølje. Det foreslås å omdisponere 0,9 mill. kroner til posten fra kap. 1720, post 01.

Det har vært reduksjoner i utdanningen ved Forsvarets sanitet for Hæren i 2020. Det foreslås derfor å tilbakeføre 0,7 mill. kroner til Hæren fra kap. 1720, post 01.

En forlegningsfasilitet i Hauer seter leir er overført fra Forsvarets logistikkorganisasjon til Hæren. Det foreslås derfor at det omdisponeres 0,1 mill. kroner i driftsmidler til posten fra kap. 1720, post 01.

I tillegg er en skytefeltadministrasjon på Elvegårdsmoen i Narvik kommune overført fra Hæren til Heimevernet. Det foreslås at bevilgningen reduseres med 5,7 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 1734, post 01.

Videre er forlegningsfasiliteter i Bardufoss overført fra Hæren til Luftforsvaret. Det foreslås derfor en omdisponering på 0,4 mill. kroner fra posten til kap. 1733, post 01.

Hæren har levert mer hundetjenester til Luftforsvaret enn forutsatt i saldert budsjett. Det foreslås derfor å omdisponere 2,1 mill. kroner til posten fra kap. 1733, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 110,5 mill. kroner.

Kap. 4731 Hæren

Post 01 Driftsinntekter

Alliert treningssenter ved Forsvarets operative hovedkvarter er overført til Hæren. Det foreslås derfor at inntektene på posten økes med 5,8 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 4720, post 01.

Garnisonsavdelingen i Porsanger har blitt overført fra Heimevernet til Hæren, men det viser seg i etterkant at inntektsbevilgningene ikke er justert tilsvarende. Det foreslås å rette opp dette ved at inntektene på posten økes med 1,5 mill.

kroner og at inntektene på kap. 4734, post 01 reduseres tilsvarende.

Hærens verksteder har blitt overført til Forsvarets logistikkorganisasjon, men det viser seg i etterkant at inntektsbevilgningene ikke er justert tilsvarende. Det foreslås å rette opp dette ved at inntektene på posten reduseres med 1,3 mill. kroner og at kap. 4720, post 01 økes tilsvarende.

En skytefeltadministrasjon på Elvegårdsmoen i Narvik kommune er overført fra Hæren til Heimevernet. Det foreslås at inntektene i forbindelse med utleie budsjetteres i samsvar med dette. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 0,4 mill. kroner mot en tilsvarende økning kap. 4734, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 5,6 mill. kroner.

Kap. 1732 Sjøforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Overføring av oppgaver, årsverk m.m.

Innkjøpere fra Sjøforsvaret skal overføres til Forsvarets logistikkorganisasjons avdeling for strategiske anskaffelser. Det foreslås derfor at bevilgningen på posten reduseres med 1,5 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

I tillegg er det overført et årsverk fra Sjøforsvaret til Forsvarets høyskole. Det foreslås derfor at lønnsmidler på 1,0 mill. kroner omdisponeres til kap. 1720, post 01.

Omdisponering av felleskapasiteter

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 25,0 mill. kroner for Sjøforsvarets deltagelse i fellesøvelser, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 12,8 mill. kroner knyttet til flyreiser for vernepliktige i Forsvaret, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Det er innført en ny beregningsmetode for fordeling av midler knyttet til personlig bekledning og utrustning i Forsvaret. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 4,2 mill. kroner, jf. tilsvarende reduksjon under kap. 1720, post 01.

Videre foreslås det å omdisponere 0,9 mill. kroner til posten fra kap. 1720, post 01 knyttet til behov for en midlertidig kapasitetsøkning for

håndtering av Cyberforsvarets IKT-prosjektportefølje.

Bevilgningen foreslås også økt med 0,3 mill. kroner knyttet til pendler- og rettighetsreiser, jf. omtale under kap. 1720, post 01.

Effektiviseringsgevinster

Bevilgningen foreslås redusert med 21,1 mill. kroner knyttet til gjennomført effektivisering av vedlikeholdet i Forsvaret, jf. tilsvarende økning på kap. 1720, post 01. Samtidig foreslås bevilgningen redusert med 2,3 mill. kroner knyttet til sentralisering av anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret som har medført effektivisering, jf. tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Andre endringer

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 2,8 mill. kroner mot en økt bevilgning til forskningsgruppen «Prosjekt Sjømakt 2040» under Forsvarets høyskole, kap. 1720, post 01.

Sjøforsvaret har merbehov knyttet til valuta og drivstoff, mens Kystvakten har mindrebehov knyttet til samme områder. Det foreslås derfor en omdisponering av 12,6 mill. kroner til posten fra kap. 1790, post 01.

Det foreslås en overføring av årsverk ved helikopterlandingsplassen på Haakonsværn fra Luftforsvaret til Sjøforsvaret. Det foreslås derfor å omdisponere 1,3 mill. kroner til posten fra kap. 1733, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 28,6 mill. kroner.

Kap. 1733 Luftforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Overføring av oppgaver, årsverk m.m.

Det foreslås å omdisponere 96,3 mill. kroner til posten fra kap. 1790, post 01 knyttet til operativ testing og evaluering av helikopteret NH90. Beløpet inngår i den planlagte totalutgiften for NH90.

Systemeierskapet for kommunikasjonssystemet Link 16 er flyttet fra Luftforsvaret til Cyberforsvaret. Det foreslås derfor en omdisponering av 0,6 mill. kroner fra posten til kap. 1720, post 01.

Videre er eiendommer fra Luftforsvaret overført til Forsvarets logistikkorganisasjon. Det foreslås at bevilgningen reduseres med 0,5 mill. kro-

ner, jf. tilsvarende økning under kap. 1720, post 01.

Driften av drivstoffanlegget Ishavet er overført fra Luftforsvaret til Forsvarets logistikkorganisasjon. Det foreslås derfor å omdisponere 0,4 mill. kroner til kap. 1720, post 01.

Forlegningsfasiliteter i Værnes er overført fra Heimevernet til Luftforsvaret. Det foreslås derfor en økning på 2,6 mill. kroner på posten, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1734, post 01.

Forlegningsfasiliteter i Bardufoss er overført fra Hæren til Luftforsvaret. Det foreslås derfor at bevilgningen økes med 0,4 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1731, post 01.

Det foreslås en overføring av årsverk ved helikopterlandingsplassen på Haakonsværn fra Luftforsvaret til Sjøforsvaret. Lønnsmidler på 1,3 mill. kroner foreslås derfor omdisponert fra posten til kap. 1732, post 01.

Omdisponering av felleskapasiteter

Det foreslås å øke bevilgningen med 28,0 mill. kroner knyttet til deltagelse på fellesøvelser, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Det foreslås videre å øke bevilgningen med 10,6 mill. kroner knyttet til flyreiser for vernepliktige i Forsvaret, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Det er innført en ny beregningsmetode for fordeling av midler knyttet til personlig bekledning og utrustning i Forsvaret. Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 0,7 mill. kroner, jf. tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Videre foreslås det å omdisponere 0,9 mill. kroner fra kap. 1720, post 01, knyttet til behov for en midlertidig kapasitetsøkning for håndtering av Cyberforsvarets IKT-prosjektportefølje.

Bevilgningen foreslås økt med 0,6 mill. kroner knyttet til pendler- og rettighetsreiser, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 5,4 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01. Midlene er knyttet til vedlikehold, reservedeler og beredskap.

Effektiviseringsgevinster

Bevilgningen foreslås redusert med 11,0 mill. kroner knyttet til gjennomført effektivisering av vedlikeholdet i Forsvaret, jf. tilsvarende økning på kap. 1720, post 01. Samtidig foreslås bevilgningen økt med 11,2 mill. kroner knyttet til sentralisering av

anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret som har medført effektivisering, jf. tilsvarende reduksjon under kap. 1720, post 01.

Økte utgifter som følge av svak kronekurs

Luftforsvaret har merutgifter som følge av den svake kronekursen. Bevilgningen på posten foreslås økt med 161,0 mill. kroner, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1710, post 47.

Helikopterberedskap

Midlene for helikopterberedskapen i Nord-Norge ble i Saldert budsjett 2020 overført til Justis- og beredskapsdepartementet. Justis- og beredskapsdepartementet er forsinket med etablering av en sivil beredskap, og Forsvaret opprettholder derfor beredskapen inntil videre. Det foreslås derfor at 1,9 mill. kroner rammeoverføres til posten fra Justis- og beredskapsdepartementets budsjett.

Andre endringer

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 3,3 mill. kroner knyttet til at Forsvarets høyskole på kap. 1720, post 01 har hatt merutgifter for kadetter fra Luftforsvaret på gammel lønnsordning.

Det er gjennomført kjøreopplæring for vernepliktige i Luftforsvaret. Dette er gjort sentralt i Forsvaret, og det foreslås å omdisponere 0,9 mill. kroner fra posten til kap. 1720, post 01.

I mars deltok Norge i NATO-operasjonen Iceland Air Policing med kampflyet F-35. Midler til gjennomføring av oppdraget er bevilget på kap. 1720, post 01. Det foreslås å omdisponere 16,0 mill. kroner fra posten til kap. 1733, post 01.

Det er inngått en avtale om utgiftsdeling mellom Luftforsvaret og Kampflyprogrammet som ligger under Forsvarsmateriell. Forsvarsdepartementet foreslår å øke bevilgningen med 33,8 mill. kroner som følge av en tilsvarende økning av inntekter på kap. 4733, post 01.

Det foreslås å omdisponere 7,9 mill. kroner i øvingsmidler for Special Operations Aviation Squadron til Forsvarets Spesialstyrker på kap. 1731, post 01.

Hæren har levert mer hundetjenester til Luftforsvaret enn forutsatt i saldert budsjett. Det foreslås derfor at bevilgningen reduseres med 2,1 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 1731, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 340,0 mill. kroner.

Kap. 4733 Luftforsvaret*Post 01 Driftsinntekter*

Det er inngått en avtale om utgiftsdeling mellom Luftforsvaret og Kampflyprogrammet som ligger under Forsvarsmateriell. Dette medfører økte inntekter for Luftforsvaret, og det foreslås å øke bevilgningen med 33,8 mill. kroner. Det foreslås en tilsvarende økning i utgifter på kap. 1733, post 01.

Kap. 1734 Heimevernet*Post 01 Driftsutgifter**Overføring av oppgaver, årsverk m.m.*

En skytefeltadministrasjon på Elvegårdsmoen i Narvik kommune er overført fra Hæren til Heimevernet. Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 5,7 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 1731, post 01.

Forlegningsfasiliteter på Værnes er overført fra Heimevernet til Luftforsvaret. Det foreslås derfor at det omdisponeres 2,6 mill. kroner til kap. 1733, post 01.

Videre er eiendommer fra Heimevernet overført til Forsvarets logistikkorganisasjon. Det foreslås at det omdisponeres driftsmidler knyttet til eiendommene på 0,8 mill. kroner til kap. 1720, post 01.

Omdisponering av felleskapasiteter

Det foreslås å øke bevilgningen med 16,3 mill. kroner knyttet til deltagelse på fellesøvelsen Cold Response 2020, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Det foreslås å omdisponere 0,9 mill. kroner til posten fra kap. 1720, post 01 knyttet til behov for en midlertidig kapasitetsøkning for håndtering av Cyberforsvarets IKT-prosjektportefølje.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 5,0 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01. Midlene er knyttet til vedlikehold, reservedeler og beredskap.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 0,8 mill. kroner knyttet til flyreiser for vernepliktige i

Forsvaret, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Bevilgningen foreslås økt med 0,1 mill. kroner knyttet til pendler- og rettighetsreiser, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Effektiviseringsgevinster

Bevilgningen foreslås redusert med 0,9 mill. kroner knyttet til gjennomført effektivisering av vedlikeholdet i Forsvaret, jf. tilsvarende økning på kap. 1720, post 01. Samtidig foreslås bevilgningen redusert med 5,2 mill. kroner knyttet til sentralisering av anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret som har medført effektivisering, jf. tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Andre endringer

Bevilgningen på posten foreslås økt med 13,9 mill. kroner knyttet til støtte til US Marine Corps Rotational Force – Europe på Værnes. Det foreslås en tilsvarende økning i inntektene på kap. 4734, post 01.

For at Heimevernet skal kunne arrangere militære mesterskap i 2020, foreslås det å øke bevilgningen med 0,1 mill. kroner. Disse midlene foreslås omdisponert fra kap. 1720, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 33,1 mill. kroner.

Kap. 4734 Heimevernet*Post 01 Driftsinntekter*

I forbindelse med støtte til US Marine Corps Rotational Force – Europe på Værnes har inntektene økt. Det foreslås å øke bevilgningen med 13,9 mill. kroner.

Skytefeltadministrasjon på Elvegårdsmoen i Narvik kommune er overført fra Hæren til Heimevernet. Det foreslås derfor at inntekter på 0,4 mill. kroner i forbindelse med utleie budsjetteres på posten, jf. forslag om tilsvarende reduksjon på kap. 4731, post 01.

Garnisonsavdelingen i Porsanger har blitt overført fra Heimevernet til Hæren. For at alle inntektene skal budsjetteres på riktig post, foreslås bevilgningen på posten redusert med 1,5 mill. kroner og bevilgningen på kap. 4731, post 01 økt med tilsvarende beløp.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 12,8 mill. kroner.

Kap. 1735 Etterretningstjenesten*Post 21 Spesielle driftsutgifter*

Frem til 2019 har forsvarsektorens håndtering av merverdiavgift blitt praktisert som om man var ett avgiftssubjekt. Det er nå besluttet å endre denne praksisen, noe som i større grad medfører merverdiavgiftsplikt på leveranser innad i sektoren. Budsjettposten for Etterretningstjenesten inngår ikke i nettoføringsordningen for statlig betalt merverdiavgift, av hensyn til skjerming. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 24,0 mill. kroner.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 0,2 mill. kroner knyttet til sentralisering av anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret som har medført effektivisering, jf. tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 0,1 mill. kroner knyttet til flyreiser for vernepliktige i Forsvaret, jf. tilsvarende reduksjon under kap. 1720, post 01.

Det er innført en ny beregningsmetode for fordeling av midler knyttet til personlig bekledning og utrustning i Forsvaret. Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 0,1 mill. kroner, jf. tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Tidligere Forsvarets etterretningshøgskole har blitt flyttet til Etterretningstjenesten, men det viser seg i etterkant at bevilgningene ikke er justert tilsvarende. Det foreslås å rette opp dette ved at inntektene på posten reduseres med 0,1 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 24,2 mill. kroner.

Kap. 1760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold*Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 1760, post 45**Omdisponering mellom investerings- og driftsmidler*

Det foreslås å omdisponere bevilgninger mellom kap. 1760, post 45 og post 01 i tråd med tabell 2.8.

Overføring av oppgaver, årsverk m.m.

Det foreslås å øke bevilgningen med 3,8 mill. kroner knyttet til overføring av årsverk og arbeidsoppgaver fra Cyberforsvaret til Forsvarsmateriell. Bevilgningen på kap. 1720, post 01 foreslås redusert tilsvarende.

Det foreslås videre å øke bevilgningen med 0,8 mill. kroner knyttet til overføring av årsverk ved basestøtte på Kolsås leir. Det foreslås en tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Innkjøpere fra Forsvarsmateriell er overført til Forsvarets logistikkorganisasjon. Bevilgningen på posten foreslås derfor redusert med 6,0 mill. kroner, samtidig som bevilgningen på kap. 1720, post 01 foreslås økt tilsvarende.

Andre endringer

Bevilgningen foreslås økt med 56,0 mill. kroner til systemartikkelforvaltning, tjenester levert til Sjøforsvaret, Norwegian All Weather Search and Rescue Helicopter (NAWSARH) og kjøp av tjenester på Forsvarets baser. Det foreslås en tilsvarende økning av inntektene på kap. 4760, post 01.

Tabell 2.8 Omdisponering fra investerings- til driftsmidler

Beskrivelse	Beløp (mill. kroner)
Militær anvendelse av skytetjenester (MAST) og helhetlig taktisk informasjonsstruktur (Mime)	20,0
Varslingssystem for digital infrastruktur	16,0
Luftovervåkingsprogrammet <i>Nordic Enhanced Cooperation on Air Surveillance</i> (NORECAS)	10,6
Ambassadestilling for industristøtte i Washington DC	1,8

Videre foreslås bevilgningen økt med 14 mill. kroner til å dekke merutgifter til opplag av fregatten KNM Helge Ingstad. Merutgiftene foreslås dekt av merinntekter fra diverse royalties, jf. omtale under kap. 4760, post 01.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 6 mill. kroner, til å finansiere flere kontorplasser. Merutgiftene foreslås dekt av merinntekter fra diverse royalties, jf. omtale under kap. 4760, post 01.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 2,0 mill. kroner til finansiering av to årsverk tilknyttet romvirksomhet. Midlene foreslås omdisponert fra kap. 1720, post 01.

Det foreslås å omdisponere 7,1 mill. kroner knyttet til NATOs strategiske investeringsprogram fra posten til kap. 1760, post 44.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 118,0 mill. kroner.

Post 44 Fellesfinansierte investeringer, nasjonal-finansiert andel, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen med 7,1 mill. kroner knyttet til NATOs strategiske investeringsprogram (NSIP), til lønn i Forsvarsbygg som er leverandør til Forsvarsmateriells NSIP-prosjekter. Økningen motsvares av en foreslått reduksjon på kap. 1760, post 01.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 45

Omdisponering mellom investerings- og driftsmidler

Det foreslås å omdisponere bevilgninger mellom kap. 1760, post 45 og post 01 i tråd med tabell 2.9.

Andre endringer

Det foreslås å omdisponere 37,5 mill. kroner fra kap. 1710, post 47 til vedlikehold, reservedeler og beredskapsbeholdninger på kap. 1760, post 45.

Bevilgningen foreslås økt med 41,0 mill. kroner knyttet til økte inntekter fra brukerbetaling for Nasjonalt begrenset nett (21,0 mill. kroner) og salg av transportfly av typen Lockheed C-130 Hercules (20,0 mill. kroner), jf. tilsvarende økning på kap. 4760, post 45.

Den bærbare IKT-løsningen for behandling av lavgradert informasjon i Forsvarsdepartementet må oppgraderes og det foreslås derfor å omdisponere 3,0 mill. kroner til posten fra kap. 1710, post 47.

Det er opprettet et motordepot for vedlikehold av motorer til F-35 på Rygge. Forsvarsmateriell har hatt utlegg i forbindelse med etableringen. Det foreslås å omdisponere 25,0 mill. kroner fra posten til kap. 1761, post 45.

Forsvarsministeren godkjente i mars 2019 «IKT-strategi for forsvarssektoren». Det er besluttet å etablere en midlertidig programfunksjon i Forsvarsdepartementet for å starte opp endringsarbeidet. Som følge av dette foreslås bevilgningen på posten redusert med 6,8 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 1700, post 01.

Forsvarsdepartementet skal utarbeide en analyse av behovet for endringer og oppdateringer av den nasjonale forsvarsindustrielle strategien. Det foreslås å omdisponere 1,1 mill. kroner fra posten til kap. 1700, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 0,2 mill. kroner.

Tabell 2.9 Omdisponering fra investerings- til driftsmidler

Beskrivelse	Beløp (mill. kroner)
Militær anvendelse av skytetjenester (MAST) og helhetlig taktisk informasjonsstruktur (Mime)	-20,0
Varslingssystem for digital infrastruktur	-16,0
Luftovervåkingsprogrammet <i>Nordic Enhanced Cooperation on Air Surveillance</i> (NORECAS)	-10,6
Ambassadestilling for industristøtte i Washington DC	-1,8

Post 48 Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 247,7 mill. kroner som følge av en tilsvarende reduksjon i inntektene på kap. 4760, post 48.

Kap. 4760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold

Post 01 Driftsinntekter

Bevilgningen foreslås økt med 56,0 mill. kroner knyttet til diverse inntekter. Dette gjelder bl.a. refusjoner fra Forsvaret for systemartikkelforvaltning, tjenester levert til Sjøforsvaret, inntekter fra Justis- og beredskapsdepartementet for tjenester levert til Norwegian All Weather Search and Rescue Helicopter (NAWSARH) og salg av tjenester på Forsvarets baser.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 20 mill. kroner knyttet til royalties. Dette gjelder hovedsakelig royalties i forbindelse med salg av 30 mm ammunisjon.

I forbindelse med Saldert budsjett 2020 ble oppgaver vedtatt overført fra Cyber-forsvaret til Forsvarsmateriell. Inntektene ble ikke postert riktig i henhold til dette. Det foreslås derfor at bevilgningen på kap. 4760, post 01 reduseres med 2,9 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 4720, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 73,1 mill. kroner.

Post 45 (Ny) Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter

Posten foreslås bevilget med 21,0 mill. kroner knyttet til inntekter fra brukerbetaling for Nasjonal begrenset nett.

Det foreslås videre å øke bevilgningen på posten med 20,0 mill. kroner knyttet til salg av Lockheed C-130 Hercules. Det ble i 2019 vedtatt at fem transportfly av typen Lockheed C-130 Hercules skal selges for 40 mill. kroner. 20 mill. kroner ble inntektsført i 2019 mens 20,0 mill. kroner kommer i 2020. Iht. Prop. 1 S (2019–2020), Innst. 10 S (2019–2020), Vedtak 243 b. kan inntekter ved salg av større materiell benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen på kap. 1760, post 45. Resten skal tilfalle statskassen. I 2019 tilfalt

10,0 mill. kroner statskassen, og merinntekten i 2020 tilfaller dermed i sin helhet Forsvarsdepartementet.

Oppsummering

Samlet foreslås posten bevilget med 41,0 mill. kroner.

Post 48 Fellesfinansierte investeringer, inntekter

Prosjektene Replace AWACS platform på Ørland, og Augment the Joint Warfare Center training and exercise capability i Stavanger har forsinket fremdrift. Dette betyr at Forsvarsmateriell likevel ikke mottar refusjoner fra NATO i 2020, som lagt til grunn for saldert budsjett. Det foreslås derfor en reduksjon i bevilgningen på 247,7 mill. kroner, mot tilsvarende reduserte utgifter på kap. 1760, post 48.

Kap. 1761 Nye kampfly med baseløsning

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 1761, post 45

Bevilgningen foreslås økt med 0,3 mill. kroner knyttet til vakttjenesten på Kjeller. Det foreslås bevilget tilsvarende inntekter på kap. 4761, post 01.

Det er vedtatt å flytte Kampflyprogrammet fra Forsvarsmateriell til Forsvaret. Det foreslås i denne forbindelse å redusere bevilgningen på posten med 5,0 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten redusert med 4,8 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 45

Bevilgningen foreslås økt med 25,0 mill. kroner i forbindelse med opprettelse av et motordepot for vedlikehold av motorer til F-35 på Rygge. Det foreslås en tilsvarende reduksjon på kap. 1760, post 45.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 20,0 mill. kroner til utrustning av motordepotet på Rygge. Utgiftene motsvares av forslag om en tilsvarende bevilgning på kap. 4761, post 45.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 45,0 mill. kroner.

Kap. 4761 (Nytt) Nye kampfly med baseløsning*Post 01 (Ny) Driftsinntekter*

Posten foreslås bevilget med 0,3 mill. kroner knyttet til vakttjenesten på Kjeller. Utgiftene på kap. 1761, post 01 foreslås økt tilsvarende.

Post 45 (Ny) Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter

Posten foreslås bevilget med 20,0 mill. kroner knyttet til opprettelse av et motordepot på Rygge for vedlikehold av motorer til F-35. Utgiftene skal betales av Kongsberg Aviation Maintenance Service AS. Det foreslås tilsvarende utgiftsbevilgning på kap. 1761, post 45.

Kap. 1790 Kystvakten*Post 01 Driftsutgifter*

Kystvakten ivaretar fra 1. januar 2020 den nasjonale slepeberedskapen på vegne av Samferdselsdepartementet. For dette fakturerer Kystvakten Samferdselsdepartementet. I tråd med forventede utgifter til oppgaven foreslås utgiftene på posten og inntektene på kap. 4790, post 01 økt med 146,0 mill. kroner.

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 96,3 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 1733, post 01 knyttet til operativ testing og evaluering av helikopteret NH90.

Sjøforsvaret har merbehov knyttet til valuta og drivstoff. Det foreslås derfor en omdisponering av 12,6 mill. kroner fra posten til kap. 1732, post 01.

Videre foreslås det å øke bevilgningen med 4,1 mill. kroner til flyreiser for vernepliktige i Forsvaret, jf. forslag om tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Bevilgningen foreslås økt med 0,5 mill. kroner knyttet til pendler- og rettighetsreiser, jf. forslag om tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Det er innført en ny beregningsmetode for fordeling av midler knyttet til personlig bekledning og utrustning i Forsvaret. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 1790, post 01, med 0,1 mill. kroner, jf. forslag om tilsvarende reduksjon under kap. 1720, post 01.

Bevilgningen foreslås redusert med 3,8 mill. kroner knyttet til sentralisering av anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret som har medført effektivisering, jf. forslag om tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 37,8 mill. kroner.

Kap. 4790 Kystvakten*Post 01 Driftsinntekter*

Bevilgningen foreslås økt med 146,0 mill. kroner til slepeberedskap. Kystvakten har i oppdrag å ivareta den nasjonale slepeberedskapen på vegne av Samferdselsdepartementet fra 1. januar 2020. Bevilgningen på kap. 1790, post 01 foreslås økt tilsvarende.

Kap. 1791 Redningshelikoptertjenesten*Post 01 Driftsutgifter*

Redningshelikoptertjenesten har økte utgifter til vedlikehold av motorer og komponenter for å holde Sea King-helikoptrene flygedyktige frem til nye redningshelikoptre fases inn. Bevilgningen foreslås økt med 40,0 mill. kroner, mot en tilsvarende økning av inntektene på kap. 4791, post 01.

Bevilgningen foreslås økt med 0,2 mill. kroner knyttet til pendler- og rettighetsreiser, jf. forslag om tilsvarende reduksjon på kap. 1720, post 01.

Det er innført en ny beregningsmetode for fordeling av midler knyttet til personlig bekledning og utrustning i Forsvaret. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på posten med 0,1 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Bevilgningen foreslås redusert med 9,3 mill. kroner knyttet til gjennomført effektivisering av vedlikeholdet i Forsvaret, jf. forslag om tilsvarende økning på kap. 1720, post 01. Samtidig foreslås bevilgningen redusert med 1,7 mill. kroner knyttet til sentralisering av anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret som har medført effektivisering, jf. tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 29,1 mill. kroner.

Kap. 4791 Redningshelikoptertjenesten

Post 01 Driftsinntekter

Redningshelikoptertjenesten har økte utgifter knyttet til vedlikehold av motorer og komponenter for å holde Sea King-helikoptrene flygedyktige frem til nye redningshelikoptre fases inn. Utgiftene finansieres over Justis- og beredskapsdepartementets budsjett. Det foreslås å øke inntektskravet på posten med 40,0 mill. kroner. Utgiftene på kap. 1791, post 01 foreslås økt tilsvarende.

Kap. 1792 Norske styrker i utlandet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 43,0 mill. kroner til ledelse av et sanitetsbidrag i Kabul. Utgiftene dekkes gjennom et bidrag fra Luxembourg på 10,0 mill. kroner over på kap. 4792 og gjennom en omdisponering på 33,0 mill. kroner fra kap. 1710, post 47.

Bevilgningen foreslås redusert med 11,7 mill. kroner relatert til fakturerbare utgifter, som følge av en tilsvarende reduksjon i inntekter på kap. 4792, post 01.

Bevilgningen foreslås redusert med 4,5 mill. kroner knyttet til sentralisering av anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret som har medført effektivisering, jf. tilsvarende økning på kap. 1720, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 26,8 mill. kroner.

Kap. 4792 Norske styrker i utlandet

Post 01 Driftsinntekter

Forsvaret skal lede et sanitetsbidrag i Kabul. Luxembourg har påtatt seg å finansiere 10,0 mill. kroner av oppdraget. Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 10 mill. kroner.

Utgiftene på utenlandsoppdrag kan delvis vide-refaktureres. Forsvarsdepartementet har gjennomgått faktureringene på posten. Som følge av gjennomgangen foreslås inntektsbevilgningen på posten redusert med 11,7 mill. kroner. Dette gjelder en rekke utgifter som ikke kan faktureres.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten redusert med 1,7 mill. kroner.

2.15 Olje- og energidepartementet

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under postene 50, 71 og 72

På grunn av forskyvninger av blant annet Riksantikvarens kulturminneundersøkelser i regulerte vassdrag og arbeidet med fullskalaprojekt for fangst og lagring av CO₂ i Norge, ble posten redusert med 10 mill. kroner i 2019. Det foreslås en tilsvarende økning av bevilgningen i 2020 for å gjennomføre ovennevnte arbeider.

Olje- og energidepartementet følger opp planlegging og forhandlinger med industrideltakerne om fullskalaprojektet for CO₂-håndtering i Norge. Departementet arbeider for å ferdigstille forhandlingene med industriaktørene om rammer for investering og drift av prosjektet, ekstern kvalitetssikring av beslutningsgrunnlaget og notifisering av statsstøtten til ESA. Videre arbeider departementet med gevinstrealisering og nyttesiden av prosjektet. Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 1840, post 70.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 20 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv.

Det foreslås å øke bevilgningen med 2 mill. kroner, til 8,5 mill. kroner. Økningen skyldes oppdaterte anslag for utbetaling og endringer i valutakurs.

Kap. 1810 Oljedirektoratet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Posten dekker utgifter til kartlegging av kontinentalsokkelen innenfor direktoratets ansvarsområder. I uåpnede områder er det kun staten som kan drive kartlegging. Innsamling av kunnskap for å øke forståelsen av ressurspotensialet på norsk sokkel er viktig for å ivareta norske nasjonale interesser og oppnå god ressursforvaltning.

Regjeringen har besluttet å igangsette en konsekvensutredning og ressursvurdering for mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. Som del av dette skal Oljedirektoratet utarbeide en ressursvurdering av mineralforekomstene som finnes på norsk sokkel. Som del av en konsekvensutredning i forbindelse med en åpningsprosess, arbeider Oljedirektoratet også med å øke kunnskapen om lete- og utvinningsmetoder.

Oljedirektoratet vil gjennomføre kartleggingsaktivitet for å få bedre kunnskap om forekomster, gjennomføre konsekvensutredning og bygge kunnskap om mulige teknologier for leting, utbygging og utvinning. Kartleggingsarbeidet vil bli utført ved hjelp av rederier og relevante underleverandører.

Det foreslås å øke bevilgningen med 70 mill. kroner, til 139 mill. kroner.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Post 01 Driftsutgifter

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) ressursbehov til saksbehandling og tilsyn av vindkraftanlegg har økt. Blant annet er prosedyrene og kravet til kvalitet i saksbehandling av detaljplaner og miljø-, transport og anleggsplaner (MTA) skjerpet. Antall høringsuttalelser og klager har også økt. Videre er det behov for å øke kapasiteten for miljøtilsyn med energianlegg.

Det foreslås å øke bevilgningen med 2 mill. kroner. Tilsynsarbeidet er gebyrfinansiert. Det vises til forslag om tilsvarende inntektsøkning under kap. 4820, post 01.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under post 22

Salg av utstyr mv. foreslås inntektsført under kap. 4820, ny post 03. Det foreslås videre at direktoratet kan benytte merinntekter til å anskaffe nytt utstyr.

Det foreslås en fullmakt til å overskride bevilgningen mot tilsvarende merinntekter under kap. 4820, ny post 03, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 1840 CO₂-håndtering

Post 70 Administrasjon, Gassnova SF, kan overføres, kan nyttes under post 72

Bevilgningen dekker utgifter til Gassnovas administrasjon, herunder oppfølging av demonstrasjonsdelen av CLIMIT-programmet, oppfølging av arbeidet med fullskala demonstrasjon av fangst og lagring av CO₂ i Norge og ivaretagelse av statens eierinteresser i Teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad (TCM).

Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 1800, post 21, jf. omtale der.

Det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner for å dekke utgifter til Gassnovas oppfølging av TCM, jf. nærmere omtale under kap. 1840, post 71.

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 5 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til Teknologisenter for CO₂-fangst på Mongstad

Posten omfatter utgifter til Teknologisenter for CO₂-fangst på Mongstad (TCM). Staten har i eksisterende avtale en eierandel på 77,5 pst. i TCM DA, selskapet som står for driften av anleggene. De øvrige eierne i driftsselskapet er Equinor, Shell og Total med 7,5 pst. eierandel hver. Eksisterende avtale utløper i august 2020.

Gassnova og industriaktørene har forhandlet frem en avtale om videre drift av TCM frem til 31. desember 2023. I tråd med den nye avtalen skal det arbeides for at de årlige driftsutgiftene for eierne skal reduseres i driftsperioden gjennom økte inntekter fra testaktører, kontinuerlig forbedring av driften, salg av rådgivningstjenester og inntreden av flere eiere. Dagens industrielle eiere øker sine eierandeler fra 7,5 til 8,7 pst. hver. Hvis det kommer inn ytterligere industrielle eiere i den neste avtaleperioden, vil industrieierandelene kunne gå noe ned, men ikke lavere enn 7,5 pst. Avtalen vil notifiseres til ESA i henhold til statsstøttereguleringen.

Gjeldende bevilgning dekker utgifter knyttet til eksisterende avtale som utløper i august. Det foreslås at bevilgningen økes med 50 mill. kroner til videre drift.

Kap. 4800 Olje- og energidepartementet

Post 02 (Ny) Ymse inntekter

Petoro Iceland AS er meldt oppløst til Brønnøysundregistrene og selskapet er under avvikling. Av tidligere utbetalt tilskudd er det anslått at om lag 2,2 mill. kroner ikke vil bli benyttet. Petoro vil tilbakebetale ubenyttet tilskudd i 2020 som gjelder tidligere kostnadsførte lisensutgifter som ble tilbakeført ved endelig avregning.

Det foreslås å bevilge 2,2 mill. kroner på posten.

Kap. 4811 (Nytt) Equinor ASA*Post 96 (Ny) Aksjer*

På Equinors generalforsamling 15. mai 2019 fikk selskapets styre fullmakt til kjøp av egne aksjer for sletting. Equinor gjennomførte tilbakekjøp av egne aksjer i markedet fra september 2019 til tidlig februar 2020. Når kapitalnedsettelsen trer i kraft i juli 2020, vil staten få utbetalt om lag 9 100 mill. kroner. Statens eierandel vil etter dette være uendret på 67 pst.

Det foreslås å bevilge 9 100 mill. kroner på posten.

Kap. 4815 (Nytt) Petoro AS*Post 96 (Ny) Tilbakeføring av aksjekapital Petoro Iceland AS*

Petoro Iceland AS er meldt oppløst til Brønnøysundregistrene og selskapet er under avvikling. Petoro vil tilbakeføre innskutt aksjekapital på 2 mill. kroner når Petoro Iceland AS er endelig avviklet.

Det foreslås å bevilge 2 mill. kroner på posten.

Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat*Post 01 Gebyrinntekter*

Det foreslås å øke bevilgningen med 2 mill. kroner. Det vises til omtale og tilsvarende utgiftsøkning under kap. 1820, post 01.

Post 03 (Ny) Salg av utstyr mv.

Inntekter fra salg av utstyr foreslås inntektsført på kap. 4820, ny post 03. Det foreslås samtidig at direktoratet kan benytte merinntekter til å anskaffe nytt utstyr, jf. omtale under kap. 1820, post 45.

Det foreslås å bevilge 0,1 mill. kroner på posten. Det vises til tilsvarende reduksjon under kap. 5490, post 01.

Kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten*Post 24 Driftsresultat*

Det foreslås å redusere bevilgningen med 42 400 mill. kroner.

Anslaget på SDØEs driftsinntekter på kap. 5440, underpost 24.1 er redusert med 42 400 mill.

kroner. Det er da lagt til grunn en oljepris på 331 kroner, mot 476 kroner i Saldert budsjett 2020. Anslagene er svært usikre.

Forslaget innebærer at netto kontantstrøm fra SDØE reduseres fra 84 700 mill. kroner til 42 300 mill. kroner.

Kap. 5490 NVE Anlegg*Post 01 Salg av utstyr mv.*

Budsjetteringen av NVE Anlegg som egen resultat-enhet er avviklet fra og med 2020 og bevilgningen foreslås flyttet til ny post, jf. omtale under kap. 4820, ny post 03.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,1 mill. kroner.

Kap. 5680 Statnett SF*Post 85 Utbytte*

Konsernets overskudd etter skatt for 2019, justert for endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt, utgjør 2 522 mill. kroner. For regnskapsåret 2019 er utbyttet fastsatt til 50 pst. av konsernets årsresultat.

Det foreslås å øke bevilgningen med 126 mill. kroner, til 1 261 mill. kroner.

Kap. 5685 Aksjer i Equinor ASA*Post 85 Utbytte*

Equinor ASA betaler kvartalsvise utbytter. Styret vedtar utbytte for første, andre og tredje kvartal basert på fullmakt fra generalforsamlingen. Utbytte for fjerde kvartal (og for året totalt) vedtas av generalforsamlingen basert på styrets anbefaling. Utbetalingen av utbytte skjer om lag fire måneder etter at utbytte annonseres i forbindelse med fremleggelsen av selskapets kvartalsresultater.

Utbytte for tredje og fjerde kvartal 2019 og første og andre kvartal 2020 blir utbetalt i 2020. For tredje kvartal 2019 har Equinor utbetalt utbytte på 0,26 dollar per aksje. For fjerde kvartal 2019 har styret i Equinor foreslått et utbytte på 0,27 dollar per aksje. For første kvartal 2020 har styret vedtatt et utbytte på 0,09 dollar per aksje. For budsjettformål legges det til grunn at et tilsvarende utbytte som for første kvartal utbetales for andre kvartal 2020. Dette er kun en teknisk fremskri-ving og representerer ikke et syn på, eller forventning til, fremtidig utbytte.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 4 650 mill. kroner, til 15 700 mill. kroner.

Andre saker

Oppfølging av anmodningsvedtak om utjevning av nettleie for forbrukere

Det vises til anmodningsvedtak nr. 84 (2018–2019) av 3. desember 2018:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan man kan utjevne nettleien for alle forbrukere gjennom et mest mulig effektivt organisert strømnnett. Utredningen skal omfatte virkemidler som frimerkeprinsippet, utjevning av ikke-påvirkbare faktorer og for øvrig tiltak som bedrer konkurransen og bidrar til likere priser og en sikker strømforsyning til lavest mulig kostnad for strømkundene. Stortinget ber regjeringen komme tilbake med dette som en egen sak.»

Dokumentene som ligger til grunn for vedtaket er Meld. St. 1 (2018–2019) *Nasjonalbudsjettet 2019*, Prop. 1 S (2018–2019) [Gul bok] og Innst. 2 S (2018–2019).

I Granavolden-plattformen er det varslet at regjeringen vil utrede og fremme tiltak for å utjevne nettleien for alle forbrukere gjennom et mest mulig effektivt organisert strømnnett. Olje- og energidepartementet vil se punktet i Granavolden-plattformen og anmodningsvedtaket i sammenheng.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har på oppdrag fra Olje- og energidepartementet utredet virkemidler for utjevning av nettleie. Utredningen har vært på høring. RMEs oppsummering av høringsinnspill og anbefaling er oversendt departementet.

Departementet tar sikte på å komme tilbake til Stortinget i statsbudsjettet for 2021.

3 Andre saker

3.1 Midlertidig nedsatt arbeidsgiveravgift

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 422 (2019–2020) av 19. mars 2020 legger regjeringen opp til en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften med 4 prosentpoeng for tredje termin i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Se nærmere omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga*.

Det er lagt opp til at satsreduksjonen ikke skal gjelde for statlige bruttobudsjetterte forvaltningsorganer, som gjennom forskrift om forenklet oppgjør er unntatt for ordinær rapportering og betaling av arbeidsgiveravgift. I stedet beregner og posterer virksomhetene avgiften i sin rapport til statsregnskapet. Øvrige statlige nettobudsjetterte og kommunale virksomheter vil av administrative hensyn bli omfattet av ordningen.

For helseforetakene og kommunene er det tatt hensyn til verdien av nedsatt arbeidsgiveravgift for tredje termin i regjeringens forslag til bevilgningsendringer i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020.

For at statlige nettobudsjetterte virksomheter skal komme uendret ut ved nedsettelse av

arbeidsgiveravgiftssatsen som følge av virusutbruddet, foreslås det at innsparingen tas hensyn til i bevilgningen til virksomhetene. Bevilgningen for disse dekker i utgangspunktet lønns- og driftsutgifter, inkludert arbeidsgiveravgift basert på den sats hvor virksomheten er hjemmehørende. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn at budsjettrammen til de nettobudsjetterte virksomhetene reduseres tilsvarende den nedsatte arbeidsgiveravgiften for tredje termin. De enkelte forslagene til bevilgningsendringer er nærmere omtalt i kapittel 2.

Statlige virksomheter inngår ikke i kompensasjonsordningen for arbeidsgivere i tiltakssonen, jf. omtale under kap. 1634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet.

Finansdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020.

Vi HARALD, Norges Konge,

st a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020 i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020

I

I statsbudsjettet for 2020 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
20		Statsministerens kontor:	
(NY)	21	Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, <i>kan overføres</i> , bevilges med	15 000 000
41		Stortinget:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 973 300 000 til kr 965 300 000	8 000 000
	70	Tilskudd til partigruppene, forhøyes med fra kr 197 000 000 til kr 199 000 000	2 000 000
61		Høyesterett:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 116 138 000 til kr 117 888 000	1 750 000
100		Utenriksdepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 13 595 000 til kr 27 695 000	14 100 000
103		Regjeringens representasjon:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 47 428 000 til kr 49 428 000	2 000 000
116		Internasjonale organisasjoner:	
	90	Innskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB), forhøyes med fra kr 190 000 000 til kr 195 247 000	5 247 000
117		EØS-finansieringsordningene:	
	77	EØS-finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 526 000 000 til kr 1 831 000 000	695 000 000
	78	Den norske finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 931 000 000 til kr 1 526 000 000	405 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
118		Utenrikspolitiske satsinger:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70, 71, 72 og 73</i> , forhøyes med fra kr 77 942 000 til kr 93 942 000	16 000 000
	72	Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 29 928 000 til kr 13 928 000	16 000 000
140		Utenriksdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 1 640 558 000 til kr 1 636 558 000	4 000 000
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 284 425 000 til kr 288 425 000	4 000 000
144		Norsk senter for utvekslingssamarbeid (Norec):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 54 464 000 til kr 51 964 000	2 500 000
	70	Uttekslingsordninger, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 145 811 000 til kr 88 811 000	57 000 000
150		Humanitær bistand:	
	70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 4 831 700 000 til kr 4 869 905 000	38 205 000
151		Fred, sikkerhet og globalt samarbeid:	
	72	Stabilisering av land i krise og konflikt, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 835 390 000 til kr 842 390 000	7 000 000
159		Regionbevilgninger:	
	75	Afrika, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 090 584 000 til kr 1 120 584 000	30 000 000
160		Helse:	
	70	Helse, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 3 610 686 000 til kr 4 151 759 000	541 073 000
161		Utdanning, forskning og faglig samarbeid:	
	70	Utdanning, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 570 150 000 til kr 2 405 150 000	165 000 000
	71	Forskning, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 208 846 000 til kr 181 846 000	27 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Kunnskapsbanken og faglig samarbeid, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 888 714 000 til kr 688 714 000	200 000 000
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi:	
	70	Næringsutvikling og handel, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 461 200 000 til kr 416 200 000	45 000 000
	72	Fornybar energi, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 867 000 000 til kr 702 000 000	165 000 000
	73	Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC), <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 160 000 000 til kr 130 000 000	30 000 000
163		Klima, miljø og hav:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 15 000 000 til kr 0	15 000 000
	71	Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 517 967 000 til kr 382 967 000	135 000 000
172		Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette:	
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 086 000 000 til kr 1 188 000 000	102 000 000
	72	Strategisk samarbeid, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 139 000 000 til kr 247 000 000	108 000 000
	73	Gjeldslette, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 326 500 000 til kr 280 485 000	46 015 000
179		Flyktningiltak i Norge:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 718 575 000 til kr 575 352 000	143 223 000
200		Kunnskapsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 389 977 000 til kr 392 841 000	2 864 000
201		Analyse og kunnskapsgrunnlag:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 216 285 000 til kr 225 485 000	9 200 000
220		Utdanningsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 364 427 000 til kr 357 213 000	7 214 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
222		Statlige skoler og fjernundervisningstjenester:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 136 065 000 til kr 145 365 000	9 300 000
225		Tiltak i grunnopplæringen:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 23 611 000 til kr 13 611 000	10 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 109 614 000 til kr 19 614 000	90 000 000
	64	Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge, nedsettes med fra kr 62 111 000 til kr 52 343 000	9 768 000
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 248 556 000 til kr 165 704 000	82 852 000
	68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen, forhøyes med fra kr 292 537 000 til kr 293 592 000	1 055 000
	75	Grunntilskudd, forhøyes med fra kr 88 587 000 til kr 92 337 000	3 750 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 296 726 000 til kr 1 596 926 000	300 200 000
	63	Forskning på effektene av økt lærertetthet, nedsettes med fra kr 50 687 000 til kr 43 002 000	7 685 000
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.:	
	70	Frittstående grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 875 033 000 til kr 2 874 145 000	888 000
	71	Frittstående videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 678 612 000 til kr 1 678 750 000	138 000
	83	Kompensasjon til friskoler for refundert foreldrebetaling ifb. stenging av skole og SFO, forhøyes med fra kr 10 000 000 til kr 15 000 000	5 000 000
231		Barnehager:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 51</i> , nedsettes med fra kr 464 683 000 til kr 453 302 000	11 381 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
240		Fagskoler:	
	60	Driftstilskudd til fagskoler, forhøyes med fra kr 782 138 000 til kr 816 332 000	34 194 000
251		22. juli-senteret:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 11 723 000 til kr 17 523 000	5 800 000
253		Folkehøyskoler:	
	70	Tilskudd til folkehøyskoler, forhøyes med fra kr 951 516 000 til kr 1 012 316 000	60 800 000
256		Kompetanse Norge:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 104 369 000 til kr 110 469 000	6 100 000
260		Universiteter og høyskoler:	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, forhøyes med fra kr 36 899 475 000 til kr 37 077 256 000	177 781 000
270		Studentvelferd:	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 822 442 000 til kr 551 408 000	271 034 000
272		Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning:	
	50	Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning, forhøyes med fra kr 601 000 000 til kr 644 279 000	43 279 000
273		Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning:	
	50	Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning, forhøyes med fra kr 184 495 000 til kr 194 518 000	10 023 000
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med fra kr 176 603 000 til kr 175 355 000	1 248 000
285		Norges forskningsråd:	
	53	Sektorovergripende og strategiske satsinger, nedsettes med fra kr 1 408 881 000 til kr 1 397 881 000	11 000 000
	55	Virksomhetskostnader, nedsettes med fra kr 783 617 000 til kr 780 105 000	3 512 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, forhøyes med fra kr 288 845 000 til kr 309 226 000	20 381 000
	73	EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 2 390 128 000 til kr 2 677 801 000	287 673 000
	74	EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett, forhøyes med fra kr 646 902 000 til kr 733 245 000	86 343 000
	75	UNESCO-kontingent, nedsettes med fra kr 24 944 000 til kr 22 251 000	2 693 000
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 292 960 000 til kr 295 389 000	2 429 000
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 65 512 000 til kr 65 112 000	400 000
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 7 545 633 000 til kr 7 474 723 000	70 910 000
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 714 150 000 til kr 1 691 303 000	22 847 000
	62	Kommunale innvandrertiltak, nedsettes med fra kr 225 011 000 til kr 222 582 000	2 429 000
	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet, forhøyes med fra kr 125 443 000 til kr 135 443 000	10 000 000
	73	Tilskudd, forhøyes med fra kr 21 414 000 til kr 21 814 000	400 000
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, nedsettes med fra kr 1 234 850 000 til kr 1 173 273 000	61 577 000
315		Frivillighetsformål:	
	79	Til disposisjon, forhøyes med fra kr 9 810 000 til kr 14 810 000	5 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, forhøyes med fra kr 194 500 000 til kr 301 000 000	106 500 000
320		Norsk kulturråd:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 187 800 000 til kr 189 610 000	1 810 000
	55	Norsk kulturfond, nedsettes med fra kr 1 008 060 000 til kr 1 007 560 000	500 000
323		Musikk og scenekunst:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 65 190 000 til kr 45 190 000	20 000 000
	78	Ymse faste tiltak, nedsettes med fra kr 329 569 000 til kr 328 559 000	1 010 000
325		Allmenne kulturformål:	
	77	Kompensasjonsordninger for arrangører på kultur-, frivillighets- og idrettsfeltet, forhøyes med fra kr 1 000 000 000 til kr 1 620 000 000	620 000 000
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med fra kr 11 600 000 til kr 26 600 000	15 000 000
	82	Nobels Fredssenter, forhøyes med fra kr 32 890 000 til kr 37 890 000	5 000 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål:	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket, forhøyes med fra kr 49 055 000 til kr 49 120 000	65 000
328		Museum og visuell kunst:	
	70	Det nasjonale museumsnettverket, nedsettes med fra kr 2 080 525 000 til kr 2 075 525 000	5 000 000
334		Filmformål m.m.:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 115 150 000 til kr 117 400 000	2 250 000
	50	Filmfondet, forhøyes med fra kr 527 160 000 til kr 554 910 000	27 750 000
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 71 360 000 til kr 39 370 000	31 990 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
335		Medieformål:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 53 220 000 til kr 54 000 000	780 000
	71	Mediestøtte, forhøyes med fra kr 415 230 000 til kr 715 530 000	300 300 000
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 20 400 000 til kr 20 510 000	110 000
	79	Norsk rikskringkasting AS – NRK, nedsettes med fra kr 6 413 342 000 til kr 6 212 925 000	200 417 000
353		Likestillings- og diskrimineringsombudet:	
	50	Basisbevilgning, nedsettes med fra kr 48 020 000 til kr 47 859 000	161 000
400		Justis- og beredskapsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 477 434 000 til kr 477 064 000	370 000
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 34 593 000 til kr 34 033 000	560 000
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner, forhøyes med fra kr 14 889 000 til kr 15 989 000	1 100 000
410		Domstolene:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 618 217 000 til kr 2 687 667 000	69 450 000
414		Forliksråd og andre domsutgifter:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 36 998 000 til kr 37 298 000	300 000
430		Kriminalomsorgen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 788 033 000 til kr 4 795 883 000	7 850 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 18 874 616 000 til kr 18 868 216 000	6 400 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 137 495 000 til kr 129 195 000	8 300 000
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål, forhøyes med fra kr 26 819 000 til kr 36 619 000	9 800 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	25	Retur av asylsøkere med avslag og andre utlendinger uten lovlig opphold, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 95 528 000 til kr 75 528 000	20 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 950 030 000 til kr 1 169 030 000	219 000 000
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 65 946 000 til kr 70 946 000	5 000 000
442		Politihøgskolen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 633 984 000 til kr 640 984 000	7 000 000
445		Den høyere påtalemyndighet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 277 795 000 til kr 280 095 000	2 300 000
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 7 606 000 til kr 9 306 000	1 700 000
	70	Overføringer til private, nedsettes med fra kr 6 878 000 til kr 6 678 000	200 000
452		Sentral krisehåndtering:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 26 849 000 til kr 30 049 000	3 200 000
454		Redningshelikopter tjenesten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 700 023 000 til kr 765 685 000	65 662 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 2 315 361 000 til kr 2 336 400 000	21 039 000
455		Redningstjenesten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 111 310 000 til kr 116 380 000	5 070 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 6 074 000 til kr 834 000	5 240 000
457		Nasjonal sikkerhetsmyndighet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 375 306 000 til kr 355 306 000	20 000 000
(NY)	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , bevilges med	20 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
460		Spesialenheten for politisaker:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 48 316 000 til kr 54 316 000	6 000 000
467		Norsk Lovtidend:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 404 000 til kr 6 479 000	2 075 000
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 20 230 000 til kr 22 030 000	1 800 000
469		Vergemålsordningen:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 138 546 000 til kr 115 000 000	23 546 000
473		Statens sivilrettsforvaltning:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 77 021 000 til kr 79 871 000	2 850 000
474		Konfliktråd:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 139 495 000 til kr 143 495 000	4 000 000
480		Svalbardbudsjettet:	
	50	Tilskudd, forhøyes med fra kr 393 308 000 til kr 413 178 000	19 870 000
490		Utlendingsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 012 202 000 til kr 1 029 480 000	17 278 000
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, nedsettes med fra kr 643 848 000 til kr 614 760 000	29 088 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 66 972 000 til kr 74 972 000	8 000 000
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, nedsettes med fra kr 163 510 000 til kr 161 770 000	1 740 000
	70	Stønader til beboere i asylmottak, nedsettes med fra kr 85 374 000 til kr 63 006 000	22 368 000
	72	Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 73 078 000 til kr 72 178 000	900 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 291, post 60</i> , nedsettes med fra kr 21 920 000 til kr 17 693 000	4 227 000
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 28 233 000 til kr 29 798 000	1 565 000
491		Utlendingsnemnda:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 285 316 000 til kr 262 336 000	22 980 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, <i>kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med fra kr 12 625 000 til kr 12 825 000	200 000
500		Kommunal- og moderniseringsdepartementet:	
	25	Nytt regjeringskvartal, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 4 039 000 til kr 9 039 000	5 000 000
510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 640 329 000 til kr 650 629 000	10 300 000
525		Fylkesmannsembetene:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 896 952 000 til kr 1 900 132 000	3 180 000
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 471 200 000 til kr 2 161 200 000	690 000 000
540		Digitaliseringsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 233 339 000 til kr 207 268 000	26 071 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 44 108 000 til kr 36 108 000	8 000 000
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale felleskomponenter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 111 585 000 til kr 117 385 000	5 800 000
	28	Altinn, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 221 548 000 til kr 247 348 000	25 800 000
560		Samiske formål:	
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv, forhøyes med fra kr 512 861 000 til kr 518 968 000	6 107 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
567		Nasjonale minoriteter:	
	70	Nasjonale minoriteter, forhøyes med fra kr 7 257 000 til kr 7 757 000	500 000
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med fra kr 141 800 768 000 til kr 142 678 346 000	877 578 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med fra kr 38 260 708 000 til kr 38 410 708 000	150 000 000
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571, post 64</i> , forhøyes med fra kr 382 000 000 til kr 1 882 000 000	1 500 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 3 342 343 000 til kr 3 385 343 000	43 000 000
	76	Utleieboliger, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 445 067 000 til kr 361 002 000	84 065 000
595		Statens kartverk:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 01 og 45</i> , forhøyes med fra kr 293 827 000 til kr 306 827 000	13 000 000
600		Arbeids- og sosialdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 219 270 000 til kr 226 020 000	6 750 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.:	
	70	Tilskudd, nedsettes med fra kr 43 130 000 til kr 34 480 000	8 650 000
605		Arbeids- og velferdsetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 12 404 655 000 til kr 13 114 655 000	710 000 000
606		Trygderetten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 87 545 000 til kr 89 445 000	1 900 000
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 5 458 000 000 til kr 5 346 000 000	112 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr -13 000 000 til kr -37 000 000	24 000 000
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 31 000 000 til kr 32 000 000	1 000 000
615		Yrkesskadeforsikring:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 93 000 000 til kr 65 000 000	28 000 000
616		Gruppelivsforsikring:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 214 000 000 til kr 200 000 000	14 000 000
634		Arbeidsmarkedstiltak:	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 7 079 465 000 til kr 7 002 465 000	77 000 000
640		Arbeidstilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 689 900 000 til kr 703 900 000	14 000 000
642		Petroleumstilsynet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 294 400 000 til kr 295 400 000	1 000 000
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt:	
	50	Statstilskudd, nedsettes med fra kr 152 200 000 til kr 151 712 000	488 000
660		Krigspensjon:	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 144 000 000 til kr 140 000 000	4 000 000
664		Pensjonstrygden for sjømenn:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 29 000 000 til kr 34 000 000	5 000 000
665		Pensjonstrygden for fiskere:	
	70	Tilskudd, nedsettes med fra kr 43 000 000 til kr 35 000 000	8 000 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP):	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 760 000 000 til kr 2 750 000 000	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
667		Supplerende stønad til personer over 67 år:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 328 000 000 til kr 320 000 000	8 000 000
701		E-helse, helseregistre mv.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 566 537 000 til kr 571 537 000	5 000 000
	70	Norsk Helsenett SF, nedsettes med fra kr 152 297 000 til kr 145 797 000	6 500 000
710		Vaksiner mv.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 303 925 000 til kr 300 925 000	3 000 000
732		Regionale helseforetak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 19 401 000 til kr 24 546 000	5 145 000
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i> , forhøyes med fra kr 990 110 000 til kr 1 011 410 000	21 300 000
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 56 113 159 000 til kr 57 569 159 000	1 456 000 000
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 19 588 777 000 til kr 19 991 777 000	403 000 000
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 14 916 217 000 til kr 15 138 017 000	221 800 000
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 13 261 484 000 til kr 13 580 684 000	319 200 000
	76	Innsatsstyrt finansiering, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 39 960 745 000 til kr 39 961 045 000	300 000
	77	Laboratorie- og radiologiske undersøkelser, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 3 145 547 000 til kr 3 229 660 000	84 113 000
	86	Driftskreditter, forhøyes med fra kr 4 459 000 000 til kr 6 418 000 000	1 959 000 000
733		Habilitering og rehabilitering:	
	72	Kjøp av opptrening mv., <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 245 000 til kr 26 100 000	24 855 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
740		Helsedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 222 348 000 til kr 1 392 548 000	170 200 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 35 441 000 til kr 55 241 000	19 800 000
745		Folkehelseinstituttet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 065 075 000 til kr 1 131 075 000	66 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 145 287 000 til kr 144 287 000	1 000 000
746		Statens legemiddelverk:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 308 275 000 til kr 323 275 000	15 000 000
761		Omsorgstjeneste:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , forhøyes med fra kr 192 152 000 til kr 192 652 000	500 000
	63	Investeringsstilskudd – rehabilitering, <i>kan overføres, kan nyttes under post 69</i> , nedsettes med fra kr 4 035 632 000 til kr 3 993 332 000	42 300 000
	64	Kompensasjon for renter og avdrag, nedsettes med fra kr 866 000 000 til kr 820 000 000	46 000 000
	65	Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 518 382 000 til kr 1 502 082 000	16 300 000
	67	Utviklingstiltak, nedsettes med fra kr 66 602 000 til kr 64 902 000	1 700 000
	69	Investeringsstilskudd – netto tilvekst, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 403 300 000 til kr 335 300 000	68 000 000
	79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 121 632 000 til kr 122 832 000	1 200 000
762		Primærhelsetjeneste:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 121 061 000 til kr 258 579 000	137 518 000
	61	Fengselshelsetjeneste, forhøyes med fra kr 181 184 000 til kr 181 594 000	410 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	63	Allmennlegetjenester, nedsettes med fra kr 322 781 000 til kr 244 281 000	78 500 000
	64	Opptappingsplan habilitering og rehabilitering, nedsettes med fra kr 4 018 000 til kr 0	4 018 000
765		Psykisk helse, rus og vold:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i> , forhøyes med fra kr 129 598 000 til kr 181 731 000	52 133 000
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 238 690 000 til kr 236 090 000	2 600 000
	62	Rusarbeid, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 492 460 000 til kr 452 460 000	40 000 000
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 415 935 000 til kr 455 935 000	40 000 000
780		Forskning:	
	50	Norges forskningsråd mv., forhøyes med fra kr 252 167 000 til kr 257 167 000	5 000 000
781		Forsøk og utvikling mv.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i> , forhøyes med fra kr 52 978 000 til kr 58 228 000	5 250 000
840		Tiltak mot vold og overgrep:	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858, post 1</i> , forhøyes med fra kr 104 954 000 til kr 106 754 000	1 800 000
842		Familievern:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 31 902 000 til kr 31 302 000	600 000
843		Adopsjonsstøtte:	
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 11 000 000 til kr 9 000 000	2 000 000
844		Kontantstøtte:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 560 000 000 til kr 1 550 000 000	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
845		Barnetrygd:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 16 459 000 000 til kr 16 250 000 000	209 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 61 og post 71</i> , nedsettes med fra kr 36 792 000 til kr 36 442 000	350 000
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i> , forhøyes med fra kr 358 969 000 til kr 411 969 000	53 000 000
	62	Utvikling i kommunene, forhøyes med fra kr 111 842 000 til kr 112 092 000	250 000
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 21 393 000 til kr 28 393 000	7 000 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i> , nedsettes med fra kr 76 772 000 til kr 69 072 000	7 700 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 20 116 000 til kr 12 016 000	8 100 000
	61	Utvikling i kommunene, forhøyes med fra kr 53 871 000 til kr 56 511 000	2 640 000
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 121 518 000 til kr 127 278 000	5 760 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 590 813 000 til kr 593 013 000	2 200 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 19 723 000 til kr 18 623 000	1 100 000
860		Forbrukerrådet:	
	50	Basisbevilgning, nedsettes med fra kr 133 545 000 til kr 132 898 000	647 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak:	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 1 492 000 til kr 1 592 000	100 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 14 361 000 til kr 15 361 000	1 000 000
868		Forbrukertilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 34 078 000 til kr 41 178 000	7 100 000
880		Den norske kirke:	
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet, forhøyes med fra kr 104 622 000 til kr 120 622 000	16 000 000
882		Kirkebygg og gravplasser:	
	61	Tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 20 000 000 til kr 19 100 000	900 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 436 511 000 til kr 437 353 000	842 000
	71	Miljøtiltak Raufoss, forhøyes med fra kr 2 050 000 til kr 4 300 000	2 250 000
	72	Tilskudd til beredskapsordninger, forhøyes med fra kr 3 900 000 til kr 4 307 000	407 000
904		Brønnøysundregistrene:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 348 300 000 til kr 358 300 000	10 000 000
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 7 000 000 til kr 8 500 000	1 500 000
907		Norsk nukleær dekommisjonering:	
	30	Opprydding Søve, nedsettes med fra kr 21 600 000 til kr 2 000 000	19 600 000
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:	
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 2 173 300 000 til kr 2 188 000 000	14 700 000
910		Sjøfartsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 428 350 000 til kr 433 050 000	4 700 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
917		Fiskeridirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 417 500 000 til kr 419 500 000	2 000 000
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 90 000 000 til kr 111 919 000	21 919 000
919		Diverse fiskeriformål:	
(NY)	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, bevilges med	1 021 406 000
922		Romvirksomhet:	
	50	Norsk Romsenter, nedsettes med fra kr 72 150 000 til kr 71 909 000	241 000
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA), forhøyes med fra kr 225 300 000 til kr 232 920 000	7 620 000
	71	Internasjonal romvirksomhet, forhøyes med fra kr 486 800 000 til kr 502 240 000	15 440 000
	73	EUs romprogrammer, nedsettes med fra kr 415 600 000 til kr 396 000 000	19 600 000
	95	Egenkapital Space Norway AS, forhøyes med fra kr 72 558 000 til kr 167 258 000	94 700 000
923		Havforskningsinstituttet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 633 250 000 til kr 622 250 000	11 000 000
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 170 000 000 til kr 204 500 000	34 500 000
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 6 850 000 til kr 10 795 000	3 945 000
926		Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 168 450 000 til kr 179 450 000	11 000 000
928		Annen marin forskning og utvikling:	
	50	Tilskudd til Veterinærinstituttet, nedsettes med fra kr 65 500 000 til kr 64 988 000	512 000
929		Institutt for energiteknikk:	
	70	Tilskudd til drift av atomanlegg, nedsettes med fra kr 328 150 000 til kr 318 150 000	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
950		Forvaltning av statlig eierskap:	
	52	Risikokapital, Nysnø Klimainvesteringer AS, forhøyes med fra kr 245 000 000 til kr 350 000 000	105 000 000
(NY)	72	Tilskudd til pensjonsforpliktelser for Mantena AS, bevilges med	100 000 000
	90	Kapitalinnskudd, Nysnø Klimainvesteringer AS, forhøyes med fra kr 455 000 000 til kr 650 000 000	195 000 000
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet:	
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet, nedsettes med fra kr 120 606 000 til kr 119 654 000	952 000
1115		Mattilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 369 024 000 til kr 1 384 024 000	15 000 000
1136		Kunnskapsutvikling m.m.:	
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi, nedsettes med fra kr 233 816 000 til kr 231 327 000	2 489 000
1140		Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.:	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 41 278 000 til kr 32 278 000	9 000 000
1142		Landbruksdirektoratet:	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 160 000 000 til kr 220 000 000	60 000 000
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 20 000 000 til kr 50 000 000	30 000 000
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket:	
(NY)	76	Ekstraordinære tiltak i skogbruket, bevilges med	50 000 000
1151		Til gjennomføring av reindrifftsavtalen:	
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet, forhøyes med fra kr 56 600 000 til kr 66 600 000	10 000 000
1300		Samferdselsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 184 800 000 til kr 187 550 000	2 750 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1315		Tilskudd til Avinor AS:	
(NY)	70	Tilskudd, bevilges med	4 270 000 000
1320		Statens vegvesen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 723 700 000 til kr 3 903 700 000	180 000 000
	22	Drift og vedlikehold av riksveier, <i>kan overføres, kan nyttes under post 29 og post 30</i> , nedsettes med fra kr 7 031 800 000 til kr 6 981 800 000	50 000 000
	28	Trafikant- og kjøretøytilsyn, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 214 600 000 til kr 2 204 600 000	10 000 000
	29	OPS-prosjekter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , forhøyes med fra kr 1 212 000 000 til kr 1 322 000 000	110 000 000
	30	Riksveiinvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22, post 29 og post 31 og kap. 1330, post 66</i> , forhøyes med fra kr 13 129 400 000 til kr 13 189 400 000	60 000 000
	64	Utbedring på fylkesveier for tømmertransport, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 25 800 000 til kr 34 300 000	8 500 000
	65	Tilskudd til fylkesveier, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 100 000 000 til kr 91 500 000	8 500 000
	72	Kjøp av riksveiferjetjenester, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 537 900 000 til kr 1 737 900 000	200 000 000
1330		Særskilte transporttiltak:	
	63	Særskilt tilskudd til store kollektivprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 070 000 000 til kr 1 870 000 000	200 000 000
	66	Belønningsmidler til tilskuddsordninger i byområder, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 2 650 500 000 til kr 2 712 500 000	62 000 000
1352		Jernbanedirektoratet:	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 4 574 200 000 til kr 4 344 200 000	230 000 000
	72	Kjøp av infrastrukturtenester – planlegging av investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71 og post 73</i> , nedsettes med fra kr 1 602 900 000 til kr 1 324 900 000	278 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	73	Kjøp av infrastruktur tjenester – investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71, post 72 og post 74</i> , forhøyes med fra kr 11 569 700 000 til kr 12 395 700 000	826 000 000
1357		Mantena AS:	
	72	Tilskudd til pensjonsforpliktelser, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 109 100 000 til kr 0	109 100 000
1360		Kystverket:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i> , nedsettes med fra kr 1 869 000 000 til kr 1 794 000 000	75 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 35 200 000 til kr 32 200 000	3 000 000
	34	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 25 800 000 til kr 5 800 000	20 000 000
	72	Tilskudd for overføring av gods fra vei til sjø, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 50 000 000 til kr 75 000 000	25 000 000
1361		Samfunnet Jan Mayen:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 55 500 000 til kr 53 500 000	2 000 000
(NY)	30	Nytt hovedbygg på Jan Mayen, bevilges med	2 000 000
1362		Senter for oljevern og marint miljø:	
	50	Tilskudd, nedsettes med fra kr 27 300 000 til kr 27 246 000	54 000
1370		Posttjenester:	
	70	Kjøp av post- og banktjenester, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 617 400 000 til kr 587 400 000	30 000 000
1400		Klima- og miljødepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 293 006 000 til kr 287 356 000	5 650 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 102 724 000 til kr 85 474 000	17 250 000
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 101 328 000 til kr 106 928 000	5 600 000
1410		Kunnskap om klima og miljø:	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene, forhøyes med fra kr 38 007 000 til kr 38 507 000	500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1411		Artsdatabanken:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 7 122 000 til kr 10 122 000	3 000 000
	70	Tilskudd til arter og naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 29 666 000 til kr 26 666 000	3 000 000
1412		Meteorologiformål:	
	50	Meteorologisk institutt, forhøyes med fra kr 339 635 000 til kr 341 654 000	2 019 000
	70	Internasjonale samarbeidsprosjekt, nedsettes med fra kr 146 127 000 til kr 139 647 000	6 480 000
1420		Miljødirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 712 534 000 til kr 716 078 000	3 544 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 306 097 000 til kr 303 297 000	2 800 000
	22	Statlige vannmiljøtiltak, forhøyes med fra kr 242 770 000 til kr 243 270 000	500 000
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpassing, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 287 832 000 til kr 187 832 000	100 000 000
	70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 40 792 000 til kr 40 292 000	500 000
	77	Diverse organisasjoner og stiftelser m.m., forhøyes med fra kr 15 416 000 til kr 17 716 000	2 300 000
1422		Miljøvennlig skipsfart:	
	70	Tilskudd til private, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 26 188 000 til kr 51 188 000	25 000 000
1425		Fisketiltak:	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 17 145 000 til kr 14 974 000	2 171 000
1429		Riksantikvaren:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 149 268 000 til kr 149 424 000	156 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 33 164 000 til kr 48 764 000	15 600 000
1432		Norsk kulturminnefond:	
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak, nedsettes med fra kr 126 362 000 til kr 126 292 000	70 000
1471		Norsk Polarinstitut:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 244 359 000 til kr 239 359 000	5 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 83 238 000 til kr 107 038 000	23 800 000
1473		Kings Bay AS:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 34 893 000 til kr 52 893 000	18 000 000
1600		Finansdepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 84 600 000 til kr 79 000 000	5 600 000
1602		Finanstilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 419 900 000 til kr 424 100 000	4 200 000
1605		Direktoratet for forvaltning og økonomistyring:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 607 400 000 til kr 751 271 000	143 871 000
1610		Tolletaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 552 200 000 til kr 1 568 100 000	15 900 000
1618		Skatteetaten:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 6 716 700 000 til kr 6 503 367 000	213 333 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 110 100 000 til kr 94 600 000	15 500 000
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 5 500 000 til kr 6 233 000	733 000
1620		Statistisk sentralbyrå:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 259 900 000 til kr 248 100 000	11 800 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1632		Kompensasjon for merverdiavgift:	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 27 000 000 000 til kr 27 730 000 000	730 000 000
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 280 000 000 til kr 1 500 000 000	780 000 000
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 7 400 000 000 til kr 7 600 000 000	200 000 000
1634		Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet:	
(NY)	71	Kompensasjonsordning for arbeidsgivere i tiltakssonen og på Svalbard, bevilges med	167 000 000
1650		Statsgjeld, renter mv.:	
(NY)	1	Driftsutgifter, bevilges med	8 000 000
	89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 10 015 800 000 til kr 10 517 700 000	501 900 000
1700		Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 830 361 000 til kr 911 261 000	80 900 000
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 9 467 000 til kr 4 967 000	4 500 000
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 86 226 000 til kr 88 176 000	1 950 000
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 4 414 351 000 til kr 4 350 351 000	64 000 000
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 47</i> , nedsettes med fra kr 2 994 219 000 til kr 2 655 219 000	339 000 000
1716		Forsvarets forskningsinstitutt:	
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt, nedsettes med fra kr 198 975 000 til kr 195 220 000	3 755 000
1720		Felleskapasiteter i Forsvaret:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 9 473 868 000 til kr 9 351 663 000	122 205 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1731		Hæren:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 5 979 989 000 til kr 6 090 502 000	110 513 000
1732		Sjøforsvaret:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 545 051 000 til kr 4 573 605 000	28 554 000
1733		Luftforsvaret:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 5 992 775 000 til kr 6 332 807 000	340 032 000
1734		Heimevernet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 439 422 000 til kr 1 472 508 000	33 086 000
1735		Etterretningstjenesten:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 188 783 000 til kr 2 212 992 000	24 209 000
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i> , forhøyes med fra kr 1 638 693 000 til kr 1 756 652 000	117 959 000
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 83 794 000 til kr 90 850 000	7 056 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 45</i> , forhøyes med fra kr 10 179 932 000 til kr 10 180 159 000	227 000
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 350 000 000 til kr 102 300 000	247 700 000
1761		Nye kampfly med baseløsning:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1761, post 45</i> , nedsettes med fra kr 178 076 000 til kr 173 326 000	4 750 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 45</i> , forhøyes med fra kr 5 863 471 000 til kr 5 908 471 000	45 000 000
1790		Kystvakten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 184 726 000 til kr 1 222 547 000	37 821 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 876 527 000 til kr 905 669 000	29 142 000
1792		Norske styrker i utlandet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 940 928 000 til kr 967 706 000	26 778 000
1800		Olje- og energidepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 50, 71 og 72</i> , forhøyes med fra kr 16 500 000 til kr 36 500 000	20 000 000
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv., forhøyes med fra kr 6 500 000 til kr 8 500 000	2 000 000
1810		Oljedirektoratet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 69 000 000 til kr 139 000 000	70 000 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 595 000 000 til kr 597 000 000	2 000 000
1840		CO ₂ -håndtering:	
	70	Administrasjon, Gassnova SF, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i> , nedsettes med fra kr 110 000 000 til kr 105 000 000	5 000 000
	71	Tilskudd til Teknologisenter for CO ₂ -fangst på Mongstad, forhøyes med fra kr 143 000 000 til kr 193 000 000	50 000 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 4 955 000 000 til kr 3 155 000 000	1 800 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning:	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 8 343 311 000 til kr 8 542 510 000	199 199 000
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 3 552 532 000 til kr 3 624 515 000	71 983 000
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 725 460 000 til kr 695 412 000	30 048 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 392 334 000 til kr 1 139 345 000	252 989 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 787 385 000 til kr 936 469 000	149 084 000
	74	Tap på utlån, forhøyes med fra kr 392 500 000 til kr 535 500 000	143 000 000
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 33 812 217 000 til kr 34 062 309 000	250 092 000
2412		Husbanken:	
	90	Nye lån, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 16 184 000 000 til kr 18 596 000 000	2 412 000 000
2421		Innovasjon Norge:	
(NY)	52	Låneordning for pakkereisearrangører – tapsavsetning, bevilges med	1 000 000 000
	70	Basiskostnader, forhøyes med fra kr 169 450 000 til kr 173 450 000	4 000 000
(NY)	79	Tilskudd til kondemneringsordning for skip, bevilges med	75 000 000
(NY)	91	Låneordning for pakkereisearrangører – lån, bevilges med	2 000 000 000
2426		Siva SF:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 37 200 000 til kr 77 200 000	40 000 000
2445		Statsbygg:	
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 515 000 000 til kr 521 000 000	6 000 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 799 745 000 til kr 959 745 000	160 000 000
2460		Garantiinstituttet for eksportkreditt:	
(NY)	50	Tilskudd til tapsavsetning – alminnelig garantiordning, bevilges med	10 000 000 000
(NY)	51	Tilskudd til forvaltning av ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring, bevilges med	6 000 000
(NY)	52	Tilskudd til tapsavsetning for ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring, bevilges med	1 620 000 000
(NY)	90	Utbetaling ifølge trekkfullmakt – alminnelig garantiordning, bevilges med	4 500 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2470		Statens pensjonskasse:	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-637 825 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	470 649 000
		3 Avskrivninger	126 378 000
		5 Til investeringsformål	67 000 000
		6 Til reguleringsfond	-42 000 000
			-15 798 000
2530		Foreldrepenger:	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 19 230 000 000 til kr 19 620 000 000	390 000 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 825 000 000 til kr 840 000 000	15 000 000
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 485 000 000 til kr 495 000 000	10 000 000
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 49 000 000 til kr 51 000 000	2 000 000
2541		Dagpenger:	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 23 244 800 000 til kr 53 430 000 000	30 185 200 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 925 000 000 til kr 965 000 000	40 000 000
2543		Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger:	
	70	Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 4 700 000 000 til kr 3 600 000 000	1 100 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far:	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 678 000 000 til kr 1 740 000 000	62 000 000
	72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 122 740 000 til kr 124 000 000	1 260 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 58 820 000 til kr 53 000 000	5 820 000
	76	Bidragforskott, nedsettes med fra kr 715 000 000 til kr 705 000 000	10 000 000
2650		Sykepenger:	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 44 640 000 000 til kr 45 020 000 000	380 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 860 000 000 til kr 1 960 000 000	100 000 000
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 12 950 000 000 til kr 12 750 000 000	200 000 000
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 260 000 000 til kr 2 230 000 000	30 000 000
2651		Arbeidsavklaringspenger:	
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 29 029 000 000 til kr 31 315 000 000	2 286 000 000
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 168 000 000 til kr 148 000 000	20 000 000
	72	Legeerklæringer, nedsettes med fra kr 395 000 000 til kr 370 000 000	25 000 000
2655		Uførhet:	
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 100 699 500 000 til kr 99 130 000 000	1 569 500 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 70 000 000 til kr 66 000 000	4 000 000
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 38 000 000 til kr 40 000 000	2 000 000
2661		Grunn- og hjelpstønad, hjelpemidler mv.:	
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 616 300 000 til kr 1 610 000 000	6 300 000
	71	Hjelpstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 570 200 000 til kr 1 600 000 000	29 800 000
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning, nedsettes med fra kr 130 000 000 til kr 120 000 000	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	74	Tilskudd til biler, nedsettes med fra kr 799 700 000 til kr 745 000 000	54 700 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler, forhøyes med fra kr 3 417 400 000 til kr 3 460 000 000	42 600 000
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester, nedsettes med fra kr 330 000 000 til kr 325 000 000	5 000 000
	77	Ortopediske hjelpemidler, nedsettes med fra kr 1 685 700 000 til kr 1 680 000 000	5 700 000
	78	Høreapparater, forhøyes med fra kr 772 000 000 til kr 775 000 000	3 000 000
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år, forhøyes med fra kr 52 064 000 til kr 100 064 000	48 000 000
2670		Alderdom:	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 78 750 000 000 til kr 77 430 000 000	1 320 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 154 780 000 000 til kr 152 520 000 000	2 260 000 000
	72	Inntekts pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 4 360 000 000 til kr 4 120 000 000	240 000 000
	73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 6 410 000 000 til kr 6 290 000 000	120 000 000
2680		Etterlatte:	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 100 000 000 til kr 1 105 000 000	5 000 000
	75	Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 3 900 000 til kr 3 000 000	900 000
2686		Stønad ved gravferd:	
	70	Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 220 000 000 til kr 230 000 000	10 000 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.:	
	70	Spesialisthjelp, nedsettes med fra kr 2 276 700 000 til kr 2 245 025 000	31 675 000
	71	Psykologhjelp, forhøyes med fra kr 336 100 000 til kr 340 000 000	3 900 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Tannbehandling, forhøyes med fra kr 2 200 500 000 til kr 2 225 000 000	24 500 000
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, forhøyes med fra kr 1 147 500 000 til kr 1 170 000 000	22 500 000
2751		Legemidler mv.:	
	70	Legemidler, forhøyes med fra kr 10 332 000 000 til kr 10 371 000 000	39 000 000
	72	Medisinsk forbruksmateriell, nedsettes med fra kr 2 110 000 000 til kr 2 040 000 000	70 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling:	
	70	Egenandelstak 1, forhøyes med fra kr 5 451 274 000 til kr 5 540 167 000	88 893 000
	71	Egenandelstak 2, nedsettes med fra kr 1 039 600 000 til kr 1 020 000 000	19 600 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.:	
	62	Fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i> , forhøyes med fra kr 454 000 000 til kr 458 000 000	4 000 000
	70	Allmennlegehjelp, nedsettes med fra kr 5 434 911 000 til kr 5 390 113 000	44 798 000
	71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i> , nedsettes med fra kr 1 238 200 000 til kr 1 190 000 000	48 200 000
	72	Jordmorhjelp, nedsettes med fra kr 70 000 000 til kr 68 000 000	2 000 000
	73	Kiropraktorbehandling, nedsettes med fra kr 199 000 000 til kr 192 000 000	7 000 000
	75	Logopedisk og ortoptisk behandling, nedsettes med fra kr 192 000 000 til kr 190 000 000	2 000 000
2756		Andre helsetjenester:	
	70	Helsetjenester i annet EØS-land, forhøyes med fra kr 17 000 000 til kr 18 000 000	1 000 000
	71	Helsetjenester i utlandet mv., forhøyes med fra kr 405 000 000 til kr 410 000 000	5 000 000
	72	Helsetjenester til utenlandsboende mv., forhøyes med fra kr 245 000 000 til kr 260 000 000	15 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2790		Andre helsetiltak:	
	70	Bidrag, nedsettes med fra kr 247 000 000 til kr 230 000 000	17 000 000

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	
3041		Stortinget:	
	3	Leieinntekter, forhøyes med fra kr 1 100 000 til kr 2 300 000	1 200 000
3222		Statlige skoler og fjernundervisningstjenester:	
	2	Salgsinntekter mv., forhøyes med fra kr 8 884 000 til kr 18 184 000	9 300 000
3225		Tiltak i grunnopplæringen:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med fra kr 23 617 000 til kr 18 034 000	5 583 000
3288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 6 236 000 til kr 13 351 000	7 115 000
3292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:	
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter, nedsettes med fra kr 28 055 000 til kr 22 842 000	5 213 000
3410		Domstolene:	
	1	Rettsgebyr, forhøyes med fra kr 260 596 000 til kr 305 596 000	45 000 000
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten:	
	3	Salgsinntekter, forhøyes med fra kr 77 756 000 til kr 92 756 000	15 000 000
	4	Gebyr – vaktelskap, nedsettes med fra kr 4 376 000 til kr 1 976 000	2 400 000
	6	Gebyr – utlendingssaker, forhøyes med fra kr 296 273 000 til kr 373 273 000	77 000 000
	7	Gebyr – sivile gjøremål, forhøyes med fra kr 1 121 054 000 til kr 1 177 429 000	56 375 000
3442		Politi­høgskolen:	
	2	Diverse inntekter, forhøyes med fra kr 17 090 000 til kr 24 090 000	7 000 000
3490		Utlendingsdirektoratet:	
	1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 769 000 til kr 1 134 000	365 000

Kap.	Post	Formål	
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 31 094 000 til kr 43 442 000	12 348 000
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter, nedsettes med fra kr 343 876 000 til kr 282 592 000	61 284 000
	5	Refusjonsinntekter, nedsettes med fra kr 7 018 000 til kr 5 045 000	1 973 000
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter, nedsettes med fra kr 21 982 000 til kr 17 693 000	4 289 000
	8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter, nedsettes med fra kr 113 692 000 til kr 34 125 000	79 567 000
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:	
	1	Gebyrinntekter, lån, forhøyes med fra kr 27 000 000 til kr 28 000 000	1 000 000
	90	Tilbakebetaling av lån, forhøyes med fra kr 10 400 000 000 til kr 10 800 000 000	400 000 000
3634		Arbeidsmarkedstiltak:	
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak, forhøyes med fra kr 200 000 til kr 6 000 000	5 800 000
3642		Petroleumstilsynet:	
	3	Gebyr tilsyn, forhøyes med fra kr 73 450 000 til kr 78 550 000	5 100 000
3740		Helsedirektoratet:	
	5	Helsetjenester til utenlandsboende mv., forhøyes med fra kr 78 653 000 til kr 79 653 000	1 000 000
3910		Sjøfartsdirektoratet:	
	2	Maritime personellsertifikater, forhøyes med fra kr 14 700 000 til kr 19 400 000	4 700 000
3917		Fiskeridirektoratet:	
(NY)	13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner, bevilges med	5 121 480 000
3935		Patentstyret:	
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter, forhøyes med fra kr 96 300 000 til kr 106 300 000	10 000 000

Kap.	Post	Formål	
3950		Forvaltning av statlig eierskap:	
	51	Tilbakeføring av tapsavsetning for egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, forhøyes med fra kr 7 000 000 til kr 8 350 000	1 350 000
	95	Tilbakeføring av egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, forhøyes med fra kr 7 000 000 til kr 8 350 000	1 350 000
	96	Salg av aksjer, forhøyes med fra kr 25 000 000 til kr 100 000 000	75 000 000
4312		Avinor AS:	
	90	Avdrag på lån, nedsettes med fra kr 444 400 000 til kr 0	444 400 000
4320		Statens vegvesen:	
	1	Salgsinntekter m.m., nedsettes med fra kr 277 000 000 til kr 247 000 000	30 000 000
	2	Diverse gebyrer, nedsettes med fra kr 513 400 000 til kr 438 400 000	75 000 000
4481		Salg av klimakvoter:	
	1	Salgsinntekter, nedsettes med fra kr 8 288 459 000 til kr 7 160 421 000	1 128 038 000
4605		Direktoratet for forvaltning og økonomistyring:	
	1	Økonomitjenester, forhøyes med fra kr 52 632 000 til kr 152 632 000	100 000 000
4620		Statistisk sentralbyrå:	
	2	Oppdragsinntekter, nedsettes med fra kr 265 800 000 til kr 230 500 000	35 300 000
4700		Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 40 856 000 til kr 41 356 000	500 000
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:	
	1	Driftsinntekter, nedsettes med fra kr 3 954 288 000 til kr 3 869 288 000	85 000 000
	47	Salg av eiendom, nedsettes med fra kr 270 475 000 til kr 222 653 000	47 822 000

Kap.	Post	Formål	
4720		Felleskapasiteter i Forsvaret:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 404 358 000 til kr 405 725 000	1 367 000
4731		Hæren:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 93 538 000 til kr 99 125 000	5 587 000
4733		Luftforsvaret:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 111 532 000 til kr 145 326 000	33 794 000
4734		Heimevernet:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 21 626 000 til kr 34 449 000	12 823 000
4760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 33 979 000 til kr 107 071 000	73 092 000
(NY)	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter, bevilges med	41 000 000
	48	Fellesfinansierte investeringer, inntekter, nedsettes med fra kr 350 036 000 til kr 102 336 000	247 700 000
4761		Nye kampfly med baseløsning:	
(NY)	1	Driftsinntekter, bevilges med	250 000
(NY)	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter, bevilges med	20 000 000
4790		Kystvakten:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 1 158 000 til kr 147 158 000	146 000 000
4791		Redningshelikoptertjenesten:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 774 340 000 til kr 814 340 000	40 000 000
4792		Norske styrker i utlandet:	
	1	Driftsinntekter, nedsettes med fra kr 38 919 000 til kr 37 200 000	1 719 000
4800		Olje- og energidepartementet:	
(NY)	2	Ymse inntekter, bevilges med	2 200 000
4811		Equinor ASA:	
(NY)	96	Aksjer, bevilges med	9 100 000 000

Kap.	Post	Formål	
4815		Petoro AS:	
(NY)	96	Tilbakeføring av aksjekapital Petoro Iceland AS, bevilges med	2 000 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	1	Gebyrinntekter, forhøyes med fra kr 33 000 000 til kr 35 000 000	2 000 000
(NY)	3	Salg av utstyr mv., bevilges med	100 000
5310		Statens lånekasse for utdanning:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 13 000 000 til kr 21 900 000	8 900 000
	29	Termingebyrer, nedsettes med fra kr 7 835 000 til kr 3 429 000	4 406 000
	89	Purregebyrer, nedsettes med fra kr 112 335 000 til kr 104 616 000	7 719 000
	90	Redusert lån og rentegjeld, nedsettes med fra kr 11 653 207 000 til kr 11 513 556 000	139 651 000
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, forhøyes med fra kr 7 211 553 000 til kr 7 272 718 000	61 165 000
5312		Husbanken:	
	90	Avdrag, nedsettes med fra kr 12 719 000 000 til kr 12 633 000 000	86 000 000
5325		Innovasjon Norge:	
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning, forhøyes med fra kr 5 000 000 til kr 27 700 000	22 700 000
(NY)	85	Tilbakeføring av avskrevne lån fra såkornkapitalfond, bevilges med	2 800 000
	91	Tilbakeført kapital, såkornfond, forhøyes med fra kr 10 000 000 til kr 85 300 000	75 300 000
5351		Overføring fra Norges Bank:	
	85	Overføring, forhøyes med fra kr 13 900 000 000 til kr 19 706 300 000	5 806 300 000

Kap.	Post	Formål	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:	
	24	Driftsresultat:	
	1	Driftsinntekter	99 900 000 000
	2	Driftsutgifter	-27 500 000 000
	3	Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 100 000 000
	4	Avskrivninger	-22 900 000 000
	5	Renter av statens kapital	-2 600 000 000
			<u>44 800 000 000</u>
5460		Garantiinstituttet for eksportkreditt:	
(NY)	73	Inntekter under ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring, bevilges med	195 000 000
5490		NVE Anlegg:	
	1	Salg av utstyr mv., nedsettes med fra kr 100 000 til kr 0	100 000
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift:	
	30	Avskrivninger, forhøyes med fra kr 1 585 327 000 til kr 1 590 678 000	5 351 000
5501		Skatter på formue og inntekt:	
	70	Trinnskatt, formuesskatt mv. fra personlige skattytere, nedsettes med fra kr 80 486 000 000 til kr 80 329 000 000	157 000 000
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere, nedsettes med fra kr 118 944 000 000 til kr 118 805 000 000	139 000 000
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum:	
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt, nedsettes med fra kr 41 800 000 000 til kr 40 800 000 000	1 000 000 000
	72	Særskatt på oljeinntekter, nedsettes med fra kr 90 600 000 000 til kr 62 100 000 000	28 500 000 000
5521		Merverdiavgift:	
	70	Merverdiavgift, nedsettes med fra kr 323 470 000 000 til kr 323 455 000 000	15 000 000
5541		Avgift på elektrisk kraft:	
	70	Avgift på elektrisk kraft, nedsettes med fra kr 11 300 000 000 til kr 11 290 000 000	10 000 000
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet:	
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift, nedsettes med fra kr 119 150 000 til kr 114 050 000	5 100 000

Kap.	Post	Formål	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet:	
	71	Avgifter immaterielle rettigheter, nedsettes med fra kr 164 300 000 til kr 154 300 000	10 000 000
	74	Fiskeriforskningsavgift, forhøyes med fra kr 267 300 000 til kr 320 000 000	52 700 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet:	
	72	Jeger- og fellingsavgifter, nedsettes med fra kr 90 000 000 til kr 81 000 000	9 000 000
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet:	
	74	Sektoravgifter Kystverket, nedsettes med fra kr 814 500 000 til kr 584 500 000	230 000 000
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet:	
	72	Fiskeravgifter, nedsettes med fra kr 19 460 000 til kr 17 289 000	2 171 000
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:	
	80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank, forhøyes med fra kr 917 400 000 til kr 1 565 700 000	648 300 000
	83	Av alminnelige fordringer, forhøyes med fra kr 25 000 000 til kr 92 000 000	67 000 000
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 1 034 000 000 til kr 904 000 000	130 000 000
5611		Aksjer i Vygruppen AS:	
	85	Utbytte, nedsettes med fra kr 185 000 000 til kr 0	185 000 000
5615		Husbanken:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 3 400 000 000 til kr 2 857 000 000	543 000 000
5616		Kommunalbanken AS:	
	85	Aksjeutbytte, nedsettes med fra kr 510 000 000 til kr 0	510 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 5 172 909 000 til kr 4 352 152 000	820 757 000

Kap.	Post	Formål	
5622		Aksjer i Avinor AS:	
	85	Utbytte, nedsettes med fra kr 208 000 000 til kr 0	208 000 000
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge:	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen, forhøyes med fra kr 20 000 000 til kr 27 400 000	7 400 000
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen, forhøyes med fra kr 75 000 000 til kr 89 600 000	14 600 000
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet:	
	85	Statens overskuddsandel, forhøyes med fra kr 66 100 000 til kr 234 500 000	168 400 000
5652		Statskog SF – renter og utbytte:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 33 750 000 til kr 64 000 000	30 250 000
5656		Aksjer under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 20 209 700 000 til kr 20 409 800 000	200 100 000
5680		Statnett SF:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 1 135 000 000 til kr 1 261 000 000	126 000 000
5685		Aksjer i Equinor ASA:	
	85	Utbytte, nedsettes med fra kr 20 350 000 000 til kr 15 700 000 000	4 650 000 000
5700		Folketrygdens inntekter:	
	71	Trygdeavgift, nedsettes med fra kr 156 470 000 000 til kr 156 330 000 000	140 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift, nedsettes med fra kr 202 355 000 000 til kr 193 988 000 000	8 367 000 000
5701		Diverse inntekter:	
	73	Refusjon fra bidragspliktige, nedsettes med fra kr 230 000 000 til kr 210 000 000	20 000 000
	86	Innkreving feilutbetalinger, nedsettes med fra kr 1 200 000 000 til kr 966 000 000	234 000 000
	88	Hjelpemiddelsentraler mv., forhøyes med fra kr 77 500 000 til kr 80 000 000	2 500 000

Kap.	Post	Formål	
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs:	
	70	Dividende, nedsettes med fra kr 210 000 000 til kr 185 000 000	25 000 000
5705		Refusjon av dagpenger:	
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs, forhøyes med fra kr 19 000 000 til kr 27 000 000	8 000 000
	71	Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge, nedsettes med fra kr 300 000 til kr 100 000	200 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Riksrevisjonen i 2020 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 51 post 01	kap. 3051 post 02

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2020 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 451 post 01	kap. 3451 post 02
kap. 451 post 45	kap. 3451 post 04
kap. 457 post 01	kap. 3457 post 01

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2020 kan overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 21 Spesielle driftsutgifter med inntil 50 mill. kroner dersom det oppstår en situasjon med ekstraordinær stor skogbrannfare og/eller mange skogbranner, og det i den forbindelse er nødvendig med innsats for sløkking og beredskap utover det en må regne med i et normalår. Fullmakten gjelder uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke. Fullmakten delegeres til DSB, som administrerer skogbrannhelikopterberedskapen i Norge.

V

Oppheving av fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementets fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter, for å dekke lønnskostnader til nødvendig overtid og nyansettelser som kan håndtere nye oppgaver i forbindelse med utbruddet av covid-19 i 2020, oppheves.

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 01 og 21	kap. 4600 post 02

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2020 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1820 post 45	kap. 4820 post 03

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VIII

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2020 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi	
	70	Næringsutvikling og handel	100,0 mill. kroner

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2020 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	60,0 mill. kroner
270		Studentvelferd	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	787,3 mill. kroner

X

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2020 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
334		Filmformål m.m.	
	50	Filmfondet	55 mill. kroner

XI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2020 under kap. 430 Kriminalomsorgen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*, kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å anskaffe brukerutstyr til rehabiliteringsprosjektet ved Ila fengsel og forvaringsanstalt. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen for brukerutstyr på følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet kostnadsramme
430		Kriminalomsorgen	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 mill. kroner

XII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at kostnadsrammen for Nasjonalmuseet på Vestbanen økes med 100 mill. kroner til 6 150,4 mill. kroner i prisnivå per 1.7.2020.

XIII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2020 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
761		Omsorgstjeneste	
	63	Investeringsstilskudd – rehabilitering	6 398,3 mill. kroner
	69	Investeringsstilskudd – netto tilvekst	3 016,6 mill. kroner

XIV

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2020 kan gi Norsk nukleær dekommisjonering fullmakt til å foreta bestillinger utover gitte bevilgninger med inntil 165 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.

XV

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2020 kan forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning for prosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser
1360		Kystverket	
	21 og 30	Investeringer	195 mill. kroner

XVI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2020 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1360		Kystverket	
	72	Tilskudd for overføring av gods fra vei til sjø	140 mill. kroner

XVII

Kjøp av klimakvoter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2020 kan inngå avtaler om kjøp av klimakvoter innenfor en samlet ramme på 1 400 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser under kap. 1481 Klimakvoter, post 22 Kvotekjøp, generell ordning.

XVIII

Avtale om å stille lånemidler til disposisjon for IMF's spesielle låneordninger for lavinntektsland

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2020, på vegne av den norske stat, inngår en avtale med Det internasjonale valutafondet (IMF) om å stille ytterligere lånemidler til disposisjon for IMF's spesielle låneordninger for lavinntektsland med en ramme på 400 mill. SDR.

XIX

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2020 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1720		Felleskapasiteter i Forsvaret	
	01	Driftsutgifter	4 695,0 mill. kroner

Andre fullmakter

XX

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2020 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av samlet tilskudd på inntil 300 mill. kroner til garantiinstrumenter for fornybar energi i utviklingsland kan skje i samsvar med regelverket til den enkelte garantiinstitusjonen.
2. Tilskudd under kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 70 Næringsutvikling og handel kan utbetales til avsetning for tap ved utlåns- eller garantiinstrumenter hos tilskuddsmottaker.

XXI

Deltakelse i kapitaløkninger i internasjonale banker og fond

Norge deltar, i forbindelse med den 19. kapitalpåfyllingen av Det internasjonale utviklingsfondet (IDA-19) for perioden 2020–22, i det internasjonale gjeldsletteinitiativet for de fattigste landene, Heavily Indebted Poor Countries initiative (HIPC), med et bidrag på 161,7 mill. kroner innbetalt i tre like årlige bidrag. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 73 Gjeldslette.

XXII

Det internasjonale gjeldsletteinitiativet (MDRI)

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2020 kan utstede en bindende forpliktelse til Det internasjonale utviklingsfondet (IDA) og Det afrikanske utviklingsfondet (AfDF) om Norges bidrag til det internasjonale gjeldsletteinitiativet (MDRI) i perioden 1. juli 2028 til 30. juni 2031 for Det internasjonale utviklingsfondet og i perioden 1. januar 2030 til 31. desember 2032 for Det afrikanske utviklingsfondet.

XXIII

Økt salgsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2020 kan godkjenne salg, make-skifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 1 750 mill. kroner.

XXIV

Videreføre norsk deltakelse i Esrang Andøya Special Project (EASP)

Stortinget samtykker i at Norge deltar i Esrang Andøya Special Project (EASP) for en ny femårsperiode fra 2021 til 2025.

XXV

Utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakt)

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2020 kan foreta utbetalinger til Garantiinstituttet for eksportkreditt ut over gitt bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under alminnelig garantiordning overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 10 000 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt, post 90 (ny) Utbetaling ifølge trekkfullmakt – alminnelig garantiordning.

XXVI

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2020 kan:

1. gi Garantiinstituttet for eksportkreditt en midlertidig utvidelse av rammen for utestående garantier med 20 mrd. kroner knyttet til markedssituasjonen våren 2020 og særlig konsekvenser av valutasingninger og økt fordringsmasse. Dette innebærer en samlet ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 165 mrd. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning.
2. gi Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om garantier for re-forsikring av kredittforsikringer frem til 31. desember 2020, hvor garantiene samlet kan dekke risiko for tap inntil 20 mrd. kroner.

XXVII

Endring i postbetegnelse

Stortinget samtykker i at kap. 1142, post 71 endrer betegnelse fra Omstillingstiltak i Indre Finnmark til Tiltak for bærekraftig reindrift. Stikkordet «kan overføres» beholdes.

XXVIII

Restverdisikring for oppgraderinger av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2020 for det togmateriellet som inngår i statens kjøp av persontransporttjenester med tog på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 70 Kjøp av persontransport med tog, kan gi restverdigaranti til oppgraderinger og nyinvesteringer innenfor en garantiramme på inntil 6 112 mill. kroner, jf. Stortingets vedtak 328 (2019–2020) om kostnadsramme for 30 nye lokaltog. Det legges til grunn 75 pst. restverdigaranti.

Andre vedtak

XXIX

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtakene nr. 35 og 36, 20. november 2018 oppheves.

Vedlegg 1**Endringer etter saldert budsjett, utgifter**

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
20	21	Statsministerens kontor Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, <i>kan overføres</i>	-	-	15 000	15 000
Sum endringer Regjering				-	15 000	
41	1	Stortinget Driftsutgifter	973 300	-	-8 000	965 300
	70	Tilskudd til partigruppene	197 000	-	2 000	199 000
Sum endringer Stortinget og tilknyttede organ				-	-6 000	
61	1	Høyesterett Driftsutgifter	116 138	-	1 750	117 888
Sum endringer Høyesterett				-	1 750	
100	21	Utenriksdepartementet Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 595	-	14 100	27 695
103	1	Regjeringens representasjon Driftsutgifter	47 428	-	2 000	49 428
116	90	Internasjonale organisasjoner Innskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB)	190 000	-	5 247	195 247
	91	Kortsiktig overgangslån til Somalia	3 135 000	-3 135 000	-	0
117	77	EØS-finansieringsordningene EØS-finansieringsordningen 2014–2021, <i>kan overføres</i>	2 526 000	-	-695 000	1 831 000
	78	Den norske finansieringsordningen 2014–2021, <i>kan overføres</i>	1 931 000	-	-405 000	1 526 000
118	21	Utenrikspolitiske satsinger Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70, 71, 72 og 73</i>	77 942	-	16 000	93 942

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	72	Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	29 928	-	-16 000	13 928
140		Utenriksdepartementet				
	1	Driftsutgifter	1 640 558	-	-4 000	1 636 558
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)				
	1	Driftsutgifter	284 425	-	4 000	288 425
144		Norsk senter for utvekslingssamarbeid (Norec)				
	1	Driftsutgifter	54 464	-	-2 500	51 964
	70	Utvekslingsordninger, <i>kan overføres</i>	145 811	-	-57 000	88 811
150		Humanitær bistand				
	70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	4 831 700	-	38 205	4 869 905
151		Fred, sikkerhet og globalt samarbeid				
	72	Stabilisering av land i krise og konflikt, <i>kan overføres</i>	835 390	-	7 000	842 390
159		Regionbevilgninger				
	75	Afrika, <i>kan overføres</i>	1 090 584	-	30 000	1 120 584
160		Helse				
	70	Helse, <i>kan overføres</i>	3 410 686	200 000	541 073	4 151 759
161		Utdanning, forskning og faglig samarbeid				
	70	Utdanning, <i>kan overføres</i>	2 570 150	-	-165 000	2 405 150
	71	Forskning, <i>kan overføres</i>	208 846	-	-27 000	181 846
	72	Kunnskapsbanken og faglig samarbeid, <i>kan overføres</i>	888 714	-	-200 000	688 714
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi				
	70	Næringsutvikling og handel, <i>kan overføres</i>	461 200	-	-45 000	416 200
	72	Fornybar energi, <i>kan overføres</i>	867 000	-	-165 000	702 000
	73	Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC), <i>kan overføres</i>	160 000	-	-30 000	130 000
163		Klima, miljø og hav				
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000	-	-15 000	0

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
172	71	Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	517 967	-	-135 000	382 967
		Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette				
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	1 086 000	-	102 000	1 188 000
	72	Strategisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	139 000	-	108 000	247 000
179	73	Gjeldslette, <i>kan overføres</i>	326 500	-	-46 015	280 485
		Flyktningtiltak i Norge				
	21	Spesielle driftsutgifter	718 575	-	-143 223	575 352
Sum endringer Utenriksdepartementet				-2 935 000	-1 283 113	
200		Kunnskapsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	389 977	-	2 864	392 841
201		Analyse og kunnskapsgrunnlag				
	21	Spesielle driftsutgifter	216 285	-	9 200	225 485
220		Utdanningsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	364 427	-	-7 214	357 213
222		Statlige skoler og fjernundervisnings- tjenester				
	1	Driftsutgifter	136 065	-	9 300	145 365
225		Tiltak i grunnopplæringen				
	1	Driftsutgifter	23 611	-	-10 000	13 611
	21	Spesielle driftsutgifter	109 614	-	-90 000	19 614
	64	Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge	62 111	-	-9 768	52 343
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømme- anlegg, <i>kan overføres</i>	248 556	-	-82 852	165 704
	68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	292 537	-	1 055	293 592
	75	Grunntilskudd	88 587	-	3 750	92 337
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 296 726	-	300 200	1 596 926
	63	Forskning på effektene av økt lærertetthet	50 687	-	-7 685	43 002
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.				
	70	Frittstående grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	2 875 033	-	-888	2 874 145

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	71	Frittstående videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 678 612	-	138	1 678 750
	83	Kompensasjon til friskoler for refundert foreldrebetaling ifb. stenging av skole og SFO	-	10 000	5 000	15 000
231		Barnehager				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	464 683	-	-11 381	453 302
240		Fagskoler				
	60	Driftstilskudd til fagskoler	782 138	-	34 194	816 332
251		22. juli-senteret				
	1	Driftsutgifter	11 723	-	5 800	17 523
253		Folkehøyskoler				
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	951 516	-	60 800	1 012 316
256		Kompetanse Norge				
	1	Driftsutgifter	104 369	-	6 100	110 469
258		Tiltak for livslang læring				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	233 376	150 000	-	383 376
260		Universiteter og høyskoler				
	50	Statlige universiteter og høyskoler	36 899 475	-	177 781	37 077 256
270		Studentvelferd				
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	822 442	-	-271 034	551 408
272		Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning				
	50	Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning	601 000	-	43 279	644 279
273		Unit – Direktoratet for IKT og felles-tjenester i høyere utdanning og forskning				
	50	Unit – Direktoratet for IKT og felles-tjenester i høyere utdanning og forskning	164 495	20 000	10 023	194 518
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	176 603	-	-1 248	175 355

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
285		Norges forskningsråd				
	53	Sektorovergripende og strategiske satsinger	1 408 881	-	-11 000	1 397 881
	55	Virksomhetskostnader	783 617	-	-3 512	780 105
288		Internasjonale samarbeidstiltak				
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	288 845	-	20 381	309 226
	73	EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, <i>kan overføres</i>	2 390 128	-	287 673	2 677 801
	74	EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett	646 902	-	86 343	733 245
	75	UNESCO-kontingent	24 944	-	-2 693	22 251
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	292 960	-	2 429	295 389
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	65 512	-	-400	65 112
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	7 545 633	-	-70 910	7 474 723
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 714 150	-	-22 847	1 691 303
	62	Kommunale innvandreriltak	225 011	-	-2 429	222 582
	71	Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	125 443	-	10 000	135 443
	73	Tilskudd	21 414	-	400	21 814
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere				
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 234 850	-	-61 577	1 173 273
Sum endringer Kunnskapsdepartementet				180 000	409 272	
315		Frivillighetsformål				
	79	Til disposisjon	9 810	-	5 000	14 810
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	194 500	-	106 500	301 000
320		Norsk kulturråd				
	1	Driftsutgifter	187 800	-	1 810	189 610

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	55	Norsk kulturfond	1 008 060	-	-500	1 007 560
323		Musikk og scenekunst				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	65 190	-	-20 000	45 190
	78	Ymse faste tiltak	329 569	-	-1 010	328 559
325		Allmenne kulturformål				
	77	Kompensasjonsordninger for arrangører på kultur-, frivillighets- og idrettsfeltet	-	1 000 000	620 000	1 620 000
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	11 600	-	15 000	26 600
	82	Nobels Fredssenter	32 890	-	5 000	37 890
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål				
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	49 055	-	65	49 120
328		Museum og visuell kunst				
	70	Det nasjonale museumsnettverket	2 080 525	-	-5 000	2 075 525
334		Filmformål m.m.				
	1	Driftsutgifter	115 150	-	2 250	117 400
	50	Filmfondet	527 160	-	27 750	554 910
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	71 360	-	-31 990	39 370
335		Medieformål				
	1	Driftsutgifter	53 220	-	780	54 000
	71	Mediestøtte	415 230	-	300 300	715 530
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	20 400	-	110	20 510
	79	Norsk rikskringkasting AS – NRK	6 413 342	-	-200 417	6 212 925
353		Likestillings- og diskrimineringsombudet				
	50	Basisbevilgning	48 020	-	-161	47 859
Sum endringer Kulturdepartementet				1 000 000	825 487	
400		Justis- og beredskapsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	477 434	-	-370	477 064
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting, <i>kan overføres</i>	34 593	-	-560	34 033
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	14 889	-	1 100	15 989

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
410		Domstolene				
	1	Driftsutgifter	2 618 217	-	69 450	2 687 667
414		Forliksråd og andre domsutgifter				
	21	Spesielle driftsutgifter	36 998	-	300	37 298
430		Kriminalomsorgen				
	1	Driftsutgifter	4 788 033	-	7 850	4 795 883
440		Politidirektoratet – politi- og lensmanns- etaten				
	1	Driftsutgifter	18 642 616	232 000	-6 400	18 868 216
	21	Spesielle driftsutgifter	137 495	-	-8 300	129 195
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	26 819	-	9 800	36 619
	25	Retur av asylsøkere med avslag og andre utlendinger uten lovlig opphold, <i>overslagsbevilgning</i>	95 528	-	-20 000	75 528
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	950 030	-	219 000	1 169 030
	70	Tilskudd	65 946	-	5 000	70 946
442		Politihøgskolen				
	1	Driftsutgifter	633 984	-	7 000	640 984
445		Den høyere påtalemyndighet				
	1	Driftsutgifter	277 795	-	2 300	280 095
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap				
	21	Spesielle driftsutgifter	7 606	-	1 700	9 306
	70	Overføringer til private	6 878	-	-200	6 678
452		Sentral krisehåndtering				
	1	Driftsutgifter	26 849	-	3 200	30 049
453		Sivil klareringsmyndighet				
	1	Driftsutgifter	32 527	7 000	-	39 527
454		Redningshelikoptertjenesten				
	1	Driftsutgifter	700 023	-	65 662	765 685
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 315 361	-	21 039	2 336 400

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
455		Redningstjenesten				
	1	Driftsutgifter	111 310	-	5 070	116 380
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 074	-	-5 240	834
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	56 819	10 000	-	66 819
457		Nasjonalt sikkerhetsmyndighet				
	1	Driftsutgifter	370 306	5 000	-20 000	355 306
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	-	-	20 000	20 000
460		Spesialenheten for politisaker				
	1	Driftsutgifter	48 316	-	6 000	54 316
467		Norsk Lovtidend				
	1	Driftsutgifter	4 404	-	2 075	6 479
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker				
	1	Driftsutgifter	20 230	-	1 800	22 030
469		Vergemålsordningen				
	21	Spesielle driftsutgifter	138 546	-	-23 546	115 000
473		Statens sivilrettsforvaltning				
	1	Driftsutgifter	77 021	-	2 850	79 871
474		Konfliktråd				
	1	Driftsutgifter	139 495	-	4 000	143 495
480		Svalbardbudsjettet				
	50	Tilskudd	385 808	7 500	19 870	413 178
490		Utlendingsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	1 012 202	-	17 278	1 029 480
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak	643 848	-	-29 088	614 760
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	66 972	-	8 000	74 972
	60	Tilskudd til vertskommuner for asyl- mottak	163 510	-	-1 740	161 770
	70	Stønader til beboere i asylmottak	85 374	-	-22 368	63 006

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
491	72	Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	73 078	-	-900	72 178
	73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 291, post 60</i>	21 920	-	-4 227	17 693
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	28 233	-	1 565	29 798
		Utlendingsnemnda				
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	285 316	-	-22 980	262 336
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, <i>kan nyttes under post 1</i>	12 625	-	200	12 825
Sum endringer Justis- og beredskapsdepartementet				261 500	336 190	
500		Kommunal- og moderniseringsdepartementet				
	25	Nytt regjeringskvartal, <i>kan overføres</i>	4 039	-	5 000	9 039
510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon				
	1	Driftsutgifter	640 329	-	10 300	650 629
525		Fylkesmannsembetene				
	1	Driftsutgifter	1 896 952	-	3 180	1 900 132
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen				
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 471 200	-	690 000	2 161 200
540		Digitaliseringsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	233 339	-	-26 071	207 268
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	44 108	-	-8 000	36 108
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale felleskomponenter, <i>kan overføres</i>	111 585	-	5 800	117 385
	28	Altinn, <i>kan overføres</i>	221 548	-	25 800	247 348
541		IT- og ekompolitikk				
	60	Bredbåndsutbygging	256 142	150 000	-	406 142
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling				
	73	Mercur, <i>kan overføres</i>	59 409	30 000	-	89 409
560		Samiske formål				
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	512 861	-	6 107	518 968

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
567		Nasjonale minoriteter				
	70	Nasjonale minoriteter	7 257	-	500	7 757
571		Rammetilskudd til kommuner				
	60	Innbyggertilskudd	137 050 768	4 750 000	877 578	142 678 346
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572, post 64</i>	1 084 000	400 000	-	1 484 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner				
	60	Innbyggertilskudd	36 960 708	1 300 000	150 000	38 410 708
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571, post 64</i>	382 000	-	1 500 000	1 882 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak				
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 842 343	500 000	43 000	3 385 343
	76	Utleieboliger, <i>kan overføres</i>	445 067	-	-84 065	361 002
595		Statens kartverk				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 01 og 45</i>	293 827	-	13 000	306 827
Sum endringer Kommunal- og moderniseringsdepartementet				7 130 000	3 212 129	
600		Arbeids- og sosialdepartementet				
	1	Driftsutgifter	219 270	-	6 750	226 020
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.				
	70	Tilskudd	43 130	-	-8 650	34 480
605		Arbeids- og velferdsetaten				
	1	Driftsutgifter	12 204 655	200 000	710 000	13 114 655
606		Trygderetten				
	1	Driftsutgifter	87 545	-	1 900	89 445
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse				
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	5 458 000	-	-112 000	5 346 000
	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i>	-13 000	-	-24 000	-37 000
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse				
	1	Driftsutgifter	31 000	-	1 000	32 000
615		Yrkesskadeforsikring				
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	93 000	-	-28 000	65 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
616		Gruppelivsforsikring				
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	214 000	-	-14 000	200 000
634		Arbeidsmarkedstiltak				
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 079 465	-	-77 000	7 002 465
640		Arbeidstilsynet				
	1	Driftsutgifter	689 900	-	14 000	703 900
642		Petroleumstilsynet				
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	294 400	-	1 000	295 400
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt				
	50	Statstilskudd	152 200	-	-488	151 712
660		Krigspensjon				
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	144 000	-	-4 000	140 000
664		Pensjonstrygden for sjømenn				
	70	Tilskudd	29 000	-	5 000	34 000
665		Pensjonstrygden for fiskere				
	70	Tilskudd	43 000	-	-8 000	35 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)				
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 760 000	-	-10 000	2 750 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år				
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	328 000	-	-8 000	320 000
Sum endringer Arbeids- og sosialdepartementet				200 000	445 512	
701		E-helse, helseregistre mv.				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	486 537	80 000	5 000	571 537
	70	Norsk Helsenet SF	152 297	-	-6 500	145 797
710		Vaksiner mv.				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	303 925	-	-3 000	300 925
732		Regionale helseforetak				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19 401	-	5 145	24 546
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i>	945 110	45 000	21 300	1 011 410
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i>	56 113 159	-	1 456 000	57 569 159

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i>	19 588 777	-	403 000	19 991 777
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i>	14 916 217	-	221 800	15 138 017
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i>	13 261 484	-	319 200	13 580 684
	76	Innsatsstyrt finansiering, <i>overslagsbevilgning</i>	39 960 745	-	300	39 961 045
	77	Laboratorie- og radiologiske under- søkelser, <i>overslagsbevilgning</i>	3 145 547	-	84 113	3 229 660
	86	Driftskreditter	4 459 000	-	1 959 000	6 418 000
733		Habilitering og rehabilitering				
	72	Kjøp av opptrening mv., <i>kan overføres</i>	1 245	-	24 855	26 100
740		Helsedirektoratet				
	1	Driftsutgifter	1 222 348	-	170 200	1 392 548
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	27 441	8 000	19 800	55 241
745		Folkehelseinstituttet				
	1	Driftsutgifter	1 065 075	-	66 000	1 131 075
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	145 287	-	-1 000	144 287
746		Statens legemiddelverk				
	1	Driftsutgifter	308 275	-	15 000	323 275
761		Omsorgstjeneste				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	192 152	-	500	192 652
	63	Investeringstilskudd – rehabilitering, <i>kan overføres, kan nyttes under post 69</i>	4 035 632	-	-42 300	3 993 332
	64	Kompensasjon for renter og avdrag	866 000	-	-46 000	820 000
	65	Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene, <i>overslagsbevilgning</i>	1 518 382	-	-16 300	1 502 082
	67	Utviklingstiltak	66 602	-	-1 700	64 902
	69	Investeringstilskudd – netto tilvekst, <i>kan overføres</i>	403 300	-	-68 000	335 300
	79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	121 632	-	1 200	122 832
762		Primærhelsetjeneste				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	121 061	-	137 518	258 579

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	61	Fengselshelsetjeneste	181 184	-	410	181 594
	63	Allmennlegetjenester	322 781	-	-78 500	244 281
	64	Opptrappingsplan habilitering og rehabilitering	4 018	-	-4 018	0
765		Psykisk helse, rus og vold				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	129 598	-	52 133	181 731
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres</i>	238 690	-	-2 600	236 090
	62	Rusarbeid, <i>kan overføres</i>	492 460	-	-40 000	452 460
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	415 935	-	40 000	455 935
780		Forskning				
	50	Norges forskningsråd mv.	252 167	-	5 000	257 167
781		Forsøk og utvikling mv.				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i>	52 978	-	5 250	58 228
Sum endringer Helse- og omsorgsdepartementet				133 000	4 702 806	
840		Tiltak mot vold og overgrep				
	70	Tilskudd til voldsförebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858, post 1</i>	104 954	-	1 800	106 754
842		Familievern				
	21	Spesielle driftsutgifter	31 902	-	-600	31 302
843		Adopsjonsstøtte				
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	11 000	-	-2 000	9 000
844		Kontantstøtte				
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 560 000	-	-10 000	1 550 000
845		Barnetrygd				
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	16 459 000	-	-209 000	16 250 000
846		Familie- og oppveksttiltak				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 61 og post 71</i>	36 792	-	-350	36 442
	61	Nasjonalt tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i>	358 969	-	53 000	411 969
	62	Utvikling i kommunene	111 842	-	250	112 092

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
854	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	21 393	-	7 000	28 393
		Tiltak i barne- og ungdomsvernet				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	76 772	-	-7 700	69 072
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 116	-	-8 100	12 016
	61	Utvikling i kommunene	53 871	-	2 640	56 511
858	72	Tilskudd til forskning og kompetanse- utvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	121 518	-	5 760	127 278
		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten				
	1	Driftsutgifter	590 813	-	2 200	593 013
860	21	Spesielle driftsutgifter	19 723	-	-1 100	18 623
		Forbrukerrådet				
	50	Basisbevilgning	133 545	-	-647	132 898
865		Forbrukerpolitiske tiltak				
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 492	-	100	1 592
	71	Tilskudd til Reisegarantifondet	-	102 000	-	102 000
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget				
	1	Driftsutgifter	14 361	-	1 000	15 361
868		Forbrukertilsynet				
	1	Driftsutgifter	34 078	-	7 100	41 178
880		Den norske kirke				
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet	104 622	-	16 000	120 622
882		Kirkebygg og gravplasser				
	61	Tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg, <i>kan overføres</i>	20 000	-	-900	19 100
Sum endringer Barne- og familiedepartementet				102 000	-143 547	
900		Nærings- og fiskeridepartementet				
	1	Driftsutgifter	436 511	-	842	437 353

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	23	Spesielle driftsutgifter til administrasjon av garantiordning luftfart	-	6 000	-	6 000
	50	Tilskudd til tapsavsetning for garantiordning luftfart	-	6 000 000	-	6 000 000
	71	Miljøtiltak Raufoss	2 050	-	2 250	4 300
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 900	-	407	4 307
904		Brønnøysundregistrene				
	1	Driftsutgifter	348 300	-	10 000	358 300
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard				
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	7 000	-	1 500	8 500
907		Norsk nukleær dekommisjonering				
	30	Opprydding Søve	21 600	-	-19 600	2 000
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk				
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 173 300	-	14 700	2 188 000
910		Sjøfartsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	428 350	-	4 700	433 050
917		Fiskeridirektoratet				
	1	Driftsutgifter	417 500	-	2 000	419 500
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	90 000	-	21 919	111 919
919		Diverse fiskeriformål				
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	-	-	1 021 406	1 021 406
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	17 000	5 000	-	22 000
920		Norges forskningsråd				
	50	Tilskudd til forskning	2 089 400	250 000	-	2 339 400
922		Romvirksomhet				
	50	Norsk Romsenter	72 150	-	-241	71 909
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	225 300	-	7 620	232 920
	71	Internasjonal romvirksomhet	486 800	-	15 440	502 240
	73	EUs romprogrammer	415 600	-	-19 600	396 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	95	Egenkapital Space Norway AS	72 558	-	94 700	167 258
923		Havforskningsinstituttet				
	1	Driftsutgifter	633 250	-	-11 000	622 250
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	170 000	-	34 500	204 500
924		Internasjonalt samarbeid og utviklings- programmer				
	70	Tilskudd	6 850	-	3 945	10 795
926		Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy				
	1	Driftsutgifter	168 450	-	11 000	179 450
928		Annen marin forskning og utvikling				
	50	Tilskudd til Veterinærinstituttet	65 500	-	-512	64 988
929		Institutt for energiteknikk				
	70	Tilskudd til drift av atomanlegg	328 150	-	-10 000	318 150
950		Forvaltning av statlig eierskap				
	52	Risikokapital, Nysnø Klimainvesteringer AS	245 000	-	105 000	350 000
	54	Risikokapital, Investinor AS	50 000	350 000	-	400 000
	72	Tilskudd til pensjonsforpliktelser for Mantena AS	-	-	100 000	100 000
	90	Kapitalinnskudd, Nysnø Klima- investeringer AS	455 000	-	195 000	650 000
	91	Kapitalinnskudd, Investinor AS	92 000	650 000	-	742 000
Sum endringer Nærings- og fiskeridepartementet				7 261 000	1 585 976	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet				
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformid- ling og beredskap, Veterinærinstituttet	120 606	-	-952	119 654
1115		Mattilsynet				
	1	Driftsutgifter	1 369 024	-	15 000	1 384 024
1136		Kunnskapsutvikling m.m.				
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi	233 816	-	-2 489	231 327

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1140		Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.				
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	41 278	-	-9 000	32 278
1142		Landbruksdirektoratet				
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	160 000	-	60 000	220 000
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	20 000	-	30 000	50 000
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket				
	76	Ekstraordinære tiltak i skogbruket	-	-	50 000	50 000
1151		Til gjennomføring av reindrifftsavtalen				
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	36 600	20 000	10 000	66 600
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	88 200	170	-	88 370
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 000	-170	-	3 830
Sum endringer Landbruks- og matdepartementet				20 000	152 559	
1300		Samferdselsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	184 800	-	2 750	187 550
1310		Flytransport				
	70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres</i>	718 100	1 000 000	-	1 718 100
	71	Kjøp av hjemtransport med fly av nordmenn på reise og særskilt frakt	-	100 000	-	100 000
1315		Tilskudd til Avinor AS				
	70	Tilskudd	-	-	4 270 000	4 270 000
1320		Statens vegvesen				
	1	Driftsutgifter	3 723 700	-	180 000	3 903 700
	22	Drift og vedlikehold av riksveier, <i>kan overføres, kan nyttes under post 29 og post 30</i>	6 431 800	600 000	-50 000	6 981 800
	28	Trafikant- og kjøretøytilsyn, <i>kan overføres</i>	2 214 600	-	-10 000	2 204 600
	29	OPS-prosjekter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	1 212 000	-	110 000	1 322 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	30	Riksveiinvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22, post 29 og post 31 og kap. 1330, post 66</i>	13 129 400	-	60 000	13 189 400
	64	Utbedring på fylkesveier for tømmertransport, <i>kan overføres</i>	25 800	-	8 500	34 300
	65	Tilskudd til fylkesveier, <i>kan overføres</i>	100 000	-	-8 500	91 500
	72	Kjøp av riksveiferjetjenester, <i>kan overføres</i>	1 487 900	50 000	200 000	1 737 900
1330		Særskilte transporttiltak				
	63	Særskilt tilskudd til store kollektivprosjekter, <i>kan overføres</i>	2 070 000	-	-200 000	1 870 000
	66	Belønningsmidler til tilskuddsordninger i byområder, <i>kan overføres</i>	2 650 500	-	62 000	2 712 500
1352		Jernbanedirektoratet				
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i>	4 024 200	550 000	-230 000	4 344 200
	71	Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, post 73 og post 74</i>	8 677 500	200 000	-	8 877 500
	72	Kjøp av infrastrukturtenester – planlegging av investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71 og post 73</i>	1 602 900	-	-278 000	1 324 900
	73	Kjøp av infrastrukturtenester – investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71, post 72 og post 74</i>	11 569 700	-	826 000	12 395 700
1357		Mantena AS				
	72	Tilskudd til pensjonsforpliktelser, <i>kan overføres</i>	109 100	-	-109 100	0
1360		Kystverket				
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	1 869 000	-	-75 000	1 794 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 200	-	-3 000	32 200
	30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i>	249 300	100 000	-	349 300
	34	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i>	25 800	-	-20 000	5 800
	72	Tilskudd for overføring av gods fra vei til sjø, <i>kan overføres</i>	50 000	-	25 000	75 000
1361		Samfunnet Jan Mayen				
	1	Driftsutgifter	55 500	-	-2 000	53 500

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	30	Nytt hovedbygg på Jan Mayen	-	-	2 000	2 000
1362		Senter for oljevern og marint miljø				
	50	Tilskudd	27 300	-	-54	27 246
1370		Posttjenester				
	70	Kjøp av post- og banktjenester, <i>kan overføres</i>	617 400	-	-30 000	587 400
Sum endringer Samferdselsdepartementet				2 600 000	4 730 596	
1400		Klima- og miljødepartementet				
	1	Driftsutgifter	293 006	-	-5 650	287 356
	21	Spesielle driftsutgifter	102 724	-	-17 250	85 474
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	101 328	-	5 600	106 928
1410		Kunnskap om klima og miljø				
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforsknings- instituttene	38 007	-	500	38 507
1411		Artsdatabanken				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 70</i>	7 122	-	3 000	10 122
	70	Tilskudd til arter og naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	29 666	-	-3 000	26 666
1412		Meteorologiformål				
	50	Meteorologisk institutt	339 635	-	2 019	341 654
	70	Internasjonale samarbeidsprosjekt	146 127	-	-6 480	139 647
1420		Miljødirektoratet				
	1	Driftsutgifter	712 534	-	3 544	716 078
	21	Spesielle driftsutgifter	306 097	-	-2 800	303 297
	22	Statlige vannmiljøtiltak	242 770	-	500	243 270
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpassing, <i>kan overføres</i>	187 832	100 000	-100 000	187 832
	70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i>	40 792	-	-500	40 292
	77	Diverse organisasjoner og stiftelser m.m.	15 416	-	2 300	17 716
1422		Miljøvennlig skipsfart				
	70	Tilskudd til private, <i>kan nyttes under</i> <i>post 21</i>	26 188	-	25 000	51 188

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1425		Fisketiltak				
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	17 145	-	-2 171	14 974
1429		Riksantikvaren				
	1	Driftsutgifter	149 268	-	156	149 424
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	33 164	-	15 600	48 764
1432		Norsk kulturminnefond				
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	126 362	-	-70	126 292
1471		Norsk Polarinstitut				
	1	Driftsutgifter	244 359	-	-5 000	239 359
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	83 238	-	23 800	107 038
1473		Kings Bay AS				
	70	Tilskudd	34 893	-	18 000	52 893
Sum endringer Klima- og miljødepartementet				100 000	-42 902	
1600		Finansdepartementet				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	84 600	-	-5 600	79 000
	95	Kapitalinnskudd, Statens obligasjonsfond	-	50 000 000	-	50 000 000
1602		Finanstilsynet				
	1	Driftsutgifter	419 900	-	4 200	424 100
1605		Direktoratet for forvaltning og økonomistyring				
	1	Driftsutgifter	607 400	-	143 871	751 271
1610		Tolletaten				
	1	Driftsutgifter	1 552 200	-	15 900	1 568 100
1618		Skatteetaten				
	1	Driftsutgifter	6 716 700	-	-213 333	6 503 367
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	110 100	-	-15 500	94 600
	70	Tilskudd	5 500	-	733	6 233
1620		Statistisk sentralbyrå				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	259 900	-	-11 800	248 100

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1632		Kompensasjon for merverdiavgift				
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i>	27 000 000	-	730 000	27 730 000
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	2 280 000	-	-780 000	1 500 000
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift				
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	7 400 000	-	200 000	7 600 000
1634		Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet				
	21	Spesielle driftsutgifter	-	100 000	-	100 000
	70	Tilskudd til støtteberettigete virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	-	50 000 000	-	50 000 000
	71	Kompensasjonsordning for arbeidsgivere i tiltakssonen og på Svalbard	-	-	167 000	167 000
1645		Statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter				
	23	Spesielle driftsutgifter til administrasjon av statlig garantiordning for små og mellomstore bedrifter	-	10 000	-	10 000
	50	Tilskudd til tapsavsetning for statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter	-	10 000 000	-	10 000 000
1650		Statsgjeld, renter mv.				
	1	Driftsutgifter	-	-	8 000	8 000
	89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	10 015 800	-	501 900	10 517 700
Sum endringer Finansdepartementet				110 110 000	745 371	
1700		Forsvarsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	830 361	-	80 900	911 261
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i>	9 467	-	-4 500	4 967
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	86 226	-	1 950	88 176
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg				
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 414 351	-	-64 000	4 350 351
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 47</i>	2 994 219	-	-339 000	2 655 219

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1716		Forsvarets forskningsinstitutt				
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	198 975	-	-3 755	195 220
1720		Felleskapasiteter i Forsvaret				
	1	Driftsutgifter	9 473 868	-	-122 205	9 351 663
1731		Hæren				
	1	Driftsutgifter	5 979 989	-	110 513	6 090 502
1732		Sjøforsvaret				
	1	Driftsutgifter	4 545 051	-	28 554	4 573 605
1733		Luftforsvaret				
	1	Driftsutgifter	5 992 775	-	340 032	6 332 807
1734		Heimevernet				
	1	Driftsutgifter	1 439 422	-	33 086	1 472 508
1735		Etterretningstjenesten				
	21	Spesielle driftsutgifter	2 188 783	-	24 209	2 212 992
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold				
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	1 638 693	-	117 959	1 756 652
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonal-finansiert andel, <i>kan overføres</i>	83 794	-	7 056	90 850
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 45</i>	10 179 932	-	227	10 180 159
	48	Fellesfinansierte investeringer, felles-finansiert andel, <i>kan overføres</i>	350 000	-	-247 700	102 300
1761		Nye kampfly med baseløsning				
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1761, post 45</i>	178 076	-	-4 750	173 326
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	5 863 471	-	45 000	5 908 471
1790		Kystvakten				
	1	Driftsutgifter	1 184 726	-	37 821	1 222 547
1791		Redningshelikoptertjenesten				
	1	Driftsutgifter	876 527	-	29 142	905 669

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1792	1	Norske styrker i utlandet Driftsutgifter	940 928	-	26 778	967 706
Sum endringer Forsvarsdepartementet				-	97 317	
1800		Olje- og energidepartementet				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 50, 71 og 72</i>	16 500	-	20 000	36 500
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv.	6 500	-	2 000	8 500
1810		Oljedirektoratet				
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	69 000	-	70 000	139 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat				
	1	Driftsutgifter	595 000	-	2 000	597 000
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72</i>	220 000	100 000	-	320 000
1830		Forskning og næringsutvikling				
	50	Overføring til Norges forskningsråd	760 000	130 000	-	890 000
1840		CO ₂ -håndtering				
	70	Administrasjon, Gassnova SF, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	110 000	-	-5 000	105 000
	71	Tilskudd til Teknologisenter for CO ₂ -fangst på Mongstad	143 000	-	50 000	193 000
Sum endringer Olje- og energidepartementet				230 000	139 000	
2309		Tilfeldige utgifter				
	1	Driftsutgifter	4 955 000	-	-1 800 000	3 155 000
Sum endringer Ymse				-	-1 800 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning				
	1	Driftsutgifter	414 877	9 100	-	423 977
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	7 343 311	1 000 000	199 199	8 542 510
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 552 532	-	71 983	3 624 515
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	725 460	-	-30 048	695 412
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	1 339 845	52 489	-252 989	1 139 345
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	787 385	-	149 084	936 469
	74	Tap på utlån	392 500	-	143 000	535 500

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2412	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> Husbanken	30 728 717	3 083 500	250 092	34 062 309
2421	90	Nye lån, <i>overslagsbevilgning</i> Innovasjon Norge	14 810 000	1 374 000	2 412 000	18 596 000
	50	Innovasjon – prosjekter, fond	495 000	3 720 000	-	4 215 000
	52	Låneordning for pakkereisearrangører – tapsavsetning	-	-	1 000 000	1 000 000
	70	Basiskostnader	169 450	-	4 000	173 450
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	565 500	184 500	-	750 000
	79	Tilskudd til kondemneringsordning for skip	-	-	75 000	75 000
2426	91	Låneordning for pakkereisearrangører – lån Siva SF	-	-	2 000 000	2 000 000
2427	70	Tilskudd Kommunalbanken AS	37 200	-	40 000	77 200
	90	Aksjekapital	-	750 000	-	750 000
Sum endringer Statsbankene				10 173 589	6 061 321	
2445		Statsbygg				
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	515 000	-	6 000	521 000
2460	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> Garantiinstituttet for eksportkreditt	799 745	-	160 000	959 745
	50	Tilskudd til tapsavsetning – alminnelig garantiordning	-	-	10 000 000	10 000 000
	51	Tilskudd til forvaltning av ny statlig garantiordning for re-forsikring av kreditt- forsikring	-	-	6 000	6 000
	52	Tilskudd til tapsavsetning for ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	-	-	1 620 000	1 620 000
	90	Utbetaling ifølge trekkfullmakt – alminnelig garantiordning	-	-	4 500 000	4 500 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2470		Statens pensjonskasse				
	24	Driftsresultat	-15 798	-	-	-15 798
Sum endringer Statens forretningsdrift				-	16 292 000	
2530		Foreldrepenger				
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 230 000	-	390 000	19 620 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	825 000	-	15 000	840 000
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	485 000	-	10 000	495 000
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	49 000	-	2 000	51 000
2541		Dagpenger				
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	8 964 800	14 280 000	30 185 200	53 430 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.				
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	925 000	-	40 000	965 000
2543		Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger				
	70	Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, <i>overslagsbevilgning</i>	-	4 700 000	-1 100 000	3 600 000
	71	Stønad til lærlinger, <i>overslagsbevilgning</i>	-	250 000	-	250 000
2620		Stønad til enslig mor eller far				
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 678 000	-	62 000	1 740 000
	72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	122 740	-	1 260	124 000
	73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	58 820	-	-5 820	53 000
	76	Bidragforscott	715 000	-	-10 000	705 000
2650		Sykepenger				
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	39 890 000	4 750 000	380 000	45 020 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 460 000	400 000	100 000	1 960 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	1 100 000	11 850 000	-200 000	12 750 000
2651	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 260 000	-	-30 000	2 230 000
		Arbeidsavklaringspenger				
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	28 489 000	540 000	2 286 000	31 315 000
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	168 000	-	-20 000	148 000
2655	72	Legeerklæringer	395 000	-	-25 000	370 000
		Uførhet				
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	100 699 500	-	-1 569 500	99 130 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000	-	-4 000	66 000
2661	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	38 000	-	2 000	40 000
		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.				
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 616 300	-	-6 300	1 610 000
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 570 200	-	29 800	1 600 000
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	130 000	-	-10 000	120 000
	74	Tilskudd til biler	799 700	-	-54 700	745 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	3 417 400	-	42 600	3 460 000
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	330 000	-	-5 000	325 000
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 685 700	-	-5 700	1 680 000
	78	Høreapparater	772 000	-	3 000	775 000
2670	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	52 064	-	48 000	100 064
		Alderdom				
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	78 750 000	-	-1 320 000	77 430 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	154 780 000	-	-2 260 000	152 520 000
	72	Inntektspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	4 360 000	-	-240 000	4 120 000
	73	Særtilllegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	6 410 000	-	-120 000	6 290 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2680		Etterlatte				
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 100 000	-	5 000	1 105 000
	75	Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	3 900	-	-900	3 000
2686		Stønad ved gravferd				
	70	Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	220 000	-	10 000	230 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.				
	70	Spesialisthjelp	2 276 700	-	-31 675	2 245 025
	71	Psykologhjelp	336 100	-	3 900	340 000
	72	Tannbehandling	2 200 500	-	24 500	2 225 000
	76	Private laboratorier og røntgeninstitut	1 147 500	-	22 500	1 170 000
2751		Legemidler mv.				
	70	Legemidler	10 332 000	-	39 000	10 371 000
	72	Medisinsk forbruksmateriell	2 110 000	-	-70 000	2 040 000
2752		Refusjon av egenbetaling				
	70	Egenandelstak 1	5 451 274	-	88 893	5 540 167
	71	Egenandelstak 2	1 039 600	-	-19 600	1 020 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.				
	62	Fastlønsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i>	454 000	-	4 000	458 000
	70	Allmennlegehjelp	5 434 911	-	-44 798	5 390 113
	71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i>	1 238 200	-	-48 200	1 190 000
	72	Jordmorhjelp	70 000	-	-2 000	68 000
	73	Kiropraktorbehandling	199 000	-	-7 000	192 000
	75	Logopedisk og ortoptisk behandling	192 000	-	-2 000	190 000
2756		Andre helsetjenester				
	70	Helsetjenester i annet EØS-land	17 000	-	1 000	18 000
	71	Helsetjenester i utlandet mv.	405 000	-	5 000	410 000
	72	Helsetjenester til utenlandsboende mv.	245 000	-	15 000	260 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2790	70	Andre helsetiltak Bidrag	247 000	-	-17 000	230 000
Sum endringer Folketrygden				36 770 000	26 586 460	
Sum endringer utgifter				173 336 089	63 063 184	
Herav 90–99 poster				52 722 500	9 457 039	

Vedlegg 2**Endringer etter saldert budsjett, inntekter**

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
3041		Stortinget				
	3	Leieinntekter	1 100	-	1 200	2 300
3100		Utenriksdepartementet				
	91	Tilbakebetaling av kortsiktig overgangslån til Somalia	3 135 000	-3 135 000	-	0
3222		Statlige skoler og fjernundervisningstjenester				
	2	Salgsinntekter mv.	8 884	-	9 300	18 184
3225		Tiltak i grunnsopplæringen				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	23 617	-	-5 583	18 034
3288		Internasjonale samarbeidstiltak				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	6 236	-	7 115	13 351
3292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere				
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	28 055	-	-5 213	22 842
3410		Domstolene				
	1	Rettsgebyr	260 596	-	45 000	305 596
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten				
	3	Salgsinntekter	77 756	-	15 000	92 756
	4	Gebyr – vaktelskap	4 376	-	-2 400	1 976
	6	Gebyr – utlendingssaker	296 273	-	77 000	373 273
	7	Gebyr – sivile gjøremål	1 121 054	-	56 375	1 177 429
3442		Politihøgskolen				
	2	Diverse inntekter	17 090	-	7 000	24 090

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
3490		Utlendingsdirektoratet				
	1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter	769	-	365	1 134
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	31 094	-	12 348	43 442
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	343 876	-	-61 284	282 592
	5	Refusjonsinntekter	7 018	-	-1 973	5 045
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	21 982	-	-4 289	17 693
	8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter	113 692	-	-79 567	34 125
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse				
	1	Gebyrinntekter, lån	27 000	-	1 000	28 000
	90	Tilbakebetaling av lån	10 400 000	-	400 000	10 800 000
3634		Arbeidsmarkedstiltak				
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	200	-	5 800	6 000
3642		Petroleumstilsynet				
	3	Gebyr tilsyn	73 450	-	5 100	78 550
3740		Helsedirektoratet				
	5	Helsetjenester til utenlandsboende mv.	78 653	-	1 000	79 653
3910		Sjøfartsdirektoratet				
	2	Maritime personellsertifikater	14 700	-	4 700	19 400
3917		Fiskeridirektoratet				
	13	Inntekter vederlag oppdrettskonesjoner	-	-	5 121 480	5 121 480
3935		Patentstyret				
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	96 300	-	10 000	106 300
3950		Forvaltning av statlig eierskap				
	51	Tilbakeføring av tapsavsetning for egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	7 000	-	1 350	8 350

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	95	Tilbakeføring av egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	7 000	-	1 350	8 350
4312	96	Salg av aksjer Avinor AS	25 000	-	75 000	100 000
4320	90	Avdrag på lån Statens vegvesen	444 400	-	-444 400	0
	1	Salgsinntekter m.m.	277 000	-	-30 000	247 000
	2	Diverse gebyrer	513 400	-	-75 000	438 400
4481		Salg av klimakvoter				
	1	Salgsinntekter	8 288 459	-	-1 128 038	7 160 421
4605		Direktoratet for forvaltning og økonomistyring				
	1	Økonomitjenester	52 632	-	100 000	152 632
4620		Statistisk sentralbyrå				
	2	Oppdragsinntekter	265 800	-	-35 300	230 500
4700		Forsvarsdepartementet				
	1	Driftsinntekter	40 856	-	500	41 356
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg				
	1	Driftsinntekter	3 954 288	-	-85 000	3 869 288
4720	47	Salg av eiendom Felleskapasiteter i Forsvaret	270 475	-	-47 822	222 653
	1	Driftsinntekter	404 358	-	1 367	405 725
4731		Hæren				
	1	Driftsinntekter	93 538	-	5 587	99 125
4733		Luftforsvaret				
	1	Driftsinntekter	111 532	-	33 794	145 326
4734		Heimevernet				
	1	Driftsinntekter	21 626	-	12 823	34 449
4760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold				
	1	Driftsinntekter	33 979	-	73 092	107 071
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter	-	-	41 000	41 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	48	Fellesfinansierte investeringer, inntekter	350 036	-	-247 700	102 336
4761		Nye kampfly med baseløsning				
	1	Driftsinntekter	-	-	250	250
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter	-	-	20 000	20 000
4790		Kystvakten				
	1	Driftsinntekter	1 158	-	146 000	147 158
4791		Redningshelikoptertjenesten				
	1	Driftsinntekter	774 340	-	40 000	814 340
4792		Norske styrker i utlandet				
	1	Driftsinntekter	38 919	-	-1 719	37 200
4800		Olje- og energidepartementet				
	2	Ymse inntekter	-	-	2 200	2 200
4811		Equinor ASA				
	96	Aksjer	-	-	9 100 000	9 100 000
4815		Petoro AS				
	96	Tilbakeføring av aksjekapital Petoro Iceland AS	-	-	2 000	2 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat				
	1	Gebyrinntekter	33 000	-	2 000	35 000
	3	Salg av utstyr mv.	-	-	100	100
5310		Statens lånekasse for utdanning				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	13 000	-	8 900	21 900
	29	Termingebyrer	7 835	-	-4 406	3 429
	89	Purregebyrer	112 335	-	-7 719	104 616
	90	Redusert lån og rentegjeld	11 653 207	-	-139 651	11 513 556
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend	6 211 553	1 000 000	61 165	7 272 718
5312		Husbanken				
	90	Avdrag	12 710 000	9 000	-86 000	12 633 000
5325		Innovasjon Norge				
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000	-	22 700	27 700

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	85	Tilbakeføring av avskrevne lån fra såkornkapitalfond	-	-	2 800	2 800
5351	91	Tilbakeført kapital, såkornfond	10 000	-	75 300	85 300
		Overføring fra Norges Bank				
	85	Overføring	13 900 000	-	5 806 300	19 706 300
Sum endringer Inntekter under departementene				-2 126 000	18 922 297	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten				
	24	Driftsresultat	87 200 000	-	-42 400 000	44 800 000
Sum endringer Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet				-	-42 400 000	
5460		Garantiinstituttet for eksportkreditt				
	73	Inntekter under ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	-	-	195 000	195 000
5490		NVE Anlegg				
	1	Salg av utstyr mv.	100	-	-100	0
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift				
	30	Avskrivninger	1 585 327	-	5 351	1 590 678
Sum endringer Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.				-	200 251	
5501		Skatter på formue og inntekt				
	70	Trinnskatt, formuesskatt mv. fra personlige skattytere	80 900 000	-414 000	-157 000	80 329 000
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	119 000 000	-56 000	-139 000	118 805 000
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	86 700 000	-350 000	-	86 350 000
5502		Finansskatt				
	70	Skatt på lønn	2 080 000	-5 000	-	2 075 000
	71	Skatt på overskudd	2 460 000	-10 000	-	2 450 000
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum				
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	41 800 000	-	-1 000 000	40 800 000
	72	Særskatt på oljeinntekter	90 600 000	-	-28 500 000	62 100 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5521		Merverdiavgift				
	70	Merverdiavgift	325 600 000	-2 130 000	-15 000	323 455 000
5526		Avgift på alkohol				
	70	Avgift på alkohol	14 500 000	-11 000	-	14 489 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff				
	70	Veibruksavgift på bensin	4 900 000	-4 000	-	4 896 000
	71	Veibruksavgift på autodiesel	10 100 000	-7 000	-	10 093 000
5541		Avgift på elektrisk kraft				
	70	Avgift på elektrisk kraft	11 300 000	-	-10 000	11 290 000
5542		Avgift på mineralolje mv.				
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 900 000	-1 000	-	1 899 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.				
	70	CO ₂ -avgift	8 700 000	-46 000	-	8 654 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.				
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	3 200 000	-2 000	-	3 198 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje				
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	2 100 000	-1 000	-	2 099 000
5561		Flypassasjeravgift				
	70	Flypassasjeravgift	1 900 000	-1 560 000	-	340 000
5562		Totalisatoravgift				
	70	Totalisatoravgift	120 000	-100 000	-	20 000
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet				
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift	119 150	-	-5 100	114 050
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet				
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	164 300	-	-10 000	154 300
	74	Fiskeriforskningsavgift	267 300	-	52 700	320 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet				
	72	Jeger- og fellingsavgifter	90 000	-	-9 000	81 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet				
	74	Sektoravgifter Kystverket	814 500	-	-230 000	584 500
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet				
	72	Fiskeravgifter	19 460	-	-2 171	17 289
Sum endringer Skatter og avgifter				-4 697 000	-30 024 571	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer				
	80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	917 400	-	648 300	1 565 700
	83	Av alminnelige fordringer	25 000	-	67 000	92 000
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse				
	80	Renter	1 034 000	-	-130 000	904 000
5611		Aksjer i Vygruppen AS				
	85	Utbytte	185 000	-	-185 000	0
5615		Husbanken				
	80	Renter	3 386 000	14 000	-543 000	2 857 000
5616		Kommunalbanken AS				
	85	Aksjeutbytte	510 000	-	-510 000	0
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning				
	80	Renter	5 120 420	52 489	-820 757	4 352 152
5622		Aksjer i Avinor AS				
	85	Utbytte	208 000	-	-208 000	0
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge				
	81	Rentemargin, innovasjonslånordningen	20 000	-	7 400	27 400
	85	Utbytte, lavrisikolånordningen	75 000	-	14 600	89 600
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet				
	85	Statens overskuddsandel	66 100	-	168 400	234 500
5652		Statskog SF – renter og utbytte				
	85	Utbytte	33 750	-	30 250	64 000

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer foreslått i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5656		Aksjer under Nærings- og fiskeri- departementets forvaltning				
	85	Utbytte	20 209 700	-	200 100	20 409 800
5680		Statnett SF				
	85	Utbytte	1 135 000	-	126 000	1 261 000
5685		Aksjer i Equinor ASA				
	85	Utbytte	20 350 000	-	-4 650 000	15 700 000
Sum endringer Renter og utbytte mv.				66 489	-5 784 707	
5700		Folketrygdens inntekter				
	71	Trygdeavgift	156 500 000	-30 000	-140 000	156 330 000
	72	Arbeidsgiveravgift	202 600 000	-245 000	-8 367 000	193 988 000
5701		Diverse inntekter				
	73	Refusjon fra bidragspliktige	230 000	-	-20 000	210 000
	86	Innkrevning feilutbetalinger	1 200 000	-	-234 000	966 000
	88	Hjelpemiddelsentraler mv.	77 500	-	2 500	80 000
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs				
	70	Dividende	210 000	-	-25 000	185 000
5705		Refusjon av dagpenger				
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	19 000	-	8 000	27 000
	71	Refusjon av dagpenger for grense- arbeidere mv. bosatt i Norge	300	-	-200	100
Sum endringer Folketrygden				-275 000	-8 775 700	
Sum endringer inntekter				-7 031 511	-67 862 430	
Herav 90–99 poster				-2 126 000	9 044 764	

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon – 05/2020

